

**T.C.
HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI**

**YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ DERS
KİTAPLARINDAKİ METİNLERDE DEĞER
AKTARIMI REFERANSLARININ YERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Oğuzhan KARAKUŞ**

**Tez Danışmanı
Prof. Dr. Mehmet TEMİZKAN**

Hatay-2018

**T.C.
HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI**

**YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ DERS
KİTAPLARINDAKİ METİNLERDE DEĞER
AKTARIMI REFERANSLARININ YERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

**Hazırlayan
Oğuzhan KARAKUŞ**

**Tez Danışmanı
Prof. Dr. Mehmet TEMİZKAN**

Hatay-2018

ONAY

ÖĞÜZHAN KARAKUŞ tarafından hazırlanan “**YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ DERS KİTAPLARINDAKİ METİNLERDE DEĞER AKTARIMI REFERANSLARININ YERİ**” adlı bu çalışma jüri tarafından lisansüstü öğretim yönetmeliğinin ilgili maddelerine göre değerlendirilip oybirliği / ~~oyçokluğu~~ ile **TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALINDA YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

11/07/2018

Jüri Üyeleri	İmza
Prof. Dr. Mehmet TEMİZKAN (Tez Danışmanı - Başkan)	
Doç. Dr. İlhan ERDEM (Üye)	
Dr. Öğr. Üyesi Esra Nur Tiryaki (Üye)	

Oğuzhan KARAKUŞ tarafından hazırlanan “**Yabancılara Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarındaki Metinlerde Değer Aktarımı Referanslarının Yeri**” adlı tez çalışmasının yukarıda imzaları bulunan jüri üyelerince kabul edildiğini **onaylarım**.

Prof. Dr. Ali ACARAVCI

Enstitü Müdürü

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HATAY MUSTAFA KEMAL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Bu belge ile bu tezde yer alan bilgilerin tamamının akademik kurallara ve etik ilkelerine uygun olarak toplanıp sunulduğunu beyan ederim. Söz konusu kural ve ilkelerin gereği olarak tezde yararlandığım eserlerin tamamına uygun bir şekilde atıfta bulunarak kaynak gösterdiğimi ayrıca beyan ederim. (30/06/2018)

Oğuzhan KARAKUŞ

ÖN SÖZ

Son yıllarda dünya çapında milletler değerlerini korumak, gelecek nesillere aktarmak ve yabancı kültürlerle ulaştırmak amacıyla özellikle dil öğretim programlarını hazırlarken değer aktarımına yönelik çalışmalara önem vermektedirler. Çünkü değerler, bir topluluğu millet yapan unsurlardan birisi olduğu gibi o topluluğun dünya üzerindeki yerini tanımlamasında ve kendini diğer topluluklara tanıttırmasında çok önemli bir işlevi yerine getirmektedir. Öyle ki bazı toplumlar dünya çapında sahip oldukları değerlerle anılır hâle gelmiştir. Örneğin Türkler misafirperverlikle, Almanlar disiplinle, Japonlar çalışkanlıkla bilinir. Değer aktarımı, yabancı dil öğretimi söz konusu olduğunda daha da önem kazanmaktadır. Çünkü bir yabancı dili öğrenmek aynı zamanda o dilin derin yapısında bulunan kültürel unsurları ve o dili kullanan milletin sahip olduğu değerleri de öğrenmek anlamına gelir. Buna göre Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen birisi için Türk dilinin kültür ve değerler evrenine girmekte olduğunu söylemek mümkündür. Bu nedenle yabancı dil olarak Türkçe öğretimi konusunda değer aktarımına önem vermek gerekir. Dil öğretiminde değer aktarımının gerçekleşebilmesi için öğrenme-öğretme etkinlik ve materyallerinin özenle seçilmesi gerekir. Ders kitapları, dil öğretimi için gerekli olan ve en eski eğitim-öğretim ortamlarından bugüne kullanılan önemli materyallerdir. Dile ait tüm kültürel unsurlar ders kitaplarında yer alabilir. Bu özelliği nedeniyle ders kitapları hedef dilin kültürel özelliklerinin öğretiminde büyük bir rol üstlenmektedir.

Bu çalışmada Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler için hazırlanan ders kitapları, değer aktarımı referansları açısından incelenecektir. Çalışmanın amacı yabancılar için hazırlanan ders kitaplarındaki değer aktarımı referanslarını tespit etmek ve ulaşılan bulgular neticesinde önerilerde bulunmaktır. Bu amaç doğrultusunda üç yabancılar Türkçe öğretimi seti incelenmiştir.

Çalışmanın ilk bölümünde “Problem Durumu”, “Amaç”, “Önem”, “Sınırlılıklar” ve “İlgili Yayın ve Araştırmalar” başlıklarına yer verilmiştir.

Çalışmanın ikinci bölümünde değer aktarımı referansları açıklanmış, “Dil Kavramı, Ana Dili Kavramı, Yabancı Dil Kavramı, Yabancı Dil Öğretimi, Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi, Materyaller, Ders Kitapları, Değer Kavramı, Kültür Kavramı, Kültür Aktarımı, Dil Öğretimi ve Kültür Aktarımı İlişkisi” başlıkları altında tespitlere yer verilmiştir.

Çalışmanın üçüncü bölümünde araştırmanın deseni, veri toplama teknikleri, veri toplama araçlarına yer verilmiştir.

Çalışmanın dördüncü bölümünü temel problem ve alt problemlere dayalı “Bulgular” oluşturmaktadır.

Çalışmanın beşinci bölümünde ise “Sonuç ve Öneriler” yer almaktadır.

Eğitim-öğretim hayatım boyunca engin bilgi ve tecrübeleriyle bana yol gösteren, her zaman destek olan, kendisiyle çalışmaktan her daim sonsuz mutluluk duyduğum değerli hocam Prof. Dr. Mehmet TEMİZKAN’a, görüş ve önerileriyle bu çalışmaya katkıda bulunan Mustafa Kemal Üniversitesi Türkçe Eğitimi Bölümü’ndeki değerli hocalarıma, lisans ve yüksek lisans eğitimim boyunca desteğini aldığım Nuray KAYATÜRK’e ve her zaman desteklerini benden esirgemeyip yanımda olan sevgili aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Oğuzhan KARAKUŞ

YABANCILARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİ DERS KİTAPLARINDAKİ METİNLERDE DEĞER AKTARIMI REFERANSLARININ YERİ

Oğuzhan KARAKUŞ

Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi, 2018

Danışman: Prof. Dr. Mehmet Temizkan

ÖZET

Bu çalışmanın amacı yabancılara Türkçe öğretmek için hazırlanan ders kitaplarında yer alan metinlerdeki değer aktarımı referanslarını tespit etmektir. Çalışmanın evreni, yabancılara Türkçe öğretmek amacıyla hazırlanan ders kitaplarıdır. Örnekleme ise İstanbul Üniversitesi DİLMER'in İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitapları, Ankara Üniversitesi TÖMER'in Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitapları ve Gazi Üniversitesi TÖMER'in Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitapları'ndan oluşmaktadır. Çalışmada veri toplama aracı olarak Byram'ın (1993) ders kitaplarında yer alan metinlerdeki kültürel unsurların çözümlemesini yapmak amacıyla geliştirdiği "Kültürel İçerik Çözümlemesi Ölçeği" Türkçeye uyarlanarak kullanılmıştır. Geçerlik ve güvenirlik için uzman görüşüne başvurulmuş ve uzmanlardan gelen öneriler doğrultusunda ölçeğe son şekli verilmiştir. Araştırmada ulaşılan verilerin analiz edilmesi amacıyla nitel veri analizi tekniklerinden doküman incelemesine başvurulmuştur. Yapılan inceleme sonucunda yabancılara Türkçe öğretmek amacıyla hazırlanan kitaplarda toplam 7318 değer aktarımı referansı tespit edilmiştir. Bunların % 18,2'si Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup, % 21,3'ü Toplumsal Etkileşim, % 6,4'ü İnançlar ve Davranışlar, % 7,4'ü Toplumsal Kurumlar, % 32,9'u Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü, % 1,3'ü Millî Tarih, % 6,9'u Millî Coğrafya % 5,5'i Klişeler ve Millî Kimlik boyutlarına ilişkindir. Araştırma sonucunda ayrıca yabancılar için hazırlanan Türkçe ders kitaplarında değer aktarımı referanslarının düzeylere göre dengeli bir dağılım göstermediği tespit edilmiştir. Buna göre en fazla değer aktarımı referansı içeren kitap İstanbul Yabancılar İçin Türkçe C1+ düzeyi iken, en az değer aktarımı referansı içeren kitap İstanbul B2 düzeyi olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Değer Aktarımı Referansı, Ders Kitapları, Yabancılara Türkçe Öğretimi, Okuma Metinleri.

IMPORTANCE OF VALUE TRANSFER REFERENCES IN TEXTBOOKS IN TURKISH TEACHING TEXTBOOKS FOR FOREIGNERS

Oğuzhan KARAKUŞ

Turkish Education and Social Sciences Department, Master Thesis, 2018

Supervisor: Prof. Dr. Mehmet Temizkan

ABSTRACT

The aim of this study was to determine the references of value transfer in the texts in textbooks prepared to teach Turkish to the foreigners. The population of the work was the textbooks prepared to teach Turkish to the foreigners. The sample consisted of the Istanbul Turkish Language Textbooks for the foreigners prepared by DILMER, Yeni Hitit Turkish Language Textbooks for the foreigners prepared by Ankara University TOMER and Gazi TOMER Turkish Language Textbooks for the foreigners prepared by Gazi University TOMER. The "Cultural Content Analysis Scale" developed by Byram (1993) was employed for data collection to analyze the cultural elements in the texts included in the textbooks after it was adapted to Turkish. The experts were asked to check the scale for validity and reliability and it was edited reporting the suggestions of the experts. Qualitative data analysis techniques were used for document analysis in order to analyze the data obtained in the research. As a result of this analysis, 7318 value transfer references were identified in the books prepared to teach Turkish to foreigners. 18.2% of them were Social Positions and Social Group, 21.3% were Social Interactions, 6.4% were Beliefs and Behaviors, 7.4% were Social Institutions, 32.9% were Socialization and Life, 1.3% National History, 6.9% National Geography, 5.5% related to the dimensions of Cliches and National Identity. As a result of the research, it was also found that the Turkish textbooks prepared for the foreigners did not show a balanced distribution related to the levels of the values transfer reference. With respect to, the book containing the maximum value transfer reference was Turkish C1 + Level for the Foreigners, while the book containing the minimum value transfer reference was Istanbul B2 level.

Keywords: Value Transfer Reference, Textbooks, Teaching Turkish as a Foreign Languages, Reading Texts.

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ	
ÖZET.....	i
ABSTRACT.....	ii
TABLolar LİSTESİ.....	vi
ŞEKİLLER LİSTESİ	vi
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xvii
GİRİŞ	1
PROBLEM, ÖNEM VE AMAÇ.....	1
1. 1. Problem Durumu.....	1
1.2. Problem Cümlesi.....	3
1.3. Alt Problemler.....	3
1.4. Araştırmanın Amacı.....	3
1.5. Araştırmanın Önemi.....	3
1.6. Sınırlılıklar	4
1.7. İlgili Yayın ve Araştırmalar	4
İKİNCİ BÖLÜM.....	10
KAVRAMSAL ÇERÇEVE	10
2. 1. Dil.....	10
2. 2. Ana Dili	12
2. 3. Yabancı Dil	14
2. 4. Yabancı Dil Öğretimi.....	16
2. 5. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi.....	19
2. 6. Yabancılara Türkçe Öğretiminde Materyaller	24
2. 7. Ders Kitapları.....	26
2. 8. Değer Kavramı	28
2. 9. Kültür Kavramı	29
2. 10. Kültür Aktarımı.....	32
2. 11. Dil Öğretimi ve Kültür Aktarımı İlişkisi.....	33
2. 12. Değer Aktarımı Referansları	34
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	38
YÖNTEM.....	38
3. 1. Araştırmanın Modeli	38

3. 2. Evren ve Örneklem	38
3. 3. Veri Toplama Araçları	38
3. 4. Veri Toplama Araçlarının Uygulanması	40
3. 5. Verilerin Analizi.....	40
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM.....	42
BULGULAR.....	42
4. 1. Ders Kitaplarındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referanslarına İlişkin Bulgular	42
4. 1. 1. İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referanslarına İlişkin Bulgular	42
4. 1. 2. Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referanslarına İlişkin Bulgular	55
4. 1. 3. Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referanslarına İlişkin Bulgular	69
4. 2. Ders Kitaplarında Yer Alan Değer Aktarımı Referanslarının Boyutlarına İlişkin Bulgular	81
4. 2. 1. İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitaplarında Yer Alan Değer Aktarımı Referanslarının Boyutlarına İlişkin Bulgular	81
4. 2. 2. Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitaplarında Yer Alan Değer Aktarımı Referanslarının Boyutlarına İlişkin Bulgular	108
4. 2. 3. Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitaplarında Yer Alan Değer Aktarımı Referanslarının Boyutlarına İlişkin Bulgular.....	134
4. 3. Yabancılar Türkçe Öğretimi İçin Hazırlanan Ders Kitaplarında Yer Alan Değer Aktarımı Referanslarının Toplamına İlişkin Bulgular.....	154
BEŞİNCİ BÖLÜM.....	156
TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER.....	156
5. 1. Ders Kitaplarındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referanslarına İlişkin Sonuç ve Tartışmalar.....	156
5. 1. 1. İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referanslarına İlişkin Sonuç ve Tartışmalar.....	156
5. 1. 2. Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referanslarına İlişkin Sonuç ve Tartışmalar.....	197
5. 1. 3. Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referanslarına İlişkin Sonuç ve Tartışmalar.....	159
5. 2. Öneriler.....	163
5. 2. 1. Yabancılar Türkçe Öğretimi İçin Hazırlanan Ders Kitaplarına Yönelik Öneriler	163

5. 2. 2. Yabancılara Türkçe Öğretimi Ders Kitabı Hazırlayanlara Yönelik Öneriler	164
5. 2. 3. Araştırmacılara Yönelik Öneriler	165
KAYNAKÇA	167
EKLER	175

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Kültürel İçerik Çözümlemesi Ölçeği	40
Tablo 2: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referansları	42
Tablo 3: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referansları	44
Tablo 4: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referansları	46
Tablo 5: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referansları	48
Tablo 6: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe C1+ Düzeyi Ders Kitabındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referansları	50
Tablo 7: Gazi Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referansları	55
Tablo 8: Gazi Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referansları	58
Tablo 9: Gazi Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referansları	61
Tablo 10: Gazi Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referansları	64
Tablo 11: Gazi Yabancılar İçin Türkçe C1 Düzeyi Ders Kitabındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referansları	67
Tablo 12: Yeni Hitit 1 Düzeyi Ders Kitabındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referansları.....	69
Tablo 13: Yeni Hitit 2 Düzeyi Ders Kitabındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referansları.....	73
Tablo 14: Yeni Hitit 3 Düzeyi Ders Kitabındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referansları.....	78
Tablo 15: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları.....	82

Tablo 16: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Etkileşim Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	82
Tablo 17: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “İnançlar ve Davranışlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	83
Tablo 18: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	83
Tablo 19: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları.....	84
Tablo 20: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Tarih Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	84
Tablo 21: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Coğrafya Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	85
Tablo 22: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Klişeler ve Millî Kimlik Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	85
Tablo 23: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları.....	85
Tablo 24: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Etkileşim Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	86
Tablo 25: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “İnançlar ve Davranışlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	87
Tablo 26: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	87
Tablo 27: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları.....	88

Tablo 28: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Tarih Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	88
Tablo 29: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Coğrafya Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	89
Tablo 30: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Klişeler Ve Millî Kimlik Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	89
Tablo 31: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları.....	90
Tablo 32: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Etkileşim Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	90
Tablo 33: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “İnançlar ve Davranışlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	91
Tablo 34: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	92
Tablo 35: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları.....	92
Tablo 36: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Tarih Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	93
Tablo 37: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Coğrafya Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	93
Tablo 38: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Klişeler ve Millî Kimlik Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	93
Tablo 39: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları.....	94

Tablo 40: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Etkileşim Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	94
Tablo 41: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “İnançlar ve Davranışlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	95
Tablo 42: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	96
Tablo 43: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları.....	96
Tablo 44: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Tarih Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	97
Tablo 45: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Coğrafya Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	97
Tablo 46: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Klişeler ve Millî Kimlik Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	98
Tablo 47: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe C1+ Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları.....	98
Tablo 48: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe C1+ Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Etkileşim Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	100
Tablo 49: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe C1+ Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “İnançlar ve Davranışlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	100
Tablo 50: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe C1+ Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	101
Tablo 51: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe C1+ Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları.....	103

Tablo 52: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe C1+ Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Tarih Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	105
Tablo 53: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe C1+ Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Coğrafya Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	106
Tablo 54: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe C1+ Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Klişeler ve Millî Kimlik Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	107
Tablo 55: Gazi Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları.....	108
Tablo 56: Gazi Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Etkileşim Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	108
Tablo 57: Gazi Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “İnançlar ve Davranışlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	109
Tablo 58: Gazi Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	110
Tablo 59: Gazi Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları.....	111
Tablo 60: Gazi Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Tarih Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	112
Tablo 61: Gazi Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Coğrafya Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	112
Tablo 62: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Klişeler ve Millî Kimlik Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	113
Tablo 63: Gazi Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları.....	113

Tablo 64: Gazi Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Etkileşim Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	114
Tablo 65: Gazi Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “İnançlar ve Davranışlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	115
Tablo 66: Gazi Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	115
Tablo 67: Gazi Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları.....	116
Tablo 68: Gazi Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Tarih Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	117
Tablo 69: Gazi Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Coğrafya Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	117
Tablo 70: Gazi Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Klişeler ve Millî Kimlik Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	118
Tablo 71: Gazi Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları.....	119
Tablo 72: Gazi Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Etkileşim Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	119
Tablo 73: Gazi Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “İnançlar ve Davranışlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	120
Tablo 74: Gazi Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	121
Tablo 75: Gazi Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları.....	121

Tablo 76: Gazi Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Tarih Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	122
Tablo 77: Gazi Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Coğrafya Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	122
Tablo 78: Gazi Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Klişeler ve Millî Kimlik Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	123
Tablo 79: Gazi Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları.....	124
Tablo 80: Gazi Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Etkileşim Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	124
Tablo 81: Gazi Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “İnançlar ve Davranışlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	125
Tablo 82: Gazi Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	125
Tablo 83: Gazi Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları.....	126
Tablo 84: Gazi Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Tarih Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	127
Tablo 85: Gazi Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Coğrafya Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	127
Tablo 86: Gazi Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Klişeler ve Millî Kimlik Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	128
Tablo 87: Gazi Yabancılar İçin Türkçe C1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları.....	128

Tablo 88: Gazi Yabancılar İçin Türkçe C1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Etkileşim Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	129
Tablo 89: Gazi Yabancılar İçin Türkçe C1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “İnançlar ve Davranışlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	130
Tablo 90: Gazi Yabancılar İçin Türkçe C1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	130
Tablo 91: Gazi Yabancılar İçin Türkçe C1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları.....	131
Tablo 92: Gazi Yabancılar İçin Türkçe C1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Tarih Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	132
Tablo 93: Gazi Yabancılar İçin Türkçe C1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Coğrafya Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	133
Tablo 94: Gazi Yabancılar İçin Türkçe C1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Klişeler ve Millî Kimlik Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	133
Tablo 95: Yeni Hitit 1 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	134
Tablo 96: Yeni Hitit 1 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Etkileşim Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	135
Tablo 97: Yeni Hitit 1 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “İnançlar ve Davranışlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları.....	136
Tablo 98: Yeni Hitit 1 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	137
Tablo 99: Yeni Hitit 1 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları.....	137
Tablo 100: Yeni Hitit 1 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Tarih Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	138
Tablo 101: Yeni Hitit 1 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Coğrafya Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	139

Tablo 102: Yeni Hitit 1 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Klişeler ve Millî Kimlik Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	139
Tablo 103: Yeni Hitit 2 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	140
Tablo 104: Yeni Hitit 2 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Etkileşim Grup Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	141
Tablo 105: Yeni Hitit 2 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “İnançlar ve Davranışlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları.....	142
Tablo 106: Yeni Hitit 2 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	143
Tablo 107: Yeni Hitit 2 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları.....	144
Tablo 108: Yeni Hitit 2 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Tarih Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	145
Tablo 109: Yeni Hitit 2 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Coğrafya Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	146
Tablo 110: Yeni Hitit 2 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Klişeler ve Millî Kimlik Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	147
Tablo 111: Yeni Hitit 3 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	148
Tablo 112: Yeni Hitit 3 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Etkileşim Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	149
Tablo 113: Yeni Hitit 3 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “İnançlar ve Davranışlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları.....	150
Tablo 114: Yeni Hitit 3 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	150
Tablo 115: Yeni Hitit 3 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları.....	151
Tablo 116: Yeni Hitit 3 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Tarih Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	152
Tablo 117: Yeni Hitit 3 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Coğrafya Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	153
Tablo 118: Yeni Hitit 3 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Klişeler ve Millî Kimlik Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları	153

Tablo 119: Yabancılara Türkçe Öğretimi İçin Hazırlanan Ders Kitaplarında Yer Alan
Değer Aktarımı Referansları 155

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Ana Dili Öğretim Süreçleri.....14

Şekil 2: Bukağı Kilim Motifleri.....37

KISALTMALAR LİSTESİ

Akt. : Aktaran

DİLMER: Dil Öğretim Merkezi

f: Frekans

MEB: Millî Eğitim Bakanlığı

TDK: Türk Dil Kurumu

TİKA: Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı

TÖMER: Türkçe Öğretim Merkezi

vb. ve benzeri

vd. ve diğerleri

GİRİŞ

PROBLEM, ÖNEM VE AMAÇ

Bu bölümde araştırmanın temel ve alt problemlerine, amacına, önemine ve ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

1. 1. Problem Durumu

İnsanların aralarında iletişim kurmak için kullandığı en önemli araç dildir. İnsanlar, bir düşünceyi paylaşmak, iletmek, bir fikre karşı çıkmak veya onu savunmak, bir fikri ispatlamak gibi amaçlarla dilini kullanır. Chomsky (2001: 111), bunu “Davranışımızı ya da düşüncelerimizi değiştirme gibi bir kaygım olmadan konuşursam, dili bu amaçla tamamen aynı şeyleri söylediğimde kullandığımdan daha az kullanıyor olmam.” şeklinde belirtmektedir.

Asırlardır canlı kalmayı başarmış bir dil düşünelim. Bu dilin her kelimesi, o dili kullanan milletin başından geçen nice yaşanmışlıkları somutlaştırmış ve gelecek nesillere aktarmıştır. Dilin bu yönüyle devasa bir sistem olduğu düşünülebilir. Bu sistem, ait olduğu milletin kendisini, çevresini, geçmişini ve geleceğini nasıl anladığını ortaya koyar. Bu yönüyle dil, insanların sadece duygu ve düşüncelerini anlatmakta kullandığı bir araç değildir. Bunun ötesinde bir toplumun kültürel varlığını da içinde saklayarak bunu gelecek kuşaklara taşıyabilen çok bileşenli bir sistemdir (Demir ve Barın, 2006: 7). Buradan hareketle dil ile kültür kavramları arasında çok güçlü bağlar kurmak mümkündür.

Medeniyetin kişiselleşmiş hâli olan kültür, ait olduğu millette ancak ve ancak dille hayat bulur ve devamlı olur. Latince, ekin anlamına gelen ve “cultura” kelimesinden dilimize giren kültür kavramı aslında insanoğlunun geçmişten bugüne oluşturduğu ve biriktirdiği tüm bu maddi ve manevi unsurların bileşimidir (Güvenç, 1999: 96). Bu maddi ve manevi birikim bütün unsurlarıyla birlikte dile yansır. “Kültür bir topluluğu, bir cemiyeti, bir milleti millet yapan, onu diğer milletlerden farklı kılan hayat tezahürlerinin bütünüdür” (Ergin, 2000: 23). Topluluk, aralarında birleştirici unsurlar bulunmayan insan kalabalığı olarak tanımlanabilir. Kültür kavramı, içerdiği unsurlar (dil, din, amaç birliği, gelenek, görenek ve adetler vb.) ile bir topluluğu toplum (millet, ulus) hâline getirmektedir.

Kültür ile edebiyat arasında bir etkileşim bulunmaktadır. Kültür, edebiyatın beslendiği en önemli hazinelerden biridir. Aynı zamanda edebiyat ürünleri de kültürün tanıtılmasına, benimsenmesine aracılık eden önemli araçlardır. Göçer (2012: 50) bu durumu, “Bir edebî metin, içindeki kültürel motiflerle zenginlik kazanır ve aynı zamanda ait olduğu kültürün değerlerinin geniş kitlelere ulaşmasını sağlar.” şeklindeki düşüncesiyle desteklemektedir.

Değerler, bir topluluğu millet hâline getiren unsurlardır. Bir toplumun dünyadaki yerini tanımlamasında ve kendini diğer topluluklara tanıttırmasında değerlerin önemli bir işlevi vardır. Milletler sahip olduğu değerlerle özdeşleşmiştir ve değerlerini koruyamayan milletler millî benliklerini kaybederek tarihe gömülür. Bu nedenle milletler sahip oldukları değerleri korumak ve yaşatmak için eğitim-öğretim faaliyetlerinde değer aktarımına önem verirler. Değer aktarımı yabancı dil öğretiminde daha da önem kazanmaktadır. Çünkü bir dili öğrenmek için o dilin içinde yaşadığı toplumun değerlerini de öğrenmek gerekir.

Yabancı dil öğrenmek, ana dilimizdeki kavramların, anlatımların karşılıklarını o dilde bulup kullanmak yani sadece kuralların öğrenilmesi ve kelimelerin o dile çevrilmesi demek değildir. Yabancı dil öğrenimi bir anlamda dünyada bulunan diğer toplumların dünyaya bakış açılarını, düşünme ve değer sistemlerini anlamak için yapılan bir uğraştır. Bir toplumu oluşturan bireylerin günlük hayatta meydana getirdikleri çeşitli etkinlikleri algılayabilmek için o toplumun kültürüne has temel noktaları bilmek gerekir (Demir ve Açık, 2011: 55).

Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen birey Türk dilinin kültür ve değerlerini de öğrenir. Bu nedenle yabancı dil olarak Türkçe öğretimi konusunda değer aktarımına oldukça önem vermek gerekir. Değer aktarımı konusunda en zengin içeriğe sahip olan materyaller ders kitaplarıdır. Ders kitaplarında değer aktarımı referansları aracılığıyla bir millete ait değerler aktarılır. Değer aktarımı referansları kültür aktarımı yapılmasını sağlayan dayanaklardır. Bundan dolayı yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında değer aktarımı referansları incelenmesi gereklidir.

1. 2. Problem Cümlesi

Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında yer alan değer aktarımı referansları nelerdir?

1. 3. Alt Problemler

Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki;

1. 3. 1. Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup boyutundaki değer aktarımı referansları nelerdir?

1. 3. 2. Toplumsal Etkileşim boyutundaki değer aktarımı referansları nelerdir?

1. 3. 3. İnançlar ve Davranışlar boyutundaki değer aktarımı referansları nelerdir?

1. 3. 4. Toplumsal Kurumlar boyutundaki değer aktarımı referansları nelerdir?

1. 3. 5. Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü boyutundaki değer aktarımı referansları nelerdir?

1. 3. 6. Millî Tarih boyutundaki değer aktarımı referansları nelerdir?

1. 3. 7. Millî Coğrafya boyutundaki değer aktarımı referansları nelerdir?

1. 3. 8. Klişeler ve Millî Kimlik boyutundaki değer aktarımı referansları nelerdir?

1. 4. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı yabancılara Türkçe öğretimi amacıyla hazırlanan ders kitaplarındaki değer aktarımı referanslarını tespit etmektir.

1. 5. Araştırmanın Önemi

İlgili literatürde ders kitaplarıyla ilgili çalışmaların az olması, değer aktarımı referansı kavramının ilk kez bir araştırma konusu olarak ele alınması, Türk diline ait değer aktarımı referanslarının yabancılara Türkçe öğretimi amacıyla hazırlanan ders kitaplarının metinlerindeki durumunun incelendiği ilk çalışma olması çalışmanın önemini artırmaktadır.

1. 6. Sınırlılıklar

Yabancılar için hazırlanan ders kitaplarındaki değer aktarımı referanslarını tespit etmeyi amaçlayan bu araştırma; yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitapları, araştırmanın örnekleme alınan ders kitaplarında yer alan okuma metinleri, incelenen metinlerde yer alan değer aktarımı referansları ile sınırlandırılmıştır.

1. 7. İlgili Araştırmalar

Bu bölümde araştırma konusuyla ilgili çalışmalara yer verilmiştir. Öncelikle yabancılar Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitapları ile ilgili çalışmalar, ilgili oldukları konu başlığına göre açıklanmıştır.

Ülker (2007)'in "Hitit Ders Kitapları Örneğinde Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültür Aktarımı Sürecine Çözümleyici ve Değerlendirici Bir Bakış" başlıklı araştırmasında günümüzde yabancılar Türkçe öğretmek amacıyla kullanılan Hitit ders kitaplarındaki kültür aktarımı belirli ölçütler çerçevesinde incelenmiş ve değerlendirilmiştir. Hitit serisi ders kitapları kültür aktarımı açısından incelendiğinde, hedef kültür olan Türk kültürünün öğrencilere farklı yönleriyle sunulduğu, birçok öge içerdiği ve bu şekilde Türkçe öğretmeyi hedeflediği tespit edilmiştir. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilere Türk kültürünü aktarmada başarı sağlayabilecek nitelikte olduğu belirtilmiştir. Fakat Hitit serisi ders kitaplarında kaynak kültür ve evrensel kültür öğelerine gerektiği kadar yer verilmediği sonucuna ulaşılmıştır.

Pehlivan (2007)'in "Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kültürlerarası Etkileşim Odaklı Yaklaşım Uyarınca Metin Çalışmaları" başlıklı araştırmasında DİLMER'de ders kitabı olarak okutulan Türkçe Okuyorum 1, 2, 3 kitapları yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde metinlerle kültürel öğelerin aktarımı açısından incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda uluslararası kültüre dayalı metinler olmakla birlikte hedef kültür ağırlıklı metinlere daha çok yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır.

Demir ve Açık (2011)'in "Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kültürlerarası Yaklaşım ve Seçilecek Metinlerde Bulunması Gereken Özellikler" başlıklı araştırmalarının temel problemi yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültürel unsurların ne kadar kullanıldığının tespiti ve niçin, nasıl kullanılabileceğidir. Bu çalışmada betimsel yöntem ile deneysel yöntem bir arada kullanılmıştır. Ankara Üniversitesi TÖMER tarafından hazırlanan "Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe"

(2008) öğretim seti, TİKA'nın hazırlanmış olduğu "Orhun Yabancılar İçin Türkçe" (2004) öğretim seti ve Dilset'in hazırlanmış olduğu Gökkuşluğu (2005) öğretim setleri araştırmanın örnekleimidir. Değerlendirmede kitaplar arasında kültürel unsurlarımızdan hangilerinin öncelikli olarak verilmesi ve ne kadar verilmesi gerektiği konusunda bir ölçütün olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

İşçi (2012)'nin "Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Kullanılan 'Yeni Hitit' Ders Kitabının Dört Temel Dil Becerisi ve Kültür Açısından İncelenmesi" başlıklı araştırmasında yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde önemli bir yere sahip olan bir ders kitabındaki metinlerin dört temel dil becerisi ve kültür açısından incelenip değerlendirilmesi amaçlanmıştır. İşçi bu amaç doğrultusunda Yeni Hitit Ders kitabının B1 düzeyinin 8 ünitesini incelemiştir. Bu inceleme sonucunda da metin türü açısından değerlendirildiğinde gerçek hayatı olduğu gibi yansıtan özgün metinlerin kullanımına gerektiği kadar yer verilmediği tespit edilmiştir. Bu durumun başlangıç seviyesindeki öğrenciler tarafından kullanılacağı düşünülen bir ders kitabı için kabul edilebilir olduğu, fakat B1 Orta seviyedeki öğrenciler için hazırlanmış bir ders kitabında daha çok özgün metne yer verilmesi gerektiği belirtilmiştir.

Tüm ve Sarkmaz (2012)'in "Yabancı Dil Türkçe Ders Kitaplarında Kültürel Öğelerin Yeri" başlıklı araştırmalarında Türkçeyi yabancı dil olarak öğreten ders kitapları arasında en çok kullanılan TÖMER Yeni Hitit kitaplarının kültürel öğeleri ne ölçüde içerdiğinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda Yeni Hitit 1, 2 ve 3 kitaplarındaki okuma metinlerinin taraması yapılmıştır. Verilere göre kültürel öğelerin üniteler arasında dengeli dağılmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Okur ve Keskin (2013)'in "Yabancılar Türkçe Öğretiminde Kültürel Öğelerin Aktarımı: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti Örneği" başlıklı araştırmalarında yabancı dil olarak Türkçe derslerinde kullanılan aynı zamanda kültür aktarım araçlarından olan ders kitaplarının bu süreçteki yeri ve önemi sorgulanmıştır. Bu değerlendirme sonucunda İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Setinin; temel seviye kitaplarında kültürel öğelerden az yararlandığı, orta seviye ders kitaplarında bu öğelere daha çok yer verildiği tespit edilmiştir.

Vargelen (2013)'in "Kültürlerarası İletişimsel Yeterlilik Bağlamında Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarının Değerlendirilmesi" başlıklı araştırmasında Türkiye'de yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarının kültürlerarası iletişimsel yeterlilik yaklaşımı açısından değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda Gazi Üniversitesi TÖMER tarafından

hazırlanan “Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı” ve İstanbul Üniversitesi Dil Merkezi tarafından hazırlanan “İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı” incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda örneklem olarak seçilen ders kitaplarının birtakım eksikliklerine rağmen kültürlerarası iletişimsel yeterlilik yaklaşımı açısından yeterli olduğu belirtilmiştir.

Kutlu (2014)’nın “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültürün Araç Olarak Kullanımı: Gazi Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti Örneği (B1-B2 Seviyesi)” başlıklı araştırmasında dil eğitime ilişkin ders kitaplarındaki kültür unsurlarının önemi sorgulanmış ve Gazi Yabancılar İçin Türkçe B1-B2 kitabı incelenerek değerlendirmelerde bulunulmuştur. Bu değerlendirmeler sonucunda da kültürel öğelerden yararlandığı tespit edilmiş ancak eksik olan konulara güncellenen ders kitaplarında yer verilmesi gerektiği fikri ileri sürülmüştür.

Ökten ve Kavanoz (2014)’un “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Hedefleyen Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı” başlıklı araştırmalarında yabancı dil öğretiminde kültürün ve dilin birbirinden ayrılmazlığı bir çıkış noktası olarak kabul edilip Türk kültürünün, yabancı dil öğretimi için kullanılan ders kitaplarında nasıl sunulduğu incelenmiştir. Araştırmanın evreni yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitapları; örnekleme de evrenden seçilen 5 ders kitabıdır. Bu inceleme sonucunda da yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında kültürel öğelerin çeşitlilik göstermesinin Türkçe öğrenen öğrencilere daha çok katkıda bulunacağı vurgulanmıştır.

Soyşekerci (2015)’nin “İngilizce ve Türkçe Ders Kitaplarında Kültürel Öğelerin İncelenmesi” başlıklı araştırmasında yabancı dil olarak İngilizce ve yabancı dil olarak Türkçe ders kitaplarında yer alan kültürel öğelerin incelenmesi ve karşılaştırılması amaçlanmıştır. Bu amaç için araştırmada Global A2 Coursebook ile İzmir A2 Ders kitapları incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda İzmir A2 Ders Kitabının kültür aktarımı açısından Türk kültürünün öğrencilere farklı yönleriyle sunulan birçok öge içerdiği vurgulanmıştır. Bunun yanı sıra incelenen İzmir A2 Ders Kitabının Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlere Türk kültürünü aktarmada başarı sağlayabilecek nitelikte olduğu ifade edilmiştir. Kültür aktarımı açısından uygun olsa da, İzmir A2 Ders Kitabında kaynak kültür ve evrensel kültür öğelerinin Global A2 Coursebook kitabı kadar yer almadığı görülmekte; kültürlerarası iletişim açısından ele alındığında, öğrencinin kültürlerarası iletişimsel yeti kazanması ve

kültürel farkındalık oluşturmasını etkileyecek bazı eksiklikler taşıdığı belirtilmektedir.

Bayraktar (2015)'in "Yabancılara Türkçe Öğretiminde Faydalanılan Kitapların Kültürel Unsurların Aktarımı Açısından Değerlendirilmesi" başlıklı araştırmasında yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarında kültürel temel ve alt öğelerin aktarımının ne ölçüde yapıldığının incelenmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitapları Seti, Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitapları Seti, TİKA (Güneş) Türkçe Öğreniyoruz Ders Kitapları Seti, Gazi Üniversitesi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitapları Seti olmak üzere 4 set incelenmiştir. Kültürel, temel ve alt öğeler açısından kültür aktarımı bilgi içerikleri incelenmiştir. Kitaplardaki kültürel unsurların kültür aktarımı açısından yapılan inceleme sonucunda bilgi içeriklerinin hem tür hem de içerik olarak yetersiz kaldığı tespit edilmiştir.

Yılmaz (2015)'in "Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Öğretimi Seti'ndeki Görsellerde Kültür Aktarımı" başlıklı araştırmasında Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe 1, 2, 3 ders kitapları görsellerle kültür aktarımı açısından incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda Yeni Hitit Yabancılar için Türkçe 1, 2, 3 ders kitabındaki görsellerin hedef ve kaynak kültürü aktarma konusunda başarılı olduğu, kültürlerarası benzerlik ve farklılıkları yansıtabildiği ve Türk kültürüne karşı öğrencilerde ön yargı oluşturmadığı gibi sonuçlara ulaşılmıştır.

Gürsoy ve Güleç (2015)'in "Yabancılara Türkçe Öğretiminde Kültürel Öğelerin Aktarımı: Gökkuşuğu Türkçe Öğretim Seti Temel Seviye Örneği" başlıklı araştırmalarında yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarından Gökkuşuğu Türkçe Öğretim Seti temel seviyesi, kültür aktarımı yönüyle incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda bazı kültürel öğelere hiç yer verilmediği, bazı kültürel öğelerin az yer aldığı bazılarının da çok yer aldığı dolayısıyla kültür öğelerinin sette eşit bir dağılıma sahip olmadıkları tespit edilmiştir.

Ömeroğlu (2016)'nın "Yabancılara Türkçe Öğretimi İçin Hazırlanmış Ders Kitaplarının İncelenmesi" başlıklı araştırmasında Türkçe öğretim merkezlerinde en çok tercih edilip kullanılan dört farklı kitabın, biçim ve içerik özellikleri bakımından incelenmesi, bilimsel ölçütlere göre değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda çalışmada 324 öğretim elemanı örneklem grubuna alınıp araştırmacı tarafından geliştirilen "Yabancılara Türkçe Öğretimi İçin Kullanılan Kitap Değerlendirilme

Ölçeği” (YTKDÖ) uygulanmıştır. Bunun sonucunda incelenen dört kitabın da biçimsel özellikleri bakımından “yeterli/uygun” nitelikte olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Esen ve Yılmaz (2016)’ın “Yabancılara Türkçe Öğretimi Ders/Çalışma Kitaplarının Kültürlerarası Deneyim Bağlamında İncelenmesi” başlıklı araştırmalarında Türkçenin yabancılara öğretiminde kullanılan ders/çalışma kitaplarında Avrupa Konseyi’nin önemseydiği çağdaş yönelimlerden biri olan kültürlerarası deneyime ne oranda yer verildiğinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda “Yeni Hitit” yabancılara Türkçe öğretimi setindeki ders ve çalışma kitapları Avrupa Dil Portfolyosu’na göre incelenmiştir. Bu incelemede kitapların farklı kültürlerle ilişkin farkındalık uyandırdığı, deneyim edindirdiği, hoşgörü geliştirdiği, farklı kültürlerin merak edilmesini sağladığı, hedef dilin ve öğrenenin kendi kültürünün karşılaştırılmasına olanak sağladığı, öğrenenin kendi kültürüne eleştirel bakış açısı sağladığı, hedef dilin kültürüne ait yeni bilgiler verdiği ancak bunların yeterli olmadığı belirtilmiştir.

İşcan ve Yassıtaş (2017)’in “Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kültür Aktarımı: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti Örneği (B1-B2 Düzeyi)” başlıklı araştırmalarında yabancı dil olarak Türkçe derslerinde kullanılan aynı zamanda kültür aktarım araçlarından olan ders kitaplarının bu süreçteki yeri ve önemi sorgulanmıştır. Bu kapsamda Yedi İklim Türkçe Öğretim seti B1 ve B2 düzeyi ders kitapları kültür aktarımı açısından incelemiştir. Bu inceleme sonucunda kitaplardaki metinlerde Türk kültürünün öğrencilere farklı yönleriyle sunulan birçok öge içerdiği, bunun yanı sıra ders kitaplarında Türk kültürü dışında farklı kültürel unsurların da yer aldığı belirtilmiştir.

Erdal vd. (2018)’nin “Yabancılara Türkçe Öğretimi Ders Kitaplarında Kültürel Ögeler (A2 Düzeyi)” başlıklı araştırmalarında, yabancılara Türkçe öğretimi alanında A2 düzeyinde kullanılan ders kitaplarından İstanbul Üniversitesi Yabancılar İçin Türkçe, Ankara Üniversitesi Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe, Yunus Emre Enstitüsü Yedi İklim Yabancılar İçin Türkçe, Gazi Üniversitesi Yabancılar İçin Türkçe setleri incelenmiş; hedef dile ait kültürel öğelere ne ölçüde yer verildiği sorgulanmıştır. Bu sorgulama sonucunda ders kitaplarında yerel kültür unsurları yanında yabancı kültürlerle de yer verilmesinin uygun olacağı ve yabancı kültürlerden bahsederken de yabancı bir kültürü derinlemesine anlatmaktansa, kısa kısa daha fazla kültüre yer verilmesi gerektiği ifade edilmiştir.

Boztilki (2018)'nin "Gazi Üniversitesi TÖMER B1 Seviyesi Kitabının Değerler Eğitimi Bakımından İncelenmesi" başlıklı araştırmasında Gazi Üniversitesi TÖMER Yabancılar İçin Türkçe ders kitabı B1 seviyesi değerler eğitimi açısından incelenmiştir. Bu inceleme sonucunda Gazi üniversitesi TÖMER Yabancılar İçin Türkçe B1 kitabında Schwartz'ın sınıflandırmasındaki bütün değerlere yer verildiği, sınıflandırma içindeki değerlerden kitapta en çok yer alan değerlerin öz yönelim ve iyilikseverlik; en az yer verilen değerlerin ise uyma olduğu belirlenmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2. 1. Dil

Sosyal bir varlık olan insan, iletişim ihtiyacını karşılayabilmek için tarihî dönemlere göre çeşitli anlaşma araçları kullanmıştır. Beden dili, renkler, notalar vb. bunlardan birkaçıdır. Bunların dışında her dönemde ve her yerde değişmeyen iletişim aracı ise dil olmuştur. “Dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan tabii bir vasıta, kendisine mahsus kanunları olan ve ancak bu kanunlar çerçevesinde gelişen canlı bir varlık, temeli bilinmeyen zamanlarda atılmış bir gizli antlaşmalar sistemi, seslerden örülmüş içtimaî bir müessesedir.” (Ergin, 2000). Buna göre dil insan gibi canlı ve zaman içinde değişerek gelişebilen bir sosyal müessesedir. Bu özelliğiyle insanlar arasındaki iletişimi sağlamakta, anlaşmaya hizmet etmekte ve böylece yaşanması muhtemel karışıklıkların önüne geçmektedir.

İnsanoğlunun en temel ve en işlek iletişim aracı olan dil, kendi içinde kurallı bir sistemdir. Dil bir dizgedir ve kendine özgü bir bütündür. Bu bütünlük belirli anlam yapılarını oluşturur. Dil bir anlaşmalar sistemi olup insanlar arası iletişimi sağlayan önemli bir unsurdur. Düşünce duygu ve isteklerin, bir toplumda ses ve anlam yönünden ortak olan öğeler ve kurallardan yararlanılarak başkalarına aktarılmasını sağlayan, çok yönlü, çok gelişmiş, değişik açılardan bakınca başka başka nitelikleri beliren, kimi sınırlarını bugün de çözemediğimiz büyüklü bir varlıktır (Aksan, 2007). Birçok şekilde tanımlanabilen dil kavramı Türkçe Sözlük’te, insanların düşündüklerini ve duyduklarını bildirmek için kelimelerle veya işaretlerle yaptıkları anlaşma şeklinde tanımlanmıştır (TDK, 2005).

Dil, insanların üzerinde uzlaştığı canlı bir varlıktır. Saussure (1985)’ e göre, hem dil yetisinin toplumsal bir ürünüdür hem de bu yetinin bireyler tarafından kullanılabilmesi için toplumun benimsediği zorunlu bir uzlaşmalar bütünüdür. Bu bakımdan değerlendirildiğinde dili toplumdan bağımsız bir varlık olarak düşünemeyiz.

Canlı bir varlık olan ve yaşadığı toplumda konuşulduğu sürece varlığını devam ettiren dil değişim ve gelişim göstererek ilerler. Dil toplumla, kültürle ilişkili

yaşayan bir varlıktır ve zaman içinde değişimler geçiren, sembollerden oluşan bir dizge sistemidir (Bayraktar, 2006).

Dil, bünyesinde birçok unsuru barındıran karmaşık ve çok boyutlu bir sistemdir (Onan, 2013). Dil, kültürel, ekonomik, sosyolojik vb. hiçbir kıstasla ölçülemeyecek kadar evrensel, hiçbir kayda bağlı kalmaksızın geçmişten günümüze, insan türünün en önemli ortak paydasıdır.

“Dil, insana özgü en güçlü iletişim aracıdır. Çeşitli düşünceleri, duyguları, tutumları, inançları, değer yargılarını, anlatma ve öğrenmede, görüp algılanan, yaşanan olaylarla ilgili bilgileri, kültür birikimini aktarma, soru sormak, emir vermek, istekte bulunmak gibi işlevleri gerçekleştirmede kullandığımız araçtır” (Temiz, 2002).

Dil, millî kültürün temel öğelerinin başında gelen ve insanları birbirine yaklaştıran en önemli araçtır. Bir toplumda, sözlü ve yazılı anlatma aracı, aynı zamanda düşünme aracıdır. Dil insanları birbirine bağlayan bir toplumu gelişigüzel insan topluluğu olmaktan çıkararak, millet hâline getiren en önemli öğelerden biridir (Kavcar, 1988).

Dil, insanlar arasında karşılıklı haberleşme aracı olarak kullanılan; duygu, düşünce ve isteklerin ses, şekil ve anlam bakımından her toplumun kendi değer yargılarına göre biçimlenmiş ortak kurallarının yardımı ile başkalarına aktarılmasını sağlayan, seslerden örülü çok yönlü ve gelişmiş bir sistemdir (Demirkan ve Başkan, 2016). Demirel (2007)’e göre dilin insanlar arasında bildirişim aracı olarak kullanılması dilin toplumsal bir işleve sahip olduğunu ortaya koymakta ayrıca dil o toplumla onun kültürü arasında ilişki kurma rolünü üstlenmektedir.

“Her millet dilini ve kültürünü yüzyıllar boyunca yoğurur. Bu esnada o, akan bir nehir gibi, içinden geçtiği her topraktan bazı unsurlar alır. Her medeni milletin konuşma ve yazı dili, karşılaştığı medeniyetlerden alınma kelime ve deyimlerle doludur. Bu bakımdan her milletin dili, o milletin çağlar boyunca yaşadığı tarihin adeta özetidir. Dile bu gözle bakılırsa anlam kazanır.” (Kaplan, 2006: 152).

Dil, insanlar arasında karşılıklı haberleşme aracı olarak kullanılan; duygu, düşünce ve isteklerin ses, şekil ve anlam bakımından her toplumun kendi değer yargılarına göre şekillenmiş ortak kurallarının yardımıyla başkalarına aktarılmasını sağlayan, seslerden örülü çok yönlü ve gelişmiş bir sistemdir (Korkmaz, 1992).

Sprache (dil), Almandada önce konuşmak fiilinden türetilmiş ve insanların konuşabilme olgusunu, insanın konuşma tarzını, konuşmayla kastedilen şeyin ta

kendisini ifade eden bir isimdir. İkinci olarak dil, belirli bir grup insanın birbiriyle konuşmasını sağlayan araçların tümüdür (Porzig, 1995).

Dil bir iletişim aracı demek, dilin birçok önemli özelliğini ve işlevini görmezden gelmektir. Dil, o dili konuşan toplumun kültürünü yansıtan bir ayna, o kültürün düşünüş biçimini, dünyayı algılayışını belirleyen belki de en önemli etken, toplum içi ve toplumlar arası ilişkilerin ön koşuludur. Sözün temelini oluşturan bir gösterge varlığı olan dil, kendisini oluşturan ögeler ve bu ögeler arasındaki ilişkilerden oluşan bir dizgedir (Toklu, 2003).

Toplumca benimsenmiş ve uzlaşımsal bir düzen olan dil, insanlar konuştuğu sürece varlığını sürdürür. Dilin değişmesi; konuşan toplumun kültürel, düşünsel, ruhsal ve sosyal alandaki değişim ve gelişmelerine bağlıdır. Bu durumda dil, toplumun yaşantısıyla, davranış biçimiyle, inanışıyla, çevreyi algılama biçimi ile, düşünce alanındaki gelişmeleriyle, kısacası toplumun yaşamının her boyutu ile yakından ilgilidir (Günay, 1991).

“Dil bir dizgedir. Yani ögeleri ya da bölümleri çeşitli ilkeler uyarınca birbirine bağlı düzenli bir bütün ve yapıdır. Dil, sistemli olarak üretilen bir simgeler düzeni aracılığıyla düşünce, duygu ve isteklerin bildirişiminde kullanılan, içgüdüsel olmayan, yalnızca insana özgü bir yöntemdir” (Vardar, 1998).

Dil öğretimi, dilin uzlaşımsal niteliğinin bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır. “Dilin uzlaşımsal olabilmesi için sözler arasında bir uzlaşımın olması gerekir. Sözlerin uzlaşımsallığı ise bireysel dilin yani sözün eğitimiyle mümkündür. Sözün uzlaşımsallığı, dilin temel tözü olan sesin eğitilmesiyle gerçekleşir. Ses tözü eğitilirse bireyin iletişim biçimleri olan konuşma, yazma, okuma ve dinleme eğitilmiş olur. Dil eğitimi aracılığıyla bu iletişim biçimleri ne kadar geliştirilirse dille iletişimin temeli olan uzlaşım da o denli sağlanmış olur.” (Onan, 2013). Böylece yaşadığı toplumdan edindiği ana dili veya öğrendiği yabancı dili konuşan bireyler ile etkili bir iletişim kurabilir.

2. 2. Ana Dili

Bireyin dünyaya geldiği toplumun konuştuğu ana dili, başlangıçta anneden ve yakın aile çevresinden, daha sonra da ilişkili bulunulan çevrelerden öğrenilen insanın bilinçaltına inen ve bireylerin toplumla en güçlü bağlarını oluşturan dildir (Aksan, 2007). Bugün ses yapısı, şekil yapısı ve anlam bakımından birbirinden az çok farklılaşmış bulunan dil ve lehçelerin, kök bakımından bilinmeyen bir tarihte

birleştikleri ortak dil: Ana Türkçe, Ana Moğolca, Ana Altayca, Roman dillerine kaynaklık eden Latince gibi dillere ana dil denir (Korkmaz, 1992). Bu iki tanımdan da anlaşılacağı üzere ana dil ve ana dili kavramları birbirinden farklıdır.

Ana dil; başka diller veya lehçeler türetmiş olan dildir (TDK, 2005). İnsanın doğup büyüdüğü aile ve soyca bağlı bulunduğu toplum çevresinden öğrendiği, bilinçaltına inen ve kişilerle toplum arasındaki ilişkilerde en güçlü bağı oluşturan dil de ana dili kavramıdır (Korkmaz, 1992). Türkiye Türkçesinin eğitimi ve öğretimi, durumu, güncel sorunları söz konusu olunca ilk tanımladığımız terimin belirtilen anlamlarında kullanılması doğru değildir.

İnsan ana dilini annesinden, yakın çevresinden öğrenmekte ve böylece konuştuğu dilin tüm özelliklerini kazanmaktadır. Ana dili insanın hayatı boyunca onunla birlikte olmaktadır. Bu durum da insanların, küçük yaştan itibaren ana dili eğitimi almaya başlamalarını gerektirir. Ancak bu şekilde diğer insanlarla doğru, düzgün ve sağlıklı iletişim kurabilir (Temizyürek, Erdem ve Temizkan, 2011).

Birey ana dilini annesinden ve yakın çevresinden öğrenmekte ve konuştuğu dilin tüm özelliklerini kazanmaktadır. Bu şekilde birey, annesinden ve aile çevresinden öğrendiği ana dilini tüm yaşamı boyunca kullanmaktadır. Aile ve yakın çevrede başlayan ana dili öğrenme süreci gelişigüzel kültürleme yoluyla olmakta; bunu okullarda kasıtlı kültürleme yolu izlemektedir (Demirel, 1999).

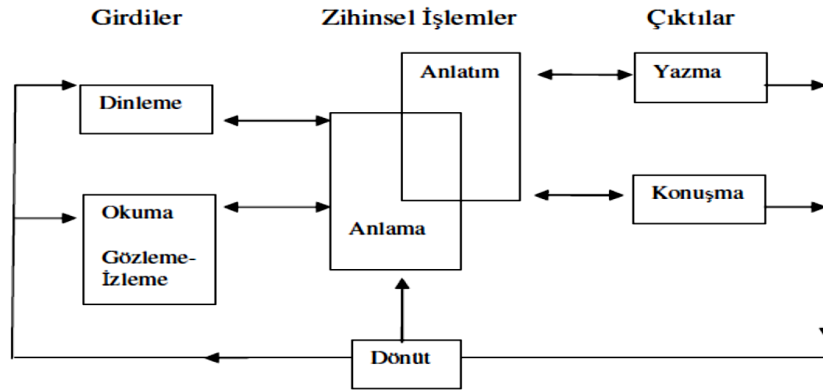
Birey çevresini, içinde yaşadığı toplumu ve bu toplumun kültürel birikimini ana diliyle algılar. Dil geliştikçe bireyin bilgisi, kültürü ve düşünce dünyası da gelişir. “Herhangi bir konuda bilgi eksikliği bir dereceye kadar hoş görülebilirken ana dilinde doğru ve düzgün anlatım becerisinden yoksun olma kabul edilemez bir durumdur.” (Kavcar, 1999). İyi bir iletişim becerisine sahip olmanın ve çevresiyle iyi ilişkiler kurmanın yolu bireyin ana dilini iyi kullanmasına bağlıdır.

İnsanın içinde doğup büyüdüğü aile ya da toplum çevresinde duyarak ve ilk olarak edindiği dile/dillere ana dili denir. İki dilin aile içinde ya da yakın çevrede konuşulduğu durumlarda iki dil de ana dili olabilir. Çeşitli ana dillerin konuşulduğu bir ülkede bu ana dillerden biri ya da birkaçı resmî dil konumunda olabilir. Ana dillerinden hangisinin ya da hangilerinin resmî dil konumunda olacağı dil planlaması uygulanarak belirlenir (İmer, Kocaman ve Özsoy, 2011).

“Bir kişi kaç yabancı dil öğrenirse öğrensin, bu dilleri ne denli akıcı biçimde konuşursa konuşsun yepyeni bir kavramla ilk kez yabancı bir dilin sözcükleri aracılığıyla karşılaştığında, bu yeni kavramı iyice anlayabilmesi, düşüncesinde canlandırabilmesi kendi düşünce dizgisini oluşturan kişisel bilgi ve deneyimler ağı içinde yerli yerine oturup, doğru bağlantılar ve çağrışımlarla ilişkilendirebilmesi için, bu yeni kavramı ilkin kendi ana dilinin kavramlar dizgesini tanımlayan anlamlar örüntüsüne dökmek, kendi ana dilinin sözcükleriyle adlandırmak zorundadır.” (Köksal, 2000: 12)

Çocuktaki dil yeteneğinin, okul çağına gelene kadar mutlaka aile ve yakın çevre tarafından, sürekli geliştirilmesi yönünde bir çaba gösterilerek, mümkün olduğunca işletilmesi gerekir (Lyons, 1990). Güteryüz (2002) ana dili öğretim süreçlerini şöyle göstermektedir:

Şekil 1: Ana Dili Öğretim Süreçleri

Şekilde de görüldüğü üzere; birey temel dil yetilerini çevresinden aldığı girdilerle zihin süzgecinden geçirip edinir. Çocuklar, ana dillerini önce kulaktan, yaşayarak öğrenirler. Ana-baba ve yakın çevreden öğrenilen bu dil, dilin ana kurallarına uygundur. Çocuk çeşitli bölgelerde birbirlerine göre pek az özellik gösteren bu kurallara farkında olmadan uyar, dilini kurallara uygun olarak kullanma becerisini yine farkında olmadan kazanır (Demirel, 2002). “Ana dili edinimi” aileden toplumsal çevreye doğru genişleyen bir kültür ortamında bireyin doğumundan itibaren kendiliğinden işleyen ve gerçekleşen bir süreçtir.

2. 3. Yabancı Dil

Değişen ve küreselleşen dünyada, etkileşim hızının teknoloji ve ulaşım olanaklarıyla günden güne artmasıyla ana dili ediniminin yanı sıra ikinci bir dil öğrenimi hiç kuşkusuz büyük bir öneme sahiptir. Bir birey için ikinci dil öğrenmek; özel amaçlara, değişik kültür yapılarına ilgi duymaya, içerisinde bulunmayı hedeflediği toplumda kalıcı ya da süresiz olarak yaşama durumunun getirdiği bir

zorunluluğa, meslek yaşantısında yükselme arzusuna ve biçimsel eğitim içerisinde öğrenme mecburiyeti gibi sebeplere bağlıdır (Harmer, 1991). Yabancı dil, bir ülkede veya toplumda kullanılan geçerli ana dili dışındaki tüm dilleri kapsamaktadır (Başkan, 2006).

Yabancı dil, bir ülkede yaygın bir iletişim durumunda olmayan, formal öğretimle öğrenilen; yerli olmayan dil olarak tanımlanırken ikinci dil ise, bireysel açıdan, ana dilinden başka, öğrenilmiş ya da edinilmiş dil olarak tanımlanmaktadır. Başka bir deyişle yabancı dil öğrenme, bir dili kullanmak için gerekli dil becerisi kazanma sürecidir (Demirel, 2004).

Yabancı dil, belirli bir ülkedeki veya bölgedeki halkın büyük bir bölümünün ana dili olmayan, “Okullarda eğitim aracı olarak kullanılmayan ve yönetimde, medyada iletişimleriyle geniş bir biçimde yer almayan dildir.” (Okur, 2013). Yabancı dil, ana dili dışındaki dillerden herhangi biri veya ana dilinin dışında öğrenilen uzmanlık dili olabilir. Bu dil bulunduğu dil ailesi ve dil bilimsel özellikler açısından kişinin ana dilinden farklıdır. Ses, biçim, dizim, anlam ve sözcük yapısı açısından farklı özelliklere sahiptir. Bu özellikler genel ve özel nitelikte olup her dilde bulunur. Her dilin kendine özgü bu özellikleri o dili diğerlerinden ayırır (Tosun, 2006).

Yabancı dil öğrenildiğinde bu dille birlikte aynı zamanda o toplumun kültür birikimi, tarihsel gelişimi ve değer yargıları da öğrenilmelidir. Yabancı dil bilmenin kazanımları şu şekilde sıralanabilir (Saracaoğlu ve Varol, 2007):

- 1) Vizyon kazandırır,
- 2) Profili güçlendirir,
- 3) Uluslararası platformlarda daha etkin çalışmalar hazırlanmasını sağlar,
- 4) Dünyaya açılmayı sağlar.

Avrupa Birliği üyeliğine talip olduğumuz bu dönemde, kültürel ve eğitimsel entegrasyon adına yabancı dil öğretimi daha büyük bir önem kazanmış, çocuk ve gençler en az bir yabancı dil, özellikle de İngilizce öğrenmeye özendirilmiştir. Bu durum, yalnızca Türkiye için değil, ABD ve İngiltere de dâhil olmak üzere birçok ülke için geçerlidir. Günümüzde Almanca ve Fransızca öğrenen öğrenci sayısı azalmış ve “dil globalleşmesi” sürecinde İngilizce “dünya dili” hâline gelmiştir

(Saracaoğlu ve Varol, 2007). Avrupa ülkeleri yabancı dil politikası açısından aşağıda sıralanan şu temel ilkeleri vazgeçilmez görmektedirler (Şahenk, 2009):

1) Avrupalılık bağlamında yabancı dil öğrenme bir kültür tekniği değerindedir.

2) Geleceğin Avrupa yurttaşı için yabancı dil öğrenme kişi temel hak ve ödevlerinden biridir.

Yabancı dil öğrenmenin temel nedenleri, bireylere göre değişen özel amaçlar, farklı kültürlerle duyulan ilgi, hedef toplum içerisinde sürekli veya geçici olarak yaşamanın doğurduğu bir gereklilik, meslekî yaşam içerisinde ilerleme isteği ve okul müfredatlarına bağlı olarak öğrenme zorunluluğu şeklinde sıralanmaktadır (Harmer, 1991). Tüm dünyada yabancı dil öğretimi özellikle İkinci Dünya Savaşından sonra önem kazanmıştır. Günümüzde ise iki ya da daha fazla dil bilmek akademik ya da meslekî yaşamda bir ön koşul olarak aranmaktadır. Milletler arası ilişkiler arttıkça da öğrenilmesi gereken dil sayısı artacaktır. Yaşanılan ilişkilerin yoğunluğu ortak bir bildirişim aracı olarak yabancı dil/ler bilme gereksinimini de beraberinde getirmektedir. Yabancı dil bilmek bir yandan çok dilli ve çok kültürlü bir dünyada yaşamanın ön koşulu, diğer yandan ise kişisel gelişimi destekleyen bir zorunluluk hâline gelmiştir (Şahenk, 2009).

2. 4. Yabancı Dil Öğretimi

Toplumların varoluş tarihlerinden itibaren sonsuz ihtiyaç sahibi olan insan, farklı topluluklardan ve kültürlerden yararlanmak için yabancı dilleri öğrenerek amaçları doğrultusunda kullanmaya başlamıştır (Ergin, 2000).

Yüzyıllardır insanlar dinî, ticari, kültürel, siyasi ve teknolojik gelişmeler gibi birçok nedenden dolayı yabancı dil öğrenmişlerdir. Yabancı dil öğretiminin başlangıcı olarak M.Ö. 2225 yılında Akadların Sümerlerin ülkesine hâkim olduktan sonra kendilerinden daha ileri bir medeniyet olan Sümerlerin dilini öğrenmesi kabul edilir (Hengirmen, 2005). İnsanlık tarihindeki ilk yabancı dil öğretimi kültürel ve siyasi nedenlere dayalı olarak gerçekleşmiştir. Günümüzde insanların yabancı dil öğrenme nedenlerinde artış görülmektedir (Grosser, 2001). Avrupalıların dil öğrenimine karşı tutumlarını öğrenmek için Avrupa Birliği üyesi 15 ülkede yapılan “Eurobarometre” adlı araştırmaya göre insanları başka bir dil öğrenmeye sevk eden

en güçlü güdüleme tatilde bu dili kullanabilmeleridir (% 47). Diğer nedenler % 37 ile bireysel tatmin ve % 26 ile iş amaçlı öğrenmedir (Sülükçü, 2011).

Uluslararası ilişkilerde yabancı dil öğretimi elzemdir. Milletler aralarında iletişim kurmak için birbirlerinin dillerini bilmek zorundadır. Bu sebeple insanoğlunun topluluklara ayrılıp millet olmaya başladığı zamandan günümüze hatta gelecekte yabancı dil öğretimi önemini koruyacaktır. Yabancı dil öğretimi kültürel ilişkilerin ve karşılıklı iletişimin en önemli ögesidir. Kültürlerarası etkileşimi, anlaşmayı amaçlayan yabancı dil öğretimi önyargıları ve yanlış anlamaları ortadan kaldırmayı sağlayan bir yoldur (Pehlivan, 2007).

Yabancı dil öğretiminde yalnızca dil bilgisi kurallarını öğretmek öğrenilen dili özümsemek, doğru ve akıcı kullanmak için yeterli değildir (Boztilki, 2018). Bir dilin öğretimi yalnızca dil bilgisini değil aynı zamanda o dilin kültürünü, geleneklerini, dünyaya bakış açısını da öğretmeyi içeren bir eylemdir.

Yabancı dil öğretiminde dikkat edilmesi gerekli olan 8 temel ilke aşağıda sıralanmaktadır (Brown, 2001):

1) Kısıtlamalar: İletişimsel oyunlar, şarkılar söyleme, rol oynama, grup çalışmaları, küçük gruplarda öğrencilerin korkularının paylaşılması ve tahmin edilmesi,

2) Öğrencide kendine güvenin oluşturulması: Öğrencilerinize sözle veya tutumlarınızla onlara inandığınızı gösterme, güçlü yönlerini keşfettirme, çalışma süresince bitirdikleri eylemleri gösterme,

3) Öğrencilerde içsel motivasyonun oluşumuna yardımcı olma: Öğrencilere öğrendikleri dilde başarıları karşısında ödüller verme, öğrencilerin yabancı dilde ihtiyaçlarını tasvir etme,

4) İşbirlikçi öğrenmenin geliştirilmesi: Öğrencileri bilgilerini paylaşmaları için yönlendirme, küçük yarışmalar düzenleme, takım hâlinde düşünmeye yönlendirme, küçük gruplarla çalışmalar yürütme,

5) Öğrencileri sağ beyin üretimi için cesaretlendirme: Sınıfta filmlerin ve kasetlerin kullanılması, serbest yazmaların yapılması, hataların düzeltildiği akıcı sözel alıştırmaların yapılması,

6) Hoşgörünün geliştirilmesi: Öğrencilerin öğretmenlerine ya da birbirlerine soru sormaları için yönlendirilmeleri, anlamadıkları zaman sorular sormalarının sağlanması, açıklamaların kısa ve anlaşılır bir biçimde yapılması, zamanla kurallar üzerinde anlaşmaya varılması,

7) Öğrencilere kendi sezgilerini kullanmaları için yardımcı olma: Hataların açıklamalarının sürekli verilmemesi, seçilen herhangi bir hatanın düzeltilmesi,

8) Öğrencileri hataları üzerinde çalıştırma: Sözel üretimlerinin teyp kayıtlarının dinletilmesiyle kendi hatalarını kendilerinin bulmalarının sağlanması, hatalar üzerinde sürekli düzeltmelerin yapılmaması, öğrencileri tekrarlanan hataları sınıflandırmaya yönlendirme,

Tarih boyunca milletler, komşularıyla ilişkilerini geliştirmek, ticaret yapmak gibi çeşitli sebeplerle diğer insanlarla iletişim kurma ihtiyacı hissetmişler, bu durum da yabancı dil öğrenmeyi zorunlu kılmıştır. Yirminci yüzyılda teknolojiye çok hızlı gelişim, önceki yüzyıllarda günler hatta aylar süren yolculukların saatler içinde gerçekleştirilmesini sağlamış, dünyanın bu kadar kolay gezilebilir olması, yaşadığı ülkelerin dışında farklı yerleri görme arzusunun taşıyan insanların bu arzularını rahatlıkla yerine getirmesine imkân vermiştir. Özellikle son otuz yılda bilgisayar alanında meydana gelen gelişmeler ülkeler arasındaki coğrafi ve siyasi sınırları kaldırmıştır. Bugün herhangi bir ülkedeki herhangi birisiyle bilgi alışverişinde bulunmak çok basit bir olaydır. Uzaklıkların iletişim teknolojileri vasıtasıyla bir anlamda ortadan kalkması, toplumlar arası ilişkilerin, ülkeler arası ticaretin bu kadar artması, şirketlerin artık yerel olmaktan çıkıp uluslararası hâle gelmesi yabancı dil bilme ihtiyacını gittikçe arttırmaktadır (Sülükçü, 2011).

“Yabancı bir dili öğrenmek bir dünyayı, yabancı bir kültürü de anlamak, tanımak demektir. Yabancı olanı anlamaya, çözümlenmeye çalışmak ise öğrenciye bilgi ve düşünce zenginliği kazandırarak onun dünyaya bakış ufkunu genişletir. Daha başka bir ifade ile öğrenci yabancı gerçeğe karşılaştığında onu ilk önce kendi ön bilgisi ve deneyimleriyle kavramaya çalışır, yabancı olanla kendisinin olan arasında karşılaştırmalar yapar, ilişkiler kurar, her iki kültürün benzer ve farklı yanlarını görür. Bu uğraş ise onun yalnız yabancı olan ile ilgili bilgilenmesine değil, aynı zamanda kendi kültürüne de yeni bir açıdan, daha nesnel bakmasına yol açar.” (Tapan, 1995: 156).

Yabancı dil öğrenmek, çeşitli toplumların dünyaya bakış açılarına, düşünce ve değer sistemlerine açılan bir kapıdır (Ozil, 1991). Yabancı dil öğrenen birey,

mensubu olduğu milletin kùltürü dışında ikinci bir kùltürü de öğrenmiş olacağından yaşadığı olayları daha geniş bir bakış açısıyla değerlendirebilir.

2. 5. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi

Yayıma alanı Kuzey Buz Denizi'nden başlayıp Hindistan'ın kuzeyine, Çin Halk Cumhuriyeti'nin ilerinden Avrupa'nın en u noktasına kadar uzanan yaklaşık 12 milyon kilometrekarelik bu coğrafyada en geçerli dil, Altay dil ailesinin en büyük kolu olan Türkçedir (Akalin, 2010). Türkçeye olan ilgi arttıça ùlkemize karşı olan ilgi ve merak aynı oranda artmaktadır. Bu sayede Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesine yönelik çalışmalarda da son yıllarda artış gözlemlenmektedir.

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen bireyler aynı zamanda Türk toplumunun bakış açısını, kùltürünü, değerlerini de dil ile birlikte öğrenir. Bu yönüyle düşünöldüğünde yabancılara Türkçe öğretiminin Türk toplumunun dñyanın birçok bölgesinde tanıtılmasında çok önemli bir vazife üstlendiği söylenebilir. Her alanda küreselleşmenin yaşandığı günümüz koşulları göz önüne alındığında, kùltürlerarası iletişimi üst amaç olarak benimseyen bu yeni anlayışta asıl olan, edinilen yabancı dil aracılığıyla öğrenenlerin kùltürlerarası iletişim yetilerinin de geliştirilmesidir (Yücel ve Erişek 2002). Kùltürlerarası iletişim için ise bir yandan dil öğrenimi yapılırken bir yandan da öğrenilen dile ait kùltürel öğeleri öğrenmek gereklidir. Bugünün dñyasında yaşamın her alanında olduğu gibi eğitimde de hızlı bir değişim ve dönüşüm görölmektedir. Bunun doğal bir sonucu olarak insanlar kendilerini küresel bir etkileşim çemberinin içinde bulmaktadır. Bu durum bir yabancı dil öğrenme ihtiyacını doğurmaktadır. Bu küresel etkileşim içerisinde etkin olan ulusların dilleri de doğal olarak önem kazanmaktadır. Bu bağlamda Türkiye ve Türkçenin öneminin artması Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin önemini ortaya çıkartmaktadır (Göçer ve Moğul, 2011). Bir toplumu oluşturan bireylerin günlük hayatta meydana getirdikleri çeşitli etkinlikleri algılayabilmek için o toplumun kùltürüne has temel noktaları bilmek gerekir (Demir ve Açık, 2011). Yabancı dil öğretiminde kùltürün yeri düşünöldüğünde Türkçenin yabancılara öğretiminde kùltür aktarımı, üzerinde durulması gereken bir konudur. Türkçenin öğretimi demek aynı zamanda Türk sosyokùltürel yaşantısına ait değerlerin öğretimi demektir. Bu yüzden Türkçenin öğretimi için hazırlanan materyallerin ve malzemelerin de bu amaçla hazırlanması gerekir (Yılmaz ve şeref, 2013).

Türkçe bin yıllarla ifade edilen geçmişe sahip, dünyanın en zengin ve en eski dillerinden biridir. Hun İmparatorluğu (MÖ. III. yy.-MS. I. yy.) döneminden beri bilinen, Kök-Türkler (MS.VI.-VIII.yy) döneminden beri yazılı metinlerle izlenebilen Türkçe, öğretimi konusunda aynı şansa maalesef sahip olamamıştır. (Ağar, 2004). Hangi yöntemlerle ve hangi materyallerle yapıldığı tam olarak bilinmese de Türkçenin tarihin bilinmeyen devirlerinden bu yana ana dili ve yabancı dil olarak öğretildiğine dair bilgiler mevcuttur.

Tarihte Orta Asya'da kurulduğu bilinen ilk Türk devleti Asya Hun devletinde tarihî şartlar gereğince kaynak yazımında Çince kullanılmıştır (Biçer, 2017: 12). Türkçenin ana dili ve yabancı dil olarak öğretilmesinde şamanlar görev almaktaydı. Asya Hun Devleti yazı dili olarak Çinceyi kullansa da Türkçe yazılmış kaynaklara da rastlanmaktadır. Çok uzun zamandan beri Hunlardan başlayarak günümüz Orta Asya Türk halklarına kadar Çinliler ve Türkler komşuluk ilişkilerini sürdürmelerine karşılık Türk dilinin Çinlilere öğretildiğine veya Çinliler tarafından öğrenildiğine dair somut kaynaklara rastlanmamıştır. Buna rağmen Prof. Dr. Alimcan İnyet Hanyu Wailaici Cidian'a (HWC) göre Çinceye Geçen Türkçe Kelimeler Üzerine adlı çalışmasında Türkçe'den, Çinceye 349 Türkçe kökenli sözcüğün geçtiğinden bahseder (İnyet, 2008). Çin kaynakları istenilen düzeyde incelenebildiğinde Türkçenin, Çinliler tarafından öğrenildiği hakkında bir kısım daha kesin bilgilere ulaşmak söz konusu olabilir (Arslan, 2012).

Türkçenin bilinen en eski edebî metinlerinden olan Orhun yazıtlarında Türkçenin yabancılar tarafından öğrenildiğine dair izlere rastlanmaktadır. Başta Çinliler olmak üzere Tibet, Soğd ve Bizans gibi Türklerin ilişkide bulunduğu milletler arasında Türkçeyi öğrenen kimselerin olduğu muhakkaktır. (Kök)Türkler kendi döneminde birçok devletle diplomatik ilişkilerde bulunduğu için Türkçeyi öğrenen kişilerin olması da doğaldır. Nitekim Orhun yazıtlarında Çinli elçilerin sık sık (Kök)Türk ülkesine gelmesi ve Çin'in (Kök) Türklerle kurduğu yakın siyasi, ticari ve ekonomik ilişkiler, Çin'de Türkçe bilen kişilerin olabileceğini göstermektedir (Biçer, 2012).

(Kök) Türklerin Soğdlarla kurdukları yakın ilişkiler neticesinde Soğdlar devlet sınırları içerisinde ticari faaliyetlerde üstün konuma gelip ekonomiyi yönlendiren kesim olmuştur. (Kök)Türk devletinin bürokrasisinde Soğd etkisi hayli

baskın olduğu için (Kök)Türklerin kullandığı resmî yazışma dili Soğdca olmuştur. “Göktürklerden kalma yazılı belgeler Soğdcanın I. Göktürk Kağanlığı zamanında yazı dili olarak kullanılmış olduğunu gösteriyor.” (Tekin, 1997). Türkler Budizm, Maniheizm gibi dinleri Soğdlar vasıtasıyla benimsemiştir. Bu kadar yakın ilişki içinde bulunan Soğdlar içerisinde Türkçe bilen kişilerin bulunması güçlü bir ihtimaldir. Türkçe, Büyük Türk Hakanlığını oluşturan güçler arasında kaynaştırıcı bir öge olarak önemli bir role sahiptir (Zelyut, 2012: 144). Farklı dillere sahip boylar devlet içerisinde anlaşabilmek için Türkçeden istifade etmişlerdir.

Uygurlar bilimsel ve kültürel faaliyetlerde oldukça ileri bir konuma ulaşmışlardır. İşlek / yaygın bir alfabenin kullanımı, yapılan çeviri faaliyetleri ve eser telifleri bize Uygurların ulaştıkları düzey hakkında bilgi vermektedir. Yazılı belgelerde rastlanmamasına rağmen Uygurlar döneminde Türkçe bilen yabancıların var olduğu tahmin edilmektedir. Moğol hükümdarlarından Cengiz Han döneminde Uygur yazıcılarının devlet yönetiminde görev aldıkları ve resmî yazışmalarda etkin oldukları bilinmektedir. Bu dönemde Moğolların kendi alfabeleri olmadığı için yazıyı Uygur yazıcılarından öğrendikleri düşünülmektedir. Moğolların yazıyı Uygur yazıcılarından öğrenmeleri bir anlamda, Uygurların yabancılara Türkçe öğretimi konusunda deneyim sahibi olduklarını da göstermektedir. Moğol devletinde dil ve kültür anlamında baskın unsur olmalarından dolayı Moğolların Türkçeye ilgi duyup Türkçeyi öğrenmiş olmaları gerekir (Caferoğlu, 1984).

Daha sonraki dönemlerde ilk Türk İslam Devleti olan Karahanlı Devleti’nde Türkçenin yabancılara öğretimi konusunda bilinen ilk yazılı eser Kaşgarlı Mahmud’un yazmış olduğu Divanü Lügati’t-Türk’tür. Kaşgarlı bu eserini Araplara Türkçeyi öğretmek amacıyla Arapça olarak kaleme almıştır; ancak Kaşgarlı Mahmud’un kullandığı örnekler Türkçedir. Türklerin o dönemde artan siyasi ve askerî gücü Arapların Türkçe öğrenmeye gereksinim duymasına neden olmuştur. Bu eserde Türkçenin Arapçayla atbaşı yürüdüğü, kullanımda ve zenginlikte Arapçadan geride olmadığı da ortaya konulmuştur (Biçer, 2011). Divanü Lûgati’t-Türk, ilk bakışta sadece Türkoloji araştırmalarında faydalı olabilecek bir eser gibi görünse de hazırlanış biçimi ve yabancı dil öğretimi bakımından, yazıldığı dönemin sınırlarını aşip önemli bir içerik ve yöntemle günümüze kadar ulaşmıştır. Eserdeki dil öğretim yöntemini, günümüzde dil öğretiminde kullanılan yöntemlerle karşılaştırdığımızda, önümüze ilginç veriler çıkmaktadır. DLT, günümüzde kullanılan yöntemlerin

birçoğunu bünyesinde barındırmaktadır (Onan, 2003). Kaşgarlı Mahmud, Divanü Lügati't-Türk adlı eserinde yalnızca Türkçe sözcükleri öğretmeyi amaç edinmeyip aynı zamanda çeşitli Türk topluluklarının gelenek ve inançları hakkında da bilgiler vermiştir. Verdiği örnekler günlük hayattan, atasözlerinden ve manzum eserlerdendir. Kaşgarlı Mahmud, örneklerden kurala giderek (tümevarım) bugünkü modern yöntemlerin uygulandığı bir sistem geliştirmiştir. Türkçeyi öğretirken Türk kültürünü de öğretme amacını güden Kaşgarlı, dilin kültür taşıyıcılığı fonksiyonunun olduğunu belirterek tekrarlara büyük önem vermiştir (Barın, 1994). Kaşgarlı Mahmud Divanü Lügati't-Türk adlı eserinin mukaddimesinde kitabın yazılış amacını şu şekilde ifade etmektedir:

“Talih güneşinin Türklerin burcunda doğduğunu ve Cenab-ı Hakk'ın Türk hakanlığını göğün felekleri arasına yerleştirdiğini, onlara “Türk” dediğini ve egemenlik verdiğini, onların çağın hakanları yapıp dünyaya hükmetmenin dizginlerini ellerine verdiğini, onları tüm beşeriyete memur ettiğini, doğruluğa yönelttiğini, onlara katılanları ve onlar adına çabalayanları güçlendirdiğini böylece istedikleri her şeyi elde ettiklerini ve çapulcuların rezilliğinden kurtulduklarını idrak ettim [ve anladım ki] akıl sahibi her insan onlara katılmalıdır; aksi hâlde onların ok yağmuruna maruz kalır. En iyisi gönüllerini almak, kulaklarına eğilmek suretiyle onlara yanaşmak ve onlarla kendi dilleriyle konuşmaktır”.

Kaşgarlı Mahmud'un eserde kullandığı yabancı dil öğretim yöntemlerini şu maddelerle açıklamak mümkündür:

1. Eserde medreselerde yapıldığı gibi önce ve her zaman sadece kural verme değil, çok sayıda örnekten hareket edip kurala ulaşma yolunu izlemiş ve günümüz yabancı dil öğretiminde benimsenen bir yöntem uygulamıştır.
2. Dil öğrenmede örneklerin, metinlerin önemini çok iyi fark etmiş, verdiği çok sayıda örneği günlük hayattan, atasözü, deyim, şiiirden vs. derlemiştir.
3. Türkçeyi öğretirken, Türk kültürünü de tanıtmaya, öğretme amacını gütmüş, bu konuya özel bir önem vermiştir.
4. Dil öğretiminde tekrarın önemini çok iyi kavradığından, önceden anlatılan bir kuralı gerektiğinde tekrar hatırlatmıştır.
5. İzlediği bu başarılı yöntemleri buluncaya kadar çok çaba harcayan yazar, iki yıl içinde eserini üç kez yazıp beğenmemiş, nihayet kesin olarak dördüncü defa yazmıştır. Böylece o, eser yazma konusunda da kendisinden sonra geleceklere geçerli bir ders vermektedir (Akyüz, 2009).

Çağatay Türkçesi döneminde birçok gramer kitabı ve sözlük yazılmıştır. Ancak yazılan bu eserlerin tamamına yakını ana dili öğretimine ilişkindir. Sadece Ali Şir Nevaî'nin yazmış olduğu Muhakemetü'l Lügateyn adlı eser diğerlerinden farklı bir niteliğe sahiptir. Nevaî, eserinde Farsçaya karşı Türkçeyi savunarak Farsçanın Türkçeden üstün olmadığını ve Türkçeyle eşit derecede olduğunu kanıtlamaya çalışmıştır. Eser Fars diliyle Türk dilinin gramer özelliklerinin karşılaştırılması şeklinde hazırlanmıştır. Bazı Türkçe sözcükler Farsça sözcüklerle anlamları açısından karşılaştırılmıştır. Türkçe sözcük anlamlarının Farsçaya göre daha zengin olduğu ve sözcüklerin birçok anlama geldiği belirtilmiştir (Biçer, 2011).

Arap ve Farslarla sürekli iç içe olan Türkler onların kültür ve dillerinden etkilendikleri gibi onları etkilemeye yönelik çalışmalar da yapmışlardır. Selçuklular döneminde ihmal edilen Türkçeye hak ettiği değeri kazandırmak için, Anadolu beylikleri bir çaba içine girmişlerdir. Karamanoğlu Mehmet Bey'in: "Bundan böyle divanda, dergâhta, bargâhta, çarşıda ve meydanda Türk dilinden başka dil konuşulmayacaktır." sözleri bunun en önemli ispatıdır (Sarı, 2008).

İlerleyen yıllarda yapılan birçok çalışmanın neticesinde günümüze gelen birikimle Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde üniversitelerin çalışmalar yapmaları ve çeşitli projeler yürütmeleri günümüzdeki Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesi faaliyetleridir.

Yabancılara Türkçe öğretimi işini modern anlamda yapan ilk önemli kurum Ankara Üniversitesinde kurulan TÖMER dil öğretim merkezidir. Ankara Üniversitesi TÖMER, 1984 yılında, yabancılara Türkçe öğretmek amacıyla dünyanın önde gelen dil ve kültür merkezleri örnek alınarak Türkçe Öğretim Merkezi (TÖMER) adıyla kurulmuştur. Ankara Üniversitesi TÖMER'den sonra Ege TÖMER ve 1994 yılında Gazi Üniversitesi TÖMER faaliyete geçmiştir. BÜDAM, (Başkent Üniversitesi Dil Araştırma ve Uygulama Merkezi) Başkent Üniversitesi bünyesinde kurulan bir dil öğretim merkezidir. 2009 yılında Hacettepe Üniversitesi Dil Öğretimi Uygulama ve Araştırma Merkezi (HÜDİL) faaliyete başlamıştır ve yine 2009 yılında Ankara'da Yunus Emre Vakfı kurulmuştur. Vakıf, ilk olarak Yunus Emre Enstitüsünün kuruluşunu gerçekleştirmiştir. Yunus Emre Enstitüsü bünyesindeki birimlerden biri de Türkçe Eğitim ve Öğrenim Merkezi (YETEM)'dir (Büyükkiz, 2010). Bunların ardından üniversiteler bünyesinde ve üniversitelerden bağımsız özel

dil öğretim merkezleri hızla açılmaya devam etmiştir. Üniversitelerde kurulan Türkçe Eğitime ve Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi'ne yönelik kurulan anabilim dallarında yürütülen yüksek lisans ve doktora programlarında da Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi akademik çalışmalarla desteklenmektedir (Özdemirel, 2017).

2. 6. Yabancılar Türkçe Öğretiminde Materyaller

Yirminci yüzyılda hızla gelişen öğretim teknikleri, yirmi birinci yüzyılda da büyük bir ivmeyle gelişimini sürdürmektedir. Materyal geliştirme, öğretim tekniklerine paralel olarak her geçen gün gelişmiş, öğretim ve öğrenim sürecinin ayrılmaz bir parçası hâlini almıştır. Dolayısıyla günümüzde öğretim materyalleri geliştirme, başlı başına bir uzmanlık dalı olmuştur. Materyaller, yabancı dil öğretiminde ve yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde, öğretimi-öğrenimi destekleyici bir unsur olarak öne çıkmaktadır (Duman, 2013). Öğrenci gereksinimlerini tam olarak karşılayacak hazır materyallerin seçilmesi ve kullanılması gerekmektedir. Eğer bu sağlanamıyorsa, ikinci seçenek olarak var olan materyallerin daha uygun hâle getirilip kullanılması gerekir. Ancak bu da olanaklı değilse, son seçenek olarak öğretmenin kendisi materyalleri geliştirebilir. Ne var ki, bu süreç oldukça uzun zaman almakta ve yoğun emek gerektirmektedir. Sınıf ortamında kullanılacak teknoloji ve materyallerin başlıcaları şunlardır:

Gerçek nesne ve modeller,

Yazılı gereçler (kitaplar, broşürler vb.),

Görsel basılı materyaller (resimler, fotoğraflar, çizimler, tablolar, grafikler),

Çeşitli pano ve tahtalar (ilan tahtası, kara tahta, beyaz tahta, tebeşir, işaret kalemleri, elektronik tahta),

Tepegöz ve saydamları,

Slaytlar ve film şeritleri,

Ses öğeleri (ses kasetleri, CD'leri, ses çıkaran nesnelere),

Televizyon ve video (Programlar, videokasetler, VCD'ler), bilgisayar.

Her öğretim materyalinin kendine has özellikleri vardır. Kimi materyaller görsel ya da işitsel öğeleri ön plana çıkarırken kimileri ise etkileşim sunabilmesi ya da üç boyutluluklarıyla diğerlerinden ayrılmaktadır. Eğitimciler öncelikle hangi ortam niteliklerine sahip materyal kullanması gerektiğine karar vermelidir. Bu süreci

etkileyen etmenler arasında hiç kuşkusuz ekonomi ve gerekli zaman da yer alır (Kaya, 2006).

Dil öğrenen her insanın zekâ yapısı, ilgisi, kültürel birikimi farklıdır. Dil öğretiminde dikkat edilmesi gereken husus, bireysel farklılıkların göz önünde bulundurularak kullanılan materyallerin çeşitli olması gerektiğidir. Eğitim materyalleri ve dil öğretim uygulamaları bir öğrenci tarafından mükemmel, eğlenceli ve etkili olarak değerlendirilirken diğer bir öğrenci tarafından sıkıcı, işlevsiz ve basit olarak değerlendirilebilir. Aynı materyalin birbirinden farklı iki şekilde değerlendirilmesinin nedeni bireysel farklılıklardır. Bu farklılıkların yaş, zekâ, mensubu olunan millet, kültür gibi birçok nedeni vardır. Bundan dolayı eğitim materyallerinin hazırlanmasında öğrencileri iyi tanıyarak mümkün olduğunca tüm farklılıklara hitap edebilecek materyaller seçilmelidir.

“Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan materyallerin niteliğini belirleyen önemli faktörlerden bir diğeri ise hedef kitlenin Türkçe bilme seviyesidir. Yani temel Türkçe, orta Türkçe ve yüksek Türkçe seviyesinde kullanılan materyallerin türü ve içeriği farklılık gösterir. Örneğin temel Türkçenin başlangıç seviyesinde sözcük öğretimi sırasında fotoğraflar, resimler gibi görsel materyaller çok gerekli ve etkilidir. Temel Türkçenin özellikle başlangıcında, öğretmen, hiç Türkçe bilmeyen ya da çok az bilen bir grupta karşı karşıyadır. Böyle bir hedef kitleye de sözcükleri Türkçe açıklamalarla anlatmaya çalışmak, etkisiz bir yöntem olacaktır. Önceden hazırlanmış görsel materyaller ile sözcüklerin yanlış anlaşılmasının önüne geçileceği gibi aynı zamanda sözcüğün öğretimi çabuklaşacak, zaman kazanılacaktır.” (Duman, 2013:5).

Yabancılara Türkçe öğretimi için hazırlanan materyaller, Türkçe öğrenmek isteyen öğrencilerin birden çok duyu organına hitap etmelidir ve öğrencilere çoklu öğrenme ortamı sunmalıdır. Öğrencilerin dil düzeylerine uygun seçilmelidir. Bireysel farklılıkları dikkate alınmalıdır. Öğrenciyi aktifleştirmeye yönelik, yaşayarak öğrenme ilkesine göre tasarlanmalı ve dikkat çekiciliği yanında kolay kullanılabilir ve kolay anlaşılır olmalıdır. Yabancı dil öğretiminde kullanılan görsel ve işitsel araçlar sınıf içerisinde doğal bir ortamın oluşmasında öğretmene yardımcı olmaktadır.

İletişim çağı olan günümüzde modern dillerin öğretiminde sürekli yeni stratejiler geliştirilmektedir. Bilimsel araştırmalarla gelişen eğitim araçlarına sürekli yenilikler getirilmektedir. Dil öğrenimine olan ilginin artışı ve yeni teknolojilerin dil öğretim ortamlarında kullanılması dil öğretimindeki gelişmeleri hızlandırmaktadır. Demirel (1993)’e göre, gerçek ortamlara yakın bir sistem içerisinde yabancı bir dili öğrenmek öğrencinin ilgisini çekmektedir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde

görsel ve işitsel araçlar ile yapılacak etkinlikler öğretilen kelimeler ile kavramların daha kolay öğretilmesi ve öğrenilmesine yardımcı olacaktır.

2. 7. Ders Kitapları

Görsel-işitsel materyaller arasında en eski ve en yaygın olarak kullanılan materyaller ders kitaplarıdır. Yabancı dil öğretiminin temelini oluşturan ders kitapları, kültür aktarımının önemli unsurlarıdır. Ders kitapları, her şeyden önce uygun bir dille hedef dilin kültürünü içermeli, kültürle ilgili önyargılardan arınmış metinler sunmalıdır (Haley ve Austin, 2004: 159).

Ders kitaplarının bir materyal olarak bu denli önemli olmasının başlıca sebebi dünya tarihinde ilk formal eğitime başlandığı andan itibaren kullanılmış olmasıdır. Sümer, Nuh' un vatanı olan eski Şurupak şehrinde 1902-1903 yıllarında yapılan kazıda 2500 senelerine tarihlenebilen ve okullarda kullanılacak okul kitabı niteliğinde olan belgeler bulunmuştur (Kramer, 1999). Bugünkü ders kitabı anlayışına oldukça yakın ilk kitap örnekleri Eski Mısır'da hazırlanmıştır.

Yabancılara Türkçe öğretiminde bir materyal olarak kullanılan ders kitaplarında aşağıdaki özellikler aranmalıdır (Arslan ve Adem, 2010).

Kitaplar yabancılara Türkçe öğretiminde belirlenen seviyelere uygun olmalıdır. Her seviyenin kavrama düzeyi farklıdır. Ders kitaplarında ve ders kitaplarını destekleyici amaçla hazırlanan diğer yardımcı kitaplarda ilgili seviyedeki öğrencilerin anlayamayacağı cümleler, deyimler, atasözleri, vb. kullanılmamalıdır.

Kitaplar öğrencilerin kolay kavrayabileceği, ilgi ve meraklarına uygun metinler içermelidir.

Kitaplar görsel açıdan zengin olmalıdır. Güncel çizgi film kahramanları, semboller, karakterler kullanılmalıdır.

Kitaplar kullanılacağı ülke şartları dikkate alınarak hazırlanmalıdır. Çünkü yabancıların Türkçeyi öğrenme zorlukları, becerileri ve istekleri farklılık göstermektedir. Bu farklılıkların en önemli sebebi Türkçenin ilgili ülkedeki popülerliği ile Türkçeyi öğrenmeye çalışan yabancıların dil yapılarının Türkçeye olan yakınlık durumudur. Ülkelerin coğrafi konumu, kültürü, dini, vb. gibi özellikler o ülkelerde yaşayan insanların yabancı bir dili öğrenmelerine etki etmektedir. Bir Iraklı ile bir Çinlinin Türkçe öğrenmeye olan ilgisi aynı değildir.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yararlanılan materyallerden biri de ders kitaplarıdır. Yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi son yıllarda oldukça önem kazanmış ve bu amaçla farklı yayınevleri ya da Türkçe Öğretimi Araştırma ve Uygulama Merkezleri tarafından farklı ders kitapları hazırlanmıştır (Karakuş ve Kayatürk, 2015).

Ders kitabı, ders konularına ait bilgileri, sıralı ve doğru bir biçimde öğrenmeleri için kullanılmak üzere, öğretim programlarına uygun biçimde ve özel bir amaç ile hazırlanmış yazılı bir metindir (Hesapçioğlu, 1994). Eğitim-öğretim faaliyetlerinin düzenli işleyebilmesinde ders kitaplarının önemli bir yeri vardır. Öğretilmek istenen dersin içeriklerinin büyük kısmı ders kitaplarında yer alır, öğretici ile öğrenci arasındaki bilgi alışverişine yardımcı olur. Hengirmen (1993)'e göre yabancı dil öğretimi için hazırlanan iyi bir kitabın özellikleri şöyle olmalıdır:

1. Kitaptaki metin, diyalog ve dil bilgisi alıştırmaları temel söz varlığına göre yazılmalıdır. Çünkü temel söz varlığı insanın yaşantısındaki birinci derecede önem taşıyan sözcüklerden oluşmaktadır.

2. Kitaplardaki konuların günlük hayatta iletişim yönünden en çok ihtiyaç duyulan konulara göre sıralanmış olması gerekir.

3. Kitaptaki konular öğrencinin dört temel dil becerisini geliştirmeye yönelik olmalı bunun yanında dikte ve dil bilgisine de bu temel becerilerin gelişmesine yardımcı olmak üzere yer verilmelidir.

4. Dil seviyeleri olan Temel I, II; Orta I, II; Yüksek I, II için ayrı ayrı kitaplar hazırlanmalıdır.

5. Kitaplardaki konuların öğrenilmesini kolaylaştırmak ve öğretimi zevkli hale getirmek için resim, karikatür ve fotoğraf gibi görsellere yer verilmelidir.

6. Yabancı dil öğretimi konusunda yazılmış kitaplara ek olarak anahtar kitaplar, dil bilgisi, dil bilgisi araştırma kitapları ve sözlükler gibi yardımcı kitaplar hazırlanmalıdır.

7. Öğretimi zevkli ve daha kolay bir biçimde gerçekleştirmek için ses ve görüntü imkânı veren materyallerin kullanılması gereklidir.

Ders kitaplarının, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler için ayrı bir önemi vardır. Çünkü Türkçe ders kitabı, Türk dilini, kültürünü, toplumun yaşam şekillerini, inanışlarını ve hayata bakış açısını yansıtan özellikleri ile başı çeker. Türkçe ders kitabı, içerdiği metinler ile çocuğun kişilik gelişiminde belirleyici bir işleve sahiptir. Yabancılarla Türkçe öğretimi alanında en önemli unsurlardan biri de metin seçimidir. Metin seçiminde kültür aktarımı yapılmaya elverişli metinler seçilmelidir. Bir dili öğrenmek demek, bir milletin kültür yapısını da kavramak demektir. “Modern dil öğretim yaklaşımlarında dil öğretiminin yanında o dili kullanan insanların kültürünün de öğretiminin başarıya ulaşmada önemli olduğu belirtilir.” (Barın, 2004). Genelde dil öğretiminde özelde ise Türkçe öğretiminde metinlerin önemli bir yeri vardır. Türkçe öğretimi metinler merkezinde gelişen bir öğretimdir. Okuma metinlerinin niteliği ve öğrenme-öğretme sürecinde nasıl kullanıldığı Türkçe sözcüklerin, dil bilgisinin öğretiminde ve Türk kültürünün aktarılmasında önemli bir yere sahiptir (Şimşek, 2011).

Eğitim öğretim ortamının vazgeçilmezi olan ders kitabı dil öğretiminde çok önemli bir yere sahiptir. Hem ana dili öğretimi hem de yabancı dil öğretiminde kitap, öğretmenin temel materyalidir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarının Türk dilini, kültürünü, hayat tarzını, inanışlarını yansıtmaları gerekir.

2. 8. Değer Kavramı

Değer kelimesi Türkçe Sözlükte “üstün ve yararlı nitelik” olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2005). Değer kavramının, anlamını felsefeye borçlu olduğu bilinmektedir. Alman metafizikçi W. Windelband, felsefeyi genel olarak bir “değer felsefesi” olarak görür ve tarihsel olayların yasalaştırılamayacağını, ancak değerlendirilebileceğini savunur. Ona göre, yapılabilecek değerlendirme de ancak insana göre olabilir. Zaten her yeniçağ, bir önceki çağın değerlerinden kurtulmak için yapılan bir mücadeleden ibarettir. Bu anlamda da insan hayatı, sürekli bir değerler hayatının mücadelesidir (Özensel, 2003).

Değer, belirli bir durumu bir diğerine tercih etme eğilimi olarak tanımlanmaktadır. Değerler ayrıca, bireylerin neyi önemli gördüklerini tanımlayarak istekleri, tercihleri, arzu edilen ve edilmeyen durumları gösterir. Değerler, davranışlara kaynaklık eden ve onları yargılamaya yarayan anlayışlardır. Bunun yanı sıra, bireylerin neyi önemli gördüklerini tanımlayarak istekleri, tercihleri, arzu edilen

ve edilmeyen durumları gösterir (Erdem, 2003). Bir başka tanımda ise “topluma ait olan ve bireylerin kazanması istenilen normlar” olarak ifade edilir (Öncül, 2000). Değerler, toplumun tarihî birikimi ile ortaya çıkan; toplumun tamamı tarafından kabul gören; toplumun varlık, birlik ve devamının sebebi olarak görülen; tasvip ve teşvik gören; korunan kabulleniş ve inanışlardır. Değerler ve normlar, kültürel kimliğin şekillenmesinde etkili olan kültür unsurlarıdır (Tural, 1992). Bundan dolayı değerler, bağlı bulunduğu milletin kültürü gibi millîdir. Her milletin sahip olduğu değerler, dünyaya bakış açısına göre farklılık gösterir. Türk milletine ait değer ve normlar, Türk milletinin anlayışını, inançlarını kısaca dünyaya bakış açısını yansıtır. Bir toplumun varlığı üzerinde bu kadar etkili olan değerlerin eğitimi ve öğretiminin önemi yadsınamaz.

Değerler, bireyin amaçlarını, tercihlerini, tutumlarını ve davranışlarını belirlemede ölçüt olarak kullandıkları düşüncelerdir. Değerler bir gruptan diğerine hatta kişiden kişiye göre değişebilir. Ancak bazı millî, ahlaki ve dinî değerler toplumdaki bireylerin büyük bir çoğunluğu tarafından benimsenir. Toplumdaki bireylerin davranış ve tutumları büyük ölçüde bu değerlerin etkisinde kalır. Değerler normlar aracılığıyla etkinlik kazanırlar. Normların yaptırım gücü vardır. Norma uymamanın yaptırımını genellikle üyesi olduğu grup tarafından kabul görmeme, ayıplanma gibi davranışlarla ortaya konulur. Toplu taşıma araçlarında yaşlılara yer verilmesi, öğretmen sınıfa girdiğinde ayağa kalkılması toplumsal değer ve normlara örnek verilebilir. Değer ve normlar, toplumların örf ve gelenekleri içinde vardır (Erden, 2008). Her milletin sahip olduğu değerler sistemi, dünyayı algılayış biçimine göre farklılık gösterir. Türk milletine ait değer ve normlar, Türk’ün anlayışını, inançlarını kısaca hayata bakış açısını yansıtır (Özbay ve Tayşi, 2011). Bir dili yabancı dil olarak öğrenmek o dilin yaşadığı toplumun kültürünü de öğrenmek anlamına geldiğinden yabancılara Türkçe öğretiminde Türk kültürüne ait değer ve normların da öğretilmesi gereklidir.

2. 9. Kültür Kavramı

Kültürün birçok tanımı vardır. Güvenç (1994) kültürü birbirinden farklı değişkenlerin arasındaki karmaşık ilişkilerin bir işlevi olarak tanımlamıştır. Ökten ve Kavanoz, (2014)’un Kroeber ve Kluckhohn (1952)’den aktardığına göre kültür, insan topluluklarının davranışlarından edinilen birbirinden farklı kazanımların sonucudur. TDK (2005)’ya göre, kültür, tarihsel ve toplumsal gelişim süreçlerinde oluşturulmuş

tüm maddi ve manevi değerleri gelecek nesillere aktarmak için kullanılan araçların tümü, hars, ekin olarak tanımlamıştır.

“Dil öğrenen birey, karşılaştığı yeni kültürdeki bireylerin düşünce ve davranışlarını tanıyarak kendi kültürü ve öğrendiği kültür arasında ilişkiler kurar, karşılaştırmalar yapar ve daha hoşgörülü bir bakış açısı kazanır. Dil ve kültür arasındaki bu yakın ilişki, bir dile o dilin kültürünü öğrenmeden egemen olunamayacağı gerçeğini ortaya koymaktadır.” (Okur ve Keskin, 2013: 1620).

Kültür kelimesi köken olarak Latince'dir ve özenmek, bakmak ve bakım gibi anlamları vardır. En dar anlamıyla bedenle ve ruhla ilgili belli yetileri geliştirmek; örneğin insanın beden yapısını bakımla geliştirmesi; matematik bilgisini geliştirmek vb. daha geniş anlamda eğitim görmüş ve bu eğitimle zevkli, akıl yürütme ve eleştirme gücü gelişmiş bir kişilik kazanmış durumda olma anlamına gelir. Ayrıca bir toplumun çeşitli alanlarda yaşama biçimlerinin olgunlaşması anlamına da gelir (Akarsu, 1998). Kültür, bir bakıma, insanoğlunun maddi ve manevi ihtiyaçlarının maddeleşmiş şekillerinden ibarettir (Kaplan, 2006). Bunun yanı sıra kültür, toplumu bütünleştirici yapıdadır. Zaman içinde değişebilir. Kültürün bütünleştirici, değişebilen ve süreklilik gösteren bir yapıda olması dil ile arasındaki bağlantıyı ve benzerliği gösteren özellikleridir. Dil, toplumla kültür arasındaki bağlantıyı sağlayan bir köprü görevindedir (Özdemir, 2007).

“Kaplan, kültür deyince ilk akla gelen şeyin “dil” olduğunu ifade etmektedir. Ona göre “dil”, millet denilen sosyal varlığı birleştiriyor. Onlar arasında duygu ve düşünce akımı vücuda getiriyor. Milletler duygu ve düşüncelerini yazıya geçirince, daha sağlam bir birlik meydana geliyor. Zira yazı sayesinde duygular ve düşünceler hem zaman, hem de mekân içinde yayılıyor.” (Kaplan, 2006: 25).

Osmanlı Devleti'nin batılılaşma döneminde dilimize giren kültür ve medeniyet kavramlarını ülkemizde ilk defa sosyolojik olarak inceleyen Ziya Gökalp'tir. Kültürle medeniyetin ayrı ayrı kavramlar olduğunu ifade eden Ziya Gökalp, kültürü hars olarak ifade eder. Gökalp'e göre hars millî; medeniyet uluslararasıdır. Başlangıçta her kavmin harsı vardır. Hars yükseldikçe medeniyet doğmaya başlar (Gökalp, 2011).

Demir (2010: 12-13) kültür deyince aklımıza gelecek temel taşları şu şekilde sıralamıştır:

1. Kültür toplumsaldır. Kültürün kuralları bir toplumda yaşayan insanlar tarafından oluşturulur ve kabul edilir. Toplumun üyeleri tarafından kabul edilen

alışkanlıklar, değerler, davranışlar o toplumun kültürünü oluşturur. Kültürün toplum içinde aktarılması gözlem yoluyla ve diğer insanlarla etkileşim ile sağlanır.

2. Kültür süreklidir. Kültür toplumdaki bireylerce kuşaktan kuşağa aktarılır. Kültürün en önemli özelliklerinden biri sürekli olmasıdır. Kültürün sürekliliği toplumun tarih içinde de sürekli olmasını sağlar.

3. Kültür kapsayıcıdır. Kültür toplumdaki bütün insanları kapsar, ayırım yoktur. Ayrıca hayatın her alanında kendini gösterir: ev eşyaları, giyim, dil, müzik, sanat, din, hukuk... vb.

4. Kültür değişime açıktır. Toplum içinde bulunduğu çağın gereksinimleri, yeni bir dinin etkisi vb. gibi durumlardan kaynaklanan sebeplerle değişim gösterir. Örneğin geçmişte Türklerin büyük bir kısmı göçebe yaşayan savaşçı bir toplumken İslamiyet'in etkisi ile yerleşik hayata geçenlerin oranı artmıştır.

5. Kültür hem maddi hem manevidir. Kültür sadece eşya, yaşayış biçimi olarak değil toplum huzuru ve düzenini sağlayıcı kurallar olarak da karşımıza çıkar. Bu kuralların illaki yazılı olması gerekmez. Örneğin Türk toplumunda büyüklere isimleriyle hitap etmek saygısızlık kabul edilir, ancak yasalarda bu yer almaz. Ayrıca inançlar da kültürün manevi yönüdür.

6. Kültür kendiliğinden oluşan doğal bir süreçtir. Kültürün oluşumu toplumdaki bireylerin iradelerine bağlıdır. Örneğin, dil yöntemlere dayalı olarak gelişmemiştir. Dilin kuralları zaman içerisinde, farkında olunmadan kendini göstermiştir.

7. Kültür düzenleyicidir. Kültür toplumdaki insanların bir arada yaşarken uyması gereken kuralları belirlemiştir. Burada kültür düzeni bozanları dışlayarak kendisini gösterir.

Kültür, insan davranışlarının, bu davranışları etkileyen düşünce biçimlerinin, inançlarının, törenlerinin, dilinin ve tüm maddi manevi birikimlerinin oluşturduğu bir bütündür. Kısaca, kültür bir toplumun yaşama tarzıdır (Bölükbaş ve Keskin, 2010: 222). Görüldüğü üzere dil ve kültürün yaşadığı toplumdan bağımsız olduğu düşünülemez.

2. 10. Kültür Aktarımı

Bir ulus, kültür bakımından ileri ise, yüksek bir düşünce yaşamı varsa, o ulusun üstünlüğü er geç dilinde ortaya çıkacaktır. Dilinde üstünlüğe erişememiş bir ulusun kültür bakımından da gerçek bir üstünlüğe erişememiş olduğu kuşkusuzdur. İnsanın düşünmesi ancak dille olanaklı olabildiğinden, dilde üstünlük yaratmayan bir ulusun düşünceleri de kapalı, dar ve sınırlı kalır. Bu, bütün kültür üzerine de etki yapar. “Öyleyse, kültürle dil birbirlerinden ayıramazlar. Her ikisi de birlikte gelişirler.” (Akarsu, 1998: 28).

Kültür aktarımı ancak başarılı bir dil öğretimi ile mümkün olabilir. “İnsanın düşünce gücünü geliştirmek, onu yaşadığı toplumsal ve kültürel ortamın bir parçası yapmak, her ulusun kendi dilini o ulusun bireylerine etkili bir şekilde öğretebilmesiyle yakından ilgilidir.” (Sever, 1997: 13).

Bir dili yabancı dil olarak öğrenen birey o dilin kültürünü de öğrenmiş olmaz; bazı kültürel özelliklerini öğrenmiş olsa da, bu bilgiler her durumda kültürel farkındalık ve duyarlık sağlamaz (Kaplan, 2006). Bu görüşe göre yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültür aktarımı yapılmadan sadece dil ile kültür ilişkisine dayalı bir kültür öğretimi yapmak yeterli değildir. Yabancılar Türkçe öğretiminde kültür birçok yolla aktarılabilir. Bunlar arasında ders kitapları, öğretmenin ders sırasında anlattığı birtakım anılar, öyküler ve görsel-işitsel materyaller sayılabilir. (Tomalin ve Stempleski 1993: 7, akt. Ülker 2007)’e göre yabancı dil derslerinde kültür aktarımının yedi temel amacı vardır:

Öğrencilerin kişilerin kültüre bağlı davranışlar sergileyebileceği gerçeğini anlamasına yardımcı olmak,

Öğrencilerin yaş, cinsiyet, sosyal sınıf ve yaşanan yer gibi sosyal değişkenlerin insanların konuşma ve davranışlarını etkilediğini anlamasına yardımcı olmak,

Öğrencilerin hedef kültürde bazı durumlarda sergilenen geleneksel davranışların daha fazla farkına varmalarını sağlamak,

Öğrencilerin hedef kültürdeki kelime ve kelime gruplarının kültürel çağrışımları konusunda farkındalık geliştirmelerini sağlamak,

Öğrencilerin hedef kültür hakkındaki genellemeleri değerlendirme yeteneği geliştirmesine yardımcı olmak,

Öğrencilerin hedef kültür hakkında bilgi edinmek için gerekli becerileri geliştirmelerine yardımcı olmak,

Öğrencilerin hedef kültür hakkında entellektüel merakını artırmak ve hedef kültürün insanlarına karşı empati geliştirmeleri konusunda cesaretlendirmektir.

2. 11. Dil Öğretimi ve Kültür Aktarımı İlişkisi

Dilin kendi içinde belirlenmiş kuralları olmakla birlikte sistemsal bir yapısı vardır. Bu yapının toplumun kültüründen ayrı olduğu düşünülemez. Dil toplumun hem kimliği hem iletişim aracıdır. Demirel (2007), dilin kurallı, sistemli bir yapıda ve kendine özgü kodlaması olduğunu ifade etmiştir. Ayrıca dil, toplum ve kültür arasında bağ kurmayı sağlar. Kültür, insanların yaşamış ve yaşanan deneyimlerinin bir toplamıdır. Dil de toplumun deneyimlerinin sonucudur ve dil kültürden ayrılamaz.

Dil ile kültür arasında sıkı bir ilişki vardır. Mehmet Kaplan bu iki kavram arasındaki ilişkiyi;

“Her millet dilini ve kültürünü yüzyıllar boyunca yoğurur. Bu esnada o, akan bir nehir gibi, içinden geçtiği her topraktan bazı unsurları alır. Her medeni milletin konuşma ve yazı dili, karşılaştığı medeniyetlerden alınma kelime ve deyimlerle doludur. Bu bakımdan her milletin dili, o milletin çağlar boyunca yaşadığı tarihin adeta özetidir.” (Kaplan, 2006: 153) şeklinde ifade etmiştir.

Aksan'ın (2000) Türk yazıtları üzerinde yaptığı “En Eski Türkçe'nin İzlerinde. Orhun ve Yenisey Yazıtları Üzerinde Sözcükbilim, Anlambilim ve Biçembilim İncelemelerinin Aydınlatığı Gerçekler” başlıklı araştırmaya göre Göktürk Yazıtlarında yüzde bir bile olmayan yabancı kelime sayısı Uygur Yazıtlarında artış göstermiştir. Uygur döneminde yeni dinlerin kabulü ve kültürel etkileşim sonucu yabancı kelimeler kullanıma girmiştir. Bu durum bize dilde, yaşadığı toplumda meydana gelen kültürel değişimlere bağlı değişiklikler meydana geldiğini ve dilin kültürle olan ilişkisini göstermektedir. Kurt (2014: 32) dil ve kültürün ortak özelliklerini şu şekilde sıralamıştır:

Dil ve kültür geçmiş ile gelecek arasında bir köprü vazifesi görür. Bir toplumun oluşmasında ve ayakta kalmasında ortak dil ve kültürün önemli bir payı vardır.

Dil ve kültür, bir toplumun yaşayış biçiminden önemli izler taşır.

Dil ve kültür, bir milletin en önemli ortak özelliklerindedir.

Dilin ve kültürün kuralları vardır.

Dil ve kültür nesilden nesile aktarılabilir.

Dil ve kültür geliştirilebilir.

Dil ve kültür toplumsaldır.

Dil ve kültür birbirlerini tamamlar ve ayrılmaz bir bütünü oluştururlar.

“Uluslar yaşadıkları süre boyunca birçok yenilik ve eğilimlerle karşılaşarak günümüze gelmişlerdir. Her yenilik, her eğilim ulusların yaşayışlarında değişikliğe neden olmuştur. Bu değişikliklere en çok maruz kalan ve bir ulusu ulus yapan değerlerin başında gelen dil bir milletin kültürünü yansıtan en önemli unsurdur. Toplum ve kültürde ne varsa dilde ifadesini bulur. Bu duruma örnek olarak da Tanzimat ya da 2. Dünya Savaşı sıralarına ait ister bir gazete yazısı, ister bir sanat ürünü olsun ister uzunca bir parça, bu dönemlerde Türklerin hangi dış etkiler altında bulunduğunu, hangi sorunların, hangi eğilimlerin toplumda canlı durumda olduğunu belli edecektir” (Aksan, 2007: 64).

Kültür nesilden nesile aktarılarak oluşan kümülatif bir yapıdır. Dil kültürel unsurlarla birlikte kümülatif bir şekilde ilerler. Dil, kültürün oluşmasını ve onun kuşaklar arasında aktarımını sağlayan en önemli araçtır. Herhangi bir milletin tarihi, sanatı, folkloru, dinî değer ölçüleri, müziği, edebiyatı, tarihî tecrübelerden yararlanarak oluşturduğu atasözleri ve deyimleri, kısaca milleti millet yapan bütün değerleri dil olmadan meydana gelemez. Bir dil, öğrenildiği yere kültürünü de beraberinde götürür. Bir dili öğrenmek demek onun kültürünü de öğrenmek demektir (Sülükçü, 2011). Kültürün gelecek kuşaklara aktarılmasında, geliştirilmesinde ve yaygınlaştırılmasında dil öğretiminin önemi açıktır. Dildeki her sözcük, her cümle, kültüre ait bir göstergeyi temsil etmektedir. Ana dili eğitiminde ve yabancı dil öğretiminde kültür aktarımı yapılmalıdır.

2. 12. Değer Aktarımı Referansları

Değer aktarımı referansları, kültür aktarımının dayandığı kaynaklardır. Hem ana dili eğitiminde hem de yabancı dil öğretiminde önemli bir unsurdur. Dilde ne varsa, toplum ve kültürde asılları veya yankıları vardır (Güvenç, 2004: 48). Ana dili eğitimini alan bireyin mensubu olduğu milletin yaşayışını, kültürünü tanımak ve yaşadığı millete ait karakteristik özellikleri edinmek için değer aktarım referanslarını bilmesi ve bu referansların çağrışım yaptırdığı kültürel değerlere hâkim olması gerekir.

Değer aktarımı referansları kültür aktarımının yapılmasını sağlayan öğelerdir. Bu öğeler şöyle örneklendirilebilir; Mevlânâ Celaleddin-î Rumî Türk kültüründe ve onun yaşadığı coğrafyalardan olan Anadolu coğrafyasında hoşgörüyü temsil eden bir değerdir. Türk milletinin inanç ve toplumsal yaşamında yeri değişmez bir değerdir.

Mevlânâ Celaleddin-î Rumî değer aktarım referansı iken onun hoşgörüyü temsil ettiğini, Türk milletinin kültürel olarak hoşgörülü olduğunu, hoşgörüyü önem verdiği öğretmek veya çeşitli öğretim materyalleri aracılığıyla bu iletiyi vermek değer aktarımıdır.

Dil öğretimi aynı zamanda kültür öğretimidir. Buna göre kültürün temel unsuru olan değerlerin, öğrenciye kazandırılmasında dil eğitiminin önemli bir görev üstlendiği söylenebilir. Dil eğitimi alan birey öğrenmek istediği dilin değer aktarım referanslarını da öğrenmelidir hatta bu referansların çağrışım yaptırdığı kültürel değerleri de öğrenmesi gerekir çünkü yabancı dil öğrenimi bir anlamda diğer toplumların dünyaya bakış açılarını, düşünme ve değer sistemlerini anlamak için yapılan bir uğraştır (Temizkan ve Karakuş, 2017).

Dil öğretimi yapılan ortamlarda kullanılan materyaller hedef dilin kültürüne ait unsurları da barındırmalıdır. Bu materyallerde değer aktarım referanslarına yer verildiği takdirde dil eğitimi başarılı olacaktır. McGrath (2002, Akt, Şimşek ve Dündar 2015: 896)'e göre, dil öğretiminde kullanılan malzemeler dilin anlaşılmasını sağlayan kültürel içeriği barındırır ve çeşitli uyarlama stratejileri kullanılarak belirli bir kültürel içeriği taşımaları sağlanabilir: kültürel açıdan yansız, gerçek yaşamdan, öğrencinin dünyasından veya erek dilin ana vatanından kültürel özellikler gibi. Uluslararası bir dil öğrenmenin amacını “kendi kültürünü başkalarına iletmek” olarak tanımlayan McKay (2003'ten akt, Şimşek ve Dündar 2015: 896) ise öğretim malzemesinin sunduğu kültürel içeriğin ana dil konuşurunun kültürüyle sınırlandırılmasına karşı çıkar ve öğrencilerin yerel kültürlerine ait öğelere yer verilmesini savunur. Bu sayede, öğrenciler kendi kültürlerini daha iyi öğrenebilir, başkalarına yerel kültürlerini anlatabilmek için yabancı dilde gereksinim duydukları ifadeleri edinir ve bu kültürlerarası alışveriş sırasında yabancı dili sahici, gerçek bir iletişimsel amaç uğruna kullanabilir.

Öğrenciler ders kitaplarındaki metinlerde görsel ve işitsel birçok kültürel öge ile karşılaşır. Her ne kadar resmî eğitim programının öngördüğü şekilde yazılsa da her ders kitabının kendine özgü bir programı bulunmaktadır. Bu örtük program sosyo-kültürel etkenleri, genellemeleri ve klişeleri içerebilir ve kültürlerarası iletişimin gelişimini yavaşlatabilir. Bunun için de öğrencilerin bakış açıları, algıları

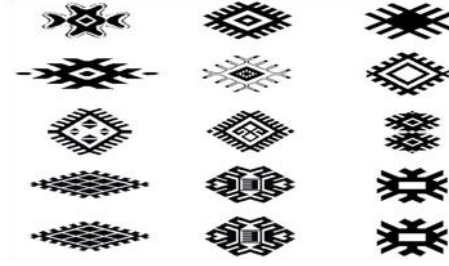
ve ihtiyaçları göz önünde bulundurularak kültürel öğelerin aktarımının yapılması sağlanmalıdır (Kılıçkaya, 2004).

Ders kitaplarındaki metinlerde çok sayıda değer aktarımı referansı bulunmaktadır. Bunların birkaçı; coğrafi bölge ve şehirler, ünlü insanlar, dinî ve mitolojik öğeler, tarihî olaylardır. Şehirler ile ilgili değer aktarım referansını ele alalım. Hatay şehrinin referans olarak alınıp işlendiği bir metinde Hatay'da yaşamış olan Beyazıd-ı Bestamî adlı bir evliyadan bahsedilmesi dinsel boyutta değerlendirilebilecek kültürel bir değerdir. Bu kültürel değerın geçtiği yer olarak anlatılan Hatay ise değer aktarımı referansı konumundadır.

Edebî ürünler içeriğinde birçok kültürel değeri ve değer aktarımı referansını barındırabilir. Türk edebiyatında edebî tür olarak fıkralar bünyesinde barındırdığı kültürel unsurlar bakımından oldukça zengindir. Bunun en belirgin örneklerinden birisi bugün dünyaca tanınan ve kültürümüzü yansıtan temel taşlardan birisi olan Nasreddin Hoca fıkralarıdır. Bu anlamda Nasreddin Hoca fıkraları gülmece unsuruna bolca yer vermekle birlikte, farklı düşünme biçimlerini de ortaya koyan eşsiz ürünlerdendir (Temizkan, 2011). Nasreddin Hoca Türk mizah ve eleştirel düşünce belleğini, düşünce dünyasını, dolayısıyla kültürünü geçmişten geleceğe taşıyan zirve şahsiyettir (Özdemir, 2010: 28). Nasreddin Hoca'nın bir fıkrasının okuma metni olarak kullanıldığı bir derste Nasreddin Hoca değer aktarımı referansı; onu nezdinde verilen Türk diline ait deyimler ve atasözleri kültürel unsurlardır.

Kültürel öge olarak Türk mitolojisine ait unsurları barındıran Anadolu'daki halı ve kilimler birer değer aktarımı referansiyken halı ve kilimlerdeki motifler kültürel öğedir. Halı ve kilimlerde yer alan; el, parmak, tarak, kuş, sandık, çengel ve artı, ejderha, kartal, küpe, göz, bukağı, eli belinde, saç bağı, koçboynuzu, suyolu, akrep, yıldız, hayat ağacı, kurt izi çeşitli motiflerdir ve her birinin simge olma dışında taşıdığı kültürel bir iletisi vardır. Örneğin; Bukağı motifi bağlılığı ve sonsuza kadar birlikteliği simgeler ve bu motif bir kültürel öğedir (Sevim ve Canay, 2013). Bukağı TDK'da kelime anlamı olarak "1. Ağır cezalıların ayaklarına takılıp ucuna pranga bağlanan demir halka 2. Kaçmaması için hayvanların ayağına takılan zincir, demir köstek" olarak verilmesiyle kelime olarak da bukağı motifinin çıkışı bağlılığı simgeler.

Şekil 2: Bukağı Kilim Motifleri

Kaynak: (duygudurmaz.com, 2016)

Yabancı dil olarak Türkçe öğrenen birey halı ve kilimlerle karşılaştığında bu referansa ait kültürel değerlere de hâkim olur. Öğrencinin hedef kültüre ait değerleri öğrenmesi dil eğitimini olumlu yönde etkileyecektir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

YÖNTEM

3. 1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma genel tarama modelindedir. Tarama modelleri, geçmişte ya da hâlen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma modelleridir. Tarama modelleri iki şekilde sınıflandırılabilir. Bunlar, genel tarama modelleri ile örnek olay taramalarıdır. Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan evren hakkında genel bir yargıya varmak amacı ile evrenin tümü ya da ondan alınan bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama modelidir (Karasar, 2016: 77-79). Bu çalışmada evren içinden bir örneklem alınarak yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarında yer alan değer aktarımı referanslarının değerlendirilmesi yapılmaya çalışılmıştır.

3. 2. Evren ve Örneklem

Evren, yapılan çalışmada soruları cevaplamak için ihtiyaç duyulan verilerin elde edildiği canlı ya da cansız varlıklardan oluşan büyük gruptur; örneklem ise evrenden seçilen onun sınırlı bir parçasıdır (Büyüköztürk, 2014: 80-81). Bu çalışmanın evrenini; yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitapları; örneklemini ise üç devlet üniversitesi bünyesindeki Türkçe Öğretimi Merkezleri tarafından hazırlanmış ders kitapları oluşturmaktadır. Örnekleme alınan kitaplar İstanbul Üniversitesi Dil-Mer'in İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitapları, Ankara Üniversitesi TÖMER'in Yeni Hitit Ders Kitapları ve Gazi Üniversitesi TÖMER'in Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitapları şeklindedir. İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitapları (A1, A2, B1, B2, C1+); Yeni Hitit Ders Kitapları (1, 2, 3); Gazi TÖMER'in Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitapları (A1, A2, B1, B2, C1) olmak üzere toplam 13 kitap ve 462 metin incelenmiştir.

3. 3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak Byram (1993) tarafından geliştirilen "Kültürel İçerik Çözümlemesi Ölçeği" Türkçeye uyarlanarak kullanılmıştır. Ölçeğin orijinal şekli toplam 8 boyuttan oluşmaktadır:

1. Sosyal kimlik ve sosyal grup (Sosyal sınıf, bölgesel kimlik, etnik azınlıklar): Bu başlık altında mensup olunan ülke, milliyet, konuşulan diller ve yaşanılan şehirler çözümlenmiştir.

2. Sosyal etkileşim (Resmiyet seviyelerinin ayrılması; bizden olan ve olmayan gibi): Burada Türkçenin yapısında bulunan sen / siz resmiyet ve saygı ifadelerinden yola çıkılarak hanım, bey gibi hitapların kullanımı, ayrıca Türkçe ve yabancı kişi adları incelenmiştir.

3. İnançlar ve davranışlar (Ahlâki değerler, dinî inançlar, gelenek ve görenekler, günlük alışkanlıklar ve davranışlar): Bu çerçevede geleneksel, ahlâki ve dinî boyutu olan, günlük hayatımıza aksetmiş alışkanlıklar, sözel ifadeler, davranış biçimleri incelenmiştir.

4. Sosyal ve siyasi kurumlar (Resmî ve özel kurumlar, sivil toplum kuruluşları): Devlet kurumları, sağlık kurumu, adliye, sosyal güvenlik, yerel yönetim, bankalar, TV kanalları gibi kuruluşlar çözümlenmeye dâhil edilmiştir.

5. Sosyalleşme ve hayat döngüsü (Aileler, okullar, iş, törenler, bayramlar): Toplumsal hayata katkıda bulunan kurumlara, organizasyonlara, mekânlara ve kutlamalara ağırlık verilmiştir. Bununla birlikte aile, sanat, eğlence ve kültür, yeme-içme ve konaklama, spor, eğitim, iş ile ilgili sözcükler sınıflandırmaya alınmıştır.

6. Millî tarih: Millî kimliği belirleyici olarak görülen geçmiş ve güncel olaylar, simge yapılar, anıtlar sıralanmıştır.

7. Millî coğrafya (Bireyler tarafından önemli görülen coğrafi etkenler): Türkiye coğrafyasını tanıtıcı bölgelere, belli başlı tarihî şehirlere, İstanbul'un semtlerine, turizm açısından önemli beldelere yer verilmiştir.

8. Klişeler ve millî kimlik (Millî kimliğin en belirgin sembolleri): Millî kimliği tanıtırken kullanılan imgeler, nesnelere, kullanılan ifadeler veya millî kimlikle bütünleşmiş yemek, kıyafet, âdetler gibi unsurlar göz önünde bulundurulmuştur.

Araştırmada kullanılan veri toplama aracının geçerliğinin sağlanması amacıyla uzman görüşüne başvurulmuştur. Türkçe öğretimi alanında uzman 5 öğretim üyesi tarafından değerlendirilen ölçme aracı, yine bu öğretim üyelerinden gelen görüş ve öneriler doğrultusunda gözden geçirilmiştir. Gerekli düzeltmeler

yapılarak ölçme aracına son şekli verilmiş, uygun hâle getirilmiştir. Buna göre, “Kültürel İçerik Çözümlemesi” ölçeğinin Türk diline ve kültürüne göre uyarlanmış hâli şu şekildedir:

Tablo 1: Kültürel İçerik Çözümlemesi Ölçeği

MADDELER							
1. Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup	2. Toplumsal Etkileşim	3. İnançlar ve Davranışlar	4. Toplumsal Kurumlar	5. Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü	6. Millî Tarih	7. Millî Coğrafya	8. Klişeler ve Millî Kimlik
Ülke	Resmîyet ve Saygı İfadeleri	Gelenekler-Görenekler ve Adetler	Eğitim	Adres	Tarihî Yapılar	Bölgeler	İmge
Milliyet	Hitaplar	Ahlâki	Sağlık	Akrabalık	Tarihî Yerler	Tarihî Özellikli Şehirler	Nesneler
Konuşulan Dil	Kişi Adları	Dinî	Adalet	Meslek	Anıtlar	Turistik Mekânlar	Kalıplaşmış İfadeler
Yaşanılan Şehir		Günlük Alışkanlıklar	Güvenlik	Yiyecek-İçecek			Millî Kimlikle Bütünleşmiş Unsurlar
				Toplumca Tanınmış Kişiler			
				Medya			

3. 4. Veri Toplama Araçlarının Uygulanması

Araştırmada, uyarlanan ölçeğin uygulanabilmesi için öncelikle örnekleme yer alan ders kitaplarına ulaşılmıştır. İlgili kitaplar temin edildikten sonra kitaplarda yer alan okuma metinleri kültürel içerik çözümlemesi ölçeğinde yer alan boyutlar açısından incelenmiştir. Metinlerin değerlendirilmesi sırasında öncelikle ölçeğin boyutlarının içeriklerinden oluşan bir belirtke tablosu hazırlanmıştır. Bu belirtke tablosu araştırma boyunca üç defa kullanılmıştır. Bunlardan birincisinde her bir ders kitabında yer alan değer aktarımı referansları ölçeğin boyutlarına göre tespit edilerek elde edilen bulguların sıklıklarıyla yüzdelerine ulaşılmıştır. İkinci aşamada her bir ders kitabındaki boyutlara ilişkin referansları somut hâle getiren ifadeler tespit edilerek tablolar hâlinde sunulmuştur. Son aşamada ise araştırmada değerlendirilen ders kitaplarındaki değer aktarımı referansları bütün boyutlara göre toplam olarak verilmiştir.

3. 5. Verilerin Analizi

Bu araştırmada veri analizi amacıyla doküman analizi kullanılmıştır. Doküman analizi “araştırılması hedeflenen olgu ve olaylar hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar” (Yıldırım ve Şimşek, 2013: 217).

Yabancılar için hazırlanan ders kitaplarındaki değer aktarımı referanslarını tespit etmek amacıyla gerçekleştirilen bu araştırmada üç veri seti bulunmaktadır. Birinci veri setinde her bir ders kitabında yer alan değer aktarımı referansları ölçeğin boyutlarına göre tespit edilerek frekans ve yüzde değerleriyle birlikte verilmiştir. Bu bölümde her bir ders kitabına ilişkin 1 tablo olmak üzere toplam 13 tablo bulunmaktadır. Tabloların sütun kısmında ders kitabındaki metinlerin isimleri; satır kısmında ise araştırmada kullanılan ölçeğin sekiz boyutu yer almaktadır. Her bir metin bu sekiz boyut açısından değerlendirilmiş ve ulaşılan sonuçlar iki satır hâlinde listelenmiştir. Bu satırların üstte olanı, o metnin ilgili boyuttaki değer aktarımı referansının frekansını, altta olanı ise yüzdeleri temsil etmektedir.

Veri setinin ikinci kısmında her bir ders kitabına ilişkin ölçekteki boyut sayısı olan toplam 8 tablo yer almaktadır. Böylece ikinci veri seti 13 ders kitabına ilişkin toplam 104 tablodan oluşmaktadır. Bu tablolarda değer aktarımı referanslarının somut göstergeleri yer almaktadır. Tabloların sol sütununda ilgili ders kitabındaki değer aktarımı içeren metinlerin isimleri; her bir metnin karşısında da değer aktarımı referanslarının dilsel göstergeleri bulunmaktadır. Eğer bir metinde aynı değer aktarımı referansı birden fazla kullanılmışsa bu durum sayısal ifade ile belirtilmiştir. Araştırmanın üçüncü veri setinde toplam 13 ders kitabının her birindeki değer aktarımı referanslarının frekans ve yüzdeleri ölçekteki boyutlar açısından 1 tablo hâlinde sunulmaktadır. Tablonun sütun kısmında incelenen ders kitaplarının isimleri; satır kısmında ise ölçekteki sekiz boyut yer almaktadır. Her bir ders kitabı bu sekiz boyut açısından değerlendirilmiş ve ulaşılan sonuçlar iki satır hâlinde listelenmiştir. Bu satırların üstte olanı, o ders kitabında ilgili boyuttaki değer aktarımı referansının frekansını, altta olanı ise yüzdeleri temsil etmektedir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki metinlerin değer aktarım referansları; temel problem ve buna bağlı alt problemler ışığında değerlendirilmiştir. Değerlendirmeler yapılırken araştırmaya ilişkin sayısal veriler, tablolar hâlinde sunulmuştur.

4. 1. Ders Kitaplarındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referanslarına İlişkin Bulgular

Ders kitaplarındaki metinlerde yer alan değer aktarımı referanslarına ilişkin bulgular aşağıda verilmektedir.

4. 1. 1. İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referanslarına İlişkin Bulgular

İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitaplarındaki metinlerde yer alan değer aktarımı referanslarına ilişkin bulgular aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 2: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referansları

No	METİNLER	Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup	Toplumsal Etkileşim	İnançlar ve Davranışlar	Toplumsal Kurumlar	Toplumsallaşım a ve Yaşam Döngüsü	Millî Tarih	Millî Coğrafya	Kişiler ve Millî Kimlik	Toplam
		f	f	f	f	f	f	f	f	f
1	Tanışma	3	39	0	0	7	0	0	1	50
	%	6,0	78,0	0,0	0,0	14,0	0,0	0,0	2,0	100
2	Okul	1	1	0	6	0	0	1	0	9
	%	11,1	11,1	0,0	66,7	0,0	0,0	11,1	0,0	100
3	Neredesin?	0	25	0	3	2	0	0	0	30
	%	0,0	83,3	0,0	10,0	6,7	0,0	0,0	0,0	100
4	Bir Günüm	0	4	1	4	4	0	5	0	18
	%	0,0	22,2	5,6	22,2	22,2	0,0	27,8	0,0	100
5	Hafta Sonu Ne Yapıyorsun?	0	16	2	0	1	0	2	0	21
	%	0,0	76,2	9,5	0,0	4,8	0,0	9,5	0,0	100
6	Benim Ailem	0	16	0	16	11	0	3	0	46

	%	0,0	34,8	0,0	34,8	23,9	0,0	6,5	0,0	100
7	Benim Sınıfım	15	12	0	4	17	0	4	0	52
	%	28,8	23,1	0,0	7,7	32,7	0,0	7,7	0,0	100
8	Sevgili Ailem	1	1	0	2	0	0	4	0	8
	%	12,5	12,5	0,0	25,0	0,0	0,0	50,0	0,0	100
9	Bayramlar	2	0	5	3	5	0	0	4	19
	%	10,5	0,0	26,3	15,8	26,3	0,0	0,0	21,1	100
10	Özel Günler	1	2	0	1	14	0	0	0	18
	%	5,0	11,1	0,0	5,6	77,8	0,0	0,0	0,0	100
11	Akrabalarımız	0	24	0	4	42	0	5	0	75
	%	0,0	32,0	0,0	5,3	56,0	0,0	6,7	0,0	100
12	Benim Mahallem	0	2	0	0	4	0	0	0	6
	%	0,0	33,3	0,0	0,0	66,7	0,0	0,0	0,0	100
13	Hastayım	0	9	0	0	9	0	0	0	18
	%	0,0	50,0	0,0	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0	100
14	Mağazalar	3	0	1	0	0	0	0	0	4
	%	75,0	0,0	25,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
15	Sınıf Dili	4	0	0	3	6	0	1	0	14
	%	28,6	0,0	0,0	21,4	42,9	0,0	7,1	0,0	100
16	Aileler	5	0	0	0	0	0	0	0	5
	%	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
17	İlginç Festivaller	3	0	2	0	0	0	0	0	5
	%	60,0	0,0	40,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
18	Kültürden Kültüre	4	0	0	0	0	0	0	0	4
	%	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
TOPLAM		42	151	11	46	122	0	25	5	402
%		10,4	37,5	2,7	11,4	30,3	0,0	6,2	1,2	100

Tablo 2'ye göre İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabında toplam 402 değer aktarımı referansı tespit edilmiştir. Bunların % 10,4'ü Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup, % 37,5'i Toplumsal Etkileşim, % 2,7'si İnançlar ve Davranışlar, % 11,4'ü Toplumsal Kurumlar, % 30,3'ü Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü, % 6,2'si Millî Coğrafya, % 1,2'si Klişeler ve Millî Kimlik boyutlarına

ilişkindir. Millî Tarih boyutuna ilişkin hiçbir değer aktarımı referansı tespit edilememiştir.

Değer aktarımı referanslarına metinler açısından bakıldığında en fazla değer aktarımı referansının “Akrabalarımız” metninde yer aldığı görülmektedir (f=75). Bunu sırasıyla “Benim Sınıfım” (f=52) ve “Tanışma” (f=50) metinleri takip etmektedir. En az değer aktarımı referansı içeren metinler ise “Kültürden Kültüre” (f=4), “Mağazalar” (f=4), “Aileler” (f=5), “İlginç Festivaller” (f=5), “Benim Mahallem” (f=6), “Sevgili Ailem” (f=8) ve “Okul” (f=9) şeklindedir. Bunun dışında “Sosyal Gruplar” metninde herhangi bir değer aktarımı referansına rastlanmamıştır.

Tablo 3: *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referansları*

No	METİNLER	Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup	Toplumsal Etkileşim	İnançlar ve Davranışlar	Toplumsal Kurumlar	Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü	Millî Tarih	Millî Coğrafya	Kişiler ve Millî Kimlik	Toplam
		f	f	f	f	f	f	f	f	f
1	Şiş Kebap Yapalım	0	0	0	0	0	0	0	4	4
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	100
2	Yemek Siparişi	0	11	0	0	6	0	0	1	18
	%	0,0	61,1	0,0	0,0	33,3	0,0	0,0	6,0	100
3	Arkadaş Arıyorum	0	3	0	0	3	0	0	0	6
	%	0,0	50,0	0,0	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0	100
4	Dün Neler Yaptın?	0	9	0	1	26	0	0	0	36
	%	0,0	25,0	0,0	2,8	72,2	0,0	0,0	0,0	100
5	Sağlık İçin Daha Çok Balık Tüketin	0	1	0	1	1	0	0	0	3
	%	0,0	33,3	0,0	33,3	33,3	0,0	0,0	0,0	100
6	Oğluma Mektup	2	3	0	0	6	0	0	0	11
	%	18,2	27,3	0,0	0,0	54,5	0,0	0,0	0,0	100
7	Avrupa Turu	12	8	0	0	0	0	0	0	20
	%	60,0	40,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
8	Piknikte	26	0	0	0	0	0	0	1	27
	%	96,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4,0	100

9	Yeni Komşu	26	0	0	1	2	0	1	0	30
	%	86,7	0,0	0,0	3,3	6,7	0,0	3,3	0,0	100
10	Keloğlan ve Sihirli Tas	0	0	3	0	8	1	0	1	13
	%	0,0	0,0	23,1	0,0	61,5	7,7	0,0	8,0	100
11	Eşeğin Sözü	0	0	0	0	0	0	0	6	6
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	100
12	Alışkanlıklarımız ve Hobilerimiz	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100
13	Çalığışu	1	0	0	0	38	0	1	0	40
	%	2,5	0,0	0,0	0,0	95,0	0,0	2,5	0,0	100
14	İş İlanı	8	28	0	0	3	0	0	0	39
	%	20,5	71,8	0,0	0,0	7,7	0,0	0,0	0,0	100
15	Otel	3	15	0	0	11	0	2	0	31
	%	9,7	48,4	0,0	0,0	35,5	0,0	6,5	0,0	100
16	Yağmurlu Bir Günde İstanbul'da	0	0	2	0	5	0	26	0	33
	%	0,0	0,0	6,1	0,0	15,2	0,0	78,8	0,0	100
17	Yemek Kültürü	6	6	0	0	0	0	0	0	12
	%	50,0	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
18	İlk Uçan İnsanlar	2	0	1	0	7	0	3	0	13
	%	15,4	0,0	7,7	0,0	53,8	0,0	23,1	0,0	100
19	Kahve Dünyası	8	0	1	0	0	0	0	6	15
	%	53,3	0,0	6,7	0,0	0,0	0,0	0,0	40,0	100
20	Efsaneler	3	0	3	0	3	0	1	0	10
	%	30,0	0,0	30,0	0,0	30,0	0,0	10,0	0,0	100
21	Geleneksel Oyunlar	10	0	0	0	0	0	1	4	15
	%	66,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	6,7	27,0	100
22	Halk Oyunları	5	0	0	0	0	0	0	3	8
	%	62,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	38,0	100
TOPLAM		112	84	10	3	120	1	35	26	391
%		28,6	21,4	2,5	0,7	30,6	0,2	8,9	6,6	100

Tablo 3'e göre İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabında toplam 391 değer aktarımı referansı tespit edilmiştir. Bunların % 28,6'sı Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup, % 21,4'ü Toplumsal Etkileşim, % 2,5'i İnançlar ve Davranışlar, % 0,7'si Toplumsal Kurumlar, % 30,6'sı Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü, % 0,2'si Millî Tarih, % 8,9'u Millî Coğrafya, % 6,6'sı Klişeler ve Millî Kimlik boyutlarına ilişkindir.

Değer aktarımı referanslarına metinler açısından bakıldığında en fazla değer aktarımı referansının “Çalığışu” metninde yer aldığı görülmektedir (f=40). Bunu sırasıyla “İş İlanı”(f=39) ve “Dün Neler Yaptın?” (f=36) metinleri takip etmektedir. En az değer aktarımı referansı içeren metinler ise “Alışkanlıklarımız ve Hobilerimiz” (f=1), “Sağlık İçin Daha Çok Balık Tüketin” (f=3), “Şiş Kebap Yapalım” (f=4), “Eşeğin Sözü” (f=6), “Arkadaş Arıyorum” (f=6) ve “Halk Oyunları” (f=8) şeklindedir. Bunun dışında “Doğa Olayları” metninde herhangi bir değer aktarımı referansına rastlanmamıştır.

Tablo 4: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referansları

No	METİNLER	Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup	Toplumsal Etkileşim	İnançlar ve Davranışlar	Toplumsal Kurumlar	Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü	Millî Tarih	Millî Coğrafya	Klişeler ve Millî Kimlik	Toplam
		f	f	f	f	f	f	f	f	f
1	Nasıl Bir Ev Arıyorsunuz?	2	21	2	0	3	0	0	0	28
	%	7,1	75,0	7,1	0,0	10,7	0,0	0,0	0,0	100
2	Nereye Gideceğiz?	1	21	0	5	0	0	0	0	27
	%	3,7	77,8	0,0	18,5	0,0	0,0	0,0	0,0	100
3	İçimdeki Türkiyem	10	0	0	0	0	0	0	0	10
	%	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
4	Yoğurdun Steve Jobsu	2	1	0	0	9	0	2	2	16
	%	12,5	6,3	0,0	0,0	56,3	0,0	12,5	12,5	100
5	Meslek Seçimi	0	0	0	0	7	0	0	0	7
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100
6	Sağlığın Anahtarı	0	2	0	1	2	0	0	0	5
	%	0,0	40,0	0,0	20,0	40,0	0,0	0,0	0,0	100

7	100 Yaşında Hâlâ Dinç	4	2	0	0	1	0	0	0	7
	%	57,1	28,6	0,0	0,0	14,3	0,0	0,0	0,0	100
8	Kristal Tedavileri	1	0	6	0	0	0	0	0	7
	%	14,3	0,0	85,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
9	Herkes Aynı Şekilde Mi Öğrenir?	0	0	0	0	3	0	0	4	7
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	42,9	0,0	0,0	57,1	100
10	Türkçe Algılamada Beyni Zorluyor	21	0	0	5	2	0	0	0	28
	%	75,0	0,0	0,0	17,9	7,1	0,0	0,0	0,0	100
11	Vazgeçmek İçin Çok Erken	0	0	2	2	1	0	0	1	6
	%	0,0	0,0	33,3	33,3	16,7	0,0	0,0	16,7	100
12	Mesela Oyunu	0	0	1	0	0	0	0	0	1
	%	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
13	Pişmanlıklarınızdan Kurtulan	1	0	4	0	0	0	0	2	7
	%	14,3	0,0	57,1	0,0	0,0	0,0	0,0	28,6	100
14	Murphy Kanunları	1	0	0	0	8	0	0	0	9
	%	11,1	0,0	0,0	0,0	88,9	0,0	0,0	0,0	100
15	Öğrenci Evi	0	0	0	4	11	0	0	0	15
	%	0,0	0,0	0,0	26,7	73,3	0,0	0,0	0,0	100
16	Türk Aile Yapısı	8	2	5	0	50	0	0	0	65
	%	12,3	3,1	7,7	0,0	76,9	0,0	0,0	0,0	100
17	Misafir Kültürü	23	0	3	0	0	0	0	5	36
	%	63,9	0,0	8,3	0,0	0,0	0,0	0,0	13,9	100
18	İlginç Meslekler	3	0	5	0	7	0	0	0	15
	%	20,0	0,0	33,3	0,0	46,7	0,0	0,0	0,0	100
19	Hamam Merakı	14	4	0	2	1	4	4	2	31
	%	45,2	12,9	0,0	6,5	3,2	12,9	12,9	6,5	100
20	Uğurlu ve Uğursuz Sayılar	6	0	21	2	0	0	0	0	29
	%	20,7	0,0	72,4	6,9	0,0	0,0	0,0	0,0	100
TOPLAM		97	53	49	21	94	4	6	16	360
%		26,9	14,7	13,6	5,8	26,1	1,1	1,7	4,4	100

Tablo 4'e göre, İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabında toplam 360 değer aktarımı referansı tespit edilmiştir. Bunların % 26,9'u Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup, % 14,7'si Toplumsal Etkileşim, % 13,6'sı İnançlar ve Davranışlar, % 5,8'i Toplumsal Kurumlar, % 26,1'i Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü, % 1,1'i "Millî Tarih" % 1,7'si Millî Coğrafya, % 4,4'ü Kişiler ve Millî Kimlik boyutlarına ilişkindir.

Değer aktarımı referanslarına metinler açısından bakıldığında en fazla değer aktarımı referansının "Türk Aile Yapısı" metninde yer aldığı görülmektedir (f=65). Bunu sırasıyla "Misafir Kültürü" (f=36) ve "Hamam Merakı" (f=31) metinleri takip etmektedir. En az değer aktarımı referansı içeren metinler ise "Mesela Oyunu" (f=1), "Sağlığın Anahtarı" (f=5), "Vazgeçmek İçin Çok Erken" (f=6), "Meslek Seçimi" (f=7), "100 Yaşında Hâlâ Dinç" (f=7), "Kristal Tedavileri" (f=7) ve "Herkes Aynı Şekilde Mi Öğrenir?" (f=7) şeklindedir. Bunun dışında "İş Hayatındaki Roller" metninde herhangi bir değer aktarımı referansına rastlanmamıştır.

Tablo 5: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referansları

No	METİNLER	Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup	Toplumsal Etkileşim	İnançlar ve Davranışlar	Toplumsal Kurumlar	Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü	Millî Tarih	Millî Coğrafya	Kişiler ve Millî Kimlik	Toplam
		f	f	f	f	f	f	f	f	f
1	Turizmde Çekyat Yöntemi	4	6	0	0	2	0	0	1	13
	%	30,8	46,2	0,0	0,0	15,4	0,0	0,0	7,7	100
2	Meryem Ana Evi	1	0	35	0	1	0	5	0	42
	%	2,4	0,0	83,3	0,0	2,4	0,0	11,9	0,0	100
3	Çocukluğumdan Bugüne Teknoloji	0	10	0	0	2	0	0	0	12
	%	0,0	83,3	0,0	0,0	16,7	0,0	0,0	0,0	100
4	Günümüzde İletişim	9	0	0	0	19	0	0	0	28
	%	32,1	0,0	0,0	0,0	67,9	0,0	0,0	0,0	100
5	Ulaşım Araçları	0	0	0	0	4	0	0	1	5
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	80,0	0,0	0,0	20,0	100
6	Kişilik ve Karakter	0	0	0	1	2	0	0	0	3

	%	0,0	0,0	0,0	33,3	66,7	0,0	0,0	0,0	100
7	Renklerin İnsan Psikolojisine Etkisi	2	0	0	3	0	0	0	0	5
	%	40,0	0,0	0,0	60,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
8	Moda Nedir? Ne Değildir?	0	0	0	0	3	0	0	0	3
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100
9	Kalıcı Moda Var Mıdır?	4	0	0	0	1	0	0	0	6
	%	66,7	0,0	0,0	0,0	16,7	0,0	0,0	0,0	100
10	Dikkat Giysileriniz Konuşuyor	0	0	0	0	2	0	0	0	2
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100
11	Peri Bacaları	0	0	16	0	0	2	9	0	18
	%	0,0	0,0	88,9	0,0	0,0	11,1	50,0	0,0	100
12	Tac Mahal	1	0	3	10	0	0	0	0	14
	%	7,1	0,0	21,4	71,4	0,0	0,0	0,0	0,0	100
13	İlginç İcatlar	1	0	0	1	3	0	0	0	5
	%	20,0	0,0	0,0	20,0	60,0	0,0	0,0	0,0	100
14	İnsan Vücudu Hakkında Bilmediklerimiz	0	2	0	0	2	0	0	2	6
	%	0,0	33,3	0,0	0,0	33,3	0,0	0,0	33,3	100
15	Başarabilmek	0	0	0	4	5	0	0	0	9
	%	0,0	0,0	0,0	44,0	55,6	0,0	0,0	0,0	100
16	Bunları Biliyor Musunuz?	2	0	0	0	1	0	0	0	3
	%	66,7	0,0	0,0	0,0	33,3	0,0	0,0	0,0	100
17	Müzikle Tedavi	8	0	0	5	2	3	0	0	18
	%	44,4	0,0	0,0	27,8	11,1	16,7	0,0	0,0	100
18	Ünlü Kaplıcalar	6	0	0	0	5	0	2	0	13
	%	46,2	0,0	0,0	0,0	38,5	0,0	15,4	0,0	100
19	Başlıksız	5	0	0	9	1	0	1	0	16
	%	31,3	0,0	0,0	56,3	6,3	0,0	6,3	0,0	100
20	Türkçedeki Hayret Nidaları	2	0	1	0	0	0	0	0	3
	%	66,7	0,0	33,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100

21	Ünlü Seyyahlar	11	0	0	0	6	1	2	4	24
	%	45,8	0,0	0,0	0,0	25,0	4,2	8,3	16,7	100
22	Ye Kürküm Ye	0	0	0	0	5	0	0	2	7
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	71,4	0,0	0,0	28,6	100
TOPLAM		56	18	55	33	66	6	19	10	256
%		21,9	7,0	21,5	12,9	25,8	2,3	7,4	3,9	100

Tablo 5'e göre, İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabında toplam 256 değer aktarımı referansı tespit edilmiştir. Bunların % 21,9'u Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup, % 7'si Toplumsal Etkileşim, % 21,5'i İnançlar ve Davranışlar, % 12,9'u Toplumsal Kurumlar, % 25,8'i Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü, % 2,3'ü Millî Tarih, % 7,4'ü Millî Coğrafya, % 3,9'u Klişeler ve Millî Kimlik boyutlarına ilişkindir.

Değer aktarımı referanslarına metinler açısından bakıldığında en fazla değer aktarımı referansının “Meryem Ana Evi” metninde yer aldığı görülmektedir (f=42). Bunu sırasıyla “Günümüzde İletişim”(f=28) ve “Ünlü Seyyahlar” (f=24) metinleri takip etmektedir. En az değer aktarımı referansı içeren metinler ise, “Alışkanlıklarımız ve Hobilerimiz” (f=1), “Kişilik ve Karakter, Moda Nedir? Ne Değildir? Bunları Biliyor musunuz? ve Türkçedeki Hayret Nidaları metinleri” (f=3), “Renklerin İnsan Psikolojisine Etkisi” (f=5), “Ulaşım Araçları” (f=5), “İnsan Vücudu Hakkında Bilmediklerimiz” (f=6) ve “Kalıcı Moda Var Mıdır?” (f=6) şeklindedir.

Tablo 6: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe C1+ Düzeyi Ders Kitabındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referansları

No	METİNLER	Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup	Toplumsal Etkileşim	İnançlar ve Davranışlar	Toplumsal Kurumlar	Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü	Millî Tarih	Millî Coğrafya	Klişeler ve Millî Kimlik	Toplam
		f	f	f	f	f	f	f	f	f
1	Saatin İcadı	9	0	0	0	0	0	0	0	9
	%	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
2	24 Saat Yetmiyorsa	0	0	0	2	4	0	0	0	6
	%	0,0	0,0	0,0	33,3	66,7	0,0	0,0	0,0	100
3	Ünlü Bilim Adamlarının Çocuklukları	1	1	0	0	4	0	0	0	6

	%	16,7	16,7	0,0	0,0	66,7	0,0	0,0	0,0	100
4	Aşkın Kimyası	0	0	0	0	6	0	0	0	6
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100
5	Ünlü Âşıklar ve Aşk Mektupları	2	13	0	0	10	0	0	0	25
	%	8,0	52,0	0,0	0,0	40,0	0,0	0,0	0,0	100
6	Aşkın Sırrı	0	7	0	0	6	0	0	0	13
	%	0,0	53,8	0,0	0,0	46,2	0,0	0,0	0,0	100
7	Büyük İkramiyeyi Kazanıp Sonra Kaybedenler	0	4	8	0	2	0	7	0	22
	%		18,2	36,4	0,0	9,1	0,0	31,8	0,0	100
8	Satranç ve Tavla	9	0	0	0	2	0	0	0	11
	%	81,8	0,0	0,0	0,0	18,2	0,0	0,0	0,0	100
9	Elmas Gerdanlık	0	24	0	1	4	0	0	1	30
	%	0,0	80,0	0,0	3,3	13,3	0,0	0,0	3,3	100
10	Arzuhalde Dilekçeye	0	0	1	0	9	0	3	0	13
	%	0,0	0,0	7,7	0,0	69,2	0,0	23,1	0,0	100
11	Fatih Sultan Mehmed Mahkemesinde	0	0	7	8	49	1	9	2	76
	%	0,0	0,0	9,2	10,5	64,5	1,3	11,8	2,6	100
12	Lumiere Kardeşler	5	0	0	1	23	0	1	0	30
	%	16,7	0,0	0,0	3,3	76,7	0,0	3,3	0,0	100
13	Susuz Yaz	18	0	0	52	0	0	0	0	70
	%	25,7	0,0	0,0	74,3	0,0	0,0	0,0	0,0	100
14	Yabancı Ülkelerde Yayımlanan Türk Dizileri	57	0	0	11	19	0	0	0	87
	%	65,5	0,0	0,0	12,6	21,8	0,0	0,0	0,0	100
15	Bilgi Teknolojisi	0	0	0	1	4	0	0	0	5
	%	0,0	0,0	0,0	20,0	80,0	0,0	0,0	0,0	100
16	Bilgi Toplumu Üniversiteler	0	0	0	8	1	0	0	0	9
	%	0,0	0,0	0,0	88,9	11,1	0,0	0,0	0,0	100
17	Sanat Nedir?	5	0	0	0	6	0	0	0	11
	%	45,5	0,0	0,0	0,0	54,5	0,0	0,0	0,0	100
18	Sanat Türleri	0	0	0	0	10	0	0	0	10

	%	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100
19	Türk Süsleme Sanatları	31	0	8	0	6	5	2	32	84
	%	36,9	0,0	9,5	0,0	7,1	6,0	2,4	38,1	100
20	Suç Nedir?	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	100
21	Adalet Nedir?	0	0	0	6	9	0	0	0	15
	%	0,0	0,0	0,0	40,0	60,0	0,0	0,0	0,0	100
22	Esaretin Bedeli	0	0	0	25	28	0	0	0	53
	%	0,0	0,0	0,0	47,2	52,8	0,0	0,0	0,0	100
23	Mizah Her Kapıyı Açar	0	1	2	14	0	0	0	4	21
	%	0,0	4,8	9,5	66,7	0,0	0,0	0,0	19,0	100
24	Mizah Türleri	2	0	0	3	12	0	0	0	17
	%	11,8	0,0	0,0	17,6	70,6	0,0	0,0	0,0	100
25	Hasan Kaçan	1	0	0	0	24	0	5	1	31
	%	3,2	0,0	0,0	0,0	77,4	0,0	16,1	3,2	100
26	Dünden Bugüne	13	0	1	5	6	0	4	0	29
	%	44,8	0,0	3,4	17,2	20,7	0,0	13,8	0,0	100
27	Türkiye	6	0	0	0	0	0	0	0	6
	%	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
28	Öğrenciler İçin Tasarruf Yöntemleri	0	0	0	4	8	0	0	0	12
	%	0,0	0,0	0,0	33,3	66,7	0,0	0,0	0,0	100
29	Dünyamız	3	0	0	0	12	0	0	0	15
	%	20,0	0,0	0,0	0,0	80,0	0,0	0,0	0,0	100
30	Küresel Isınma Nedir?	0	0	0	0	3	0	0	0	3
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100
31	Dünya	2	1	0	5	8	0	0	0	16
	%	12,5	6,3	0,0	31,3	50,0	0,0	0,0	0,0	100
32	Gençlerin Medya Tüketimi	1	0	0	0	3	0	0	0	4
	%	25,0	0,0	0,0	0,0	75,0	0,0	0,0	0,0	100
33	Mert	0	22	0	0	44	0	0	1	67
	%	0,0	32,8	0,0	0,0	65,7	0,0	0,0	1,5	100

34	İnternet ve Medya Bağımlılığı	3	10	0	4	24	0	3	1	45
	%	0,0	22,2	0,0	8,9	53,3	0,0	6,7	2,2	100
35	Dört Yapraklı Yonca	15	0	22	0	0	0	0	0	37
	%	40,5	0,0	59,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
36	12 Hayvanlı Türk Takvimi	15	1	0	0	0	6	0	11	33
	%	45,5	3,0	0,0	0,0	0,0	18,2	0,0	33,3	100
37	Dünya Çevre Koruma Günü	5	0	0	1	0	0	0	0	6
	%	83,3	0,0	0,0	16,7	0,0	0,0	0,0	0,0	100
38	Sözün Özü	0	0	3	0	0	0	0	7	10
	%	0,0	0,0	30,0	0,0	0,0	0,0	0,0	70,0	100
39	Ekonomik Krizler	27	0	0	0	0	0	0	0	27
	%	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
40	Evlilik	8	0	1	0	2	0	0	3	14
	%	57,1	0,0	7,1	0,0	14,3	0,0	0,0	21,4	100
41	Film Festivalleri	16	0	0	10	0	0	8	0	34
	%	47,1	0,0	0,0	29,4	0,0	0,0	23,5	0,0	100
42	İlk Kanunlar	4	0	0	0	3	0	1	1	9
	%	44,4	0,0	0,0	0,0	33,3	0,0	11,1	11,1	100
43	İlk Üniversiteler	7	0	4	30	5	11	0	0	57
	%	12,3	0,0	7,0	52,6	8,8	19,3	0,0	0,0	100
44	İsim Şehir	46	0	0	2	27	0	6	0	81
	%	56,8	0,0	0,0	2,5	33,3	0,0	7,4	0,0	100
45	İstanbul Kültür Sanat Vakfı	15	0	0	6	1	0	6	0	28
	%	53,6	0,0	0,0	21,4	3,6	0,0	21,4	0,0	100
46	Türkiye'de Saygı	16	0	0	0	2	0	0	0	18
	%	88,9	0,0	0,0	0,0	11,1	0,0	0,0	0,0	100
47	Ahmet Hamdi Tanpınar	0	0	0	4	13	0	4	0	17
	%	0,0	0,0	0,0	23,5	76,5	0,0	23,5	0,0	100
48	Cemal Süreya	0	1	0	2	4	0	2	0	9
	%	0,0	11,1	0,0	22,2	44,4	0,0	22,2	0,0	100
49	Cengiz Aytmatov	1	0	0	3	12	0	0	0	16

	%	6,3	0,0	0,0	18,8	75,0	0,0	0,0	0,0	100
50	Cengiz Dağcı	20	1	0	3	5	0	1	0	30
	%	66,7	3,3	0,0	10,0	16,7	0,0	3,3	0,0	100
51	Hilmi Yavuz	2	2	0	8	11	0	1	0	24
	%	8,3	8,3	0,0	33,3	45,8	0,0	4,2	0,0	100
52	Mahmut Derviş	4	0	0	9	0	0	0	0	13
	%	0,0	0,0	0,0	69,2	0,0	0,0	0,0	0,0	100
53	Mehmet Akif Ersoy	1	0	2	0	8	0	4	1	16
	%	6,3	0,0	12,5	0,0	50,0	0,0	25,0	6,3	100
54	Nazım Hikmet	1	0	0	0	8	0	3	0	12
	%	8,3	0,0	0,0	0,0	66,7	0,0	25,0	0,0	100
55	Necip Fazıl Kısakürek	3	0	2	0	14	0	3	0	22
	%	13,6	0,0	9,1	0,0	63,6	0,0	13,6	0,0	100
56	Sezai Karakoç	1	0	0	3	24	0	6	0	34
	%	2,9	0,0	0,0	8,8	70,6	0,0	17,6	0,0	100
57	Yunus Emre	3	0	2	0	6	0	0	0	11
	%	27,3	0,0	18,2	0,0	54,5	0,0	0,0	0,0	100
58	Cemil Meriç	16	0	0	4	23	0	4	0	47
	%	34,0	0,0	0,0	8,5	48,9	0,0	8,5	0,0	100
TOPLAM		388	88	63	235	522	23	83	66	1463
%		26,5	6,0	4,3	16,1	35,7	1,6	5,7	4,5	100

Tablo 6'ya göre, İstanbul Yabancılar İçin Türkçe C1+ Düzeyi Ders Kitabında toplam 1463 değer aktarımı referansı tespit edilmiştir. Bunların % 26,5'i Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup, % 6'sı Toplumsal Etkileşim, % 4,3'ü İnançlar ve Davranışlar, % 16,1'i Toplumsal Kurumlar, % 35,7'si Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü, % 1,6'sı Millî Tarih, % 5,7'si Millî Coğrafya, % 4,5'i Klişeler ve Millî Kimlik boyutlarına ilişkindir.

Değer aktarımı referanslarına metinler açısından bakıldığında en fazla değer aktarımı referansının “Yabancı Ülkelerde Yayımlanan Türk Dizileri” metninde yer aldığı görülmektedir (f=87). Bunu sırasıyla “İsim Şehir”(f=81) ve “Fatih Sultan Mehmet Mahkemedede” (f=79) metinleri takip etmektedir. En az değer aktarımı referansı içeren metinler ise “Suç Nedir?” (f=1), “Küresel Isınma Nedir?” (f=3), “Gençlerin Medya Tüketimi” (f=4), “Bilgi Teknolojisi” (f=5), “Dünya Çevre Koruma Günü” (f=6) , “24 Saat Yetmiyorsa” (f=6), Ünlü Bilim Adamının Çocuklukları (f=6), Aşkın Kimyası (f=6) “Türkiye” (f=6), “İlk Kanunlar” (f=9) ve Cemal Süreyya (f=9) şeklindedir. Bunun dışında “İş Görüşmesinde İşverenler Nelere Dikkat Eder?” metninde herhangi bir değer aktarımı referansına rastlanmamıştır.

4. 1. 2. Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referanslarına İlişkin Bulgular

Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitaplarındaki metinlerde yer alan değer aktarımı referanslarına ilişkin bulgular aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 7: Gazi Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referansları

No	METİNLER	Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup	Toplumsal Etkileşim	İnançlar ve Davranışlar	Toplumsal Kurumlar	Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü	Millî Tarih	Millî Coğrafya	Klişeler ve Millî Kimlik	Toplam
		f	f	f	f	f	f	f	f	f
1	Ben ve Arkadaşlarım	3	5	0	0	1	0	0	0	9
	%	33,3	55,6	0,0	0,0	11,1	0,0	0,0	0,0	100
2	Sınıfta İlk Gün	2	2	0	0	0	0	0	0	4
	%	50,0	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
3	Ben Kimim?	1	9	0	0	11	0	3	3	24
	%	4,2	37,5	0,0	0,0	45,8	0,0	12,5	12,5	100
4	Sayfa 13	3	4	0	1	3	0	3	3	14
	%	21,4	28,6	0,0	7,1	21,4	0,0	21,4	21,4	100
5	O Nasıl Biri?	0	2	0	0	2	0	0	0	4
	%	0,0	50,0	0,0	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0	100
6	Kaç Kardeşin Var?	0	7	0	0	5	0	0	0	12
	%	0,0	58,3	0,0	0,0	41,6	0,0	0,0	0,0	100
7	Evim ve Çevrem	0	1	0	0	2	0	1	1	4
	%	0,0	25,0	0,0	0,0	50,0	0,0	25,0	25,0	100
8	Emlak Ofisi	0	6	0	0	5	0	0	0	11
	%	0,0	54,5	0,0	0,0	45,4	0,0	0,0	0,0	100
9	Hayat Nasıl Gidiyor?	0	1	0	0	1	0	0	0	2
	%	0,0	50,0	0,0	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0	100
10	Kurs Kaçta?	0	7	0	0	1	0	0	0	8
	%	0,0	87,5	0,0	0,0	12,5	0,0	0,0	0,0	100
11	Tadı Damağımda	0	6	1	0	6	0	1	1	26
	%	0,0	23,1	3,8	0,0	23,0	0,0	3,8	3,8	100

12	Lokantada	0	9	0	0	5	0	0	0	21
	%	0,0	42,9	0,0	0,0	23,8	0,0	0,0	0,0	100
13	Öğrenciler Alışverişte	0	10	0	0	2	0	0	0	12
	%	0,0	83,3	0,0	0,0	16,6	0,0	0,0	0,0	100
14	Manavda	0	0	3	0	4	0	0	0	7
	%	0,0	0,0	42,9	0,0	57,1	0,0	0,0	0,0	100
15	Sayfa 39	0	10	0	0	2	0	1	1	13
	%	0,0	76,9	0,0	0,0	15,3	0,0	7,7	7,7	100
16	Ben Çok Hastayım	2	5	1	2	3	0	0	0	13
	%	15,4	38,5	7,7	15,4	23,0	0,0	0,0	0,0	100
17	Hastanede	0	0	2	0	9	0	0	0	11
	%	0,0	0,0	18,2	0,0	81,8	0,0	0,0	0,0	100
18	Otogarda	0	0	1	0	11	0	2	2	14
	%	0,0	0,0	7,1	0,0	78,5	0,0	14,3	14,3	100
19	Sayfa 48	0	5	0	0	7	0	1	1	13
	%	0,0	38,5	0,0	0,0	53,8	0,0	7,7	7,7	100
20	Sayfa 54	0	7	0	3	1	0	2	2	13
	%	0,0	53,8	0,0	23,1	7,6	0,0	15,4	15,4	100
21	İçinde Ne Var?	0	6	0	0	5	0	0	0	13
	%	0,0	46,2	0,0	0,0	38,4	0,0	0,0	0,0	100
22	Sevgili Günlük	0	1	0	0	0	0	0	0	1
	%	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
23	Sayfa 63	0	8	6	0	8	0	0	0	22
	%	0,0	36,4	27,3	0,0	36,3	0,0	0,0	0,0	100
24	Harçlık	0	5	1	0	6	0	0	0	12
	%	0,0	41,7	8,3	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0	100
25	Kahve Molası	0	9	1	1	2	0	0	0	13
	%	0,0	69,2	7,7	7,7	15,3	0,0	0,0	0,0	100
26	Sayfa 71	0	12	0	0	0	0	2	2	14
	%	0,0	85,7	0,0	0,0	0,0	0,0	14,3	14,3	100
27	Yeni Tarife	0	8	0	0	8	0	0	0	16
	%	0,0	50,0	0,0	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0	100

28	Sayfa 75	0	1	1	0	8	0	0	0	10
	%	0,0	10,0	10,0	0,0	80,0	0,0	0,0	0,0	100
29	Şaka	0	1	4	7	0	0	0	0	12
	%	0,0	8,3	33,3	58,3	0,0	0,0	0,0	0,0	100
30	Anıtkabir Ziyareti	0	0	0	1	7	0	7	7	15
	%	0,0	0,0	0,0	6,7	46,6	0,0	46,7	46,7	100
31	Hakan'ın Yurttaki İlk Günü	0	4	1	0	4	0	0	0	9
	%	0,0	44,4	11,1	0,0	44,4	0,0	0,0	0,0	100
32	Sayfa 87	0	0	0	0	1	0	1	1	2
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	50,0	0,0	50,0	50,0	100
33	Kapadokya Yolu	0	0	0	0	3	0	4	4	7
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	42,8	0,0	57,1	57,1	100
34	Sayfa 91	0	0	0	0	1	0	6	6	7
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	14,2	0,0	85,7	85,7	100
35	Çok Yaşa	4	1	7	0	1	0	0	0	13
	%	30,8	7,7	53,8	0,0	7,6	0,0	0,0	0,0	100
36	İyi Bayramlar	0	0	7	0	0	0	0	0	7
	%	0,0	0,0	100,0		0,0	0,0	0,0	0,0	100
37	Mesajınız Var	0	7	0	0	4	0	1	1	12
	%	0,0	58,3	0,0	0,0	33,3		8,3	8,3	100
38	Sayfa 105	0	11	0	0	1	0	0	0	12
	%	0,0	91,7	0,0	0,0	8,3	0,0	0,0	0,0	100
39	Güzel Bir Günün Sonunda	0	21	2	0	3	0	0	0	26
	%	0,0	80,8	7,7	0,0	11,5	0,0	0,0	0,0	100
40	Sayfa 110	0	7	0	0	4	0	1	1	12
	%	0,0	58,3	0,0	0,0	33,3	0,0	8,3	8,3	100
TOPLAM		15	198	38	15	147	0	21	21	470
%		3,2	42,1	8,1	3,2	31,2	0,0	4,4	4,0	100

Tablo 7'ye göre, Gazi Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabında toplam 470 değer aktarımı referansı tespit edilmiştir. Bunların % 3,2'si Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup, % 42,1'i Toplumsal Etkileşim, % 8,1'i İnançlar ve Davranışlar, % 3,2'si Toplumsal Kurumlar, % 31,2'si Toplumsallaşma ve Yaşam

Döngüsü, % 4,4'ü Millî Coğrafya, % 4'ü Klişeler ve Millî Kimlik boyutlarına ilişkindir. Millî Tarih boyutuna ilişkin hiçbir değer aktarımı referansı tespit edilememiştir.

Değer aktarımı referanslarına metinler açısından bakıldığında en fazla değer aktarımı referansının “Tadı Damağımda” metninde yer aldığı görülmektedir (f=26). Bunu sırasıyla “Güzel Bir Günün Sonunda” (f=26) ve “Ben Kimim?” (f=24) metinleri takip etmektedir. En az değer aktarımı referansı içeren metinler ise “Sevgili Günlük” (f=1), “Sayfa 87” (f=2), “Hayat Nasıl Gidiyor” (f=2), “Sınıfta İlk Gün, O Nasıl Biri? Evim ve Çevrem” (f=4), “Benim Mahallem” (f=6), “Kapadokya Yolu, Sayfa 91, İyi Bayramlar, Manavda ” (f=7) ve “Hakan’ın Yurttaki İlk Günü, Ben ve Arkadaşlarım” (f=9) şeklindedir.

Tablo 8: Gazi Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referansları

No	METİNLER	Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup	Toplumsal Etkileşim	İnançlar ve Davranışlar	Toplumsal Kurumlar	Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü	Millî Tarih	Millî Coğrafya	Klişeler ve Millî Kimlik	Toplam
		f	f	f	f	f	f	f	f	f
1	Haberler	6	0	0	2	2	0	6	0	16
	%	37,5	0,0	0,0	12,5	12,5	0,0	37,5	0,0	100
2	Sayfa 5	6	0	1	1	6	0	1	0	15
	%	40,0	0,0	6,7	6,7	40,0	0,0	6,7	0,0	100
3	İhsan Oktay Anar'ın Yeni Kitabı Çıktı	0	0	0	4	0	0	0	1	5
	%	0,0	0,0	0,0	80,0	0,0	0,0	0,0	20,0	100
4	Sayfa 9	0	8	0	0	1	1	0	0	10
	%	0,0	80,0	0,0	0,0	10,0	10,0	0,0	0,0	100
5	Hava Durumu	4	0	0	0	0	0	3	0	7
	%	57,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	42,9	0,0	100
6	Sayfa 13	0	11	0	0	0	0	0	0	11
	%	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
7	Haberin Var Mı?	0	7	0	0	4	0	0	0	11
	%	0,0	63,6	0,0	0,0	36,4	0,0	0,0	0,0	100

8	Bir Köşe Yazısı	7	0	0	0	3	0	2	5	17
	%	41,2	0,0	0,0	0,0	17,6	0,0	11,8	29,4	100
9	Sayfa 17	1	6	0	0	5	0	0	0	12
	%	8,3	50,0	0,0	0,0	41,7	0,0	0,0	0,0	100
10	Sayfa 18	0	13	0	0	0	0	0	0	13
	%	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
11	Mektubunuz Var	9	1	0	0	0	0	0	0	10
	%	90,0	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
12	Sayfa 23	0	10	0	0	0	0	1	0	11
	%	0,0	90,9	0,0	0,0	0,0	0,0	9,1	0,0	100
13	Para Tuzağı	0	10	0	0	0	0	0	0	10
	%	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
14	Sayfa 25	4	2	0	2	1	0	0	0	9
	%	44,4	22,2	0,0	22,2	11,1	0,0	0,0	0,0	100
15	Çömlekçilik Kursu	0	1	0	0	3	0	0	0	4
	%	0,0	25,0	0,0	0,0	75,0	0,0	0,0	0,0	100
16	Sayfa 31	0	12	0	1	0	0	2	0	15
	%	0,0	80,0	0,0	6,7	0,0	0,0	13,3	0,0	100
17	Sudaki Resimler	0	2	0	0	1	0	0	1	4
	%	0,0	50,0	0,0	0,0	25,0	0,0	0,0	25,0	100
18	Sayfa 36	0	14	0	0	0	0	2	0	16
	%	0,0	87,5	0,0	0,0	0,0	0,0	12,5	12,5	100
19	Küçük Bilim İnsanları	0	10	0	1	1	0	0	0	12
	%	0,0	83,3	0,0	8,3	8,3	0,0	0,0	0,0	100
20	Sayfa 41	0	2	0	0	0	0	3	0	5
	%	0,0	40,0	0,0	0,0	0,0	0,0	60,0	0,0	100
21	Ehliyetsiz Kimse Kalmasın	0	0	0	1	1	0	2	0	4
	%	0,0	0,0	0,0	25,0	25,0	0,0	50,0	0,0	100
22	Tuna Fotoğrafçılık	0	15	0	0	2	0	0	0	17
	%	0,0	88,2	0,0	0,0	11,8	0,0	0,0	0,0	100

23	Gezelim Görelim	0	0	0	0	0	0	18	0	18
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	100
24	Sayfa 49	0	11	0	0	0	0	4	1	16
	%	0,0	68,8	0,0	0,0	0,0	0,0	25,0	6,3	100
25	En İyi Arkadaşım Evleniyor	0	4	0	0	1	0	0	0	5
	%	0,0	80,0	0,0	0,0	20,0	0,0	0,0	0,0	100
26	Sayfa 55	0	11	1	0	5	0	0	1	18
	%	0,0	61,1	5,6	0,0	27,8	0,0	0,0	5,6	100
27	Görüntülü Telefon Konuşması	0	18	0	1	4	0	3	0	26
	%	0,0	69,2	0,0	3,8	15,4	0,0	11,5	0,0	100
28	Sayfa 59	5	14	1	1	2	0	0	0	23
	%	21,7	60,9	4,3	4,3	8,7	0,0	0,0	0,0	100
29	Film Başlıyor	0	16	0	0	8	0	0	0	24
	%	0,0	66,7	0,0	0,0	33,3	0,0	0,0	0,0	100
30	Sayfa 64	0	8	0	0	0	0	1	0	9
	%	0,0	88,9	0,0	0,0	0,0	0,0	11,1	0,0	100
31	E Posta Hesabım	0	6	0	3	0	0	0	0	9
	%	0,0	66,7	0,0	33,3	0,0	0,0	0,0	0,0	100
32	Sayfa 67	0	8	0	1	0	0	0	0	9
	%	0,0	88,9	0,0	11,1	0,0	0,0	0,0	0,0	100
33	Bu Nasıl Çalışır?	0	8	1	0	8	0	0	0	17
	%	0,0	47,1	5,9	0,0	47,1	0,0	0,0	0,0	100
34	Sabiha Gökçen	4	2	0	2	13	0	1	1	23
	%	17,4	8,7	0,0	8,7	56,5	0,0	4,3	4,3	100
35	Sayfa 77	0	14	0	0	7	0	0	0	21
	%	0,0	66,7	0,0	0,0	33,3	0,0	0,0	0,0	100
36	Uzun Ömrün Sırları	0	2	2	0	0	0	2	0	6
	%		33,3	33,3	0,0	0,0	0,0	33,3	0,0	100
37	Sayfa 81	0	3	0	0	5	0	0	8	8
	%		37,5	0,0	0,0	62,5	0,0	0,0	100,0	100

38	Üniversiteye İlk Adım	0	10	0	3	0	0	0	13	13
	%	0,0	76,9	0,0	23,1	0,0	0,0	0,0	100,0	100
39	Sayfa 85	0	9	0	0	6	0	0	0	15
	%	0,0	60,0	0,0	0,0	40,0	0,0	0,0	0,0	100
40	Yedi Göller	0	0	0	0	0	0	5	0	5
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	100
41	Sayfa 89	0	4	0	0	2	0	12	5	23
	%	0,0	17,4	0,0	0,0	8,7	0,0	52,2	21,7	100
TOPLAM		46	272	4	25	91	1	68	15	522
%		8,8	52,1	0,8	4,8	17,4	0,2	13,0	2,9	100

Tablo 8’de göre, Gazi Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabında toplam 522 değer aktarımı referansı tespit edilmiştir. Bunların % 8,8’i Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup, % 52,1’i Toplumsal Etkileşim, % 0,8’i İnançlar ve Davranışlar, % 4,8’i Toplumsal Kurumlar, % 17,4’ü Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü, % 0,2’si Millî Tarih, % 13,0’ı Millî Coğrafya, % 2,9’u Klişeler ve Millî Kimlik boyutlarına ilişkindir.

Değer aktarımı referanslarına metinler açısından bakıldığında en fazla değer aktarımı referansının “Görüntülü Telefon Konuşması” metninde yer aldığı görülmektedir (f=26). Bunu sırasıyla “Film Başlıyor” (f=24) ve “Sayfa 59” metinleri takip etmektedir. En az değer aktarımı referansı içeren metinler ise “Çömlekçilik Kursu, Sudaki Resimler, Ehliyetsiz Kimse Kalmasın” (f=4) şeklindedir.

Tablo 9: Gazi Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referansları

No	METİNLER	Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup	Toplumsal Etkileşim	İnançlar ve Davranışlar	Toplumsal Kurumlar	Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü	Millî Tarih	Millî Coğrafya	Klişeler ve Millî Kimlik	Toplam
		f	f	f	f	f	f	f	f	f
1	Stresle Baş Etmenin Yolları	0	0	0	0	3	0	0	0	3
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100
2	Sayfa 6	0	8	0	0	0	0	0	2	10
	%	0,0	80,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	20,0	100

3	Yeteneklerini Keşfet	0	0	0	3	5	0	0	0	8
	%	0,0	0,0	0,0	37,5	62,5	0,0	0,0	0,0	100
4	Sayfa 9	0	4	0	6	4	0	0	0	14
	%	0,0	28,6	0,0	42,9	28,6	0,0	0,0	0,0	100
5	Bir Kilimi Dokumak	1	0	4	0	0	0	1	0	6
	%	16,7	0,0	66,7	0,0	0,0	0,0	16,7		100
6	Sayfa 14	0	5	0	0	5	0	0	0	10
	%	0,0	50,0	0,0	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0	100
7	Ekonomi Gündemi	1	2	0	0	1	0	0	1	5
	%	20,0	40,0	0,0	0,0	20,0	0,0	0,0	20,0	100
8	Sayfa 18	0	8	0	0	0	0	0	3	11
	%	0,0	72,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	27,3	100
9	Sayfa 29	0	12	0	0	0	0	0	0	12
	%	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
10	Savaş Gibi Doğum Günü Partisi	1	1	0	0	0	0	0	0	2
	%	50,0	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
11	Kitabın Hikâyesi	2	0	0	0	1	0	0	4	7
	%	28,6	0,0	0,0	0,0	14,3	0,0	0,0	57,1	100
12	Sayfa 34	0	0	0	0	13	0	0	1	14
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	92,9	0,0	0,0	7,1	100
13	Batıl İnanç	4	0	12	0	0	0	0	0	16
	%	25,0	0,0	75,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
14	Sayfa 37	0	0	4	0	1	0	0	0	5
	%	0,0	0,0	80,0	0,0	20,0	0,0	0,0	0,0	100
15	Hangisini Seçsem?	0	13	0	12	4	0	0	0	29
	%	0,0	44,8	0,0	41,4	13,8	0,0	0,0	0,0	100
16	Sayfa 43	0	8	1	5	1	0	2	0	17
	%	0,0	47,1	5,9	29,4	5,9	0,0	11,8	0,0	100

17	Çay ve Kitap	0	0	0	0	6	0	2	1	9
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	66,7	0,0	22,2	11,1	100
18	Safa 47	0	13	0	0	0	0	0	0	13
	%	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
19	Korku Yolu	4	0	0	0	0	0	0	0	4
	%	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
20	Sayfa 52	2	6	0	0	4	0	8	2	22
	%	9,1	27,3	0,0	0,0	18,2	0,0	36,4	9,1	100
21	Yunus Emre'ye Mektup	0	2	0	0	6	0	3	1	12
	%	0,0	16,7	0,0	0,0	0,0	0,0	25,0	8,3	100
22	Şikâyetim Var	3	0	0	0	1	0	0	0	4
	%	75,0	0,0	0,0	0,0	25,0	0,0	0,0	0,0	100
23	Eleman Aranıyor	0	0	0	0	5	0	0	0	5
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100
24	Sayfa 69	0	12	0	0	0	0	0	0	12
	%	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
25	Hayatım Tiyatro	6	0	0	8	1	0	0	1	16
	%	37,5	0,0	0,0	50,0	6,3	0,0	0,0	6,3	100
26	Sayfa 73	1	9	0	1	0	0	0	0	11
	%	9,1	81,8	0,0	9,1	0,0	0,0	0,0	0,0	100
27	Allah Versin	0	0	3	0	4	0	0	7	14
	%	0,0	0,0	21,4	0,0	28,6	0,0	0,0	50,0	100
28	Zümrüd-ü Anka Kuşu	0	0	0	0	0	0	0	5	5
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	100
29	Sayfa 79	0	10	0	0	7	0	0	4	21
	%	0,0	47,6	0,0	0,0	33,3	0,0	0,0	19,0	100
30	Tuz Masalı	0	0	0	0	0	28	0	2	30
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	93,3	0,0	6,7	100

31	Narkissos Ya Da Nergis	0	0	19	0	0	0	0	0	19
	%	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
32	Sayfa 87	2	10	0	0	0	0	0	0	12
	%	16,7	83,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
33	Bilim Kurgunun Kıyılarında Fahrenheit 451	0	0	0	0	15	0	0	0	15
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100
TOPLAM		27	123	43	35	87	28	16	34	363
%		7,4	33,9	11,8	9,6	24,0	7,7	4,4	9,4	100

Tablo 9’da göre, Gazi Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabında toplam 363 değer aktarımı referansı tespit edilmiştir. Bunların % 7,4’ü Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup, % 33,9’u Toplumsal Etkileşim, % 11,8’i İnançlar ve Davranışlar, % 9,6’sı Toplumsal Kurumlar, % 24’ü Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü, % 7,7’si Millî Tarih, % 4,4’ü Millî Coğrafya, % 9,4’ü Klişeler ve Millî Kimlik boyutlarına ilişkindir.

Değer aktarımı referanslarına metinler açısından bakıldığında en fazla değer aktarımı referansının “Tuz Masalı” metninde yer aldığı görülmektedir (f=30). Bunu sırasıyla “Hangisini Seçsem?” (f=29) ve “sayfa 52 başlıksız” (f=24) metinleri takip etmektedir. En az değer aktarımı referansı içeren metinler ise “Savaş Gibi Doğum Günü Partisi” (f=2), “Stresle Baş Etmenin Yolları” (f=3), “Şikâyetim Var” (f=4), “Zümrüd-ü Anka Kuşu, Eleman Aranıyor, Ekonomi Gündemi” (f=5), “Bir Kilimi Dokumak” (f=6), “Kitabın Hikâyesi” (f=7) ve “Yeteneklerini Keşfet” (f=8) şeklindedir.

Tablo 10: Gazi Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referansları

No	METİNLER	Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup	Toplumsal Etkileşim	İnançlar ve Davranışlar	Toplumsal Kurumlar	Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü	Millî Tarih	Millî Coğrafya	Klişeler ve Millî Kimlik	Toplam
		f	f	f	f	f	f	f	f	f
1	Doğru Mesleği Seçmek	4	12	0	7	24	0	0	0	47
	%	8,5	25,5	0,0	14,9	51,1	0,0	0,0	0,0	100
2	Sayfa 6-1	0	4	0	0	0	0	0	0	4

	%	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
3	Güzel Sanatlar	1	0	0	0	5	0	2	1	9
	%	11,1	0,0	0,0	0,0	55,6	0,0	22,2	11,1	100
4	Sayfa 6-2	0	0	0	0	5	0	0	0	5
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100
5	İletişim Kurmak	1	0	0	0	6	0	0	0	7
	%	14,3	0,0	0,0	0,0	85,7	0,0	0,0	0,0	100
6	Köpek Balıkları	8	0	0	0	1	0	5	0	14
	%	57,1	0,0	0,0	0,0	7,1	0,0	35,7	0,0	100
7	Üstün Zekâlıların Eğitimi	11	0	0	0	1	2	0	0	14
	%	78,6	0,0	0,0	0,0	7,1	14,3	0,0	0,0	100
8	Bir Konu Bir Konuk	0	8	0	0	6	0	0	0	14
	%	0,0	57,1	0,0	0,0	42,9	0,0	0,0	0,0	100
9	Sayfa 38	0	4	0	4	0	0	0	0	14
	%	0,0	28,6	0,0	28,6	0,0	0,0	0,0	0,0	100
10	Ankara'da Kültür Sanat	0	0	0	2	6	0	21	4	33
	%	0,0	0,0	0,0	6,1	18,2	0,0	63,6	12,1	100
11	Sanat Durağı	14	2	0	1	4	0	1	1	23
	%	60,9	8,7	0,0	4,3	17,4	0,0	4,3	4,3	100
12	Sayfa 48	0	7	0	0	0	0	0	0	7
	%	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
13	Her Yazar Kendini Mi Yazar?	0	0	0	0	24	0	3	0	27
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	88,9	0,0	11,1	0,0	100
14	Nuri Bilge Ceylan Bir Doğa Fotoğrafçısı	0	0	0	16	0	0	2	1	19
	%	0,0	0,0	0,0	84,2	0,0	0,0	10,5	5,3	100
15	Sayfa 60	3	11	0	0	3	0	0	0	17
	%	17,6	64,7	0,0	0,0	17,6	0,0	0,0	0,0	100
16	Bilime Adanmış Bir Ömür Cahit Arf	7	1	0	5	14	0	1	1	29
	%	24,1	3,4	0,0	17,2	48,3	0,0	3,4	3,4	100

17	Karagöz ile Hacivat	4	8	0	2	6	0	0	46	66
	%	6,1	12,1	0,0	3,0	9,1	0,0	0,0	69,7	100
18	Eskici	6	16	0	0	14	0	3	0	39
	%	15,4	41,0	0,0	0,0	35,9	0,0	7,69	0,0	100
19	Don Kişot ve Yardımcısı	2	0	0	0	26	0	0	0	28
	%	7,1	0,0	0,0	0,0	92,9	0,0	0,0	0,0	100
20	Depremle Yaşamak	14	0	0	0	0	0	0	0	14
	%	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
21	Küresel Çevre Kirlenmesi	14	0	0	0	0	0	0	0	14
	%	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
22	Işıklı Yazı Yazma Sanatı	8	1	0	0	1	0	4	0	14
	%	57,1	7,1	0,0	0,0	7,1	0,0	28,6	0,0	100
23	Sayfa 91	4	6	2	0	1	5	0	2	20
	%	20,0	30,0	10,0	0,0	5,0	25,0	0,0	10,0	100
24	Simülasyon ve Tıp	1	0	0	0	3	0	0	0	4
	%	25,0	0,0	0,0	0,0	75,0	0,0	0,0	0,0	100
25	Tartışma Programı	0	8	0	0	16	0	0	0	24
	%	0,0	33,3	0,0	0,0	66,7	0,0	0,0	0,0	100
26	Elektronik Eşyaların Ömrü Ne Kadardır?	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	100
TOPLAM		88	88	2	37	166	7	42	57	493
%		17,8	17,8	0,4	7,5	33,7	1,4	8,5	11,6	100

Tablo 10’da göre, Gazi Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabında toplam 493 değer aktarımı referansı tespit edilmiştir. Bunların % 17,8’i Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup, % 17,8’i Toplumsal Etkileşim 0,4’ü İnançlar ve Davranışlar, % 7,5’i Toplumsal Kurumlar, % 33,7’si Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü, % 1,4’ü Millî Tarih, % 8,5’i Millî Coğrafya, % 11,6’sı Klişeler ve Millî Kimlik boyutlarına ilişkindir.

Değer aktarımı referanslarına metinler açısından bakıldığında en fazla değer aktarımı referansının “Karagöz ile Hacivat ” metninde yer aldığı görülmektedir (f=66). Bunu sırasıyla “Doğru Mesleği Seçmek” (f=47) ve “Eskici” (f=39) metinleri takip etmektedir. En az değer aktarımı referansı içeren metinler ise “Elektronik

Eşyaların Ömrü Ne Kadardır?” (f=1), “Sayfa 6-2” (f=5), “İletişim Kurmak” (f=7), ve “Sayfa 48” (f=7) şeklindedir.

Tablo 11: Gazi Yabancılar İçin Türkçe C1 Düzeyi Ders Kitabındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referansları

No	METİNLER	Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup	Toplumsal Etkileşim	İnançlar ve Davranışlar	Toplumsal Kurumlar	Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü	Millî Tarih	Millî Coğrafya	Kişiler ve Millî Kimlik	Toplam
		f	f	f	f	f	f	f	f	f
1	Türk Mimarisinin Işığı	1	0	11	0	3	13	3	0	31
	%	3,2	0,0	35,5	0,0	9,7	41,9	9,7	0,0	100
2	Gel Zaman Git Zaman	4	0	4	0	5	0	0	1	14
	%	28,6	0,0	28,6	0,0	35,7	0,0	0,0	7,1	100
3	Birlikte Eğleniyoruz	23	0	2	1	1	1	1	2	31
	%	74,2	0,0	6,5	3,2	3,2	3,2	3,2	6,5	100
4	Hıdırellez Şenliği	4	0	19	0	0	0	5	0	28
	%	14,3	0,0	67,9	0,0	0,0	0,0	17,9	0,0	100
5	Dünyüyle Bugünüyle Halk Oyunları	19	0	6	0	4	0	4	4	37
	%	51,4	0,0	16,2	0,0	10,8	0,0	10,8	10,8	100
6	Kılıç Kalkan Oyunu	1	0	0	0	0	3	3	1	8
	%	12,5	0,0	0,0	0,0	0,0	37,5	37,5	12,5	100
7	Mevlevilik ve Sema	0	0	17	0	3	0	0	0	20
	%	0,0	0,0	85,0	0,0	15,0	0,0	0,0	0,0	100
8	Genetik Şifre	1	0	0	0	0	0	0	0	1
	%	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
9	Sayfa 32	0	2	0	7	11	0	0	0	20
	%	0,0	10,0	0,0	35,0	55,0	0,0	0,0	0,0	100
10	Dünyanın Değişen Hastalıkları	1	0	0	1	0	0	0	0	2
	%	50,0	0,0	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
11	Klimayak	0	0	0	1	1	0	2	0	4
	%	0,0	0,0	0,0	25,0	25,0	0,0	50,0	0,0	100
12	Nüfus Patlaması	0	0	0	0	0	0	0	0	6

	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
13	Sayfa 48	29	0	0	2	2	0	0	0	33
	%	87,9	0,0	0,0	6,1	6,1	0,0	0,0	0,0	100
14	Nüfus Yaşlanması	18	0	0	0	0	0	0	0	18
	%	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
15	Tüketikçe Tüklenen İnsanlık	0	0	1	0	0	0	0	6	7
	%	0,0	0,0	14,3	0,0	0,0	0,0	0,0	85,7	100
16	Karşı Cinsi Anlama Kılavuzu	0	3	0	0	0	0	0	0	3
	%					0,0	0,0	0,0	0,0	100
17	Sayfa 61	0	0	0	0	19	0	0	0	19
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100
18	Parmaklarınızın Ucundaki Bir Dünya	0	3	0	0	0	0	0	0	3
	%	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
19	Sayfa 66	4	0	0	0	2	0	9	0	15
	%	26,7	0,0	0,0	0,0	13,3	0,0	60,0	0,0	100
20	Bunları Duydunuz Mu?	8	0	1	0	6	0	0	0	15
	%	53,3		6,7	0,0	40,0	0,0	0,0	0,0	100
21	Şiir Ülkesinin Mısralarında Gezmek	0	1	0	0	19	0	0	0	20
	%	0,0	5,0	0,0	0,0	95,0	0,0	0,0	0,0	100
22	Beyaz Gemi	3	0	0	1	83	0	0	1	88
	%									100
23	Küçük Kara Balık	0	0	0	0	8	0	0	0	8
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100
24	Ah Şu Gençler	0	8	0	3	49	2	0	0	62
	%	0,0	12,9	0,0	4,8	79,0	3,2	0,0	0,0	100
25	Sayfa 94	4	6	2	0	47	3	2	0	64
	%	6,3	9,4	3,1	0,0	73,4	4,7	3,1	0,0	100
26	Rüya	3	0	3	0	4	0	0	3	13
	%	23,1	0,0	23,1	0,0	30,8	0,0	0,0	23,1	100
27	İnsanlığın Sınanı	0	0	0	0	4	0	0	2	6
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	66,7	0,0	0,0	33,3	100

28	Sayfa 103	0	10	0	0	0	0	0	3	13
	%	0,0	76,9	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	23,1	100
29	Mecazlardan Örülen Dil Türkçe	7	0	3	0	13	2	0	7	32
	%	21,9	0,0	9,4	0,0	40,6	6,3	0,0	21,9	100
30	Hırsız	0	0	0	0	0	0	0	2	2
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	100
TOPLAM		130	33	69	16	284	24	29	32	623
%		20,9	5,3	11,1	2,6	45,6	3,9	4,7	5,1	100

Tablo 11’de göre, Gazi Yabancılar İçin Türkçe C1 Düzeyi Ders Kitabında toplam 623 değer aktarımı referansı tespit edilmiştir. Bunların % 20,9’u Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup, % 5,3’ü Toplumsal Etkileşim % 11,1’i İnançlar ve Davranışlar, % 2,6’sı Toplumsal Kurumlar, % 45,6’sı Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü, % 3,9’u Millî Tarih, % 4,7’si Millî Coğrafya, % 5,1’i Klişeler ve Millî Kimlik boyutlarına ilişkindir.

Değer aktarımı referanslarına metinler açısından bakıldığında en fazla değer aktarımı referansının “Beyaz Gemi” metninde yer aldığı görülmektedir (f=88). Bunu sırasıyla “Sayfa 94 Başlıksız” (f=64) ve “Ah Şu Gençler” (f=62) metinleri takip etmektedir. En az değer aktarımı referansı içeren metinler ise “Genetik Şifre” (f=1), “Hırsız” (f=2), “Dünyanın Değişen Hastalıkları” (f=2), ve “Parmaklarınızın Ucundaki Bir Dünya ve Karşı Cinsi Anlama Kılavuzu”(f=3) şeklindedir.

4. 1. 3. Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referanslarına İlişkin Bulgular

Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitaplarındaki metinlerde yer alan değer aktarımı referanslarına ilişkin bulgular aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 12: Yeni Hitit 1 Düzeyi Ders Kitabındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referansları

No	METİNLER	Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup	Toplumsal Etkileşim	İnançlar ve Davranışlar	Toplumsal Kurumlar	Toplumsallaşm a ve Yaşam Döngüsü	Millî Tarih	Millî Coğrafya	Klişeler ve Millî Kimlik	Toplam
		f	f	f	f	f	f	f	f	f
1	Şehir Uyanıyor	0	0	0	1	0	0	2	0	3
	%	0,0	0,0	0,0	33,3	0,0	0,0	66,7	0,0	100

2	Hobiler	0	0	0	0	3	0	0	0	3
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100
3	Cumartesi Planı	0	14	0	0	5	0	0	0	19
	%	0,0	73,7	0,0	0,0	26,3	0,0	0,0	0,0	100
4	Aile Fotoğrafi	0	6	0	4	8	0	1	0	19
	%	0,0	31,6	0,0	21,1	42,1	0,0	5,3	0,0	100
5	Evimiz ve Semtımız	0	21	0	3	0	0	0	0	24
	%	0,0	87,5	0,0	12,5	0,0	0,0	0,0	0,0	100
6	Köyde ve Şehirde Hayat	0	2	0	0	0	0	1	0	8
	%	0,0	25,0	0,0	0,0	0,0	0,0	12,5	0,0	100
7	İstanbul	3	0	3	0	1	0	18	1	26
	%	11,5	0,0	11,5	0,0	3,8	0,0	69,2	3,8	100
8	Bayan Taksici	0	2	0	3	13	0	0	0	18
	%	0,0	11,1	0,0	16,7	72,2	0,0	0,0	0,0	100
9	Yıldız Kenter	2	1	0	2	5	0	5	0	13
	%	15,4	7,7	0,0	15,4	38,5	0,0	0,0	0,0	100
10	Ben Çocukken	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100
11	Geçmişten Günümüze	0	0	0	0	2	0	0	0	3
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	66,7	0,0	0,0	0,0	100
12	Çınar Restoran	0	7	0	0	6	0	1	0	14
	%	0,0	50,0	0,0	0,0	42,9	0,0	7,1	0,0	100
13	Nasıl Alışveriş Yapıyoruz?	1	0	0	0	0	0	0	0	1
	%	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
14	Mutfak Kültürleri ve Sağlığımız	7	0	1	0	1	0	0	2	11
	%	63,6	0,0	9,1	0,0	9,1	0,0	0,0	18,2	100
15	Trafik Kazası	0	1	0	0	1	0	0	0	2
	%	0,0	50,0	0,0	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0	100
16	İki Film İki Roman	3	2	0	0	10	0	0	0	15
	%	20,0	13,3	0,0	0,0	66,7	0,0	0,0	0,0	100
17	Büyük Ödül	0	7	0	0	5	0	0	0	13
	%	0,0	53,8	0,0	0,0	38,5	0,0	0,0	0,0	100
18	Kim Ne Yapacak?	0	4	0	1	1	0	0	0	8

	%	0,0	50,0	0,0	12,5	12,5	0,0	0,0	0,0	100
19	Bebeğimiz Olacak	0	6	0	0	0	0	0	0	6
	%	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
20	İdoller, Hevesler	0	0	0	0	4	0	0	0	5
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	80,0	0,0	0,0	0,0	100
21	Böyle Mi Olacaktı?	0	24	0	0	0	0	0	0	24
	%	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
22	Nergis	1	0	1	0	6	0	0	0	8
	%	12,5	0,0	12,5	0,0	75,0	0,0	0,0	0,0	100
23	Tuğba Evleniyormuş	0	19	0	0	3	0	1	0	23
	%	0,0	82,6	0,0	0,0	13,0	0,0	4,3	0,0	100
24	Kapadokya	1	0	2	0	0	0	16	0	19
	%	5,3	0,0	10,5	0,0	0,0	0,0	84,2	0,0	100
25	Ah Tamara	0	0	1	0	16	0	4	0	21
	%	0,0	0,0	4,8	0,0	76,2	0,0	19,0	0,0	100
26	Bilgi Verelim	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100
27	Dedikodu İçin En Uygun Zaman	1	0	0	0	1	0	0	0	2
	%	50,0	0,0	0,0	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0	100
28	Bir Kent	0	0	0	0	0	0	10	0	10
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	100
29	Gazete İlanları	2	0	0	4	3	0	3	0	12
	%	16,7	0,0	0,0	33,3	25,0	0,0	25,0	0,0	100
30	Çok Kültürlü Bir Dünya	18	0	2	0	1	0	0	0	21
	%	85,7	0,0	9,5	0,0	4,8	0,0	0,0	0,0	100
31	Dünyada Yılbaşı Kutlamaları	10	0	0	0	0	0	0	0	10
	%	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
32	Erkek Dadılar	1	2	0	1	11	0	0	0	15
	%	6,7	13,3	0,0	6,7	73,3	0,0	0,0	0,0	100
33	Kadınlar ve Erkekler	0	1	0	2	1	0	0	0	4
	%	0,0	25,0	0,0	50,0	25,0	0,0	0,0	0,0	100
34	Eskiden Nasıldı?	0	0	0	0	4	0	0	1	5
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	80,0	0,0	0,0	20,0	100

35	70'li Yillardan Küçük Detaylar	0	0	0	2	0	0	0	0	2
	%	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
36	Gazete İlanları	4	1	0	0	2	0	0	0	7
	%	57,1	14,3	0,0	0,0	28,6	0,0	0,0	0,0	100
37	Tam Haberlik Bunlar	7	6	0	0	6	0	0	0	19
	%	36,8	31,6	0,0	0,0	31,6	0,0	0,0	0,0	100
38	Haber Mi? İnsan Mı?	0	4	0	0	9	0	0	0	13
	%	0,0	30,8	0,0	0,0	69,2	0,0	0,0	0,0	100
39	Dünya Umurunda Değil	0	0	0	0	3	0	0	0	3
	%	0,0			0,0		0,0	0,0	0,0	100
40	TV'de Ne Var?	2	0	0	2	0	0	0	0	4
	%	50,0	0,0	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
41	Neyiniz Var?	0	40	0	1	17	0	0	0	58
	%	0,0	69,0	0,0	1,7	29,3	0,0	0,0	0,0	100
42	Bir Röportaj	0	9	0	0	1	0	0	0	10
	%	0,0	90,0	0,0	0,0	10,0	0,0	0,0	0,0	100
43	Rezervasyonunuz Tamam	0	2	0	0	0	0	7	0	9
	%	0,0	22,2	0,0	0,0	0,0	0,0	77,8	0,0	100
44	Sessiz Bir Tatil	6	0	0	0	0	0	0	0	6
	%	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
45	Babam ve Oğlum	1	7	0	2	7	0	2	0	19
	%	5,3	36,8	0,0	10,5	36,8	0,0	10,5	0,0	100
46	Dondurmam Gaymak	0	4	0	0	1	0	1	0	6
	%	0,0	66,7	0,0	0,0	16,7	0,0	16,7	0,0	100
47	Dışarıdan Formda İçeriden Şişman	1	0	0	0	1	0	0	0	2
	%	50,0	0,0	0,0	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0	100
48	Etkili Kar Yağışı Güldürüyor	1	0	0	0	0	0	0	0	1
	%	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
49	Beş Bin Yıllık Çifti Ayırmadılar	1	1	0	1	2	0	0	0	5
	%	20,0	20,0	0,0	20,0	40,0	0,0	0,0	0,0	100
TOPLAM		73	193	10	29	162	0	72	4	551
%		13,2	35,0	1,8	5,3	29,4	0,0	13,2	0,7	100

Tablo 12’de göre, Yeni Hitit 1 Düzeyi Ders Kitabında toplam 551 değer aktarımı referansı tespit edilmiştir. Bunların % 13,2’si Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup, % 35’i Toplumsal Etkileşim % 1,8’i İnançlar ve Davranışlar, % 5,3’ü Toplumsal Kurumlar, % 29,4’ü Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü, % 13,1’i Millî Coğrafya, % 0,7’si Klişeler ve Millî Kimlik boyutlarına ilişkindir. Millî Tarih boyutuna ilişkin hiçbir değer aktarımı referansı tespit edilememiştir.

Değer aktarımı referanslarına metinler açısından bakıldığında en fazla değer aktarımı referansının “Neyiniz Var?” metninde yer aldığı görülmektedir (f=58). Bunu sırasıyla “İstanbul” (f=26) ve “Böyle Mi Olacaktı? Evimiz ve Semtimiz” (f=24) metinleri takip etmektedir. En az değer aktarımı referansı içeren metinler ise “Etkili Kar Yağışı Güldürüyor” (f=1), “Bilgi Verelim, Ben Çocukken, Nasıl Alışveriş Yapıyoruz?” (f=1), “Dışarıdan Formda İçeriden Şişman, 70’li Yıllardan Küçük Detaylar, Trafik Kazası, Dedikodu İçin En Uygun Zaman”(f=2), “Dünya Umurumda Değil, Geçmişten Günümüze, Şehir Uyanıyor” (f=3), “TV’de Ne Var? Kadınlar ve Erkekler” (f=4), “Beş Bin Yıllık Çifti Ayırmadılar, Eskiden Nasıldı? İdoller, Hevesler” (f=5), “Dondurmam Gaymak, Sessiz Bir Tatil, Bebeğimiz Olacak” (f=6), “Gazete İlanları” (f=7), “Kim Ne Yapacak? Köyde ve Şehirde Hayat, Nergis” (f=8) ve “Rezervasyonunuz Tamam” (f=9) şeklindedir.

Tablo 13: Yeni Hitit 2 Düzeyi Ders Kitabındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referansları

No	METİNLER	Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup	Toplumsal Etkileşim	İnançlar ve Davranışlar	Toplumsal Kurumlar	Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü	Millî Tarih	Millî Coğrafya	Klişeler ve Millî Kimlik	Toplam
		f	f	f	f	f	f	f	f	f
1	Pazartesi Sendromu	0	0	4	0	2	0	0	2	8
	%	0,0	0,0	50,0	0,0	25,0	0,0	0,0	25,0	100
2	İşkolik Olabilir Misiniz?	0	0	0	0	0	0	0	1	1
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	100
3	Ne Yapmam Gerek?	0	5	0	0	9	0	0	1	15
	%	0,0	33,3	0,0	0,0	60,0	0,0	0,0	6,7	100
4	Rahmi Koç ile Röportaj	0	0	0	2	4	0	0	1	7
	%	0,0	0,0	0,0	28,6	57,1	0,0	0,0	14,3	100

5	Rüya Meslekler Gerçekten Rüya Mıdır?	0	4	0	1	30	0	0	0	35
	%	0,0	11,4	0,0	2,9	85,7	0,0	0,0	0,0	100
6	İlk Sporlar	12	0	0	0	0	0	0	0	12
	%	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
7	Olimpiyat Tarihinden En İlginç Notlar	6	4	0	0	0	0	0	0	10
	%	60,0	40,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
8	Sporun Altın Çocukları	6	1	0	1	16	0	0	0	24
	%	25,0	4,2	0,0	4,2	66,7	0,0	0,0	0,0	100
9	Şampiyonluk Maçı	1	0	0	0	10	0	0	4	15
	%	6,7	0,0	0,0	0,0	66,7	0,0	0,0	26,7	100
10	Kadın Fanatikler	0	7	0	1	9	0	0	0	17
	%	0,0	41,2	0,0	5,9	52,9	0,0	0,0	0,0	100
11	Fanatizmin Sınırı Yok	2	2	0	2	6	0	3	0	15
	%	13,3	13,3	0,0	13,3	40,0	0,0	20,0	0,0	100
12	Sana Çok Özeniyorum	0	20	0	0	0	0	0	0	20
	%	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
13	Ne Yazık Ki İmkânsız	0	0	0	1	0	0	0	2	3
	%	0,0	0,0	0,0	33,3	0,0	0,0	0,0	66,7	100
14	Sizinle Niye Geldim Ki?	0	28	0	0	1	0	0	0	29
	%	0,0	96,6	0,0	0,0	3,4	0,0	0,0	0,0	100
15	Hayal Dünyası	0	0	2	0	7	0	0	0	9
	%	0,0	0,0	22,2	0,0	77,8	0,0	0,0	0,0	100
16	Hayal Et Olsun	1	4	0	0	5	0	0	2	12
	%	8,3	33,3	0,0	0,0	41,7	0,0	0,0	16,7	100
17	Dünden Bugüne Moda	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100
18	Anadolu'da Giyim	0	0	0	0	0	0	4	7	11
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	36,4	63,6	100
19	İndirim	0	0	0	0	0	0	0	2	2

	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	100
20	Marka Çılgınlığı	1	0	0	0	0	0	0	0	1
	%	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
21	Öğrenmeyi Öğrenmek	0	0	0	1	9	0	0	1	13
	%	0,0	0,0	0,0	7,7	69,2	0,0	0,0	7,7	100
22	Öğrenmenin Yaşı Yok	0	11	0	3	4	0	4	0	33
	%	0,0	33,3	0,0	9,1	12,1	0,0	12,1	0,0	100
23	Erzurum'dan Harvard'a	5	6	0	8	4	0	3	0	26
	%	19,2	23,1	0,0	30,8	15,4	0,0	11,5	0,0	100
24	Öğrenmenin Sınırı Yok	0	0	0	4	0	0	0	0	4
	%	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
25	Bütün Kurslar Benim İçin	0	0	0	0	4	0	0	2	6
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	66,7	0,0	0,0	33,3	100
26	Sanat Nedir?	0	0	0	0	17	0	0	1	18
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	94,4	0,0	0,0	5,6	100
27	Kumdan İstanbul	14	0	0	0	5	0	6	0	25
	%	56,0	0,0	0,0	0,0	20,0	0,0	24,0	0,0	100
28	Sanat Dört Duvara Sığmazsa	3	4	0	0	6	0	0	0	13
	%	23,1	30,8	0,0	0,0	46,2	0,0	0,0	0,0	100
29	Anadolu Ateşi	9	0	0	0	18	0	1	0	28
	%	32,1	0,0	0,0	0,0	64,3	0,0	3,6	0,0	100
30	Tesadüfen Bulundular	0	0	0	1	10	0	0	3	14
	%	0,0	0,0	0,0	7,1	71,4	0,0	0,0	21,4	100
31	E Postanın Mucidi	0	0	0	0	16	0	0	0	16
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100
32	Çocuk Gözüyle	0	2	0	1	2	0	0	1	6
	%	0,0	33,3	0,0	16,7	33,3	0,0	0,0	16,7	100
33	Muhteşem Buluşlar	0	0	0	1	3	0	0	1	5
	%	0,0	0,0	0,0	20,0	60,0	0,0	0,0	20,0	100

34	Zihni Sınır Projeleri	0	7	0	1	6	0	2	0	16
	%	0,0	43,8	0,0	6,3	37,5	0,0	12,5	0,0	100
35	Nesilleri Birer Birer Tükeniyor	0	0	0	0	2	0	0	2	4
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	50,0	0,0	0,0	50,0	100
36	Tabiatla Geçen Çocukluğumuz	0	1	0	1	3	0	0	2	7
	%	0,0	14,3	0,0	14,3	42,9	0,0	0,0	28,6	100
37	Şehirliye Anlatmak Zor	0	1	1	0	0	0	0	0	2
	%	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
38	Küresel Isınma	0	0	0	1	1	0	0	0	2
	%	0,0	0,0	0,0	50,0	50,0	0,0	0,0	0,0	100
39	Doğa İçin Henüz Vakit Varken	1	0	0	0	6	0	3	2	12
	%	8,3	0,0	0,0	0,0	50,0	0,0	25,0	16,7	100
40	Oscar	0	0	0	0	7	0	0	0	7
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100
41	Altın Portakal'ın Genç Yüzleri	0	2	0	1	30	0	1	0	34
	%	0,0	5,9	0,0	2,9	88,2	0,0	2,9	0,0	100
42	Sevdiğim Yıllar	0	0	0	0	27	0	0	0	27
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100
43	Mitler	0	0	8	0	0	0	0	0	8
	%	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
44	Eros'un Aşkı	0	0	40	0	0	0	0	0	40
	%	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
45	Binlerce Hurafe	2	0	15	0	0	0	0	0	17
	%	11,8	0,0	88,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
46	Merdiven Altı Korkusu	4	0	12	0	2	0	1	2	21
	%	19,0	0,0	57,1	0,0	9,5	0,0	4,8	9,5	100
47	Anadolu'nun Sırları	0	0	0	0	1	0	11	0	12
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	8,3	0,0	91,7	0,0	100
48	Titanik Neden Battı?	4	0	0	0	23	0	0	0	27

	%	14,8	0,0	0,0	0,0	85,2	0,0	0,0	0,0	100
49	Ah Nerede O Eski Bayramlar		14	0	0	20	0	0	3	37
	%	0,0	37,8	0,0	0,0	54,1	0,0	0,0	8,1	100
50	Kutlu Olsun	7	0	20	0	0	0	0	0	27
	%	25,9	0,0	74,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
51	Domates Festivali	6	0	0	0	0	0	0	0	6
	%	100,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
52	Yılın En Şahane Günü	2	1	2	0	13	0	0	2	20
	%	10,0	5,0	10,0	0,0	65,0	0,0	0,0	10,0	100
53	Kime Göre Normal?	0	0	0	0	0	0	0	2	2
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	100
54	Marjinal Olmak İçin Yaşamadım	0	0	0	0	6	0	0	0	6
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100
55	Kim Akıllı Kim Deli?	0	2	0	0	7	0	0	0	9
	%	0,0	22,2	0,0	0,0	77,8	0,0	0,0	0,0	100
56	Büyükada'da Bir Yalnız Adam Ergüder Yoldaş	0	9	0	1	3	0	7	0	20
	%	0,0	45,0	0,0	5,0	15,0	0,0	35,0	0,0	100
57	Sadece Şort ve Doğanın Dostluğunu Giyen Adam	4	6	0	0	0	0	11	2	23
	%	17,4	26,1	0,0	0,0	0,0	0,0	47,8	8,7	100
TOPLAM		90	141	104	32	355	0	57	48	827
%		10,9	17,0	12,6	3,9	42,9	0,0	6,9	5,8	100

Tablo 13'te göre, Yeni Hitit 2 Düzeyi Ders Kitabında toplam 827 değer aktarımı referansı tespit edilmiştir. Bunların % 10,9'u Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup, % 17'si Toplumsal Etkileşim % 12,6'sı İnançlar ve Davranışlar, % 5,3'ü Toplumsal Kurumlar, % 29,4'ü Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü, % 13,1'i Millî Coğrafya, Klişeler ve Millî Kimlik boyutlarına ilişkindir. Millî Tarih boyutuna ilişkin hiçbir değer aktarımı referansı tespit edilememiştir.

Değer aktarımı referanslarına metinler açısından bakıldığında en fazla değer aktarımı referansının "Eros'un Aşkı" metninde yer aldığı görülmektedir (f=40). Bunu

sırasıyla “Ah Nerde O Eski Bayramlar” (f=37) ve “Rüya Meslekler Gerçekten Rüya Mıdır?” (f=35) metinleri takip etmektedir. En az değer aktarımı referansı içeren metinler ise “İşkolik Olabilir Misiniz?” (f=1), “Marka Çılgınlığı” (f=1), ve “Dünden Bugüne Moda”(f=1), “İndirim, Şehirliye Anlatmak Zor, Kime Göre Normal? Ve Küresel Isınma” (f=2), “Ne Yazık ki İmkânsız” (f=3), “Nesilleri Birer Birer Tükeniyor” (f=4) şeklindedir.

Tablo 14: Yeni Hitit 3 Düzeyi Ders Kitabındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referansları

No	METİNLER	Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup	Toplumsal Etkileşim	İnançlar ve Davranışlar	Toplumsal Kurumlar	Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü	Millî Tarih	Millî Coğrafya	Kلیeler ve Millî Kimlik	Toplam
		f	f	f	f	f	f	f	f	f
1	Astrolojinin Doğuşu	0	1	0	0	2	0	0	0	3
	%	0,0	33,3	0,0	0,0	66,7	0,0	0,0	0,0	100
2	Şimdiki Çocuklar Harika	11	20	3	1	17	0	3	13	68
	%	16,2	29,4	4,4	1,5	25,0	0,0	4,4	19,1	100
3	Beyaz Gemi	0	5	0	0	16	0	6	0	27
	%	0,0	18,5	0,0	0,0	59,3	0,0	22,2	0,0	100
4	Japonya'nın Şiir Geleneği Haiku	6	12	0	0	11	0	0	0	29
	%	20,7	41,4	0,0	0,0	37,9	0,0	0,0	0,0	100
5	Gencim Çabuk Silerim	0	18	0	1	0	0	0	3	22
	%	0,0	81,8	0,0	4,5	0,0	0,0	0,0	13,6	100
6	Aşk Mı İhanet Mi?	0	0	1	0	0	0	0	1	2
	%	0,0	0,0	50,0	0,0	0,0	0,0	0,0	50,0	100
7	Büyüme mi Yaşlanmak mı?	0	0	0	0	4	0	0	2	6
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	66,7	0,0	0,0	33,3	100
8	İhtiyar Delikanlı	0	0	0	0	11	0	0	1	12
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	91,7	0,0	0,0	8,3	100
9	Korkudan Fobiye	4	8	0	0	3	0	0	0	15
	%	26,7	53,3	0,0	0,0	20,0	0,0	0,0	0,0	100
10	Aşk Mı Tutku Mu?	0	2	0	0	1	0	0	2	5

	%	0,0	40,0	0,0	0,0	20,0	0,0	0,0	40,0	100
11	Sayfa 40	0	1	0	0	1	0	0	1	3
	%	0,0	33,3	0,0	0,0	33,3	0,0	0,0	33,3	100
12	Yemek İsimleri Üzerine	13	0	0	0	7	1	1	3	25
	%	52,0	0,0	0,0	0,0	28,0	4,0	4,0	12,0	100
13	Oryantal Dansı	19	2	0	0	2	2	6	0	31
	%	61,3	6,5	0,0	0,0	6,5	6,5	19,4	0,0	100
14	İskoçya Denilince Akla	15	4	0	0	5	0	0	1	25
	%	60,0	16,0	0,0	0,0	20,0	0,0	0,0	4,0	100
15	Ülkemin Banknotunu Tasarlasaydım	1	0	0	0	0	0	1	4	6
	%	16,7	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	16,7	66,7	100
16	Ah Bir Zengin Olsam	0	0	1	0	0	0	0	4	5
	%	0,0	0,0	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0	80,0	100
17	Lüksün Sınırı Yok	0	0	0	0	2	0	0	1	3
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	66,7	0,0	0,0	33,3	100
18	Parayla Mutluluk Olur Mu?	13	1	0	1	0	0	0	0	15
	%	86,7	6,7	0,0	6,7	0,0	0,0	0,0	0,0	100
19	İkinci Dilim Türkçe	7	1	0	0	0	0	0	0	8
	%	87,5	12,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
20	Bedenin Söyledikleri	5	0	0	0	3	0	0	0	8
	%	62,5	0,0	0,0	0,0	37,5	0,0	0,0	0,0	100
21	Ben de Amerikan Delikanlısıyım	17	4	0	3	9	0	1	3	37
	%	45,9	10,8	0,0	8,1	24,3	0,0	2,7	8,1	100
22	Mizahın Gücü	0	4	0	1	1	0	0	0	6
	%	0,0	66,7	0,0	16,7	16,7	0,0	0,0	0,0	100
23	Yabancı Diller	11	9	1	2	6	0	0	9	38
	%	28,9	23,7	2,6	5,3	15,8	0,0	0,0	23,7	100
24	Komedi Dünyası	1	0	0	0	14	0	0	0	15
	%	6,7	0,0	0,0	0,0	93,3	0,0	0,0	0,0	100
25	En Miskin Kedi Garfield	0	5	0	0	16	0	0	1	22

	%	0,0	22,7	0,0	0,0	72,7	0,0	0,0	4,5	100
26	Müziğin Matematiği	1	1	0	1	7	0	0	0	10
	%	10,0	10,0	0,0	10,0	70,0		0,0	0,0	100
27	Müzikle Tedavi	2	1	0	0	0	0	0	1	4
	%	50,0	25,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	25,0	100
28	Şarkı Söylemek Lazım	6	1	0	0	10	0	0	0	17
	%	35,3	5,9	0,0	0,0	58,8	0,0	0,0	0,0	100
29	Hayatımda Müzik	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100
30	Eski Türk Evlerinin Mimarisi	1	1	0	0	0	0	1	11	14
	%	7,1	7,1	0,0	0,0	0,0	0,0	7,1	78,6	100
31	Aşk Çeşmesi	14	3	0	0	0	0	0	0	17
	%	82,4	17,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100
32	Saygılı Kentleşme	0	0	0	0	0	1	9	0	10
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	10,0	90,0	0,0	100
33	Binalarda Çevreci Devrim	2	0	0	0	3	0	0	0	5
	%	40,0	0,0	0,0	0,0	60,0	0,0	0,0	0,0	100
34	TV'ye Bağlı Hayatlar	0	0	0	0	1	0	0	0	1
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100
35	Bir Dizi Dizi	0	0	0	0	5	0	0	0	5
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0	0,0	100
36	TV'de Yarış Var	10	1	0	0	2	0	0	1	14
	%	71,4	7,1	0,0	0,0	14,3	0,0	0,0	7,1	100
37	Zekâ Bir İşe Yarar Mı?	0	0	0	0	0	0	0	2	2
	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	100,0	100
38	Güç Bende Artık	0	3	0	0	4	0	0	0	7
	%	0,0	42,9	0,0	0,0	57,1	0,0	0,0	0,0	100
39	Beyin Hakkındaki Gerçekler	1	5	0	2	4	0	0	0	12
	%	8,3	41,7	0,0	16,7	33,3	0,0	0,0	0,0	100
40	Paralel Evrende	1	0	0	2	10	0	0	0	13

	%	7,7	0,0	0,0	15,4	76,9	0,0	0,0	0,0	100
41	Uzaya Gitmeden Önce Bilmeniz Gerekenler	2	4	0	0	9	0	0	1	16
	%	12,5	25,0	0,0	0,0	56,3	0,0	0,0	6,3	100
42	Astrolojinin Doğuşu	2	0	2	0	5	0	4	0	13
	%	15,4	0,0	15,4	0,0	38,5	0,0	30,8	0,0	100
TOPLAM		165	116	8	14	192	4	32	65	597
%		27,6	19,4	1,3	2,3	32,2	0,7	5,4	10,9	100

Tablo 14’te göre, Yeni Hitit 3 Düzeyi Ders Kitabında toplam 597 değer aktarımı referansı tespit edilmiştir. Bunların 27,6’sı Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup, 19,4’ü Toplumsal Etkileşim 1,3’ü İnançlar ve Davranışlar, 2,3’ü Toplumsal Kurumlar, 32,3’ü Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü, 0,7’si Millî Tarih, 5,4’ü Millî Coğrafya 10,9’u Klişeler ve Millî Kimlik boyutlarına ilişkindir.

Değer aktarımı referanslarına metinler açısından bakıldığında en fazla değer aktarımı referansının “Şimdiki Çocuklar Harika” metninde yer aldığı görülmektedir (f=68). Bunu sırasıyla “Yabancı Diller” (f=38) ve “Ben de Amerikan Delikanlısıyım” (f=37) metinleri takip etmektedir. En az değer aktarımı referansı içeren metinler ise “TV’ye Bağlı Hayatlar” (f=1), “Hayatımda Müzik” (f=1), “Aşk Mı İhanet Mi? ve Zekâ Bir İşe Yarar Mı?”(f=2), “Astrolojinin Doğuşu ve Lüksün Sınırı Yok” (f=3), “Müzikle Tedavi” (f=4), “Ah Bir Zengin Olsam, Binalarda Çevreci Devrim, Aşk mı Tutku mu?” (f=5), “Ülkemin Banknotunu Tasarlasaydım, Mizahın Gücü, Büyüme mi Yaşlanmak mı?” (f=6), “Güç Bende Artık” (f=7) ve “İkinci Dilim Türkçe ve Bedenin Söyledikleri” (f=8) şeklindedir.

4. 2. Ders Kitaplarında Yer Alan Değer Aktarımı Referanslarının Boyutlarına İlişkin Bulgular

Ders kitaplarında yer alan değer aktarımı referanslarının boyutlarına ilişkin bulgular aşağıda verilmektedir.

4. 2. 1. İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitaplarında Yer Alan Değer Aktarımı Referanslarının Boyutlarına İlişkin Bulgular

İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitaplarında yer alan değer aktarımı referanslarının boyutlarına ilişkin bulgular aşağıdaki tablolarda verilmektedir.

Tablo 15: *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup
1	Tanışma	Nijerya, Almanya, İspanya
2	Okul	İspanya
3	Benim Sınıfım	Kazakistan, Türkçe (3), Rusça (2), Kazakça, İngilizce (4), Arnavut, Arnavutça, Rusyalı, Arapça
4	Sevgili Ailem	Türkçe
5	Bayramlar	Türkiye (2)
6	Özel Günler	Türkiye
7	Mağazalar	Mısır, Japonya, Türkiye
8	Sınıf Dili	Türkiye, Berlin, Almanya, Gana
9	Aileler	Japonya (2), Türkiye (2), Amerika
10	İlginç Festivaller	Türk, İspanya, Hindistan
11	Kültürden kültüre	İngiltere, Arap, Türkiye (2)
TOPLAM		42

Tablo 15’te İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, A1 düzeyinde Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup başlığı altında toplamda 42 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Benim Sınıfım” (f=15) metnindeyken, en az; “Özel Günler”, “Sevgili Ailem”, “Okul” (f=1) metinlerindedir. “Akrabalarımız”, “Benim Mahallem”, “Hastayım”, “Bir Günüm”, “Sosyal Gruplar”, “Hafta Sonu Ne Yapıyorsun?”, “Benim Ailem”, “Neredesin?” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 16: *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Etkileşim Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	Toplumsal Etkileşim
1	Tanışma	Ali-3, Murat-3, Dilek-2, Zeynep-2, Can-3, Hannah-2, Austin, Pınar Hanım-2, Levent Bey-2, Nihan-2, Mete-2, Aysel-2, Leyla-2, Öznr-2, Sinem-2, Martin-7
2	Okul	Kate
3	Neredesin?	Aslı-4, Mehmet-3, Ali-5, Cem-4, Pınar-4, Nalan-4, Mine
4	Bir Günüm	Onur, Can, Pınar, Gülay
5	Hafta Sonu Ne Yapıyorsun?	Serhat-8, Erdal-8
6	Benim Ailem	Sevim-4, Halil-4, Suna-4, Mert-4
7	Benim Sınıfım	Anar, Milena-3, Olga-5, Hasan-3
8	Sevgili Ailem	Lisa
9	Özel Günler	Ahmet, Gözde
10	Akrabalarımız	Gül, Murat, Aslı, Berk-3, Yüksel, Fikret, Ayşe, Şükran, Mehmet-2, Zeynep-2, Eren-2, Ahmet, Kemal, Nermin, Fatma, Nursel, Mustafa, Eda, Sibel
11	Benim Mahallem	Melek, Ali Bey
12	Hastayım	Sibel Hanım-8, Sibel YILMAZ
Toplam		151

Tablo 16’da İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsal Etkileşim Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, A1 düzeyinde Toplumsal Etkileşim başlığı altında

toplamda 151 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Tanışma” (f=39) metnindeyken, en az; “Sevgili Ailem ”ve “Okul” (f=1) metinlerindedir. “İlginç Festivaller”, “Kültürden Kültüre”, “Sınıf Dili”, “Aileler”, “Mağazalar”, “Sosyal Gruplar”, “Bayramlar” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 17: *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “İnançlar ve Davranışlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	İnançlar ve Davranışlar
1	Bir Günüm	Selam
2	Hafta Sonu Ne Yapıyorsunuz?	Selam, İnşallah
3	Bayramlar	Ramazan Bayramı-3, Kurban bayramı-2
4	Mağazalar	Camii
5	İlginç Festivaller	Hidrellez-2
Toplam		11

Tablo 17’de İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “İnançlar ve Davranışlar Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, A1 düzeyinde İnançlar ve Davranışlar başlığı altında toplamda 11 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Bayramlar” (f=5) metnindeyken, en az; “bir günüm (f=1) metinindedir. “Kültürden kültüre, Sosyal Gruplar, Benim Ailem, Benim Sınıfım, Sevgili Ailem, Özel Günler, Akrabalarımız, Benim Mahallem, Hastayım, Sınıf Dili, Aileler, Tanışma, Okul, Neredesin?” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 18: *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	Toplumsal Kurumlar
1	Okul	Okul-6
2	Neredesin?	Okul-3
3	Bir Günüm	Üniversite, Okul-3
4	Benim Ailem	Hastane, Anaokulu, Okul-4
5	Benim Sınıfım	Üniversite-3, Marmara Üniversitesi
6	Sevgili Ailem	Okul-2
7	Bayramlar	Banka, Okul-2
8	Özel Günler	Okul
9	Akrabalarımız	Hastane-2, Okul, Üniversite
10	Sınıf Dili	Üniversite, Yemekhane
Toplam		35

Tablo 18’de İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, A1 düzeyinde Toplumsal Kurumlar başlığı altında toplamda 35 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Okul ve Benim Ailem” (f=6) metnindeyken, en az; “Özel

Günler” (f=1) metinlerindedir. “Aileler, İlginç Festivaller, Kültürden kültüre, Tanışma, Sosyal Gruplar, Hafta Sonu Ne Yapıyorsun? Benim Mahallem, Hastayım, Mağazalar” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 19: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü
1	Tanışma	Öğretmen-7
2	Neredesin?	Taksim 7. Cadde, Can Kafe
3	Bir Günüm	Öğretmen, Anne, Ev hanımı, Öğrenci
4	Hafta Sonu Ne Yapıyorsun?	Kadıköy
5	Benim Ailem	Öğretmen, Doktor, Anne -2, Baba-2, Ağabey, Kızım-2, Oğlum-2
6	Benim Sınıfım	Baba-4, İş adamı, Anne-4, Ev hanımı, Kız kardeşim, Öğretmen, Polis, Hemşire
7	Bayramlar	Mühendis, Arapça öğretmeni, Öğrenci
8	Özel Günler	Anneanne, Babaanne, Dede, Öğretmen, Öğrenci
9	Akrabalarımız	Anne-10, Baba-8, Ev hanımı, Doktor, Dede-3, Anneanne, Kız kardeş, Teyze-2, Enişte, Kuzen-2, Çiftçi, Babaanne-2, Amca-4, Yenge-2, Öğrenci, Terzi, Makine mühendisi
10	Benim Mahallem	Ulus Caddesi-2, Atatürk Caddesi, Mevlana Caddesi
11	Hastayım	Doktor-9
12	Sınıf Dili	Öğrenci-4, Anne, Baba
Toplam		122

Tablo 19’da İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, A1 düzeyinde Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü başlığı altında toplamda 122 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Akrabalarımız” (f=42) metnindeyken, en az; “Hafta Sonu Ne Yapıyorsun?” ve “Okul” (f=1) metnindedir. Diğer metinlerinde bu başlık altında hiçbir bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 20: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Tarih Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Millî Tarih
TOPLAM		0

Tablo 20’de İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Millî Tarih Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Bu inceleme sonucunda “Millî Tarih Boyutu”na ilişkin hiçbir bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 21: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Coğrafya Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Millî Coğrafya
1	Okul	Tophane
2	Bir Günüm	İstanbul-2, Kadıköy, Üsküdar, Bakırköy
3	Hafta Sonu Ne Yapıyorsun?	Kadıköy-2
4	Benim Ailem	Beşiktaş-2, Şişli
5	Benim Sınıfım	İstanbul-4
6	Sevgili Ailem	İstanbul-2, Fatih, Beyazıt
7	Akrabalarımız	İstanbul-2, Sivas-3
8	Sınıf Dili	Ankara
Toplam		25

Tablo 21’de İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Millî Coğrafya Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, A1 düzeyinde Millî Coğrafya başlığı altında toplamda 25 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Bir Günüm” ve “Akrabalarımız” (f=5) metnindeyken, en az; “Sınıf Dili ”ve “Okul” (f=1) metinlerindedir. Diğer metinlerinde bu başlık altında hiçbir bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 22: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Klişeler ve Millî Kimlik Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Klişeler ve Millî Kimlik
1	Tanışma	Eh işte fena değil 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı, 19 Mayıs
2	Bayramlar	Atatürk’ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, 30 Ağustos Zafer Bayramı
Toplam		5

Tablo 22’de İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Klişeler ve Millî Kimlik Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, A1 düzeyinde Klişeler ve Millî Kimlik başlığı altında toplamda 5 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Bayramlar” (f=4) metnindeyken, en az; “Tanışma” (f=1) metnindedir. Diğer metinlerinde bu başlık altında hiçbir bulguya rastlanmamıştır

Tablo 23: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup
1	Sağlık İçin Daha Çok Balık Tüketin	Brezilya, Portekizce
2	Oğluma Mektup	Avrupa-2, Londra-2, Liverpool, İngiltere-2, Fransa-3, İtalya, Milano
3	Çalkışu	İsviçre
4	İş İlanı	Almanca, Almanya-2, Alman-2
5	Otel	Türk, İtalyan, Fransız
6	Yemek Kültürü	Çinli, Rusyalı, İranlı, Fransalı, İtalyalı, Mısırlı
7	İlk Uçan İnsanlar	Türk, Ohio
8	Kahve Dünyası	Türkçe, Endonezyalı, Endonezya-2, Yemen-3, Afrika
9	Efsaneler	Ağva-2, Kore

10	Geleneksel Oyunlar	Buenos Aires, Arjantin-2, Fransa, Afrika-5, Avrupa
11	Halk Oyunları	Türkiye, Çin-2, Japon-2
TOPLAM		112

Tablo 23'te İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A2 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki "Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu"na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre A2 düzeyinde Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup başlığı altında toplamda 112 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; "Oğluma Mektup" (f=12) metnindeyken, en az; "Çalığışu", (f=1) metnindedir. "Doğa Olayları, Eşegin Sözü, Keloğlan ve Sihirli Tas, Yeni Komşu, Piknikte, Avrupa Turu, Şiş Kebap Yapalım, Dün Neler Yaptın? Arkadaş Arıyorum, Yemek Siparişi, Yağmurlu Bir Günde İstanbul'da" metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 24: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki "Toplumsal Etkileşim Boyutu"na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Toplumsal Etkileşim
1	Yemek Siparişi	Onur-7, İnci-4
2	Arkadaş Arıyorum	Merve, Hakan, Nesrin
3	Dün Neler Yaptın?	Mert-7, Mehmet, Alonso
4	Sağlık İçin Daha Çok Balık Tüketin	Prof. Dr. Sema Aydoğdu
5	Oğluma Mektup	Gabriel, Gabri-2
6	Avrupa Turu	Alp-8
7	Piknikte	Kerem-9, Serkan-9, Eda, Cem-3, Mehmet, Ceren-3
8	Yeni Komşu	Canan-9, Hülya-11, Aysel Hanım-6
9	İş İlanı	Sadi Bey, Esra Sharek-17, Cihan Bey-10
10	Otel	Kaya Bey-13, Murat Bey, Kaya İskender
11	Yemek Kültürü	Shiye, Margarita, Aynaz, Alain Elanora, Ayman
TOPLAM		84

Tablo 24'te İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A2 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki "Toplumsal Etkileşim Boyutu"na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, A2 düzeyinde Toplumsal Etkileşim başlığı altında toplamda 84 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; "İş İlanı" (f=28) metnindeyken, en az; "Sağlık İçin Daha Çok Balık Tüketin" (f=1) metnindedir. "Şiş Kebap Yapalım, Keloğlan ve Sihirli Tas, Eşegin Sözü, Doğa Olayları, Alışkanlıklarımız ve Hobilerimiz, Çalığışu, İlk Uçan İnsanlar, Kahve Dünyası, Efsaneler, Geleneksel Oyunlar, Halk Oyunları" metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 25: *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “İnançlar ve Davranışlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	İnançlar ve Davranışlar
1	Keloğlan ve Sihirli Tas	Sihirli tas
2	Yağmurlu Bir Günde İstanbul’da	Galata Mevlevihane’si, Arap Camisi
3	İlk Uçan İnsanlar	Müslüman
4	Kahve Dünyası	Fal bakmak
5	Efsaneler	ALLAH-3
TOPLAM		8

Tablo 25’te İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A2 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “İnançlar ve Davranışlar Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, A2 düzeyinde İnançlar ve Davranışlar başlığı altında toplamda 8 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Keloğlan ve Sihirli Tas, Efsaneler” (f=3) metnindeyken, en az; “Kahve Dünyası, İlk Uçan İnsanlar” (f=1) metinlerindedir. “Halk Oyunları, Geleneksel Oyunlar, Yemek Kültürü, Otel, İş İlanı, Çalığışu, Alışkanlıklarımız ve Hobilerimiz, Doğa Olayları, Eşegin Sözü, Yeni Komşu, Piknikte, Avrupa Turu, Oğluma Mektup, Sağlık İçin Daha Çok Balık Tüketin, Şiş Kebap Yapalım, Yemek Siparişi, Dün Neler Yaptın? Arkadaş Arıyorum” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 26: *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	İnançlar ve Davranış
1	Dün Neler Yaptın?	Salamanca Üniversitesi
2	Sağlık İçin Daha Çok Balık Tüketin	Ege üniversitesi beslenme bilim dalı
3	Yeni Komşu	Hukuk fakültesi
TOPLAM		3

Tablo 26’da İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A2 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, A2 düzeyinde Toplumsal Kurumlar başlığı altında toplamda 3 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler; “Dün Neler Yaptın? Sağlık İçin Daha Çok Balık Tüketin, Yeni Komşu” (f=1) metinlerindedir. “Halk Oyunları, Keloğlan ve Sihirli Tas, Efsaneler, Kahve Dünyası, İlk Uçan İnsanlar, Geleneksel Oyunlar, Yemek Kültürü, Otel, İş İlanı, Çalığışu, Alışkanlıklarımız ve Hobilerimiz, Doğa Olayları, Eşegin Sözü, Piknikte, Avrupa Turu, Oğluma Mektup, Şiş Kebap Yapalım, Yemek Siparişi, Arkadaş Arıyorum” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 27: *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	Toplumsallaşma ve yaşam döngüsü
1	Yemek Siparişi	Garson-6
2	Arkadaş Arıyorum	Doktor, mühendis, öğretmen
3	Dün Neler Yaptın?	Öğretmen-10, müdür, müfettiş, Cervantes, Don Kişod-7, Sancho Panza-2, master Nicholas, Sanson Carrasco, Öğrenci, Dulcinea Del Tobosso
4	Sağlık İçin Daha Çok Balık Tüketin	Öğretim üyesi
5	Oğluma Mektup	Baba-3 Babaanne, dede, anne
6	Yeni Komşu	Öğretmen, Edebiyat öğretmeni
7	Keloğlan ve Sihirli Tas	Anne-8
8	Alışkanlıklarımız ve Hobilerimiz	Dağcılık
9	Çalığışu	Feride-15, Çalığışu-2, Kamuran-7, Münevver, Hayrullah Bey-6, Öğretmen-2, Teyze-5
10	İş İlanı	Halkla ilişkiler müdürü, müdür yardımcısı, müdür
11	Otel	Resepsiyon Görevlisi-11
12	Yağmurlu Bir Günde İstanbul’da	Kitapçı, taş işçiliği, Fes Cafe, Atatürk Kültür merkezi, Şark kahvesi
13	İlk Uçan İnsanlar	Hezarfen Ahmet Çelebi-2, Wright kardeşler-2, bisiklet ustası, Wilbur ve Orville Wright, Orville
14	Efsaneler	Balıkçı-3
TOPLAM		120

Tablo 27’de İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A2 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, A2 düzeyinde Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü başlığı altında toplamda 113 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Çalığışu” (f=38) metnindeyken, en az; “Sağlık İçin Daha Çok Balık Tüketin, Alışkanlıklarımız ve Hobilerimiz” (f=1) metinlerindedir. “Halk Oyunları, Avrupa Turu, Piknikte, Eşeğin Sözü, Doğa Olayları, Yemek Kültürü, Kahve Dünyası, Geleneksel Oyunlar, Şiş Kebap Yapalım” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 28: *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Tarih Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	Millî Tarih
1	Keloğlan ve Sihirli Tas	Padişah
TOPLAM		1

Tablo 28’de İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A2 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Millî Tarih Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, A2 düzeyinde Millî Tarih başlığı altında toplamda 1 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler “Keloğlan ve Sihirli Tas” (f=1) metnindedir. Diğer metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 29: *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Coğrafya Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	Millî Coğrafya
1	Yeni Komşu	Ankara
2	Keloğlan ve Sihirli Tas	Padişah
3	Çalığışu	İstanbul
4	Otel	İzmir, Çanakkale
5	Yağmurlu Bir Günde İstanbul’da	İstanbul-5, Kadıköy, Karaköy-2, Beşiktaş, Topkapı Sarayı-3, Taksim-4, Galata Kulesi-2, Ayasofya, Sultanahmet, Kız Kulesi, Marmara Denizi, Boğaz, Kapalı Çarşı, Anadolu Kavağı, Taksim Meydanı
6	İlk Uçan İnsanlar	Galata kulesi, Üsküdar, İstanbul boğazı,
7	Efsaneler	Gelin kayası
8	Geleneksel Oyunlar	Batı Anadolu
TOPLAM		35

Tablo 29’da İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A2 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Millî Coğrafya Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, A2 düzeyinde Millî Coğrafya başlığı altında toplamda 35 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Yağmurlu Bir Günde İstanbul’da” (f=26) metnindeyken, en az; “Efsaneler, Çalığışu, Keloğlan ve Sihirli Tas, Yeni Komşu, Geleneksel Oyunlar” (f=1) metinlerindedir. “Halk Oyunları, Kahve Dünyası, Alışkanlıklarımız ve Hobilerimiz, Doğa Olayları, Eşeğin Sözü, Şiş Kebap Yapalım, Yemek Siparişi, Arkadaş Arıyorum, Dün Neler Yaptın? Sağlık İçin Daha Çok Balık Tüketin, Oğluma Mektup, Avrupa Turu, Piknikte” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 30: *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Klişeler Ve Millî Kimlik Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	Klişeler Ve Millî Kimlik
1	Şiş Kebap Yapalım	Kuşbaşı Et, Şiş Kebap, Kebap-2
2	Yemek Siparişi	Çoban salatası
3	Piknikte	Keçi gibi inatçı
4	Keloğlan ve Sihirli Tas	Keloğlan
5	Eşeğin Sözü	Nasreddin hoca-6
6	Kahve Dünyası	Türk kahvesi-5, kız isteme merasimi
7	Geleneksel Oyunlar	Zeybek-4
8	Halk Oyunları	Karagöz ile Hacivat-3
TOPLAM		26

Tablo 30’da İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A2 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Klişeler ve Millî Kimlik Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, A2 düzeyinde Klişeler ve Millî Kimlik başlığı altında toplamda 26 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Eşeğin Sözü, Kahve Dünyası” (f=6) metnindeyken, en az; “Keloğlan ve Sihirli Tas, Piknikte, Yemek Siparişi (f=1) metinlerindedir. “Efsaneler, Doğa Olayları, Alışkanlıklarımız ve Hobilerimiz, Çalığışu, İş İlanı, Otel, Yağmurlu

Bir Günde İstanbul’da, Yemek Kültürü, İlk Uçan İnsanlar, Yeni Komşu, Avrupa Turu, Arkadaş Arıyorum, Dün Neler Yaptın? Sağlık İçin Daha Çok Balık Tüketin, Oğluma Mektup” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 31: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup
1	Nasıl Bir Ev Arıyorsunuz?	Yok
2	Nereye Gideceğiz?	Yok
3	İçimdeki Türkiyem	Türkiye-5, Türkçe, Delhi
4	İş Hayatındaki Roller	Yok
5	Yoğurdun Steve Jobsu	Amerika, Long Island
6	Meslek Seçimi	Yok
7	Sağlığın Anahtarı	Yok
8	100 Yaşında Hâlâ Dinç	Türkiye, ABD, Fransız, Japon
9	Kristal Tedavileri	Eski Mısır
10	Herkes Aynı Şekilde Mi Öğrenir?	Yok
11	Türkçe Algılamada Beyni Zorluyor	Türkçe-11, İngilizce-3, almanca-3, Avrupa-4
12	Vazgeçmek İçin Çok Erken	Yok
13	Mesela Oyunu	Yok
14	Pişmanlıklarımızdan Kurtulun	Hint
15	Murphy Kanunları	Amerikalı
16	Öğrenci Evi	Yok
17	Türk Aile Yapısı	Türk-6, Edirne-2
18	Misafir Kültürü	Türk-5, Japon-4, Çin-7, İngiltere-2, Japonya, İtalyan-2, İngiliz, Arap
19	İlginç Meslekler	Avusturalya, Çin, Türkiye
20	Hamam Merakı	Türk, Macar, Fin, Avustralyalı
21	Uğurlu ve Uğursuz Sayılar	Türk, Hindistan, Japonya-2, Japon, Roma
TOPLAM		97

Tablo 31’de İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, B1 düzeyinde Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup başlığı altında toplamda 97 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Misafir Kültürü” (f=23) metnindeyken, en az; “Murphy Kanunları”, “Pişmanlıklarınızdan Kurtulun” ve “Kristal Tedavileri” (f=1) metinlerindedir. “Nasıl Bir Ev Arıyorsunuz? Nereye Gideceğiz? İş Hayatındaki Roller, Meslek Seçimi, Sağlığın Anahtarı, Herkes Aynı Şekilde Mi Öğrenir? Vazgeçmek İçin Çok Erken, Mesela Oyunu, Öğrenci Evi” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 32: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Etkileşim Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Toplumsal Etkileşim
1	Nasıl Bir Ev Arıyorsunuz?	Gamze Hanım-2, Gamze-10, Mehmet Ali-9
2	Nereye Gideceğiz?	Demet-10, Nadia-11
3	Yoğurdun Steve Jobsu	Hamdi Ulukaya
4	Sağlığın Anahtarı	Walte Willet
5	100 Yaşında Hâlâ Dinç	Jeane Lou, Calment
6	Hamam Merakı	Yard. Doç. Dr. Nina Ergin-3
TOPLAM		53

Tablo 32’de İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsal Etkileşim Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, B1 düzeyinde Toplumsal Etkileşim başlığı altında toplamda 53 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Nasıl Bir Ev Arıyorsunuz?” ve “Nereye Gideceğiz?” (f=21) metnindeyken, en az; “Sağlığın Anahtarı” (f=1) metinlerindedir. “Kristal Tedavileri, Herkes Aynı Şekilde Mi Öğrenir? Türkçe Algılamada Beyni Zorluyor, Vazgeçmek İçin Çok Erken, Mesela Oyunu, Pişmanlıklarınızdan Kurtulun, Murphy Kanunları, Öğrenci Evi, Türk Aile Yapısı, Misafir Kültürü, İlginç Meslekler, Uğurlu ve Uğursuz Sayılar, Meslek Seçimi, İş Hayatındaki Roller, İçimdeki Türkiyem” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 33: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “İnançlar ve Davranışlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	İnançlar ve Davranışlar
1	Nasıl Bir Ev Arıyorsunuz?	Bekar, evli
2	Vazgeçmek İçin Çok Erken	Şans, evlenmek
3	Mesela Oyunu	Sihir
4	Pişmanlıklarınızdan Kurtulun	Vicdan muhasebesi, şükretmek, sabretmek,
5	Türk Aile Yapısı	Evli-5
6	Misafir Kültürü	Harem-2, selamlık
7	İlginç Meslekler	Şans kurabiyesi-2, Ramazan ayı-2, Sahur vakti
8	Uğurlu ve Uğursuz Sayılar	Kur’an-ı kerim, Hz. Muhammed, İslam, peygamberlik, 40 sayısı-5, 4 sayısı-3, 13 sayısı-5, Hristiyan-2, havari,
TOPLAM		49

Tablo 33’te İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “İnançlar ve Davranışlar Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, B1 düzeyinde İnançlar ve Davranışlar başlığı altında toplamda 49 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Uğurlu ve Uğursuz Sayılar” (f=21) metnindeyken, en az; “Mesela Oyunu” (f=1) metinlerindedir. Hamam Merakı, Öğrenci Evi, Murphy Kanunları, İçimdeki Türkiyem, İş Hayatındaki Roller, Yoğurdun Steve Jobsu, Meslek Seçimi, Sağlığın Anahtarı, 100 Yaşında Hâlâ Dinç, Kristal Tedavileri, Herkes Aynı Şekilde Mi Öğrenir? Türkçe Algılamada Beyni Zorluyor, Nereye Gideceğiz?” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 34: *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	Toplumsal Kurumlar
1	Nereye Gideceğiz? Sağlığın Anahtarı	TEDAŞ, İSKİ, İGDAŞ, Türk Telekom, Banka Harvard Tıp Fakültesi
2	Türkçe Algılamada Beyni Zorluyor	ODTÜ Beyin Dil Araştırmaları Labovatuvarı-2, Odtü Eğitim Bilimleri Fakültesi, EEG laboratuvarı
3	Vazgeçmek İçin Çok Erken	Üniversite-2
4	Öğrenci Evi	Üniversite-2, Okul-2
5	Hamam Merakı	Koç üniversitesi, sanat tarihi ve arkeoloji bölümü,
6	Uğurlu ve Uğursuz Sayılar	Hastane, doğumhane
TOPLAM		21

Tablo 34’te İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, B1 düzeyinde Toplumsal Kurumlar başlığı altında toplamda 21 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Nereye Gideceğiz?” ve “Türkçe Algılamada Beyni Zorluyor (f=5) metnindeyken, en az; “Sağlığın Anahtarı” (f=1) metinlerindedir. “Türk Aile Yapısı, Misafir Kültürü, İlginç Meslekler, Mesela Oyunu, Pişmanlıklarınızdan Kurtulun, Murphy Kanunları, 100 Yaşında Hâlâ Dinç, Kristal Tedavileri, Herkes Aynı Şekilde Mi Öğrenir? İçimdeki Türkiyem, İş Hayatındaki Roller, Yoğurdun Steve Jobsu, Meslek Seçimi, Nasıl Bir Ev Arıyorsunuz?” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 35: *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	Toplumsallaşma Ve Yaşam Döngüsü
1	Nasıl Bir Ev Arıyorsunuz?	Levent Senti-2, Yeni Bir Hayat Emlak Ofisi
2	Yoğurdun Steve Jobsu	Steve Jobs-2, Forbes dergisi, mandracılık, chobani, apple
	Meslek Seçimi	Astronot, pilot, hostes, artist, televizyoncu, doktor, avukat
3	Sağlığın Anahtarı	Bilim insanı, doktor
4	100 Yaşında Hâlâ Dinç	Wikipedia
5	Herkes Aynı Şekilde Mi Öğrenir?	Müzisyen, ressam, tiyatrocu
6	Türkçe Algılamada Beyni Zorluyor	Bilim adamları-2
7	Vazgeçmek İçin Çok Erken	Dağcılık
8	Murphy Kanunları	Murphy-5, Edward A. Murphy, Mühendis, Webster’in sözlüğü
9	Öğrenci Evi	Öğrenci-9, Aile-2
10	Türk Aile Yapısı	Aile-29, anne-4, baba-4, damat, oğul gelin-2, torun, amca, hala, dayı, teyze, yeğen
11	İlginç Meslekler	Aşçı-3, Ramazan davulcusu, Davulcu, Denizaltı aşçısı-2
12	Hamam Merakı	Öğretim üyesi
TOPLAM		94

Tablo 35’te İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, B1 düzeyinde Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü başlığı altında toplamda 94 kelime bulunmaktadır. Bu başlık

altında toplanan kelimeler en fazla; “Türk Aile Yapısı” (f=50) metnindeyken, en az; “100 Yaşında Hâlâ Dinç,” “Vazgeçmek İçin Çok Erken,” “Hamam Merakı” (f=1) metinlerindedir. “Uğurlu ve Uğursuz Sayılar, Nereye Gideceğiz? İçimdeki Türkiyem, İş Hayatındaki Roller, Pişmanlıklarınızdan Kurtulun, Mesela Oyunu, Kristal Tedavileri, Misafir Kültürü” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 36: *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Tarih Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	Millî Tarih
1	Hamam Merakı	Osmanlı Devleti-4
TOPLAM		4

Tablo 36’da İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Millî Tarih Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Bu inceleme sonucunda sadece “Hamam Merakı” (f=4) adlı metinde bulguya rastlanmıştır. Bu metin dışındaki metinlerde “Millî Tarih Boyutu”na ilişkin hiçbir bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 37: *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Coğrafya Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	Millî Coğrafya
1	Yoğurdun Steve Jobsu	Munzur dağları, Fırat nehri
2	Hamam Merakı	İstanbul-2, Çemberlitaş hamamı, Tarihi Mihrimah Sultan hamamı
TOPLAM		6

Tablo 37’de İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Millî Coğrafya Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, B1 Millî Coğrafya Boyutu başlığı altında toplamda 6 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Hamam Merakı” (f=5) metnindeyken, en az; “Yoğurdun Steve Jobsu” (f=2) metinlerindedir. Diğer metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 38: *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Klişeler ve Millî Kimlik Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	Klişeler ve Millî Kimlik
1	Yoğurdun Steve Jobsu	E Ne demişler, her yiğidin bir yoğurt yiyişi vardır.
2	Herkes Aynı Şekilde Mi Öğrenir?	Fıkra, masal, hikâye, tekerleme
3	Vazgeçmek İçin Çok Erken	Hiçbir işte dikiş tutturamamak
4	Pişmanlıklarınızdan Kurtulun	Kötü ev sahibi, insanı mal sahibi yapar, Allah bir kapıyı kapatsa ötekini açar
5	Misafir Kültürü	Çaya gelmek, börek, zeytinyağlı, Türk lokumu, Türk kahvesi
6	Hamam Merakı	Türk hamamı-2
TOPLAM		6

Tablo 38’de İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Klişeler ve Millî Kimlik Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, B1 düzeyinde Klişeler ve Millî Kimlik başlığı altında toplamda 42 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Benim Sınıfım” (f=15) metnindeyken, en az; “Özel Günler”, “Sevgili Ailem ”ve “Okul” (f=1) metinlerindedir. “Akrabalarımız”, “Benim Mahallem”, “Hastayım”, “Bir Günüm”, “Sosyal Gruplar”, “Hafta Sonu Ne Yapıyorsun?”, “Benim Ailem”, “Neredesin?” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 39: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup
1	Turizmde Çekyat Yöntemi	Alman, Polonyalı-2, Türkiye
2	Meryem Ana Evi	Türkiye, Alman
3	Günümüzde İletişim	Amerika, Türkiye-6, Çin, Hindistan
4	Kişilik ve Karakter	Araplar, Japonlar
5	Kalıcı Moda Var mıdır?	New York, Milano, Paris, Londra
6	Tac Mahal	Hindistan
7	İlginç İcatlar	New York
8	Bunları Biliyor Musunuz?	Türk, Fransız
9	Müzikle Tedavi	Çin-4, Mısır-4
10	Ünlü Kaplıcalar	Türkiye, Amerika-2, Almanya-3
11	Başlıksız	Türkiye, Almanya-2, Fransız-2
12	Türkçedeki Hayret Nidaları	Türkçe, Çin
13	Ünlü Seyyahlar	Arap, Fas, Venedik, Türkistan, Çin, İran, Avrupa-2, Afrika-3
TOPLAM		56

Tablo 39’da İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B2 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, B2 düzeyinde Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup başlığı altında toplamda 56 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Ünlü Seyyahlar” (f=11) metnindeyken, en az; “İlginç İcatlar” ve “Tac Mahal” (f=1) metinlerindedir. “Çocukluğumdan Bugüne Teknoloji, Renklerin İnsan Psikolojisine Etkisi, Dikkat Giysileriniz Konuşuyor, Peri Bacaları, İnsan Vücudu Hakkında Bilmediklerimiz, Başarabilmek, Ye Kürküm Ye ve Moda nedir? Ne değildir?” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 40: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Etkileşim Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Toplumsal Etkileşim
1	Turizmde Çekyat Yöntemi	Eric-3, Karolina-3
2	Meryem Ana Evi	Anna Catharine Emmerich

3	Çocukluğumdan Bugüne Teknoloji	Filiz, Göktürk, Zeynep, Deniz, Ziya, Ayça, Engin, Ozan, Burcu, Kerim
4	İnsan Vücudu Hakkında Bilmediklerimiz	Gunther Von Haggens, Dr. Anglina Whalley
TOPLAM		18

Tablo 40’da İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B2 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsal Etkileşim Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, B2 düzeyinde Toplumsal Etkileşim başlığı altında toplamda 18 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Çocukluğumdan Bugüne Teknoloji” (f=10) metnindeyken, en az; “Meryem Ana Evi” (f=1) metinlerindedir. “Günümüzde İletişim, Ulaşım Araçları, Kişilik ve Karakter, Renklerin İnsan Psikolojisine Etkisi, Moda nedir? Ne değildir? Dikkat Giysileriniz Konuşuyor, Peri Bacaları, Başarabilmek, Müzikle Tedavi, Ünlü Kaplıcalar, Başlıksız, Türkçedeki Hayret Nidaları, Ünlü Seyyahlar, Ye Kürküm Ye ve Bunları Biliyor musunuz?” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 41: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “İnançlar ve Davranışlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	İnançlar ve Davranışlar
1	Turizmde Çekyat Yöntemi	Yok
2	Meryem Ana Evi	Meryem Ana ev-13, Müslüman, Hristiyan, Papa 2. Jean Paul-5, rahibe-2, manastır, Hristiyan dünyası, Meryem Ana-5, Hz. İsa-2, Putperest, İyi yolculuklar
3	Peri Bacaları	Peri-7, Dev-8, kurban kesmek
4	Tac Mahal	Anıt mezar, Beyaz yas giysisi giymek
5	Türkçedeki Hayret Nidaları	ALLAH ALLAH!
TOPLAM		55

Tablo 41’de İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B2 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “İnançlar ve Davranışlar Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, B2 düzeyinde İnançlar ve Davranışlar başlığı altında toplamda 55 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Meryem Ana Evi” (f=36) metnindeyken, en az; “Türkçedeki Hayret Nidaları” (f=1) metnindedir. “Günümüzde İletişim, Ulaşım Araçları, Kişilik ve Karakter, Renklerin İnsan Psikolojisine Etkisi, Moda nedir? Ne değildir? Dikkat Giysileriniz Konuşuyor, Peri Bacaları, Başarabilmek, Müzikle Tedavi, Ünlü Kaplıcalar, Başlıksız, Türkçedeki Hayret Nidaları, Ünlü Seyyahlar, Ye Kürküm Ye ve Bunları Biliyor musunuz?” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 42: *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	Toplumsal Kurumlar
1	Kişilik ve Karakter	Okul
2	Renklerin İnsan Psikolojisine Etkisi	Banka, Hastane, Kansas Üniversitesi
3	İlginç İcatlar	NYU üniversitesi
4	Başarabilmek	Yüksekokul, Okul-2, İlköğretim
5	Müzikle Tedavi	II. beyazıt hastanesi-2, Şifahane-3
TOPLAM		33

Tablo 42’de İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B2 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, B2 düzeyinde Toplumsal Kurumlar başlığı altında toplamda 33 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Müzikle Tedavi” (f=5) metnindeyken, en az; “İlginç İcatlar” (f=1) metinlerindedir. “Günümüzde İletişim, Ulaşım Araçları, Kişilik ve Karakter, Renklerin İnsan Psikolojisine Etkisi, Moda nedir? Ne değildir? Dikkat Giysileriniz Konuşuyor, Peri Bacaları, İnsan Vücudu Hakkında Bilmediklerimiz, Tac Mahal, Müzikle Tedavi, Ünlü Kaplıcalar, Başlıksız, Türkçedeki Hayret Nidaları, Ünlü Seyyahlar, Ye Kürküm Ye ve Bunları Biliyor musunuz?” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 43: *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü
1	Turizmde Çekyat Yöntemi	Avukat, Pazarlama müdürü
2	Meryem Ana Evi	Tarihçi
3	Çocukluğundan Bugüne Teknoloji	Şoför, baba
4	Günümüzde İletişim	Faceook-11, Twiter-5, Youtube, Marck Zuckenber, Basketbolcu Sahq
5	Ulaşım Araçları	Bike, Jules Verne, Ares-1, Lynx
6	Kişilik ve Karakter	Ünlü bilim adamı ve mutasavvif Erzurumlu İbrahim Hakkı, Marifetname
7	Moda Nedir? Ne Değildir?	Tasarımcı, Terzi
8	Kalıcı Moda Var mıdır?	Modacı
9	Dikkat Giysileriniz Konuşuyor	Avukat, Tasarımcı
10	Tac Mahal	Tarihçi, Mümtaz mahal, Şah Cihan, İmparator Cihangir, Şehzade Hurrem, Ercümen, Ercümen Banu Begüm, Prenses Mümtaz, Agra kenti, Yamuna kenti
11	İlginç İcatlar	Hemşire, Bloomingdales dükkani, sürücü
12	İnsan Vücudu Hakkında Bilmediklerimiz	Tasarımcı, araştırmacı
13	Başarabilmek	Albert Einstein, Öğretmen, Thomas Edison, Bill Gates, Lionel Messi
14	Bunları Biliyor Musunuz?	Kaptan
15	Müzikle Tedavi	Filozof, Konfiçyüs
16	Ünlü Kaplıcalar	Grand Prizma-2, Yellowstone National Park, Baden Baden-2
17	Başlıksız	Sunay Akın
18	Ünlü Seyyahlar	Evliya Çelebi, İbn-i Batuta-2, Tanca, Marco Polo-2
TOPLAM		66

Tablo 43'te İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B2 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki "Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu"na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, B2 düzeyinde Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü başlığı altında toplamda 66 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; "Günümüzde İletişim" (f=19) metnindeyken, en az; "Başlıksız, Meryem Ana Evi ve Kalıcı Moda Var Mıdır?" (f=1) metinlerindedir. "Peri Bacaları, Renklerin İnsan Psikolojisine Etkisi ve Ye Kürküm Ye" metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 44: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki "Millî Tarih Boyutu"na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Millî Tarih
1	Peri Bacaları	Padişah-2
TOPLAM		2

Tablo 44'te İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B2 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki "Millî Tarih Boyutu"na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre B2 düzeyinde Millî Tarih başlığı altında toplamda 2 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altındaki kelimeler sadece "Peri Bacaları" metnindedir. Diğer metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 45: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki "Millî Coğrafya Boyutu"na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Millî Coğrafya
1	Meryem Ana Evi	Ege bölgesi-3, İzmir, Efes
2	Kalıcı Moda Var Mıdır?	Peri bacaları-7, Kapadokya-2
3	Müzikle Tedavi	II. Beyazıt külliyesi, Edirne, Edirne Şifahanesi
4	Ünlü Kaplıcalar	Pamukkale, Denizli
5	Başlıksız	Göztepe
6	Ünlü Seyyahlar	Seyahatname-3, İbn-i Batuta Seyahatnamesi
7	Ye Kürküm Ye	Ye Kürküm Ye, Nasreddin Hoca
TOPLAM		19

Tablo 45'te İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B2 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki "Millî Coğrafya Boyutu"na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, B2 düzeyinde Millî Coğrafya başlığı altında toplamda 19 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; "Kalıcı Moda Var Mıdır?" (f=9) metnindeyken, en az; "Başlıksız" (f=1) metnindedir. "İlginç İcatlar, İnsan Vücudu Hakkında Bilmediklerimiz, Başarabilmek, Bunları Biliyor Musunuz? Türkçedeki Hayret Nidaları, Tac Mahal, Peri Bacaları, Moda Nedir? Ne Değildir? Renklerin İnsan Psikolojisine Etkisi, Kişilik ve Karakter,

Ulaşım Araçları, Günümüzde İletişim, Çocukluğumdan Bugüne Teknoloji, Turizmde Çekyat Yöntemi” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 46: *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Klişeler ve Millî Kimlik Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	Klişeler ve Millî Kimlik
1	Turizmde Çekyat Yöntemi	Türk kültürü
2	Ulaşım Araçları	Şimdilik biraz tuzlu
3	İnsan Vücudu Hakkında Bilmediklerimiz	Hayranlık duymak, Gözler önüne sermek
4	Ünlü Seyyahlar	Seyahatname-3, İbn-i Batuta, Seyahatname, İbn-i Batuta Seyahatnamesi
TOPLAM		10

Tablo 46’da İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B2 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Klişeler ve Millî Kimlik Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, B2 düzeyinde Klişeler ve Millî Kimlik başlığı altında toplamda 10 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Ünlü Seyyahlar” (f=9) metnindeyken, en az; “Turizmde Çek Yat Yöntemi ve Günümüzde İletişim” (f=1) metinindedir. “İlginç İcatlar, İnsan Vücudu Hakkında Bilmediklerimiz, Başarabilmek, Bunları Biliyor Musunuz? Türkçedeki Hayret Nidaları, Tac Mahal, Peri Bacaları, Moda Nedir? Ne Değildir? Renklerin İnsan Psikolojisine Etkisi, Kişilik ve Karakter, Ulaşım Araçları, Çocukluğumdan Bugüne Teknoloji” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 47: *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe C1+ Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup
1	Saatin İcadı	Sümerler, Mısırlılar, Yunanlılar, Romalılar, Mısır, Kuzey Afrika
2	Ünlü Bilim Adamlarının Çocuklukları	İngilizce, Latince, Avrupa
3	Ünlü Aşıklar ve Aşk Mektupları	Almanya
4	Satranç ve Tavla	Rus, İngiliz
5	Lumiere Kardeşler	Mısır, Hindistan-2, İran, Arap-2, Avrupa-2, İspanyolca
6	Susuz Yaz	Lyon, Amerika-3, Fransızca
7	Yabancı Ülkelerde Yayımlanan Türk Dizileri	Türkiye-2, Berlin-3, Türk-3, Venedik, Cannes-5, Alman, Almanya-2, Roma
8	Sanat Nedir?	Türk-19, Amerika, Avrupa, Yunanlılar, Yunanca-2, Yunanistan-3, Türkçe-4, Yunan-11, Arap-8, Dubai, Ortadoğu-4, Balkanlar-2
9	Türk Süsleme Sanatları	Türkçe, İngilizce, Arapça, Almanca, Avrupa
10	Mizah Her Kapıyı Açar	Türk-5, Mısır, Roma, Yunan, Bizans
11	Mizah Türleri	Farsça-2, Türkçe 2, Hindistan-2, İran-2
12	Hasan Kaçan	Türkistan-2, Arapça-2, Uygur-2, Arap-5
13	Dünden Bugüne	Avrupa-2, Latince
14	Türkiye	Yunan
15	Dünyamız	Fransa, Karadenizli
16	Küresel Isınma Nedir?	Türk
17	Dünya	Lidya-4, Asur-5, Türk, Çin, İngiliz, ABD
18	Gençlerin Medya Tüketimi	Türkiye-6
19	İnternet ve Medya Bağımlılığı	Mısır, Hintli, Avrupa

20	Dört Yapraklı Yonca	İrlanda, Galler, Kelt, Afrikalı, Hindistan, Eski Yunan-2, Roma-2, Japonya, Orta Asya Türk topluluğu
21	12 Hayvanlı Türk Takvimi	Amerika, Kızılderili, Fransız, İngiliz
22	Dünya Çevre Koruma Günü	Çinli-2, Türk-11, Asya-2
23	Ekonomik Krizler	Brezilya, Stockholm-2, Rio-2 Türkiye-2, Meksika-4, Latin Amerika-2, Türk, Endonezya-2, Asya-3, Endonezya, Güney Kore-2, Tayland Hong Kong, Malezya, Laos Filipinler, Çin Halk Cumhuriyet
24	Evlilik	Tayvan, Singapur, Vietnam, Japonya
25	Film Festivalleri	Türkiye, Türk, Hindistan, Çin-5 Türkiye, Asya-2, Avrupa-2, Fransa Cannes-6, Avrupa-2, Los Angeles-2
26	İlk Kanunlar	Türk-2, Roma İmparatorluğu-2
27	İlk Üniversiteler	Türkçe, Arapça, Fransızca, Fas İngilizce, Rusça, İspanya
28	İsim Şehir	Arap, Avrupa, Ortadoğu, İran, Bosna Hersek, Hırvatistan, Arnavutluk Afganistan, Danimarka-2, İsveç-7 Malmö-2, Kopenhag-2, İngiliz İngiltere-2, Sicilya-3, İtalyan-2, Amerika-2, Avustralya, Norveç-3 Amerikan, İsrail, Hawaii-5, Oahu -2, Stokholm, Kopenhag
29	İstanbul Kültür Sanat Vakfı	Türkiye-5, Türkiye Cumhuriyeti, Avrupa, Berlin, Stutgart, Amsterdam, Rotterdam, Rusya, Viyana, Fransa, Venedik
30	Türkiye’de Saygı	Türkiye-2, Türk-3, Kore-4, Kore Yayın Komisyonu, Fransa, Fransız-5
31	Cengiz Aytmatov	Kırgızistan
32	Cengiz Dağcı	Kırım-9, Yalta, Ukrayna, Alman-2, Londra, İngiltere, Türk, Kırım Türkleri, Türkçe-3
33	Hilmi Yavuz	İngiltere, Türkçe
34	Mahmut Derviş	Filistinli, Filistin, Lübnan, Sovyetler Birliği
35	Mehmet Akif Ersoy	Türk
36	Nazım Hikmet	Romanya
37	Necip Fazıl Kısakürek	Türk-2, Türkiye
38	Sezai Karakoç	Türkiye
39	Yunus Emre	Türk, Türkçe-2
40	Cemil Meriç	Türk, Yunanistan, Fransız-5, Fransızca, İngilizce, Arapça Alman, Amerikan-2, Fransız, İngiliz İtalyan
TOPLAM		388

Tablo 47’de İstanbul Yabancılar İçin Türkçe C1+ düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, C1+ düzeyinde Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup başlığı altında toplamda 388 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Yabancı Ülkelerde Yayımlanan Türk Dizileri” (f=87) metnindeyken, en az; “Ünlü Bilim Adamlarının Çocuklukları, Hasan Kaçan, Gençlerin Medya Tüketimi, Cengiz Aytmatov, Mehmet Akif Ersoy, Nazım Hikmet ve Sezai Karakoç” (f=1) metinlerindedir. “24 Saat Yetmiyorsa, Aşkın Kimyası, Aşkın Sırrı, Büyük İkramiyeyi Kazanıp Sonra Kaybedenler, Elmas Gerdanlık, Arzuhalde Dilekçeye, İş Görüşmesinde İşverenler Nelere Dikkat Eder? Fatih Sultan Mehmet Mahkemedede, Bilgi Teknolojisi, Bilgi Toplumu Üniversiteler, Sanat Türleri, Esaretin Bedeli, Mizah Her Kapıyı Açar, Öğrenciler İçin Tasarruf

Yöntemleri, Mert, Sözün Özü, Ahmet Hamdi Tanpınar, Cemal Süreya, Adalet Nedir? ve Suç Nedir?” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 48: *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe C1+ Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Etkileşim Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

Metin No	Metin	Toplumsal Etkileşim
1	Ünlü Bilim Adamlarının Çocuklukları	Pauline
2	Ünlü Aşıklar ve Aşk Mektupları	Aragon-3, Elsa-4, Maria-3, Mileva-3
3	Aşkın Sırrı	Jane-7
4	Büyük İkramiyeyi Kazanıp Sonra Kaybedenler	Pınar Şirin, Osman Kaplan Cem Postacı, Mehmet Sarioğlu
5	Elmas Gerdanlık	Mathilde-6, Madame Loisel Madam Forester-5, Mösyö Loisel Loisel-10, Mathilde Loise
6	Dünya	Alan Stern
7	Mert	Mert-22
8	İnternet ve Medya Bağımlılığı	Mustafa Kara-3, Cengizhan Çelik, Brad Keselowski-3, Paul Montoya-2, Claire Lin
9	12 Hayvanlı Türk Takvimi	Edouard Chavannes
10	Cemal Süreya	Cemalettin Seber
11	Cengiz Dağcı	Cemalettin Seber
12	Hilmi Yavuz	Ali Hikmet, Talat Halman
Toplam		88

Tablo 48’de İstanbul Yabancılar İçin Türkçe C1+ düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsal Etkileşim Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, C1+ düzeyinde Toplumsal Etkileşim başlığı altında toplamda 88 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Elmas Gerdanlık” (f=24) metnindeyken, en az; “Ünlü Bilim Adamlarının Çocuklukları, Mizah Her Kapıyı Açar, Dünya, 12 Hayvanlı Türk Takvimi, Cemal Süreya, Cengiz Dağcı” (f=1) metinlerindedir. “Saatin İcadı, 24 Saat Yetmiyorsa, Aşkın Kimyası, Aşkın Sırrı, Büyük İkramiyeyi Kazanıp Sonra Kaybedenler, Elmas Gerdanlık, Arzuholden Dilekçeye, İş Görüşmesinde İşverenler Nelere Dikkat Eder? Fatih Sultan Mehmet Mahkemedede, Lumiere Kardeşler, Susuz Yaz, Yabancı Ülkelerde Yayımlanan Türk Dizileri, Bilgi Teknolojisi, Bilgi Toplumu Üniversiteler, Sanat Türleri, Esaretin Bedeli, Mizah Her Kapıyı Açar, Öğrenciler İçin Tasarruf Yöntemleri, Mert, Sözün Özü, Ahmet Hamdi Tanpınar, Cemal Süreya, Adalet Nedir? ve Suç Nedir?” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 49: *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe C1+ Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “İnançlar ve Davranışlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

Metin No	Metin	İnançlar ve Davranışlar
1	Büyük İkramiyeyi Kazanıp Sonra Kaybedenler	Şansım yaver git, Şans bana güldü Şansım yardım et, Şanslı olarak dünyaya gelmişim, Bizde şans mı var? Şanssızın biriyim, Bizde de ne şans var, Şansım olsaydı bu hale düşmezdim
2	Arzuholden Dilekçeye	Ayasofya Camisi

3	Fatih Sultan Mehmed Mahkemede	Cami-6, Allah
4	Türk Süsleme Sanatları	Müslüman-2, Hristiyan-2, Süryani, İncil, Mani dini-2
5	Mizah Her Kapıyı Açar	Kilise
6	Dünden Bugüne	Tanrı
7	Dört Yapraklı Yonca	Dört Yapraklı Yonca-6, Hristiyan Hz. Havva, Cennet bahçesi
8	Sözün Özü	Druid rahipleri-2, Şeytan-6, Cin-2
9	Evlilik	Şeytan Kuşu, Cadı Kuşu, Çiftçi Allah-2, Arşî Dede
10	İlk Üniversiteler	Cehennemin kapısı
11	Mehmet Akif Ersoy	Kurtuba Camii, Camii-3
12	Necip Fazıl Kısakürek	Kur'an-2
13	Yunus Emre	İslam-2
Toplam		63

Tablo 49’da İstanbul Yabancılar İçin Türkçe C1+ düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “İnançlar ve Davranışlar Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, C1+ düzeyinde İnançlar ve Davranışlar başlığı altında toplamda 63 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Dört Yapraklı Yonca” (f=22) metnindeyken, en az; “Arzuhalden Dilekçeye, Dünden Bugüne, Evlilik, Cemal Süreya, Cengiz Dağcı” (f=1) metinlerindedir. “Saatin İcadı, 24 Saat Yetmiyorsa, Ünlü Bilim Adamının Çocuklukları, Aşkın Kimyası, Ünlü Âşıklar ve Aşk Mektupları, Aşkın Sırrı, Elmas Gerdanlık, Arzuhalden Dilekçeye, İş Görüşmesinde İşverenler Nelere Dikkat Eder? Lumiere Kardeşler, Susuz Yaz, Yabancı Ülkelerde Yayımlanan Türk Dizileri, Bilgi Teknolojisi, Bilgi Toplumu Üniversiteler, Sanat Nedir? Sanat Türleri, Esaretin Bedeli, Mizah Türleri, Hasan Kaçan, Türkiye, Öğrenciler İçin Tasarruf Yöntemleri, Dünyamız, Küresel Isınma Nedir? Dünya, Gençlerin Medya Tüketimi, İnternet ve Medya Bağımlılığı, Mert, 12 Hayvanlı, İstanbul Kültür Sanat Vakfı, Türkiye’de Saygı, Dünya Çevre Koruma Günü, Ekonomik Krizler, Film Festivalleri, İlk Kanunlar, İsim Şehir, Ahmet Hamdi Tanpınar, Cemal Süreya, Cengiz Aytmatov, Cengiz Dağcı, Hilmi Yavuz, Mahmut Derviş, Nazım Hikmet, Sezai Karakoç, Cemil Meriç, Adalet Nedir? ve Suç Nedir?” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 50: İstanbul Yabancılar İçin Türkçe C1+ Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Toplumsal Kurumlar
1	24 Saat Yetmiyorsa	Üniversite Tıp Fakültesi
2	Elmas Gerdanlık	Bayındırlık Bakanlığı
3	Fatih Sultan Mehmed Mahkemede	Mahkeme-8
4	Lumiere Kardeşler	Lumiere Fabrikası
5	Susuz Yaz	Türk Kadınlar Birliği, Üniversite
6	Yabancı Ülkelerde Yayımlanan Türk Dizileri	Kültür ve Turizm Bakanlığı-2, Kültür ve Turizm Bakanlığı Telif, Hakları, Genel Müdürlüğü-1, Damaşnyı TV-2, Sanayi Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Birleşik Arap

7	Bilgi Teknolojisi	Emirlikleri gazetesi, Gulf News-3
8	Bilgi Toplumu Üniversiteler	Okul
9	Adalet Nedir?	Üniversite-7, Fabrika, Devlet
10	Esaretin Bedeli	Mahkeme, Devlet-5
11	Mizah Her Kapıyı Açar	Hapishane-21, Kütüphane-3
12	Mizah Türleri	Tiyatro-2
13	Dünden Bugüne	Meclis, Okul, Hapishane
14	Öğrenciler İçin Tasarruf Yöntemleri	Merkez bankası-2, Lokanta, Banka-2
15	Dünyamız	Belediye, Üniversite, Kütüphane-2
16	Küresel Isınma Nedir?	
17	Dünya	NASA-3, Uluslararası Uzay İstasyonu-2
18	İnternet ve Medya Bağımlılığı	Prof. Dr. Mazhar Osman Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Eğitim ve Araştırma Hastanesi, İnternet Bağımlılığı Polikliniği, Okul, PayScale
19	Dünya Çevre Koruma Günü	Birleşmiş Milletler
20	Film Festivalleri	Aspendos Tiyatrosu, Belediye-3
21	İlk Üniversiteler	Antalya Kültür ve Sanat Vakfı, Antalya Kültür Merkezi, Uluslararası Avrasya Film Festivali, Sinema Sanatları ve Bilimleri Akademisi-2
22	İsim Şehir	Üniversite-14, İstanbul Üniversitesi
23	İstanbul Kültür Sanat Vakfı	Keyrivan Üniversitesi-2, Kurtuba Üniversitesi, Saray, Hastane, Medrese-8, Yükseköğretim kurumu-2
24	Ahmet Hamdi Tanpınar	Danmarks Radio, Sveriges Television
25	Cemal Süreya	İstanbul Kültür Sanat Vakfı-3, Sivil toplum kuruluşu, Vakıf-2
26	Cengiz Aytmatov	Lise, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi-3
27	Cengiz Dağcı	Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi
28	Hilmi Yavuz	Maliye ve İktisat Bölümü, Maliye Bakanlığı
29	Sezai Karakoç	Moskova Üniversitesi Edebiyat Fakültesi, Sovyet Komünist Partisi, Yazarlar Birliği
30	Cemil Meriç	İlkokul, Ortaokul, Kırm Pedagoji Enstitüsü
		İstanbul Kabataş Erkek Lisesi-2, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi, Mimar Sinan Üniversitesi
		İstanbul Teknik Üniversitesi, Boğaziçi Üniversitesi, Bilkent Üniversitesi
		İlkokul, Gaziantep Lisesi, Ankara Üniversitesi, Siyasal Bilgiler Fakültesi
		Antakya Sultanisi, İstanbul Üniversitesi-2, Sosyoloji Bölümü
	Toplam	235

Tablo 50’de İstanbul Yabancılar İçin Türkçe C1+ düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, C1+ düzeyinde Toplumsal Kurumlar başlığı altında toplamda 235 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Susuz Yaz” (f=52) metnindeyken, en az; “Elmas Gerdanlık, Lumiere Kardeşler, ” (f=1) metinlerindedir. “Saatin İcadı, 24 Saat Yetmiyorsa, Ünlü Bilim Adamının Çocuklukları, Aşkın Kimyası, Ünlü Âşıklar ve Aşk Mektupları, Aşkın Sırrı, Arzuhalden Dilekçeye, İş Görüşmesinde İşverenler Nelere Dikkat Eder? Yabancı Ülkelerde Yayımlanan Türk Dizileri, Bilgi Teknolojisi, Bilgi Toplumu Üniversiteler, Sanat Nedir? Sanat Türleri, Esaretin Bedeli, Mizah Türleri, Hasan Kaçan, Türkiye, Öğrenciler İçin Tasarruf Yöntemleri, Dünyamız, Küresel Isınma Nedir? Dünya, Gençlerin Medya Tüketimi, İnternet ve Medya Bağımlılığı, Mert, 12 Hayvanlı Türk Takvimi, İstanbul Kültür Sanat Vakfı, Türkiye’de Saygı, Dünya

Çevre Koruma Günü, Ekonomik Krizler, Film Festivalleri, İlk Kanunlar, İsim Şehir, Ahmet Hamdi Tanpınar, Cemal Süreya, Cengiz Aytmatov, Cengiz Dağcı, Hilmi Yavuz, Mahmut Derviş, Nazım Hikmet, Sezai Karakoç, Cemil Meriç, Adalet Nedir? ve Suç Nedir?” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 51: *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe C1+ Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü
1	24 Saat Yetmiyorsa	Psikoterapistten, Ev hanımı Facebook, Öğrenci
2	Ünlü Bilim Adamlarının Çocuklukları	Albert Einstein-2, Hermann, Piyanist
3	Aşkın Kimyası	Antropolog, Şair, Psikolog, Filozoflar Bilim adamları, Kenan Kalecikli
4	Ünlü Aşıklar ve Aşk Mektupları	Gorki, Yazar, Şair, Dostoyevski-3, Einstein-4
5	Aşkın Sırrı	Baba-3, Anne-3
6	Büyük İkramiyeyi Kazanıp Sonra Kaybedenler	Marangoz, Hilton otel
7	Satranç ve Tavla	Lucena, Oyuncu
8	Elmas Gerdanlık	Memur, Palas Royal, Kuyumcu, Champs Elysee
9	Arzuhalde Dilekçeye	Arzuhâlici-8, Yeni Cami
10	Fatih Sultan Mehmed Mahkemede	Fatih Sultan Mehmet-18, Kadı-10 Mimar-13, Mimar Atik Sinan-4 Kadı Hızır Bey-3, Evliya Çelebi
11	Lumiere Kardeşler	Lumiere Kardeşler-5, Edison, İşçi, La Ciotat Garı-2, Alay, Nalbant, Kâğıt, Oyunu, Ayrık Otlar, Duvar, Deniz, Haliç'in Panoraması, Boğaziçi, Kıyıların Panoraması, Türk Topçusu, Türk Piyadesinin Geçit Töreni, Rus Çarı II. Nikola, Lumiere sineması, Louise Lumiere, Lumiere
12	Susuz Yaz	Metin Erksan-5, Susuz Yaz-13, Hülya KOÇYİĞİT-3, Merito Biennale, Martin Scorsese-2, Dünya Sinema Vakfı, Fatih Akın-7, Duvara karşı-2, Yılanların Öcü, Necati Cumalı, Kuyu, Türkan ŞORAY, Ayhan ışık, Elveda Rumeli, Berrak Tüzünataç, Serdar Akar, Şebnem Sönmez, Hellen Mirren, Cannes Festivali, Harry Potter, Cannes-5, Michelangelo
13	Yabancı Ülkelerde Yayımlanan Türk Dizileri	Kurtlar Vadisi, Deli Yürek, Gümüş-3, Bumerang Cehennemi, Yaprak Dökümü, Acı Hayat, Asmalı Konak, Sakarya Fırat, Elveda Rumeli, Muhteşem Yüzyıl-3, Sıla, Acı hayat, Yer Gök Aşk, Deniz Yıldızı, Lale Devri
14	Bilgi Teknolojisi	Öğretmen, Öğrenci-3
15	Bilgi Toplumu Üniversiteler	Thomas A. Stewart
16	Sanat Nedir?	Thomas Munro, Marks, Hegel, Kant, Croce, Collingwood
17	Sanat Türleri	Heykeltıraş-3, Marangoz-4, Terzi-2, Aşçı
18	Türk Süsleme Sanatları	Şeyh Hamdullah, Hafız Osman-2, Nakkaş, Musavvir, Ressam
19	Suç Nedir?	Filozof-3, Yargı görevlisi, Aristoteles-2, Platon-2, Devlet-1
20	Adalet Nedir?	Mahkeme, Devlet-5
21	Esaretin Bedeli	Esaretin Bedeli-2, Stephen King, Banka müdürü-9, Müdür-6, Hapishane müdürü-7, Cezaevi müdürü, Bankacı-2
22	Mizah Her Kapıyı Açar	Senaryo yazarı, Mizahçı-2, Siyasetçi-2, Kral-4, Öykü anlatıcısı, Aristofanes-2, Freud, Filozof
23	Mizah Türleri	Milletvekili-4, Öğretmen-2, Öğrenci
24	Hasan Kaçan	Politikacı, Enis Batur, Yargıç, Anne, Baba Hasan Kaçan-6, Karikatürist, Dizi ile film oyuncusu, Film yapımcısı, Oğuz Aral-2, Gırgır dergisi-2, Köşe yazarlığı, Eşşek Herif ve Cork, Heredot Cevdet, Ekmek teknesi, Eşref saati, Kaptan Küstü, A.R.O.G., Keskin Ustura, Kurtlar Vadisi, Kurtlar Vadisi Terör, Yapımcı
25	Dünden Bugüne	Asur Kralı Sanherip, Osmanlı İmparatoru Fatih Sultan Mehmet Han, Amerika Birleşik Devletleri'nde, Massachusetts Hükümeti, İngiltere“Goldsmiths, Frank McNamara, Avukat

26	Öğrenciler İçin Tasarruf Yöntemleri	Öğrenci-8
27	Dünyamız	Pisagor-2, Biruni, Aristo, Kopernik , Galileo, Macellan, Kristoph KOLOMB, Everest Dağı, Mariana çukuru, Ekvator-2
28	Küresel Isınma Nedir?	Bilim adamı-3
29	Dünya	Astronot-5, Yaşam destek mühendisliği, Bilgisayar mühendisliği , Elektronik ve mekanik mühendisliği
30	Gençlerin Medya Tüketimi	Youth İnsight, Facebook-2
31	Mert	Öğretmen-2, Öğrenci, Anne-12, Baba-21, Polis-3, Gazeteci-2, Sunucu-2, Gazi Mustafa Kemal Mahallesi
32	İnternet ve Medya Bağımlılığı	Anne, Baba, Belediye Başkanı, Twitter-5, Facebook-13, Foursquare-2, Instagram
33	Evlilik	Astroloji uzmanı-2
34	İlk Kanunlar	Babil Kralı Hammurabi -3
35	İlk Üniversiteler	II. Abdülhamit, Bilim adamı-2, Hoca, Fez
36	İsim Şehir	Muhteşem Yüzyıl-3, Kanuni sultan Süleyman, Hürrem, Lost-4, John Locke, Terry O'Quinn, The Bridge, Politikacı, Oresund Köprüsü , Sherlock Holmes out Kurt Wallender ,Lillehammer-4, Kurt Wallander, Komiser, Salvo Moltobano, Vigata-2, Frank Tagliano-2
37	İstanbul Kültür Sanat Vakfı	Dr. Nejat F. Eczacıbaşı
38	Türkiye'de Saygı	Amca, Teyze
39	Ahmet Hamdi Tanpınar	Ahmet Hamdi Tanpınar-4, Yeni Türk Edebiyat profesörlüğü, Milletvekili, Milli, Eğitim müfettişliği, Yahya Kemal-2, Ahmet Haşım, Paul Valery, Marcel Proust, Huzur
40	Cemal Süreya	Cemal Süreya-2, Müfettiş yardımcılığı
41	Cengiz Aytmatov	Müfettişlik
42	Cengiz Dağcı	Cengiz Aytmatov-4, Talas, Bişkek, Şeker Köyü, Cemile, Köy Sovyet Kolhozu Sekreterliği, Muhabirlik, Editörlük, Yazar
43	Hilmi Yavuz	Cengiz Dağcı-3, Gurzuf köyü, Kantar sokağı Hilmi Yavuz-3, Behçet Necatigil, BBC, Cumhuriyet, Milliyet, Dönüm, Yeni Ortam, Öğretim görevlisi-2
44	Mahmut Derviş	Mahmut Derviş-4, El İthad, El Cedid, Yazı işleri müdürü, Beyrut, Lenin
45	Mehmet Akif Ersoy	Mehmet Akif Ersoy-5, Safahat-3
46	Nazım Hikmet	Nazım Hikmet Ran, Selanik, Batum, Moskova-3, Öğretmen, Gazeteci
47	Necip Fazıl Kısakürek	Necip Fazıl Kısakürek-4, Şair, Yazar, Kaldırımlar, Öürmcek Ağı, Abdülhakim Arvâsî, Reis Bey, Bir Adam Yaratmak, Batı Tefekkürü Ve İslam Tasavvufu, Türkiye'nin Manzarası
48	Sezai Karakoç	Sezai Karakoç-4, Müfettiş yardımcılığı, Mona Rosa-19
49	Yunus Emre	Yunus Emre-5, Tapduk Emre
50	Cemil Meriç	Cemil Meriç-3, İlkokul öğretmenliği, Nahiye müdürlüğü, Fransızca öğretmenliği, İnsan, Yücel, Gün, Okutmanlık, Fildişi Kuleden, Bu Ülke, Umrandan Uygurlığa, Mağaradakiler, Kırk Ambar, Bir Facianın Hikâyesi, Işık Doğudan Gelir, Kültürden İrfana, Sosyologlar-3, Antropolog, Durkheim
Toplam		522

Tablo 51’de İstanbul Yabancılar İçin Türkçe C1+ düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre C1+ düzeyinde Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü başlığı altında toplamda 522 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Fatih Sultan Mehmet Mahkemedede” (f=49) metnindeyken, en az; “Bilgi Toplumu Üniversiteler, İstanbul Kültür Sanat Vakfı”

(f=1) metinlerindedir. “Saatin İcadı, İş Görüşmesinde İşverenler Nelere Dikkat Eder? Susuz Yaz, Mizah Her Kapıyı Açar, Türkiye, Dört Yapraklı Yonca, 12 Hayvanlı Türk Takvimi, Dünya Çevre Koruma Günü, Sözün Özü, Ekonomik Krizler, Film Festivalleri, Mahmut Derviş ve Suç Nedir? ” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 52: *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe C1+ Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Tarih Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	Millî Tarih
1	Fatih Sultan Mehmed Mahkemede	Padişah
2	12 Hayvanlı Türk Takvimi	Göktürk, Uygur Türkleri, Tuna Bulgar Türkü, Bulgar Türkü, İtil Bulgar Türkü, Hun Türkleri
3	İlk Üniversiteler	Darülfünun-3, Osmanlı İmparatorluğu, Nizamiye Medreseleri-4, Büyük Selçuklu Devleti, Nizamülmülk-2
TOPLAM		23

Tablo 52’de İstanbul Yabancılar İçin Türkçe C1+ düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Millî Tarih Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre C1+ düzeyinde Millî Tarih başlığı altında toplamda 23 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “İlk Üniversiteler” (f=11) metnindeyken, en az; “Fatih Sultan Mehmet Mahkemede ” (f=1) metinlerindedir. “Saatin İcadı, 24 Saat Yetmiyorsa, Ünlü Bilim Adamlarının Çocuklukları, Aşkın Kimyası, Ünlü Âşıklar ve Aşk Mektupları, Aşkın Sırrı, Büyük İkramiyeyi Kazanıp Sonra Kaybedenler, Satranç ve Tavla, Elmas Gerdanlık, Arzuhalden Dilekçeye, İş Görüşmesinde İşverenler Nelere Dikkat Eder? Lumiere Kardeşler, Susuz Yaz, Yabancı Ülkelerde Yayımlanan Türk Dizileri, Bilgi Teknolojisi, Bilgi Toplumu Üniversiteler, Sanat Nedir? Sanat Türleri, Suç Nedir? Adalet Nedir? Esaretin Bedeli, Mizah Her Kapıyı Açar, Mizah Türleri, Hasan Kaçan, Dünden Bugüne, Türkiye, Öğrenciler İçin Tasarruf Yöntemleri, Dünyamız, Küresel Isınma Nedir? Dünya, Gençlerin Medya Tüketimi, Mert, İnternet ve Medya Bağımlılığı, Dört Yapraklı Yonca, Dünya Çevre, Koruma Günü, Sözün Özü, Ekonomik Krizler, Evlilik, Film Festivalleri, İlk Kanunlar, İsim Şehir, İstanbul Kültür Sanat Vakfı, Türkiye’de Saygı, Ahmet Hamdi Tanpınar, Cemal Süreya, Cengiz Aytmatov, Cengiz Dağcı, Hilmi Yavuz, Mahmut Derviş, Mehmet Akif Ersoy, Nazım Hikmet, Necip Fazıl Kısakürek, Sezai Karakoç, Yunus Emre, Cemil Meriç” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 53: *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe C1+ Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Coğrafya Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	Millî Coğrafya
1	Büyük İkramiyeyi Kazanıp Sonra Kaybedenler	Denizli-2, İzmir, Çivril ilçesi, Adana Sarayköy ilçesi, Tırkaz köyü
2	Arzuhalden Dilekçeye	İstanbul, Beyazıt, Sultan Ahmet Meydanı
3	Fatih Sultan Mehmed Mahkemede	İstanbul-4, Ayasofya-5
4	Lumiere Kardeşler	İstanbul
5	Türk Süsleme Sanatları	Anadolu-2
6	Hasan Kaçan	Kayseri-3, İncesu ilçesi, İstanbul
7	Dünden Bugüne	Anadolu-2, İstanbul, Simkeşhane
8	İnternet ve Medya Bağımlılığı	Bakırköy, Üsküdar-2
9	Film Festivalleri	Antalya-8
10	İlk Kanunlar	Mezopotamya
11	İsim Şehir	İstanbul-3, Ayasofya Müzesi, Sultanahmet Camii, Ayasofya Hürrem Sultan Hamamı
12	İstanbul Kültür Sanat Vakfı	İstanbul-6
13	Ahmet Hamdi Tanpınar	İstanbul, Maraş, Rumeli, Hisar
14	Cemal Süreya	Erzincan, İstanbul
15	Cengiz Dağcı	Akmescit
16	Hilmi Yavuz	İstanbul
17	Mehmet Akif Ersoy	Sivas-3, İstanbul
18	Nazım Hikmet	Anadolu, Çankırı, Bursa
19	Necip Fazıl Kısakürek	İstanbul-3
20	Sezai Karakoç	Ergani-3, Dicle, Maden, Anadolu
21	Cemil Meriç	Hatay-2, Elazığ, İstanbul
TOPLAM		83

Tablo 53'te İstanbul Yabancılar İçin Türkçe C1+ düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Millî Coğrafya Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, C1+ düzeyinde Millî Coğrafya başlığı altında toplamda 83 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Film Festivalleri” (f=8) metnindeyken, en az; “Lumiere Kardeşler, Mahmut Derviş, Hilmi Yavuz, ” (f=1) metinlerindedir. “Saatin İcadı, 24 Saat Yetmiyorsa, Ünlü Bilim Adamlarının Çocuklukları, Aşkın Kimyası, Ünlü Âşıklar ve Aşk Mektupları, Aşkın Sırrı, Büyük İkramiyeyi Kazanıp Sonra Kaybedenler, Satranç ve Tavla, Elmas Gerdanlık, Arzuhalden Dilekçeye, İş Görüşmesinde İşverenler Nelere Dikkat Eder? Susuz Yaz, Yabancı Ülkelerde Yayınlanan Türk Dizileri, Bilgi Teknolojisi, Bilgi Toplumu Üniversiteler, Sanat Nedir? Sanat Türleri, Suç Nedir? Adalet Nedir? Esaretin Bedeli, Mizah Her Kapıyı Açar, Mizah Türleri, Dünden Bugüne, Türkiye, Öğrenciler İçin Tasarruf Yöntemleri, Dünyamız, Küresel Isınma Nedir? Dünya, Gençlerin Medya Tüketimi, Mert, İnternet ve Medya Bağımlılığı, Dört Yapraklı Yonca, Dünya Çevre, Koruma Günü, Sözüün Özü, Ekonomik Krizler, Evlilik, İlk Kanunlar, İsim Şehir, İstanbul Kültür Sanat Vakfı, Türkiye’de Saygı, Ahmet Hamdi Tanpınar, Cemal Süreya, Cengiz Aytmatov, Cengiz Dağcı, Mahmut Derviş, Mehmet Akif Ersoy, Nazım Hikmet, Necip Fazıl Kısakürek, Sezai Karakoç, Yunus Emre, Cemil Meriç” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 54: *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe C1+ Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Klişeler ve Millî Kimlik Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	Klişeler ve Millî Kimlik
1	Elmas Gerdanlık	Çeyiz
2	Fatih Sultan Mehmed Mahkemede	Emrin başım üstüne Fatihler Fatihi
3	Türk Süsleme Sanatları	Ebru-4 Türk kâğıdı Tezhip-7 Hat -2 Nakış Tasvir Minyatür-16
4	Suç Nedir?	Göz ardı etmek
5	Mizah Her Kapıyı Açar	Nasrettin Hoca Bektaşî fıkraları Marco Paşa hikâyeleri Karagöz Hacivat Nasreddin Hoca
6	Hasan Kaçan	Pes doğrusu
7	Mert	Bıçak çekmek
8	İnternet ve Medya Bağımlılığı	12 Hayvanlı Takvim-11
9	12 Hayvanlı Türk Takvimi	İstiklal Marşı
10	Mehmet Akif Ersoy	
TOPLAM		66

Tablo 54’te İstanbul Yabancılar İçin Türkçe C1+ düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Klişeler ve Millî Kimlik Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre C1+ düzeyinde Klişeler ve Millî Kimlik başlığı altında toplamda 66 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Türk Süsleme Sanatları” (f=32) metnindeyken, en az; “Hasan Kaçan, Elmas Gerdanlık, Mert, Mehmet Akif Ersoy, İnternet ve Medya Bağımlılığı ve İlk Kanunlar” (f=1) metinlerindedir. “Saatin İcadı, 24 Saat Yetmiyorsa, Ünlü Bilim Adamlarının Çocuklukları, Aşkın Kimyası, Ünlü Âşıklar ve Aşk Mektupları, Lumiere Kardeşler, Mahmut Derviş, Hilmi Yavuz, Film Festivalleri, Aşkın Sırrı, Büyük İkramiyeyi Kazanıp Sonra Kaybedenler, Satranç ve Tavla, Arzuhalden Dilekçeye, İş Görüşmesinde İşverenler Nelere Dikkat Eder? Susuz Yaz, Yabancı Ülkelerde Yayımlanan Türk Dizileri, Bilgi Teknolojisi, Bilgi Toplumu Üniversiteler, Sanat Nedir? Sanat Türleri, Suç Nedir? Adalet Nedir? Esaretin Bedeli, Mizah Her Kapıyı Açar, Mizah Türleri, Dünden Bugüne, Türkiye, Öğrenciler İçin Tasarruf Yöntemleri, Dünyamız, Küresel Isınma Nedir? Dünya, Gençlerin Medya Tüketimi, Dört Yapraklı Yonca, Dünya Çevre, Koruma Günü, Sözün Özü, Ekonomik Krizler, Evlilik, İsim Şehir, İstanbul Kültür Sanat Vakfı, Türkiye’de Saygı, Ahmet Hamdi Tanpınar, Cemal Süreya, Cengiz Aytmatov, Cengiz Dağcı, Mahmut Derviş, Nazım Hikmet, Necip Fazıl Kısakürek, Sezai Karakoç, Yunus Emre, Cemil Meriç” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

4. 2. 2. Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitaplarında Yer Alan Değer Aktarımı Referanslarının Boyutlarına İlişkin Bulgular

Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitaplarında yer alan değer aktarımı referanslarının boyutlarına ilişkin bulgular aşağıdaki tablolarda verilmektedir.

Tablo 55: Gazi Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup
1	Ben ve Arkadaşlarım	Tanzanya, Kırgızistan, Bosna
2	Sınıfta İlk Gün	Afganistan, Kosova
3	Ben Kimim?	Almanya
4	Sayfa 13	Türkiye, Kazakistanlı, Türk
5	Ben Çok Hastayım	Türkiye-2
6	Çok Yaşa	Türkiye, Türkçe-3
TOPLAM		15

Tablo 55’te Gazi Yabancılar İçin Türkçe A1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, A1 düzeyinde Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup başlığı altında toplamda 15 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Çok Yaşa” (f=4) metnindeyken, en az; “Ben Kimim?” (f=1) metinindedir. “Ben ve Arkadaşlarım, Sınıfta İlk Gün, O Nasıl Biri? Kaç Kardeşin Var? Evim ve Çevrem, Emlak Ofisi, Hayat Nasıl Gidiyor? Kurs Kaçta? Tadı Damağımda, Lokantada, Öğrenciler Alışverişte, Manavda, Sayfa 39, Hastanede, Otogarda, Sayfa 48, Sayfa 54, İçinde Ne Var? Sevgili Günlük, Sayfa 63, Harçlık, Kahve Molası, Sayfa 71, Yeni Tarife, Sayfa 75, Şaka, Anıtkabir Ziyareti, Hakan’ın Yurttaki İlk Günü, Sayfa 87, Kapadokya Yolu, Sayfa 91, İyi Bayramlar, Mesajımız Var, Sayfa 105, Güzel Bir Günün Sonunda, Sayfa 110” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 56: Gazi Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Etkileşim Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Toplumsal Etkileşim
1	Ben ve Arkadaşlarım	Hamis, Amina-2, Erkin-2
2	Sınıfta İlk Gün	Masume-6, Era-6
3	Ben Kimim?	Gül, Mehmet, Elif, Can, Zehra, Ozan-2 Hande-2
4	Sayfa 13	Jamila Anar, Leyla, Erdem, Emir
5	O Nasıl Biri?	Haluk-2
6	Kaç Kardeşin Var?	İbrahim-3, Adem-4
7	Evim ve Çevrem	Buğra
8	Emlak Ofisi	İbrahim-6
9	Hayat Nasıl Gidiyor?	Duygu
10	Kurs Kaçta?	Murat-7
11	Tadı Damağımda	Remzi usta-6

12	Lokantada	Yakup-5, Yusuf-4
13	Öğrenciler	Ezgi-4, Eda-6
14	Alışverişte	
15	Sayfa 39	Olga-4, Neira-8
16	Ben Çok	Mussa-5
17	Hastayım	
18	Sayfa 48	Mustafa-5
19	Sayfa 54	Ayşe-3, Murat-4
20	İçinde Ne Var?	Dilek-6
21	Sevgili Günlük	Buket
22	Sayfa 63	Bora-8
23	Harçlık	Elif teyze-5
24	Kahve Molası	Özgür-5, Meltem-4
25	Sayfa 71	Anna-6, Turgay-6
26	Yeni Tarife	Ash-8
27	Sayfa 75	Kerem
28	Şaka	Mehmet
29	Hakan'ın	Hakan-4
30	Yurttaki İlk	
31	Günü	Ömer
32	Çok Yaşa	
33	Mesajınız Var	Leyla Hanım, Serhat bey, Yasemin, Emel-2, Mehmet, Bilge
34	Sayfa 105	Metehan-5, Tayfun-5, Tuğçe
35	Güzel Bir	Levent bey-6, Zeynep Hanım-9, Tolga-2, Murat-2, Levent, Zeynep
36	Günün Sonunda	
37	Sayfa 110	Burak-3, Beyefendi, Ağabey, Sinan, Musa-2
TOPLAM		200

Tablo 56'da Gazi Yabancılar İçin Türkçe A1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki "Toplumsal Etkileşim Grup Boyutu"na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre A1 düzeyinde Toplumsal Etkileşim başlığı altında toplamda 200 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; "Güzel Bir Günün Sonunda," (f=21) metnindeyken, en az; "Ben Kimim?" (f=1) metnindedir. "Ben ve Arkadaşlarım, Sınıfta İlk Gün, Sayfa 13, O Nasıl Biri? Kaç Kardeşin Var? Evim ve Çevrem, Emlak Ofisi, Hayat Nasıl Gidiyor? Kurs Kaçta? Tadı Damağında, Lokantada, Öğrenciler Alışverişte, İyi Bayramlar, Manavda, Sayfa 39, Ben Çok Hastayım, Hastanede, Otogarda, Sayfa 48, Sayfa 54, İçinde Ne Var? Sevgili Günlük, Sayfa 63, Harçlık, Kahve Molası, Sayfa 71, Yeni Tarife, Sayfa 75, Şaka, Anıtkabir Ziyareti, Hakan'ın Yurttaki İlk Günü, Sayfa 87, Kapadokya Yolu, Sayfa 91, İyi Bayramlar, Mesajınız Var, Sayfa 105, Sayfa 110" metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 57: Gazi Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki "İnançlar ve Davranışlar Boyutu"na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	İnançlar ve Davranışlar
1	Tadı Damağında	Hayırlı olsun
2	Manavda	Hayırlı işler-2, Kolay gelsin
3	Ben Çok Hastayım	Geçmiş olsun
4	Hastanede	Geçmiş olsun-2
5	Otogarda	Hayırlı yolculuklar
6	Harçlık	Kolay gelsin
7	Kahve Molası	Afiyet olsun
8	Sayfa 75	Kolay gelsin
9	Hakan'ın Yurttaki İlk Günü	Sağ olun
10	Çok Yaşa	ALLAH kavuştursun, Çok yaşa-2, Hoşça kal,

11	İyi Bayramlar	Geçmiş olsun, Yolun açık olsun, Afiyet olsun Ramazan bayramı, Bayram namazı, Namaz, Bayram-4
12	Güzel Bir Günün Sonunda	Mutlu seneler, İyi ki doğdun
TOPLAM		28

Tablo 57’de Gazi Yabancılar İçin Türkçe A1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “İnançlar ve Davranışlar Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, A1 düzeyinde İnançlar ve Davranışlar başlığı altında toplamda 28 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Çok yaşa ve İyi Bayramlar” (f=7) metnindeyken, en az; “Hakan’ın Yurttaki İlk Günü, Harçlık, Kahve Molası, Sayfa 75, Ben Çok Hastayım ve Tadı Damağımda” (f=1) metnindedir. “Ben ve Arkadaşlarım, Sınıfta İlk Gün, Sayfa 13, O Nasıl Biri? Kaç Kardeşin Var? Evim ve Çevrem, Emlak Ofisi, Hayat Nasıl Gidiyor? Kurs Kaçta? Lokantada, Öğrenciler Alışverişte, Sayfa 39, Sayfa 48, Sayfa 54, İçinde Ne Var? Sayfa 71, Yeni Tarife, Şaka, Anıtkabir Ziyareti, Sayfa 87, Kapadokya Yolu, Sayfa 91, İyi Bayramlar, Mesajınız Var, Sayfa 110” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 58: *Gazi Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	Toplumsal Kurumlar
1	Sayfa 13	Anaokulu
2	Ben Çok Hastayım	Hastane
3	Sayfa 54	Gazi hastanesi, Ziraat bankası-2
4	Kahve Molası	Fakülte
5	Şaka	Üniversite, Okul, Kütüphane-2
6	Anıtkabir Ziyareti	Müze
TOPLAM		11

Tablo 58’de Gazi Yabancılar İçin Türkçe A1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, A1 düzeyinde Toplumsal Kurumlar başlığı altında toplamda 11 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Şaka” (f=4) metnindeyken, en az; “Ben Çok Hastayım, Sayfa 13 ve Anıtkabir Ziyareti” (f=1) metnindedir. “Ben ve Arkadaşlarım, Sınıfta İlk Gün, Ben Kimim? O Nasıl Biri? Kaç Kardeşin Var? Evim ve Çevrem, Emlak Ofisi, Hayat Nasıl Gidiyor? Kurs Kaçta? Tadı Damağımda, Lokantada, Öğrenciler Alışverişte, Manavda, Sayfa 39, Hastanede, Otogarda, Sayfa 48, İçinde Ne Var? Sevgili Günlük, Sayfa 63, Harçlık, Kahve Molası, Sayfa 71, Yeni Tarife, Hakan’ın Yurttaki İlk Günü, Sayfa 87, Kapadokya Yolu, Sayfa 91, Çok Yaşa, İyi Bayramlar, Mesajınız Var, Sayfa 105,

Güzel Bir Günün Sonunda, Sayfa 110” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 59: *Gazi Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü
1	Ben ve Arkadaşlarım	Öğrenci
2	Ben Kimim?	Öğretmen, Doktor, Ev hanımı, Sanatçı, Anne, Baba, Tarkan, Emekli, Mühendis, Avukat, Öğrenci
3	Sayfa 13	Mimar, Öğrenci-2
4	O Nasıl Biri?	Tiyatro oyuncusu, Tiyatrocu
5	Kaç Kardeşin Var?	Kardeş-4, Kız kardeş
6	Evim ve Çevrem	Emek semti, Akın apartmanı
7	Emlak Ofisi	Emlakçı-5
8	Hayat Nasıl Gidiyor?	Mimar
9	Kurs Kaçta?	Sekreter-6
10	Tadı Damağımda	Sunucu-5, Aşçı
11	Lokantada	Garson-5
12	Öğrenciler Alışverişte	Kasiyer-2
13	Manavda	Manav-4
14	Sayfa 39	Kasiyer, Tezgâhtar
15	Ben Çok Hastayım	Doktor-3
16	Hastanede	Doktor-9
17	Otogarda	Görevli-10, Öğrenci
18	Sayfa 48	Gişe görevlisi-5, Öğrenci-2
19	Sayfa 54	Diş hekimi
20	İçinde Ne Var?	Anne-5
21	Sevgili Günlük	Baba
22	Sayfa 63	Görevli-8
23	Harçlık	Banka görevlisi-5, Torun
24	Kahve Molası	Şebnem Ferah, Hoşça kal şarkısı
25	Yeni Tarife	Müşteri temsilcisi-8
26	Sayfa 75	Amca-8, Müşteri temsilcisi-8
27	Şaka	Öğrenci-7
28	Anıtkabir Ziyareti	Turist rehberi-5, Atatürk-2
29	Hakan’ın Yurttaki İlk Günü	Danışma görevlisi-4
30	Sayfa 87	Amca
31	Kapadokya Yolu	Eş-3
32	Sayfa 91	Seyyar satıcı
33	Çok Yaşa	Öğretmen
34	Mesajınız Var	Görevli
35	Sayfa 105	Baba
36	Güzel Bir Günün Sonunda	Ağabey, Anne, Oğul
37	Sayfa 110	Görevli-3, Memur
TOPLAM		147

Tablo 59’da Gazi Yabancılar İçin Türkçe A1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre A1 düzeyinde Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü başlığı altında toplamda 147 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Ben Kimim? ve Otogarda” (f=11) metnindeyken, en az; “Hayat Nasıl Gidiyor? Sayfa 54, Sayfa 87, Sayfa 91, Çok Yaşa ve Kurs Kaçta?” (f=1) metnindedir. “Sınıfta İlk Gün, Sevgili Günlük, Sayfa 71, Şaka ve İyi Bayramlar” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 60: Gazi Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Tarih Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Millî Tarih
TOPLAM		0

Tablo 60’da Gazi Yabancılar İçin Türkçe A1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Millî Tarih Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre metinlerde Millî Tarih başlığı altında hiçbir bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 61: Gazi Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Coğrafya Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Millî Coğrafya
1	Ben Kimim?	Ankara, Rize, İstanbul
2	Sayfa 13	Bursa-3
3	Evim ve Çevrem	Ankara
4	Tadı Damağımda	Bolu
5	Lokantada	Garson-5
6	Ben Çok Hastayım	Doktor-3
7	Otogarda	Ankara, Erzurum
8	Sayfa 48	Kızılay
9	Sayfa 54	Emek, Bahçelievler
10	Sayfa 71	Antalya-2
11	Anıtkabir Ziyareti	Anıtkabir-2, İstiklal kulesi, Hürriyet kulesi, Aslanlı yol-2, Kurtuluş savaşı müzesi
12	Sayfa 87	Samsun
13	Kapadokya Yolu	Kapadokya, Nevşehir, Tuz gölü Peri bacaları
14	Sayfa 91	Ankara-2, İstanbul-3, Fatih Sultan Mehmet köprüsü
15	Sayfa 110	Eskişehir
TOPLAM		35

Tablo 61’de Gazi Yabancılar İçin Türkçe A1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Millî Coğrafya Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, A1 düzeyinde Millî Coğrafya başlığı altında toplamda 35 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Anıtkabir Ziyareti” (f=7) metnindeyken, en az; “Evim ve Çevrem, Tadı Damağımda, Sayfa 39, Sayfa 48, Sayfa 87 ve Sayfa 110” (f=1) metnindedir. “Ben ve Arkadaşlarım, Sınıfta İlk Gün, O Nasıl Biri? Kaç Kardeşin Var? Emlak Ofisi, Hayat Nasıl Gidiyor? Kurs Kaçta? Lokantada, Öğrenciler Alışverişte, Manavda, Ben Çok Hastayım, Hastanede, Sayfa 54, İçinde Ne Var? Sevgili Günlük, Sayfa 63, Harçlık, Kahve Molası, Yeni Tarife, Sayfa 75, Şaka, Hakan’ın Yurttaki İlk Günü, Çok Yaşa, İyi Bayramlar, Mesajımız Var, Sayfa 105, Güzel Bir Günün Sonunda” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 62: *İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Klişeler ve Millî Kimlik Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	Klişeler ve Millî Kimlik
1	Tadı Damağımda	Döner, Kebap, Manti, Yaprak sarması, Taze fasulye, Sütlaç-4, Baklava, Künefe
2	Lokantada	Ezogelin çorbası, Tavuk şiş, Mercimek çorbası, İskender kebabı, Künefe, Baklava, Ayran
3	İçinde Ne Var?	Sütlaç-2
TOPLAM		21

Tablo 62’de Gazi Yabancılar İçin Türkçe A1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Klişeler ve Millî Kimlik Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre A1 düzeyinde Klişeler ve Millî Kimlik başlığı altında toplamda 21 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Anıtkabir Ziyareti” (f=7) metnindeyken, en az; “İçinde Ne Var?” (f=2) metnindedir. “Ben ve Arkadaşlarım, Sınıfta İlk Gün, Ben Kimim? Sayfa 13, O Nasıl Biri? Kaç Kardeşin Var? Evim ve Çevrem, Emlak Ofisi, Hayat Nasıl Gidiyor? Kurs Kaçta? Öğrenciler Alışverişte, Manavda, Sayfa 39, Ben Çok Hastayım, Hastanede, Otogarda, Sayfa 48, Sayfa 54, Sevgili Günlük, Sayfa 63, Harçlık, Kahve Molası, Sayfa 71, Yeni Tarife, Sayfa 75, Şaka, Anıtkabir Ziyareti, Hakan’ın Yurttaki İlk Günü, Sayfa 87, Kapadokya Yolu, Sayfa 91, Çok Yaşa, İyi Bayramlar, Mesajımız Var, Sayfa 105, Güzel Bir Günün Sonunda, Sayfa 110” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 63: *Gazi Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup
1	Haberler	Türkiye-2, Bulgar-2, Sofya, Rusya
2	Sayfa 5	Ahmet Bey-6
3	Hava Durumu	Balkanlar, Avrupa, Asya, Ortadoğu
4	Bir Köşe Yazısı	Türk-2, Rusya, Sırbistan, Avrupa-3
5	Sayfa 17	Avrupa
6	Mektubunuz Var	İngiltere-2, Londra-2, İngilizce-3, Türkçe-2
7	Sayfa 25	Türkiye-3, Türkçe
8	Sayfa 59	Türkiye-3, Türkçe-2
9	Sabiha Gökçen	Türkiye, Türk, Rusya, Balkan
TOPLAM		46

Tablo 63’te Gazi Yabancılar İçin Türkçe A2 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, A2 düzeyinde Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup başlığı altında toplamda 46 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Mektubunuz Var” (f=9) metnindeyken, en az; “Sayfa 17 ” (f=1) metnindedir. “Haberler, Sayfa 5, İhsan Oktay Anar’ın Yeni Kitabı Çıktı, Sayfa 9, Hava Durumu, Sayfa 13, Haberin Var Mı? Bir Köşe Yazısı,

Sayfa 18, Sayfa 23, Para Tuzağı, Sayfa 25, Çömlekçilik Kursu, Sayfa 31, Sudaki Resimler, Sayfa 36, Küçük Bilim İnsanları, Sayfa 41, Ehliyetsiz Kimse Kalmasın, Tuna Fotoğrafçılık, Gezelim Görelim, Sayfa 49, En İyi Arkadaşım Evleniyor, Sayfa 55, Görüntülü Telefon Konuşması, Sayfa 59, Film Başlıyor, Sayfa 64, E Posta Hesabım, Sayfa 67, Bu Nasıl Çalışır? Sabiha Gökçen, Sayfa 77, Uzun Ömrün Sırları, Sayfa 81, Üniversiteye İlk Adım, Sayfa 85, Yedi Göller, Sayfa 89” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 64: Gazi Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Etkileşim Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Toplumsal Etkileşim
1	Sayfa 9	Eda-4, Olga-4
2	Sayfa 13	Aslı-3, Cenk-3, Erkan-3, Cansu-2
3	Haberin Var Mı?	Ayşe Hanım-4, Hanımefendi-2
4	Sayfa 17	İlhan Güneş-5, İlhan bey
5	Sayfa 18	Şenol Ay-4, Fatih-4, Fatih Türkoğlu, Şenol Bey, Tuğçe, Can, Okan
6	Mektubunuz Var	Hazal
7	Sayfa 23	Ercan-4, Ekrem-4, Yalçın-2
8	Para Tuzağı	Ece-5, Ekrem-5
9	Sayfa 25	Murat, Mayrambek
10	Çömlekçilik Kursu	Adem Bey
11	Sayfa 31	Merve-6, Simge-6
12	Sudaki Resimler	Erol amca, Hakan
13	Sayfa 36	Cengiz-7, Onur-7
14	Küçük Bilim İnsanları	Can-10
15	Sayfa 41	Mehmet, Fatma
16	Tuna Fotoğrafçılık	Tuna, Aysel-7, Bahar-7
17	Sayfa 49	Burcu-6, Semra-5
18	En İyi Arkadaşım Evleniyor	Derya-4
19	Sayfa 55	Fatih-7, Murat-4
20	Görüntülü Telefon Konuşması	Nil Hanım-4, Ziya bey-2, Zeynep, Kerem, Erdem-3, Nihan-7
21	Sayfa 59	Michael-8, Fatih bey-6
22	Film Başlıyor	İlker-8, Hande-8
23	Sayfa 64	Nihan-4, Filiz-4
24	E Posta Hesabım	Hasret-3, Hülya-3
25	Sayfa 67	Koray-4, Ahmet-4
26	Bu Nasıl Çalışır?	Leyla-8
27	Sabiha Gökçen	Sabiha, Gökçen
28	Sayfa 77	Yiğit-7, Mehmet Bey-7
29	Sayfa 81	Yaşlı hanım-3
30	Üniversiteye İlk Adım	Kemal-5, Ali-5
31	Sayfa 85	Hakan Bey-9
32	Sayfa 89	Oğuz-4
TOPLAM		269

Tablo 64’te Gazi Yabancılar İçin Türkçe A2 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsal Etkileşim Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre A2 düzeyinde Toplumsal Etkileşim başlığı altında toplamda 269 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Mektubunuz Var” (f=9) metnindeyken, en az; “Sayfa 17 ” (f=1) metnindedir. “Haberler, Sayfa 5, İhsan Oktay Anar’ın Yeni Kitabı Çıktı, Sayfa 9, Hava Durumu, Sayfa 13, Haberin Var Mı? Bir Köşe Yazısı, Sayfa 18, Sayfa 23, Para Tuzağı, Sayfa

25, Çömlekçilik Kursu, Sayfa 31, Sudaki Resimler, Sayfa 36, Küçük Bilim İnsanları, Sayfa 41, Ehliyetsiz Kimse Kalmasın, Tuna Fotoğrafçılık, Gezelim Görelim, Sayfa 49, En İyi Arkadaşım Evleniyor, Sayfa 55, Görüntülü Telefon Konuşması, Sayfa 59, Film Başlıyor, Sayfa 64, E Posta Hesabım, Sayfa 67, Bu Nasıl Çalışır? Sabiha Gökçen, Sayfa 77, Uzun Ömrün Sırları, Sayfa 81, Üniversiteye İlk Adım, Sayfa 85, Yedi Göller, Sayfa 89” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 65: *Gazi Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “İnançlar ve Davranışlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	İnançlar ve Davranışlar
1	Sayfa 5	İnşallah
2	Sayfa 55	Güle güle kullanın
3	Sayfa 59	Hayırlı olsun
4	Bu Nasıl Çalışır?	Hayırlı olsun
TOPLAM		4

Tablo 65’te Gazi Yabancılar İçin Türkçe A2 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “İnançlar ve Davranışlar Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, A2 düzeyinde İnançlar ve Davranışlar başlığı altında toplamda 4 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler “Sayfa 5, Sayfa 55, Sayfa 59, Bu Nasıl Çalışır?” (f=1) metinindedir. “Haberler, İhsan Oktay Anar’ın Yeni Kitabı Çıktı, Sayfa 9, Hava Durumu, Sayfa 13, Haberin Var Mı? Bir Köşe Yazısı, Sayfa 17, Sayfa 18, Mektubunuz Var, Sayfa 23, Para Tuzağı, Çömlekçilik Kursu, Sayfa 31, Sudaki Resimler, Sayfa 36, Küçük Bilim İnsanları, Sayfa 41, Ehliyetsiz Kimse Kalmasın, Tuna Fotoğrafçılık, Gezelim Görelim, Sayfa 49, En İyi Arkadaşım Evleniyor, Görüntülü Telefon Konuşması, Sayfa 59, Film Başlıyor, Sayfa 64, E Posta Hesabım, Sayfa 67, Sabiha Gökçen, Sayfa 77, Uzun Ömrün Sırları, Sayfa 81, Üniversiteye İlk Adım, Sayfa 85, Yedi Göller, Sayfa 89” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 66: *Gazi Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	Toplumsal Kurumlar
1	Haberler	Devlet hastanesi, İlkokul
2	Sayfa 5	Ağacı Sev Vakfı
3	Sayfa 9	Kütüphane
4	Sayfa 25	Lise, Üniversite
5	Sayfa 31	Üniversite
6	Küçük Bilim İnsanları	Okul
7	Ehliyetsiz Kimse Kalmasın	İlköğretim
8	Görüntülü Telefon Konuşması	Üniversite
9	Sayfa 59	TÖMER
10	E Posta Hesabım	Okul-3
11	Sayfa 67	Fakülte
12	Sabiha Gökçen	THK, Okul
13	Üniversiteye İlk Adım	Fakülte-2, Üniversite
TOPLAM		25

Tablo 66’da Gazi Yabancılar İçin Türkçe A2 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, A2 düzeyinde Toplumsal Kurumlar başlığı altında toplamda 25 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Üniversiteye İlk Adım, E Posta Hesabım” (f=3) metnindeyken, en az; “Sayfa 5, Sayfa 9, Sayfa 31, Küçük Bilim İnsanları, Ehliyetsiz Kimse Kalmasın, Görüntülü Telefon Konuşması, Sayfa 59, Sayfa 67” (f=1) metinindedir. “İhsan Oktay Anar’ın Yeni Kitabı Çıktı, Hava Durumu, Sayfa 13, Haberin Var Mı? Bir Köşe Yazısı, Sayfa 17, Sayfa 18, Mektubunuz Var, Sayfa 23, Para Tuzağı, Çömlekçilik Kursu, Sudaki Resimler, Sayfa 36, Sayfa 41, Ehliyetsiz Kimse Kalmasın, Tuna Fotoğrafçılık, Gezelim Görelim, Sayfa 49, En İyi Arkadaşım Evleniyor, Sayfa 55, Film Başlıyor, Sayfa 64, Bu Nasıl Çalışır? Sayfa 77, Uzun Ömrün Sırları, Sayfa 81, Sayfa 85, Yedi Göller, Sayfa 89” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 67: Gazi Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü
1	Haberler	Öğrenci-2
2	Sayfa 5	Görevli-6
3	İhsan Oktay Anar’ın Yeni Kitabı Çıktı	İhsan Oktay Anar-2, Yazar, Yedinci gün
4	Sayfa 9	Dan Brown
5	Haberin Var Mı?	Mağaza görevlisi-4, Torun
6	Bir Köşe Yazısı	Voleybolcu-3
7	Sayfa 17	Arda-5
8	Sayfa 25	Öğrenci
9	Çömlekçilik Kursu	Çömlekçilik-3
10	Sudaki Resimler	Baba
11	Küçük Bilim İnsanları	Öğrenci
12	Ehliyetsiz Kimse Kalmasın	Öğretici
13	Tuna Fotoğrafçılık	Fotoğrafçılık-2
14	En İyi Arkadaşım Evleniyor	Mağaza görevlisi
15	Sayfa 55	Satıcı-5
16	Görüntülü Telefon Konuşması	Anne, Baba-2, Öğrenci
17	Sayfa 59	Hoca-2
18	Film Başlıyor	Buz devri-2, Cehennem melekleri-3, Gerçeğe çağrı, Vampir avcısı, Öğrenci
19	Bu Nasıl Çalışır?	Görevli-8
20	Sabiha Gökçen	Sabiha Gökçen-5, Pilot-2, Atatürk-4, Planörlük, Başöğretmen
21	Sayfa 77	Matematikçi, Pisagor, Baba-2, Newton, Harezmi, Öğrenci
22	Uzun Ömrün Sırları	Araştırmacı, Bilim adamı
23	Sayfa 81	Görevli-3, Teyze -2
24	Sayfa 85	Firma yetkilisi-6
25	Sayfa 89	Öğretmen, Hoca
TOPLAM		91

Tablo 67’de Gazi Yabancılar İçin Türkçe A2 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre A2 düzeyinde Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü başlığı altında toplamda 91 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında

toplanan kelimeler en fazla; “Sabiha Gökçen” (f=13) metnindeyken, en az; “Sayfa 9, Sayfa 25, Sudaki Resimler, Küçük Bilim İnsanları, Ehliyetsiz Kimse Kalmasın, En İyi Arkadaşım Evleniyor” (f=1) metinindedir. “İhsan Oktay Anar’ın Yeni Kitabı Çıktı, Hava Durumu, Sayfa 13, Sayfa 18, Mektubunuz Var, Sayfa 23, Para Tuzağı, Sayfa 31, Sayfa 36, Sayfa 41, Gezelim Görelim, Sayfa 49, Sayfa 64, E Posta Hesabım, Sayfa 67, Uzun Ömrün Sırları, Sayfa 81, Üniversiteye İlk Adım, Yedi Göller” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 68: Gazi Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Tarih Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Millî Tarih
TOPLAM		0

Tablo 68’de Gazi Yabancılar İçin Türkçe A2 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Millî Tarih Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre metinlerde Millî Tarih başlığı altında hiçbir bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 69: Gazi Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Coğrafya Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Millî Coğrafya
1	Haberler	Van-2, Antalya, Bolu-3
2	Sayfa 5	Ankara
3	Hava Durumu	Karadeniz, Marmara, Ege
4	Bir Köşe Yazısı	Akdeniz-2
5	Sayfa 23	Ankara
6	Sayfa 31	İzmir, Ankara
7	Sayfa 36	Erciyes dağı-2
8	Sayfa 41	Akköprü-3
9	Ehliyetsiz Kimse Kalmasın	Ankara, Kızılay
10	Gezelim Görelim	Adıyaman-4, Kâhta kalesi, Karakuş tepesi, Cendere köprüsü, Nemrut-3, Atatürk barajı, Ankara-2, Aksaray, Niğde, Adana, Osmaniye, Gaziantep
11	Sayfa 49	Ankara-2, Beypazarı-2
12	Görüntülü Telefon Konuşması	Bolu, İstanbul-2
13	Sayfa 64	Konya
14	Sabiha Gökçen	İstanbul
15	Uzun Ömrün Sırları	Aydın-2
16	Yedi Göller	Yedigöller-4, Bolu
17	Sayfa 89	Safranbolu-8, Karabük, Demirciler çarşısı, Saat kulesi, Hıdırlık tepesi
TOPLAM		68

Tablo 69’da Gazi Yabancılar İçin Türkçe A2 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Millî Coğrafya Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, A2 düzeyinde Millî Coğrafya başlığı altında toplamda 68 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Gezelim Görelim” (f=18) metnindeyken, en az; “Sayfa 5, Sayfa 23, Sayfa 64 ve Sabiha

Gökçen” (f=1) metinindedir. “İhsan Oktay Anar’ın Yeni Kitabı Çıktı, Sayfa 9, Sayfa 13, Haberin Var Mı? Sayfa 17, Sayfa 18, Mektubunuz Var, Sayfa 23, Para Tuzağı, Sayfa 25, Çömlekçilik Kursu, Sudaki Resimler, Küçük Bilim İnsanları, Tuna Fotoğrafçılık, En İyi Arkadaşım Evleniyor, Sayfa 55, Görüntülü Telefon Konuşması, Sayfa 59, Film Başlıyor, E Posta Hesabım, Sayfa 67, Bu Nasıl Çalışır? Sayfa 77, Sayfa 81, Üniversiteye İlk Adım, Sayfa 85” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 70: *Gazi Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Klişeler ve Millî Kimlik Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	Klişeler ve Millî Kimlik
1	İhsan Oktay Anar’ın Yeni Kitabı Çıktı	Türk edebiyatı
2	Bir Köşe Yazısı	Filenin sultanları-5
3	Sudaki Resimler	Ebru sanatı
4	Sayfa 49	Lokum
5	Sayfa 55	Türk Lirası
6	Sabiha Gökçen	Türk kuşu
7	Sayfa 89	Safranbolu lokumu, Yaprak sarması, Höşmerim, Cevizli çörek, Tarhana çorbası
TOPLAM		15

Tablo 70’de Gazi Yabancılar İçin Türkçe A2 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Klişeler ve Millî Kimlik Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre A2 düzeyinde Klişeler ve Millî Kimlik başlığı altında toplamda 15 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Bir Köşe Yazısı ve Sayfa 89” (f=18) metnindeyken, en az; “İhsan Oktay Anar’ın Yeni Kitabı Çıktı, Sudaki Resimler, Sayfa 49 ve Sabiha Gökçen” (f=1) metinindedir. “Haberler, Sayfa 5, Sayfa 9, Hava Durumu, Sayfa 13, Haberin Var Mı? Sayfa 17, Sayfa 18, Mektubunuz Var, Sayfa 23, Para Tuzağı, Sayfa 25, Çömlekçilik Kursu, Sayfa 31, Sayfa 36, Küçük Bilim İnsanları, Sayfa 41, Ehliyetsiz Kimse Kalmasın, Tuna Fotoğrafçılık, Gezelim Görelim, En İyi Arkadaşım Evleniyor, Sayfa 55, Görüntülü Telefon Konuşması, Sayfa 59, Film Başlıyor, Sayfa 64, E Posta Hesabım, Sayfa 67, Bu Nasıl Çalışır? Sayfa 77, Uzun Ömrün Sırları, Sayfa 81, Üniversiteye İlk Adım, Sayfa 85, Yedi Göller” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 71: Gazi Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup
1	Bir Kilimi Dokumak	Türk
2	Ekonomi Gündemi	Avrupa
3	Savaş Gibi Doğum Günü Partisi	Hollanda
4	Kitabın Hikâyesi	Türkçe, Roma
5	Batıl İnanç	Avrupa, Afrika, İskandinav-2
6	Korku Yolu	Amerika, Bolivya, Yungos, La paz
7	Sayfa 52	Türkiye-2
8	Hayatım Tiyatro	Almanya-3, Freiburg-3
9	Sayfa 73	Kanada
10	Sayfa 87	Çin-2
TOPLAM		27

Tablo 71’de Gazi Yabancılar İçin Türkçe B1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, B1 düzeyinde Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup başlığı altında toplamda 27 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Hayatım Tiyatro” (f=6) metnindeyken, en az; “Bir Kilimi Dokumak, Ekonomi Gündemi, Savaş Gibi Doğum Günü Partisi ve Sayfa 73” (f=1) metinlerindedir. “Stresle Baş Etmenin Yolları, Sayfa 6, Yeteneklerini Keşfet, Sayfa 9, Sayfa 14, Sayfa 18, Sayfa 29, Sayfa 34, Sayfa 37, Hangisini Seçsem? Sayfa 43, Çay ve Kitap, Sayfa 47, Yunus Emre’ye Mektup, Eleman Aranıyor, Sayfa 69, Allah Versin, Zümrüd-ü Anka Kuşu, Sayfa 79, Tuz Masalı, Narkissos Ya Da Nergis, Bilim Kurgunun Kıyılarında Fahrenheit 451” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 72: Gazi Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Etkileşim Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Toplumsal Etkileşim
1	Sayfa 6	Nazlı-4, Işık-4
2	Sayfa 9	Zeynep-4
3	Sayfa 14	Merve-5
4	Ekonomi Gündemi	Tarik Özdemir, Fırat Aydın
5	Sayfa 18	Koray-2, Sinem-4, Hülya-2
6	Sayfa 29	Kemal-6, Ahmet-6
7	Savaş Gibi Doğum Günü Partisi	Merthe
8	Hangisini Seçsem?	Kemal-8, Orhan Bey-5
9	Sayfa 43	Tarik-4, Aysel-4
10	Sayfa 47	Selçuk-6, Mustafa-5, Tuğba-2
11	Sayfa 52	Esra-3, Banu-3
12	Yunus Emre’ye Mektup	Emre Ertürk, Emre
13	Şikâyetim Var	Erol Yiğiter, Mahmut Yıldırım-2
14	Sayfa 69	Yaşar bey, Güven bey-2, Yaşar-5, Güven-4
15	Sayfa 73	İlker-5, Ahmet-4
16	Sayfa 79	Ayça-5, Tuğba-5
17	Sayfa 87	Özge-5, Derya-5
TOPLAM		123

Tablo 72’de Gazi Yabancılar İçin Türkçe B1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsal Etkileşim Grup Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre B1 düzeyinde Toplumsal Etkileşim başlığı altında toplamda 123 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Hangisini Seçsem? ve Sayfa 47” (f=13) metnindeyken, en az; “Savaş Gibi Doğum Günü Partisi” (f=1) metnindedir. “Stresle Baş Etmenin Yolları, Yeteneklerini Keşfet, Bir Kilimi Dokumak, Sayfa 18, Sayfa 29, Kitabın Hikâyesi, Sayfa 34, Batıl İnanç, Sayfa 37, Sayfa 43, Çay ve Kitap, Korku Yolu, Sayfa 52, Yunus Emre’ye Mektup, Şikâyetim Var, Eleman Aranıyor, Sayfa 69, Hayatım Tiyatro, Sayfa 73, Allah Versin, Zümrüd-ü Anka Kuşu, Sayfa 79, Tuz Masalı, Narkissos Ya Da Nergis, Sayfa 87, Bilim Kurgunun Kıyılarında Fahrenheit 451” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 73: Gazi Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “İnançlar ve Davranışlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	İnançlar ve Davranışlar
1	Bir Kilimi Dokumak	Gök Tanrı, Nazardan korunmak, Hayat ağacı-2
2	Batıl İnanç	Tanrı-3, Loki, Balder, 13 sayısının uğursuzluğu-2, Kara kedi görünce saç çekme, Merdiven altından geçmemek, Dört Yapraklı Yonca, At nalı, Nazar boncuğu
3	Sayfa 37	Kapıya at nalı çakmak-4
4	Sayfa 43	Hayırlı olsun
5	Allah Versin	Allah Rızası İçin, Allah Versin-2
6	Narkissos Ya Da Nergis	Ekho-9, Narkissos-10
TOPLAM		43

Tablo 73’te Gazi Yabancılar İçin Türkçe B1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “İnançlar ve Davranışlar Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, B1 düzeyinde İnançlar ve Davranışlar başlığı altında toplamda 43 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Narkissos Ya Da Nergis” (f=19) metnindeyken, en az; “Sayfa 43” (f=1) metnindedir. “Stresle Baş Etmenin Yolları, Savaş Gibi Doğum Günü Partisi Sayfa 47, Hangisini Seçsem? Yeteneklerini Keşfet, Bir Kilimi Dokumak, Sayfa 18, Sayfa 29, Kitabın Hikâyesi, Sayfa 34, Batıl İnanç, Sayfa 37, Çay ve Kitap, Korku Yolu, Sayfa 52, Yunus Emre’ye Mektup, Şikâyetim Var, Eleman Aranıyor, Sayfa 69, Hayatım Tiyatro, Sayfa 73, Allah Versin, Zümrüd-ü Anka Kuşu, Sayfa 79, Tuz Masalı, Sayfa 87, Bilim Kurgunun Kıyılarında Fahrenheit 451” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 74: *Gazi Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	Toplumsal Kurumlar
1	Yeteneklerini Keşfet	Okul, İlkokul, Galatasaray İlkokulu
2	Sayfa 9	Okul-3, Kütüphane-3
3	Hangisini Seçsem?	Lise, Üniversite-11
4	Sayfa 43	Üniversite-5
5	Hayatım Tiyatro	Hacettepe Üniversitesi, Ankara Devlet Konservatuvarı, Sahne Sanatları Bölümü, Tiyatro Ana Sanat Dalı Başkanlığı, Dresten Üniversitesi, Uluslararası ilişkiler bölümü, Tiyatro bölümü, Okul
6	Sayfa 73	Üniversite
TOPLAM		35

Tablo 74’te Gazi Yabancılar İçin Türkçe B1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, B1 düzeyinde Toplumsal Kurumlar başlığı altında toplamda 35 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Hangisini Seçsem?” (f=12) metnindeyken, en az; “Sayfa 73” (f=1) metinindedir. “Stresle Baş Etmenin Yolları, Sayfa 6, Yeteneklerini Keşfet, Sayfa 9, Bir Kilimi Dokumak, Sayfa 14, Ekonomi Gündemi, Sayfa 18, Sayfa 29, Savaş Gibi Doğum Günü Partisi, Kitabın Hikâyesi, Sayfa 34, Batıl İnanç, Sayfa 37, Sayfa 43, Çay ve Kitap, Sayfa 47, Korku Yolu, Sayfa 52, Yunus Emre’ye Mektup, Şikâyetim Var, Eleman Aranıyor, Sayfa 69, Hayatım Tiyatro, Allah Versin, Zümrüd-ü Anka Kuşu, Sayfa 79, Tuz Masalı, Narkissos Ya Da Nergis, Sayfa 87, Bilim Kurgunun Kıyılarında Fahrenheit 451” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 75: *Gazi Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü
1	Stresle Baş Etmenin Yolları	Bilim adamı, Psikolog, Kişisel gelişim uzmanı
2	Yeteneklerini Keşfet	Bilim adamı, Matematikçi, Öğrenci-2, Cahit ARF
3	Sayfa 9	Edebiyat öğretmeni-4
4	Sayfa 14	Tezgâhtar-4, Anne
5	Ekonomi Gündemi	Ekonomist
6	Kitabın Hikâyesi	Yazar
7	Sayfa 34	Elif Şafak-7, Aşk-3, İskender-3
8	Sayfa 37	Baba
9	Hangisini Seçsem?	Hoca, Müdür, Anne, Kitapçı
10	Sayfa 43	Öğrenci
11	Çay ve Kitap	Kitapçı, Anne, Kütüphanecilik, Öğrenci, Selanik Caddesi, Bulut sokak
12	Sayfa 52	Yazar, Ölmeden önce yapmanız gereken 100 şey, David Freeman, Formülaz
13	Yunus Emre’ye Mektup	Yunus-3, Tapduk Emre, Öğretmen, Baba
14	Şikâyetim Var	Otel müdürü
15	Eleman Aranıyor	Gazeteci-4, Robinson Cruose
16	Hayatım Tiyatro	Bathrof caddesi
17	Allah Versin	Hoca-4
18	Sayfa 79	Şehrazat-4, Sultan Şehriyar-2, Şehriyar
19	Bilim Kurgunun Kıyılarında Fahrenheit 451	Ray Bradbury, Guy Montag, Clarissa-2, Montag-5, Milred , Fahrenheit 451-5
TOPLAM		87

Tablo 75’te Gazi Yabancılar İçin Türkçe B1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre B1 düzeyinde Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü başlığı altında toplamda 87 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Bilim Kurgunun Kıyılarında Fahrenheit 451” (f=15) metnindeyken, en az; “Ekonomi Gündemi, Kitabın Hikâyesi, Sayfa 37 ve Hayatım Tiyatro ” (f=1) metnindedir. “Stresle Baş Etmenin Yolları, Sayfa 6, Yeteneklerini Keşfet, Sayfa 9, Bir Kilimi Dokumak, Sayfa 14, Sayfa 73 Sayfa 18, Sayfa 29, Hangisini Seçsem? Savaş Gibi Doğum Günü Partisi, Sayfa 34, Batıl İnanç, Sayfa 43, Çay ve Kitap, Sayfa 47, Korku Yolu, Sayfa 52, Yunus Emre’ye Mektup, Şikâyetim Var, Eleman Aranıyor, Sayfa 69, Allah Versin, Zümrüd-ü Anka Kuşu, Sayfa 79, Tuz Masalı, Narkissos Ya Da Nergis, Sayfa 87” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 76: Gazi Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Tarih Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Millî Tarih
1	Tuz Masalı	Padişah-20, Şehzade-8
TOPLAM		28

Tablo 76’da Gazi Yabancılar İçin Türkçe B1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Millî Tarih Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, B1 düzeyinde Millî Tarih başlığı altında toplamda 28 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler “Tuz Masalı”(f=28) metnindedir. Diğer metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 77: Gazi Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Coğrafya Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Millî Coğrafya
1	Bir Kilimi Dokumak	Anadolu
2	Sayfa 43	İstanbul-2
3	Çay ve Kitap	Kızılay, Ankara
4	Sayfa 52	Fethiye, Babadağ, Ölüdeniz , Kapadokya, Peri bacaları, Karadeniz-2, Çoruh nehri
5	Yunus Emre’ye Mektup	Anadolu-2, Ankara
TOPLAM		16

Tablo 77’de Gazi Yabancılar İçin Türkçe B1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Millî Coğrafya Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, B1 düzeyinde Millî Coğrafya başlığı altında toplamda 16 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Sayfa 52”

(f=8) metnindeyken, en az; “Bir Kilimi Dokumak” (f=1) metinindedir. “Stresle Baş Etmenin Yolları, Sayfa 6, Yeteneklerini Keşfet, Sayfa 9, Sayfa 14, Sayfa 73 Sayfa 18, Sayfa 29, Hangisini Seçsem? Savaş Gibi Doğum Günü Partisi, Ekonomi Gündemi, Kitabın Hikâyesi, Sayfa 37 ve Hayatım Tiyatro, Sayfa 34, Batıl İnanç, Sayfa 43, Çay ve Kitap, Sayfa 47, Korku Yolu, Yunus Emre’ye Mektup, Şikâyetim Var, Eleman Aranıyor, Sayfa 69, Allah Versin, Zümrüd-ü Anka Kuşu, Sayfa 79, Tuz Masalı, Narkissos Ya Da Nergis, Sayfa 87, Bilim Kurgunun Kıyılarında Fahrenheit 451” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 78: *Gazi Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Klişeler ve Millî Kimlik Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	Klişeler ve Millî Kimlik
1	Sayfa 6	Yüzün asık olması-2
2	Ekonomi Gündemi	TL
3	Sayfa 18	TL-2, Lira
4	Kitabın Hikâyesi	Mürekkep yalamak-2, Minyatür-2
5	Sayfa 34	Dört gözle beklemek
6	Çay ve Kitap	Dört dörtlük keyif
7	Sayfa 52	Mevlana’yı anma etkinlikleri, 40 pınar yağlı güreşleri
8	Yunus Emre’ye Mektup	Yunus gibi sevmek
9	Hayatım Tiyatro	Türk tiyatrosu
10	Allah Versin	Nasreddin Hoca-7
11	Zümrüd-ü Anka Kuşu	Zümrüd-ü Anka, Simurg-2, Kafdağı-2
12	Sayfa 79	Ali Baba Ve Kırk Haramiler Alâeddin’in Sihirli Lambası Binbir Gece Masalları-2
13	Tuz Masalı	Onlar ersin muradına Gökten 3 elma düşmüş
TOPLAM		34

Tablo 78’de Gazi Yabancılar İçin Türkçe B1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Klişeler ve Millî Kimlik Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre B1 düzeyinde Klişeler ve Millî Kimlik başlığı altında toplamda 34 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Allah Versin” (f=7) metnindeyken, en az; “Ekonomi Gündemi, Kitabın Hikâyesi, Çay ve Kitap, Yunus Emre’ye Mektup, Hayatım Tiyatro” (f=1) metinindedir. “Stresle Baş Etmenin Yolları, Sayfa 6, Yeteneklerini Keşfet, Sayfa 9, Sayfa 14, Sayfa 73 Sayfa 18, Sayfa 29, Hangisini Seçsem? Savaş Gibi Doğum Günü Partisi, Sayfa 52, Sayfa 37, Sayfa 34, Batıl İnanç, Sayfa 43, Bir Kilimi Dokumak, Sayfa 47, Korku Yolu, Şikâyetim Var, Eleman Aranıyor, Sayfa 69, Zümrüd-ü Anka Kuşu, Sayfa 79, Tuz Masalı, Narkissos Ya Da Nergis, Sayfa 87, Bilim Kurgunun Kıyılarında Fahrenheit 451” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 79: *Gazi Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup
1	Doğru Mesleği Seçmek	Yunanca, Latince, Mısır, Yunan
2	Güzel Sanatlar	Fransa
3	İletişim Kurmak	Mısır
4	Köpek Balıkları	Türkiye, Avusturalya, Güney Afrika, Yunanistan, Mısır, Yugoslavya, Malta, Fransa
5	Üstün Zekâlıların Eğitimi	Asya, Avrupa, Batılı ülkeler-4, Sovyetler birliği-4, Amerika Birleşik Devletleri
6	Sanat Durağı	Türkiye-2, Selanik, Afrika-2, Kenya, Fransa-3, Kanada-5
7	Sayfa 60	Rusya, Amerika, Japonya
8	Bilime Adanmış Bir Ömür Cahit Arf	Türk, Türkiye-2, Selanik, Fransa-2, Almanya
9	Karagöz ile Hacivat	Avrupa, Hollanda, Fransa, Almanya
10	Eskici	Türkçe-2, Türk, Filistin, Arapça-2
11	Don Kişot ve Yardımcısı	İspanya-2
12	Depremle Yaşamak	Japon-7, Japonya-5, Kobe, Tokyo
13	Küresel Çevre Kirlenmesi	Çin-2, Meksika, Chiapas Eyaleti, Valdiva, Endonezya, Yeni Gine, Sibirya
14	Sayfa 91	Türk-3, Türkiye
15	Simülasyon ve Tıp	Çin
TOPLAM		88

Tablo 79’da Gazi Yabancılar İçin Türkçe B2 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, B2 düzeyinde Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup başlığı altında toplamda 88 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Sanat Durağı ve Küresel Çevre Kirlenmesi” (f=14) metnindeyken, en az; “Güzel Sanatlar, İletişim Kurmak ve Simülasyon ve Tıp” (f=1) metinlerindedir. “Sayfa 6-1, Sayfa 6-2, Bir Konu Bir Konuk, Sayfa 38, Ankara’da Kültür Sanat, Sayfa 48, Her Yazar Kendini Mi Yazar? Nuri Bilge Ceylan Bir Doğa Fotoğrafçısı, Tartışma Programı ve Elektronik Eşyaların Ömrü Ne Kadardır?” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 80: *Gazi Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Etkileşim Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	Toplumsal Etkileşim
1	Doğru Mesleği Seçmek	Nermin Tekin-2, Sayın Tekin, Funda Erçetin-2, Sayın Erçetin, Tuğrul Aydın-3, Sayın Aydın, Cemil Topuzlu-2,
2	Sayfa 6-1	Nuray, Ahmet, Ali, Çağlar
3	Bir Konu Bir Konuk	Ülkü Şen, Sayın Şen-2, Şen-5
4	Sayfa 38	Sayın Karahan-3, Ayhan Karahan
5	Sanat Durağı	Erdem Dağıstan, Erdem bey
6	Sayfa 48	Canan-4, Aykut-3
7	Sayfa 60	Hasan-6, Fatma-5
8	Bilime Adanmış Bir Ömür Cahit Arf	Firuzan Gürbüz
9	Karagöz ile Hacivat	Tacettin Diker, Taci baba, Cemal İrfan Açıkgöz, Orhan kurt-3, Metin Özlen. Hayali Küçük Ali
10	Eskici	Hasan-16
11	Küresel Çevre Kirlenmesi	Şaban Ali Yaşaroğlu
12	Sayfa 91	Kutay-6
13	Tartışma Programı	Kadir-7, Kadir bey
TOPLAM		87

Tablo 80’de Gazi Yabancılar İçin Türkçe B2 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsal Etkileşim Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre B2 düzeyinde Toplumsal Etkileşim başlığı altında toplamda 87 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Eskici” (f=16) metnindeyken, en az; “Bilime Adanmış Bir Ömür” (f=1) metinlerindedir. “Güzel Sanatlar, Sayfa 6, İletişim Kurmak, Köpek Balıkları, Üstün Zekâlıların Eğitimi, Ankara’da Kültür Sanat, Her Yazar Kendini Mi Yazar? Nuri Bilge Ceylan Bir Doğa Fotoğrafçısı, Don Kişot ve Yardımcısı, Işıkla Yazı Yazma Sanatı, Depremle Yaşamak, Işıkla Yazı Yazma Sanatı, Simülasyon ve Tıp, Elektronik Eşyaların Ömrü Ne Kadardır? ” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 81: Gazi Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “İnançlar ve Davranışlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	İnançlar ve Davranışlar
1	Sayfa 91	İslam Cami
TOPLAM		2

Tablo 81’de Gazi Yabancılar İçin Türkçe B2 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “İnançlar ve Davranışlar Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, B2 düzeyinde İnançlar ve Davranışlar başlığı altında toplamda 2 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler; “Sayfa 91” (f=2) metnindedir. Diğer metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 82: Gazi Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Toplumsal Kurumlar
1	Doğru Mesleği Seçmek	Hukuk Fakültesi, Mahkeme, Biyoloji Anabilim Dalı, Bakanlıklar, Çevre Ve Şehircilik Bakanlığı, Orman Ve Su İşleri Bakanlığı, Gıda Tarım Ve Hayvancılık Bakanlığı,
2	Sayfa 38	Ortaokul, Okul, Lise, Tıp Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Fakülte
3	Ankara’da Kültür Sanat	Alman Devlet Senfoni Orkestrası-2
4	Sanat Durağı	Üniversite
5	Bilime Adanmış Bir Ömür Cahit Arf	İlkokul, Lise-2, Kastamonu Lisesi, İstanbul Üniversitesi
6	Karagöz ile Hacivat	Üniversite, Ziraat Bankası
TOPLAM		37

Tablo 82’de Gazi Yabancılar İçin Türkçe B2 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, B2 düzeyinde Toplumsal Kurumlar başlığı altında

toplamda 37 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Doğru Mesleği Seçmek” (f=7) metnindeyken, en az; “Sanat Durağı” (f=1) metinlerindedir. “Eskici, Don Kişot ve Yardımcısı, Depremle Yaşamak, Küresel Çevre Kirlenmesi, Işıkla Yazı Yazma Sanatı, Sayfa 91, Simülasyon ve Tıp, Tartışma Programı, Elektronik Eşyaların Ömrü Ne Kadardır? Sayfa 48 Her Yazar Kendini Mi Yazar? Nuri Bilge Ceylan Bir Doğa Fotoğrafçısı, Sayfa 60, Sayfa 6-1, Güzel Sanatlar, Sayfa 6-2, İletişim Kurmak, Köpek Balıkları, Üstün Zekâlıların Eğitimi, Bir Konu Bir Konuk” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 83: Gazi Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü
1	Doğru Mesleği Seçmek	Öğrenci, Araştırmacı, Cerrahi uzmanı-2, Hoca, Hipokrat, Avukat-8, Hukuk müşaviri, Noter, Hâkim, Savcı, Biyolog-6
2	Güzel Sanatlar	Mimar Sinan, Fuzuli, İtri, Leyla ile Mecnun mesnevisi, Segâh Bayram tekbiri
3	Sayfa 6-2	Astronot-3, Neil Armstrong, Yuri Gagarin
4	İletişim Kurmak	Skype, E posta, Facebook-2, Twitter, İletişim uzmanı
5	Köpek Balıkları	Dalgıç
6	Üstün Zekâlıların Eğitimi	Howard Gardner
7	Bir Konu Bir Konuk	Sunucu-5, Güzel sanatlar profesörü
8	Sayfa 38	Eğitim bilimleri profesörü, Öğrenci-2, Öğretmen
9	Ankara’da Kültür Sanat	Wagner, Şebnem Ferah, Çaykovski, Kuğu Gölü Balesi, Dally Bea, İmelda May
10	Sanat Durağı	Çömlekçi, Bakırcı, Telkâri ustası, Ebru ustası
11	Her Yazar Kendini Mi Yazar?	Muzaffer İzgü-3, Zıkkımın kökü-3, Muzo-11, Baba-3, Ağabey-2, Yazar-2
12	Nuri Bilge Ceylan Bir Doğa Fotoğrafçısı	Yönetmen-3, Bir zamanlar Anadolu’da-5, Nuri Bilge Ceylan-2, Polis, Asker, Savcı, Doktor-2, Muhtar
13	Sayfa 60	Bolotkinovo gölü, Gece yarısı çocukları, Trende yer bulmak
14	Bilime Adanmış Bir Ömür Cahit Arf	Cahit Arf-5, Matematikçi, Baba, Memur, Mühendis, Öğretmen-2, Doçentlik, Akademisyenlik, Profesör
15	Karagöz ile Hacivat	Dayı, Memur, İnşaat mühendisi, Tarkan, Hadise, Hayali
16	Eskici	Anne-2, Baba, Hala-3, Ayakkabı tamircisi-2, Eskici-6
17	Don Kişot ve Yardımcısı	Cervantes-2, Don Kişot-12, Senyör Kesada, Rocinante, Dede, Sanço Panza-6, Vali-3
18	Küresel Çevre Kirlenmesi	Bilim adamı
19	Işıkla Yazı Yazma Sanatı	Fotoğrafçı-9, Yazar, Sanatçı
20	Sayfa 91	Baba
21	Simülasyon ve Tıp	Doktor, Edward Link-2
22	Tartışma Programı	Sunucu-7, Doktor-8, Uzman doktor
TOPLAM		166

Tablo 83’te Gazi Yabancılar İçin Türkçe B2 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre B2 düzeyinde Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü başlığı altında toplamda 166 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Sayfa 91” (f=5) metnindeyken, en az; “Üstün

Zekâlıların Eğitimi” (f=1) metinlerindedir. “Doğru Mesleği Seçmek, Sayfa 6-1, Güzel Sanatlar, İletişim Kurmak, Köpek Balıkları, Bir Konu Bir Konuk, Sayfa 38, Ankara’da Kültür Sanat, Sanat Durağı, Sayfa 48, Her Yazar Kendini Mi Yazar? Nuri Bilge Ceylan Bir Doğa Fotoğrafçısı, Sayfa 60, Bilime Adanmış Bir Ömür Cahit Arf, Karagöz ile Hacivat, Eskici, Don Kişot ve Yardımcısı, Depremle Yaşamak, Küresel Çevre Kirlenmesi, Işıkla Yazı Yazma Sanatı, Simülasyon ve Tıp, Tartışma Programı, Elektronik Eşyaların Ömrü Ne Kadardır?” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 84: *Gazi Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Tarih Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup
1	Üstün Zekâlıların Eğitimi	Osmanlı devleti, Enderun
2	Sayfa 91	Göktürk-5
TOPLAM		7

Tablo 84’te Gazi Yabancılar İçin Türkçe B2 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Millî Tarih Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre B2 düzeyinde Millî Tarih başlığı altında toplamda 7 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Sayfa 91” (f=5) metnindeyken, en az; “Üstün Zekâlıların Eğitimi” (f=2) metinlerindedir. Diğer metinlerde metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 85: *Gazi Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Coğrafya Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	Millî Coğrafya
1	Güzel Sanatlar	Süleymaniye Camii, Selimiye Camii
2	Köpek Balıkları	Akdeniz-3, Ege, Marmara
3	Ankara’da Kültür Sanat	Ankara-13, Kızılay-6, Ulus, Güven park
4	Sanat Durağı	İzmir
5	Her Yazar Kendini Mi Yazar?	Adana-3
6	Nuri Bilge Ceylan Bir Doğa Fotoğrafçısı	Anadolu-2
7	Bilime Adanmış Bir Ömür Cahit Arf	İstanbul
8	Eskici	Marmara denizi, İstanbul, İzmit
9	Küresel Çevre Kirlenmesi	Trabzon, Sürmene, Beşköy beldesi, Karaçay gölü
TOPLAM		42

Tablo 85’te Gazi Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti B2 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Millî Coğrafya Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, B2 düzeyinde Millî Coğrafya başlığı altında toplamda 42 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Ankara’da Kültür Sanat” (f=21) metnindeyken, en az; “Sanat Durağı ve Bilime Adanmış Bir Ömür Cahit Arf” (f=1) metinlerindedir. “Doğru Mesleği Seçmek, Sayfa 6-1, Güzel Sanatlar, Sayfa 6-2, İletişim Kurmak, Köpek Balıkları,

Bir Konu Bir Konuk, Sayfa 38, Sayfa 48, Üstün Zekâlıların Eğitimi, Her Yazar Kendini Mi Yazar? Nuri Bilge Ceylan Bir Doğa Fotoğrafçısı, Sayfa 60, Sayfa 91, Karagöz ile Hacivat, Eskici, Don Kişot ve Yardımcısı, Depremle Yaşamak, Küresel Çevre Kirlenmesi, Işıkla Yazı Yazma Sanatı, Simülasyon ve Tıp, Tartışma Programı, Elektronik Eşyaların Ömrü Ne Kadardır?” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 86: *Gazi Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Klişeler ve Millî Kimlik Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	Klişeler ve Millî Kimlik
1	Güzel Sanatlar	Klasik Türk şiiri
2	Ankara’da Kültür Sanat	Karagöz ile Hacivat, Meddah, Orta oyunu, Türk mizahı
3	Sanat Durağı	Apar topar taşınmak
4	Nuri Bilge Ceylan Bir Doğa Fotoğrafçısı	Türk sineması
5	Bilime Adanmış Bir Ömür Cahit Arf	Türk Lirası
6	Sayfa 91	Hat sanatı-2
7	Elektronik Eşyaların Ömrü Ne Kadardır?	Göz ardı etmek
TOPLAM		57

Tablo 86’da Gazi Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti B2 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Klişeler ve Millî Kimlik Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre B2 düzeyinde Klişeler ve Millî Kimlik başlığı altında toplamda 57 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Karagöz ile Hacivat” (f=46) metnindeyken, en az; “Sanat Durağı, Nuri Bilge Ceylan Bir Doğa Fotoğrafçısı, Bilime Adanmış Bir Ömür Cahit Arf ve Elektronik Eşyaların Ömrü Ne Kadardır?” (f=1) metinlerindedir. “Doğru Mesleği Seçmek, Sayfa 6-1, Güzel Sanatlar, Sayfa 6-2, İletişim Kurmak, Köpek Balıkları, Üstün Zekâlıların Eğitimi, Bir Konu Bir Konuk, Sayfa 38, Ankara’da Kültür Sanat, Sayfa 48, Her Yazar Kendini Mi Yazar? Sayfa 60, Eskici, Don Kişot ve Yardımcısı, Depremle Yaşamak, Küresel Çevre Kirlenmesi, Işıkla Yazı Yazma Sanatı, Sayfa 91, Simülasyon ve Tıp, Tartışma Programı” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 87: *Gazi Yabancılar İçin Türkçe C1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup
1	Türk Mimarisinin Işığı	Türk
2	Gel Zaman Git Zaman	Mısır, Roma-2, Sümerler
3	Birlikte Eğleniyoruz	Türkiye, Türk-5, Doğu Türkistan, Balkanlar, İspanya, Valencia, Filipin-2, Bularan, Pulian, Batı Afrika, Nijer, Noodable kabilesi, Orta Asya, Tayland-3, Loupuri, Türkiye Cumhuriyeti
4	Hidirellez Şenliği	Türk-2, Balkanlar, İran

5	Dünyüyle Bugünüyle Halk Oyunları	Orta Asya-2, Türkiye-2, Türk-5, Ege, Trakya, Karadeniz, Fransız-3, İtalyan, Viyana, Brezilya, Arjantin
6	Kılıç Kalkan Oyunu	Bizans
7	Genetik Şifre	Babil
8	Dünyanın Değişen Hastalıkları	Türkiye
9	Sayfa 48	İsviçre, Cenevre, Fransız-2, Asya-13, Çin-2, Endonezya, Fransız-2, Hindistan, Hintli, ABD, Rus, Rusya, Avrupa, Afrika
10	Nüfus Yaşlanması	Avrupa-5, Japonya-2, İsviçre, İtalya-3, İsveç, Almanya, İspanya-3, Slovenya, Avusturya
11	Sayfa 66	Asya, Avrupa, Bizans-2
12	Bunları Duydunuz Mu?	Ukrayna, Kiev, Japonya, İngiltere, Southampton, New York, Hindistan, Bhopal
13	Beyaz Gemi	Kırgız-2, Kıpçak
14	Sayfa 94	Türkçe, Sümer, Babil, Asur
15	Rüya	Babil, Yunan, Mısır
16	Mecazlardan Örülen Dil Türkçe	Türk, Türkçe-6
TOPLAM		130

Tablo 87’de Gazi Yabancılar İçin Türkçe C1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, C1 düzeyinde Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup başlığı altında toplamda 130 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Sayfa 48” (f=29) metnindeyken, en az; “Genetik Şifre, Dünyanın Değişen Hastalıkları” (f=1) metinlerindedir. “Mevlevilik ve Sema, Sayfa 32, Klimayak, Nüfus Patlaması, Tükettikçe Tükenen İnsanlık, Karşı Cinsi Anlama Kılavuzu, Sayfa 61, Parmaklarınızın Ucundaki Bir Dünya, Şiir Ülkesinin Mısralarında Gezmek, Küçük Kara Balık, Ah Şu Gençler, İnsanlığın Sınavı, Sayfa 103, Hırsız” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 88: Gazi Yabancılar İçin Türkçe C1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Etkileşim Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Toplumsal Etkileşim
1	Sayfa 32	Eren bey-2
2	Parmaklarınızın Ucundaki Bir Dünya	İlknur Hanım, Esra Hanım, Hasan Bey
3	Şiir Ülkesinin Mısralarında Gezmek	Abdulkadir Budak
4	Ah Şu Gençler	Osman Şaşkın, Osman-7
5	Sayfa 94	Josaph-3, Kramer-3
6	Sayfa 103	Ahmet-5, Murat-5
TOPLAM		30

Tablo 88’de Gazi Yabancılar İçin Türkçe C1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsal Etkileşim Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre C1 düzeyinde Toplumsal Etkileşim başlığı altında toplamda 30 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Sayfa 103” (f=10) metnindeyken, en az; “Şiir Ülkesinin Mısralarında Gezmek” (f=1) metinlerindedir. “Türk Mimarisinin Işığı, Gel Zaman Git Zaman, Birlikte

Eğleniyoruz, Hıdırellez Şenliği, Dünüyle Bugünüyle Halk Oyunları, Kılıç Kalkan Oyunu, Mevlevilik ve Sema, Genetik Şifre, Dünyanın Değişen Hastalıkları, Klimayak, Nüfus Patlaması, Sayfa 48, Nüfus Yaşlanması, Tükettikçe Tükenen İnsanlık, Karşı Cinsi Anlama Kılavuzu, Sayfa 61, Sayfa 66, Bunları Duydunuz Mu? Beyaz Gemi, Küçük Kara Balık, Ah Şu Gençler, Sayfa 94, Rüya, İnsanlığın Sınavı, Mecazlardan Örülen Dil Türkçe, Hırsız” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 89: Gazi Yabancılar İçin Türkçe C1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “İnançlar ve Davranışlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	İnançlar ve Davranışlar
1	Türk Mimarisinin Işığı	Camî-5
2	Gel Zaman Git Zaman	Müslüman, Hristiyan, Hicret, Hz. İsa
3	Birlikte Eğleniyoruz	Tanrı, İslamiyet
4	Hıdırellez Şenliği	Hıdırellez-7, Hızır peygamber-7, İlyas peygamber-4, İslamiyet
5	Dünüyle Bugünüyle Halk Oyunları	İslam, Tanrı-2, Şaman-2, Rahip
6	Mevlevilik ve Sema	Mevlevilik-6, Mevlevi dervişi, Semazen, Sema-8, Tennure
7	Tükettikçe Tükenen İnsanlık	Mevlana
8	Karşı Cinsi Anlama Kılavuzu	Allah
9	Bunları Duydunuz Mu?	Tanrı
10	Sayfa 94	Selamünaleyküm, Aleyküm selam
11	Rüya	Yastığının altına demir koymak, Hayırlı olsun, Kâhin
TOPLAM		60

Tablo 89’da Gazi Yabancılar İçin Türkçe C1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “İnançlar ve Davranışlar Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, C1 düzeyinde İnançlar ve Davranışlar başlığı altında toplamda 60 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Hıdırellez Şenliği” (f=19) metnindeyken, en az; “Tükettikçe Tükenen İnsanlık, Karşı Cinsi Anlama Kılavuzu, Bunları Duydunuz Mu?” (f=1) metinlerindedir. “Türk Mimarisinin Işığı, Gel Zaman Git Zaman, Birlikte Eğleniyoruz, Hıdırellez Şenliği, Dünüyle Bugünüyle Halk Oyunları, Kılıç Kalkan Oyunu, Mevlevilik ve Sema, Genetik Şifre, Dünyanın Değişen Hastalıkları, Klimayak, Nüfus Patlaması, Sayfa 48, Nüfus Yaşlanması, Tükettikçe Tükenen İnsanlık, Karşı Cinsi Anlama Kılavuzu, Sayfa 61, Sayfa 66, Bunları Duydunuz Mu? Beyaz Gemi, Küçük Kara Balık, Ah Şu Gençler, Sayfa 94, Rüya, İnsanlığın Sınavı, Mecazlardan Örülen Dil Türkçe, Hırsız” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 90: Gazi Yabancılar İçin Türkçe C1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Toplumsal Kurumlar
1	Birlikte Eğleniyoruz	BM Genel Kurulu
2	Sayfa 32	Araştırma Enstitüsü, Üniversite-3, ÖSYM,

		Biyolojik Bilimler Enstitüsü, Moleküler biyoloji ve genetik Bölümü
3	Dünyanın Değişen Hastalıkları	Dünya Sağlık Örgütü
4	Klimayak	Türk Patent Enstitüsü
5	Sayfa 48	Birleşmiş Milletler, Uluslar Arası Çalışma Örgütü
6	Beyaz Gemi	Okul
7	Ah Şu Gençler	Hastane, Kütüphane, Okul
TOPLAM		16

Tablo 90’da Gazi Yabancılar İçin Türkçe C1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, C1 düzeyinde Toplumsal Kurumlar başlığı altında toplamda 16 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Sayfa 32” (f=7) metnindeyken, en az; “BM Genel Kurulu, Türk Patent Enstitüsü, Dünya Sağlık Örgütü” (f=1) metinlerindedir. “Türk Mimarisinin Işığı, Gel Zaman Git Zaman, Hıdırellez Şenliği, Dünyüyle Bugünüyle Halk Oyunları, Kılıç Kalkan Oyunu, Mevlevilik ve Sema, Genetik Şifre, Nüfus Patlaması, Nüfus Yaşlanması, Tükettikçe Tükenen İnsanlık, Karşı Cinsi Anlama Kılavuzu, Sayfa 61, Parmaklarınızın Ucundaki Bir Dünya, Sayfa 66, Bunları Duydunuz Mu? Şiir Ülkesinin Mısralarında Gezmek, Küçük Kara Balık, Sayfa 94, Rüya, İnsanlığın Sınavı, Sayfa 103, Mecazlardan Örülen Dil Türkçe, Hırsız” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 91: Gazi Yabancılar İçin Türkçe C1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü
1	Türk Mimarisinin Işığı	Mimar-2, Mühendis
2	Gel Zaman Git Zaman	Aristo, Şair, Einstein, Ümit Yaşar Oğuzcan, Fizikçi
3	Birlikte Eğleniyoruz	Çiftçi
4	Dünyüyle Bugünüyle Halk Oyunları	Besteci, İngiltere kraliçesi I. Elizabeth, İşçi, Dansçı
5	Mevlevilik ve Sema	Hız. Mevlana, Sultan Veled, Ulu Arif Çelebi
6	Sayfa 32	Sunucu-4, Öğretim üyesi-4, Araştırmacı, Akademisyen, Öğrenci
7	Klimayak	Zihni Çalışkan
8	Nüfus Patlaması	Bilim adamı-4, Avcılık, Balıkçılık
9	Sayfa 48	İşçi-2
10	Karşı Cinsi Anlama Kılavuzu	Kayınvalide, Fizikçi
11	Sayfa 61	Psikolog-9, Anne-10
12	Sayfa 66	Anne, Baba
13	Bunları Duydunuz Mu?	Mühendis, Teknisyen-2, Araştırmacı, Metalürji mühendisi, Gemici
14	Şiir Ülkesinin Mısralarında Gezmek	Aristo, Valery-2, Yahya Kemal, Şair-10, Ayla Oral, Vâsıf, Aşık Veysel, Ozan, Ahmet Hamdi Tanpınar
15	Beyaz Gemi	Santaş vadisi-3, Orman korucusu-4, Dede-11, Anne-4, Damat, Baba-6, Nine-7, Seyyar satıcı, Orozkul-10, Bekey-4, Seydahmet-2, Gülcemal, Kıvrak mümin-4, Boynuzlu Maral ana-9, Buğubay-2, Torun, Issık göl-3, Çoban-4, Kulugbeg-5, Yenisey ırmağı
16	Küçük Kara Balık	Torun, Nine-2, Anne-4, Küçük kara balık hikâyesi
17	Ah Şu Gençler	Oyuncu-2, Öğretmen-24, Öğrenci-14, Einstein, Darwin-2, Wagner, Baudliere, Balzac, Mimar, Turgut Özakman, Ah Şu Çılgın Türkler

18	Sayfa 94	Eskici-12, Hamlet, Kral Lear, Gılgamış-2, Machbet , Hurdacı-14, Bekçi-13, Gılgamış destanı, Endiko, Sunucu
19	Rüya	Otto Loewi, Paul Mc Cartney, Yazar, Edgar Allan Poe
20	İnsanlığın Sınavı	Önce ekmekler bozuldu, Oktay Akbal-2, Hikâyecî
21	Mecazlardan Örülen Dil Türkçe	Mimar Sinan-7, Mimar-2, Koca Sinan-4
TOPLAM		284

Tablo 91’de Gazi Yabancılar İçin Türkçe C1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre C1 düzeyinde Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü başlığı altında toplamda 284 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Ah Şu Gençler” (f=49) metnindeyken, en az; “Çiftçi ve Zihni Çalışkan” (f=1) metinlerindedir. “Hıdırellez Şenliği, Kılıç Kalkan Oyunu, Genetik Şifre, Dünyanın Değişen Hastalıkları, Nüfus Yaşlanması, Tükettikçe Tükenen İnsanlık, Parmaklarınızın Ucundaki Bir Dünya, Sayfa 103 ” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 92: Gazi Yabancılar İçin Türkçe C1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Tarih Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Millî Tarih
1	Türk Mimarisinin Işığı	Mimar Sinan-8, Kanuni Sultan Süleyman, Sultan-2, Mihrümah Sultan-2
2	Birlikte Eğleniyoruz	Göktürk
3	Kılıç Kalkan Oyunu	Osmanlı-3
4	Ah Şu Gençler	Estergon kalesi-2
5	Sayfa 94	Fatih sultan Mehmet-3
6	Mecazlardan Örülen Dil Türkçe	Muhteşem Süleyman, Padişah
TOPLAM		24

Tablo 92’de Gazi Yabancılar İçin Türkçe C1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Millî Tarih Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre C1 düzeyinde Millî Tarih başlığı altında toplamda 24 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Türk Mimarisinin Işığı” (f=13) metnindeyken, en az; “Birlikte Eğleniyoruz” (f=1) metinlerindedir. “Gel Zaman Git Zaman, Hıdırellez Şenliği, Dünüyle Bugünüyle Halk Oyunları, Mevlevilik ve Sema, Genetik Şifre, Sayfa 32, Dünyanın Değişen Hastalıkları, Klimayak, Nüfus Patlaması, Sayfa 48, Nüfus Yaşlanması, Tükettikçe Tükenen İnsanlık, Karşı Cinsi Anlama Kılavuzu, Sayfa 61, Parmaklarınızın Ucundaki Bir Dünya, Sayfa 66, Bunları Duydunuz Mu? Şiir Ülkesinin Mısralarında Gezmek, Beyaz Gemi, Küçük Kara Balık, Rüya, İnsanlığın Sınavı, Sayfa 103, Hırsız” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 93: Gazi Yabancılar İçin Türkçe C1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Coğrafya Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Millî Coğrafya
1	Türk Mimarisinin Işığı	İstanbul-2, Üsküdar, Selimiye Cami, Süleymaniye Cami-2, Şehzadebaşı Cami-2, Edirnekapı Cami
2	Birlikte Eğleniyoruz	Anadolu
3	Hıdırellez Şenliği	Anadolu-2, Doğu Akdeniz, Mezopotamya-2
4	Dünüyle Bugünüyle Halk Oyunları	Anadolu-4
5	Kılıç Kalkan Oyunu	Bursa-3
6	Klimayak	Ankara-2
7	Sayfa 66	Erzurum, İstanbul-2, Tortum çayı, Tortum gölü, Tortum şelalesi, Tortum, Trev vadisi, Yenikapı
8	Sayfa 94	Mezopotamya-2
TOPLAM		38

Tablo 93’te Gazi Yabancılar İçin Türkçe C1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Millî Coğrafya Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, C1 düzeyinde Millî Coğrafya başlığı altında toplamda 38 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Türk Mimarisinin Işığı, Sayfa 61” (f=13) metnindeyken, en az; “Birlikte Eğleniyoruz” (f=1) metinlerindedir. “Gel Zaman Git Zaman, Mevlevilik ve Sema, Genetik Şifre, Sayfa 32, Dünyanın Değişen Hastalıkları, Nüfus Patlaması, Sayfa 48, Nüfus Yaşlanması, Tükettikçe Tükenen İnsanlık, Karşı Cinsi Anlama Kılavuzu, Parmaklarınızın Ucundaki Bir Dünya, Bunları Duydunuz Mu? Şiir Ülkesinin Mısralarında Gezmek, Beyaz Gemi, Küçük Kara Balık, Ah Şu Gençler, Sayfa 94, Rüya, İnsanlığın Sınavı, Sayfa 103, Mecazlardan Örülen Dil Türkçe, Hırsız” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 94: Gazi Yabancılar İçin Türkçe C1 Düzeyi Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Klişeler ve Millî Kimlik Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Klişeler ve Millî Kimlik
1	Gel Zaman Git Zaman	Bir köşede vakit öldürmek
2	Birlikte Eğleniyoruz	Nevruz, Ergenekon
3	Dünüyle Bugünüyle Halk Oyunları	Kulak vermek, Zeybek, Horon, Roman havası
4	Kılıç Kalkan Oyunu	Kılıç kalkan oyunu
5	Tükettikçe Tükenen İnsanlık	Ayağımı yorganına göre uzatmak, Çam sakızı çoban armağanı, Ye Kürküm Ye, Ya olduğun gibi görün ya da görüldüğün gibi ol, Nasreddin Hoca-2
6	Beyaz Gemi	Kulak kabartmak
7	Rüya	Türk kültürü-2, Aşıklık geleneği
8	İnsanlığın Sınavı	Türk Edebiyatı, Fıkra
9	Sayfa 103	Nasreddin Hoca fıkrası, Ye Kürküm Ye, Dünyanın çivisi çıkmış
10	Mecazlardan Örülen Dil Türkçe	Taşı sıkıp suyunu çıkarmak, Yoluna taş koymak, Hasetten kalbi taşlaşmak, Taş kesilmek, Bilmecce, Mani, Türkü
11	Hırsız	Gözü ilişmek, Yükte hafif pahada ağır
TOPLAM		31

Tablo 94’te Gazi Yabancılar İçin Türkçe C1 düzeyi ders kitabında yer alan metinlerdeki “Klişeler ve Millî Kimlik Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları

değerlendirilmiştir. Buna göre C1 düzeyinde Klişeler ve Millî Kimlik başlığı altında toplamda 31 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Mecazlardan Örülen Dil Türkçe” (f=7) metnindeyken, en az; “Birlikte Eğleniyoruz, Kılıç Kalkan Oyunu ve Beyaz Gemi” (f=1) metinlerindedir. “Türk Mimarisinin Işığı, Mevlevilik ve Sema, Genetik Şifre, Sayfa 32, Dünyanın Değişen Hastalıkları, Klimayak, Nüfus Patlaması, Sayfa 48, Nüfus Yaşlanması, Karşı Cinsi Anlama Kılavuzu, Sayfa 61, Parmaklarınızın Ucundaki Bir Dünya, Sayfa 66, Bunları Duydunuz Mu? Şiir Ülkesinin Mırsalarında Gezmek, Küçük Kara Balık, Ah Şu Gençler, Sayfa 94” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

4. 2. 3. Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitaplarında Yer Alan Değer Aktarımı Referanslarının Boyutlarına İlişkin Bulgular

Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitaplarında yer alan değer aktarımı referanslarının boyutlarına ilişkin bulgular aşağıdaki tablolarda verilmektedir.

Tablo 95: *Yeni Hitit 1 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup
1	İstanbul	Türkiye, Asya, Avrupa
2	Yıldız Kenter	Amerika Birleşik Devletleri, İngiltere
3	Nasıl Alışveriş Yapıyoruz?	Türkiye
4	Mutfak Kültürleri ve Sağlığımız	Çin-2, İtalyan-2, Fransız, Arap-2
5	İki Film İki Roman	Broadway, Amerika, Tahrán
6	Nergis	Yunan
7	Kapadokya	Pers
8	Dedikodu İçin En Uygun Zaman	İngiliz
9	Gazete İlanları	Türkiye, İngilizce
10	Çok Kültürlü Bir Dünya	Eskimo-2, Kanada, Sibiryá, Grönland, Alaska, İnuit, Bedevi, Arabistan, Irak, Suriye, Ürdün, Afrika-2, Afrika, Tibetli, Çinli, Moğol
11	Dünyada Yılbaşı Kutlamaları	Türkiye, Finlandiya, İsveç, Norveç, Japonya, Avustralya, Brezilya, Çin-2, Kore
12	Erkek Dadılar	Türk
13	Gazete İlanları	Avrupa, İspanya, Hindistan, Almanya
14	Tam Haberlik Bunlar	Edirneli, Antarktika, Japon, Monty, İngiltere, İngiliz, Londra
15	TV’de Ne Var?	İsviçre, Türkiye
16	Sessiz Bir Tatil	İspanya-4, Avrupa Birliği, Türk
17	Babam ve Oğlum	Egeli
18	Dışarıdan Formda İçeriden Şişman	İngiltere
19	Etkili Kar Yağışı Güldürüyor	Türkiye
20	Beş Bin Yıllık Çifti Ayırmadılar	İtalya
TOPLAM		73

Tablo 95’te Yeni Hitit 1 ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, Yeni Hitit 1 ders kitabında Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup başlığı altında toplamda 73 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Mutfak Kültürleri ve Sağlığımız” (f=7)

metnindeyken, en az; “Nasıl Alışveriş Yapıyoruz? Nergis, Kapadokya, Dedikodu İçin En Uygun Zaman, Erkek Dadılar, Babam ve Oğlum, Dışarıdan Formda İçeriden Şişman, Etkili Kar Yağışı Güldürüyor ve Beş Bin Yıllık Çifti Ayırmadılar” (f=1) metinlerindedir. “Şehir Uyanıyor, Hobiler, Cumartesi Planı, Aile Fotoğrafı, Evimiz ve Semtimiz, Köyde ve Şehirde Hayat, Bayan Taksici, Ben Çocukken, Geçmişten Günümüze, Çınar Restoran, Trafik Kazası, Büyük Ödül, Kim Ne Yapacak? Bebeğimiz Olacak, İdoller, Hevesler, Böyle Mi Olacaktı? Tuğba Evleniyormuş, Ah Tamara, Bilgi Verelim, Bir Kent, Kadınlar ve Erkekler, Eskiden Nasıldı? 70’li Yıllardan Küçük Detaylar, Haber Mi? İnsan Mı? Dünya Umurumda Değil, Neyiniz Var? Bir Röportaj, Rezervasyonunuz Tamam, Dondurmam Gaymak” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 96: Yeni Hitit 1 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Etkileşim Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Toplumsal Etkileşim
1	Cumartesi Planı	Ezgi-7, Selen-7
2	Aile Fotoğrafı	Seçil, Aynur, Mehmet, Koray, Seda, Zeynep
3	Evimiz ve Semtimiz	Aysun-11, Burcu-10
4	Köyde ve Şehirde Hayat	Salih Demirkan, Selin Akman
5	Bayan Taksici	Nevin Hanım, Nevin Sağlam
6	Yıldız Kenter	Naci Bey
7	Çınar Restoran	Oğuz-3, Hülya-4
8	Trafik Kazası	Hanımefendi
9	İki Film İki Roman	Martin, Laura
10	Büyük Ödül	Suzan Demir-5, Suzan Hanım-2
11	Kim Ne Yapacak?	Murat, Duygu Hanım, Ender, Selin
12	Bebeğimiz Olacak	Cenk-2, Ayşegül-2, Ayten-2
13	Böyle Mi Olacaktı?	Nil-9, Selin-12, Özlem-3
14	Tuğba Evleniyormuş	Nil-8, Eda-8, Tuğba-3
15	Erkek Dadılar	Burak Acar, Koray Göksu
16	Kadınlar ve Erkekler	Zick Rubin
17	Gazete İlanları	Andre Prodes
18	Tam Haberlik Bunlar	George Green, George-2, Gwen-2, Sebahattin Kara
20	Haber Mi? İnsan Mı?	William T. Murphy, Murphy-3
21	Neyiniz Var?	Ahmet-6, Selim-2, Murat-3, Selin-9, Cem-19, Cem bey
22	Bir Röportaj	Ece-4, Özgün-5
23	Rezervasyonunuz Tamam	Güliz Batur, Güliz Hanım
24	Babam ve Oğlum	Sadık-3, Deniz-2, Hüseyin Bey-2
25	Dondurmam Gaymak	Ali usta-4
26	Beş Bin Yıllık Çifti Ayırmadılar	Elena Menotti
TOPLAM		193

Tablo 96’ da Yeni Hitit 1 ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsal Etkileşim Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre Yeni Hitit 1 ders kitabında Toplumsal Etkileşim başlığı altında toplamda 193 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Neyiniz Var?” (f=40) metnindeyken, en az; “Gazete İlanları, Kadınlar ve Erkekler, Trafik Kazası, Yıldız Kenter ve Beş Bin Yıllık Çifti Ayırmadılar” (f=1) metinlerindedir. “Şehir Uyanıyor, Hobiler, İstanbul, Ben Çocukken, Geçmişten Günümüze, Çınar Restoran,

Trafik Kazası, Büyük Ödül, Kim Ne Yapacak? Bebeğimiz Olacak, İdoller, Hevesler, Böyle Mi Olacaktı? Kapadokya, Ah Tamara, Bilgi Verelim, Dedikodu İçin En Uygun Zaman, Bir Kent, Gazete İlanları, Çok Kültürlü Bir Dünya, Dünyada Yılbaşı Kutlamaları, Eskiden Nasıldı? 70’li Yıllardan Küçük Detaylar, Dünya Umurumda Değil, TV’de Ne Var? Sessiz Bir Tatil, Dışarıdan Formda İçeriden Şişman, Etkili Kar Yağışı Güldürüyor” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 97: Yeni Hitit 1 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “İnançlar ve Davranışlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	İnançlar ve Davranışlar
1	İstanbul	Camii, Kilise, Sinagog
2	Mutfak Kültürleri ve Sağlığımız	ALLAH
3	Nergis	Tanrı
4	Kapadokya	Kilise-2
5	Ah Tamara	Kilise
6	Çok Kültürlü Bir Dünya	Büyücü-2
TOPLAM		10

Tablo 97’de Yeni Hitit 1 ders kitabında yer alan metinlerdeki “İnançlar ve Davranışlar Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, Yeni Hitit 1 ders kitabında İnançlar ve Davranışlar başlığı altında toplamda 10 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “İstanbul” (f=3) metnindeyken, en az; “Mutfak Kültürleri ve Sağlığımız, Nergis, Kapadokya, Ah Tamara ve Çok Kültürlü Bir Dünya ” (f=1) metinlerindedir. “Dünyada Yılbaşı Kutlamaları, Erkek Dadılar, Kadınlar ve Erkekler Eskiden Nasıldı? 70’li Yıllardan Küçük Detaylar, Gazete İlanları, Tam Haberlik Bunlar Haber Mi? İnsan Mı? Dünya Umurumda Değil, TV’de Ne Var? Neyiniz Var? Bir Röportaj, Rezervasyonunuz Tamam, Sessiz Bir Tatil, Babam ve Oğlum, Dondurmam Gaymak, Dışarıdan Formda İçeriden Şişman, Etkili Kar Yağışı Güldürüyor, Beş Bin Yıllık Çifti Ayırmadılar, Bilgi Verelim, Dedikodu İçin En Uygun Zaman, Bir Kent, Gazete İlanları, Tuğba Evleniyormuş, Trafik Kazası, İki Film İki Roman, Büyük Ödül, Kim Ne Yapacak? Bebeğimiz Olacak, Bayan Taksici, Yıldız Kenter, Ben Çocukken, Geçmişten Günümüze, Çınar Restoran, Şehir Uyanıyor, Hobiler, Cumartesi Planı, Aile Fotoğrafı, Evimiz ve Semtimiz, Köyde ve Şehirde Hayat, Böyle Mi Olacaktı? Nasıl Alışveriş Yapıyoruz? İdoller, Hevesler.” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 98: Yeni Hitit 1 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Toplumsal Kurumlar
1	Şehir Uyanıyor	İstanbul’un sesi radyosu
2	Aile Fotoğrafi	Lise-2, Üniversite-2
3	Köyde ve Şehirde Hayat	Hastane, Üniversite
4	İki Film İki Roman	Hastane
5	Kim Ne Yapacak?	Hastane
6	Gazete İlanları	Boğaziçi üniversitesi, Lise, Üniversite ODTÜ
7	Erkek Dadılar	Akademi Dadı Eğitim Merkezi
8	Kadınlar ve Erkekler	Harvard Üniversitesi, Brandars Üniversitesi
9	70’li Yıllardan Küçük Detaylar	Okul-2
10	TV’de Ne Var?	Lise, Üniversite
11	Neyiniz Var?	Lise
12	Sessiz Bir Tatil	Üniversite-2
13	Beş Bin Yıllık Çifti Ayırmadılar	Arkeoloji Müzesi
TOPLAM		32

Tablo 98’de Yeni Hitit 1 ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, Yeni Hitit 1 ders kitabında Toplumsal Kurumlar başlığı altında toplamda 32 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Aile Fotoğrafi ve Gazete İlanları” (f=4) metnindeyken, en az; “Şehir Uyanıyor, Erkek Dadılar, Beş Bin Yıllık Çifti Ayırmadılar, Kim Ne Yapacak? ve Neyiniz Var? ” (f=1) metinlerindedir. “Hobiler, Cumartesi Planı, Köyde ve Şehirde Hayat, İstanbul, Ben Çocukken, Geçmişten Günümüze, Çınar Restoran, Nasıl Alışveriş Yapıyoruz? Mutfak Kültürleri ve Sağlığımız, Trafik Kazası, İki Film İki Roman, Büyük Ödül, Bebeğimiz Olacak, İdoller, Hevesler, Böyle Mi Olacaktı? Nergis, Tuğba Evleniyormuş, Kapadokya, Ah Tamara, Bilgi Verelim, Dedikodu İçin En Uygun Zaman, Bir Kent, Çok Kültürlü Bir Dünya, Dünyada Yılbaşı Kutlamaları, Eskiden Nasıldı? Gazete İlanları, Tam Haberlik Bunlar, Haber Mi? İnsan Mı? Dünya Umurumda Değil, TV’de Ne Var? Bir Röportaj, Rezervasyonunuz Tamam, Sessiz Bir Tatil, Dondurmam Gaymak, Dışarıdan Formda İçeriden Şişman, Etkili Kar Yağışı Güldürüyor” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 99: Yeni Hitit 1 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Toplumsallaşma Ve Yaşam Döngüsü
1	Hobiler	Doktor-2, Fotoğrafçılık
2	Cumartesi Planı	Dişçi, Anne, Kızılay, Kızılay Güvenpark Metro sineması
3	Aile Fotoğrafi	Hemşire, Öğretmen, Mimar, Öğrenci, Doktora öğrencisi, Mühendis, Bankacı, Doktor
4	Köyde ve Şehirde Hayat	Hastane, Üniversite
5	İstanbul	Balıkçı
6	Bayan Taksici	Gazeteci-5, Taksici-5, Baba-3
7	Yıldız Kenter	Yıldız Kenter, Baba, Diplomat, Öğrenci, Shakespeare
8	Geçmişten Günümüze	Anne-2
9	Çınar Restoran	Garson-6
10	Mutfak Kültürleri ve Sağlığımız	Coşkun Aral
11	Trafik Kazası	Tamirci

12	İki Film İki Roman	Sholem Aleishe, Tevye ve kızları, Norman Jewson, Sütçü Tevye, İran şahı Rıza Pehlevi, Süreyya, Balzac-2, Julia Roberts, Patrick Bergin
13	Büyük Ödül	Sunucu-5
14	Kim Ne Yapacak?	Moda tasarımcısı
15	İdoller, Hevesler	Örümcek adam, Ronaldinho, Baba-2
16	Nergis	Eko-3, Narkissos-3
17	Tuğba Evleniyormuş	Mühendis, Şirket yöneticisi, Tom Cruise
18	Ah Tamara	Baba-5, Tamara-11
19	Bilgi Verelim	Antropolog
20	Dedikodu İçin En Uygun Zaman	Bilim adamı
21	Gazete İlanları	Halkla ilişkiler uzmanı, İnşaat mühendisi, Harita mühendisi
22	Çok Kültürlü Bir Dünya	Çoban
23	Erkek Dadılar	Şoför, Güvenlik görevlisi, Hemşire, Dadi-5, Baba- 2, Elektrik teknisyeni
24	Kadınlar ve Erkekler	Profesör
25	Eskiden Nasıldı?	Anne, Baba, Anneanne, Dede
26	Gazete İlanları	Mühendis-2
27	Tam Haberlik Bunlar	Extra magazin dergisi, Guiness rekorlar kitabı-2, The Sun gazetesi, Bilim adamı, Kravat satıcısı
28	Haber Mi? İnsan Mı?	Gazeteci-7, Muhabir, Oreon Journal
29	Dünya Umurunda Değil	Anne, Baba, Psikolog
30	Neyiniz Var?	Doktor-12, Eczacı-5
31	Bir Röportaj	Ece Temelkuran
32	Babam ve Oğlum	Üniversite-2
33	Dondurmam Gaymak	Dondurmacı
34	Dışarıdan Formda İçeriden Şişman	Bilim adamı
35	Beş Bin Yıllık Çifti Ayırmadılar	Arkeolog-2
TOPLAM		162

Tablo 99’da Yeni Hitit 1 ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre Yeni Hitit 1 ders kitabında Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü başlığı altında toplamda 162 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Neyiniz Var?” (f=17) metnindeyken, en az; “İstanbul, Ben Çocukken, Mutfak Kültürleri ve Sağlığımız, Trafik Kazası, Bilgi Verelim, Dedikodu İçin En Uygun Zaman, Çok Kültürlü Bir Dünya ” (f=1) metinlerindedir. “Şehir Uyanıyor, Evimiz ve Semtimiz, Köyde ve Şehirde Hayat, Nasıl Alışveriş Yapıyoruz? Bebeğimiz Olacak, Böyle Mi Olacaktı? Kapadokya, Bir Kent, Dünyada Yılbaşı Kutlamaları, 70’li Yıllardan Küçük Detaylar, TV’de Ne Var? Rezervasyonunuz Tamam, Sessiz Bir Tatil, Etkili Kar Yağışı Güldürüyor” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 100: Yeni Hitit 1 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Tarih Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Millî Tarih
TOPLAM		0

Tablo 100’de Yeni Hitit 1 ders kitabında yer alan metinlerdeki “Millî Tarih Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre Yeni Hitit 1 ders kitabında Millî Tarih başlığı altındaki metinlerinde hiçbir bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 101: Yeni Hitit 1, Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Coğrafya Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Millî Coğrafya
1	Şehir Uyanıyor	İstanbul-2
2	Aile Fotoğrafi	İzmir
3	Köyde ve Şehirde Hayat	Ankara
4	İstanbul	İstanbul-6, İstanbul boğazı, Boğaz köprüsü, Kapalı çarşı, Fatih Sultan Mehmet köprüsü, Adalar, Ayasofya müzesi, Kız kulesi, Dolmabahçe sarayı, Çırağan sarayı, Topkapı sarayı, Çiçek pasajı, Ortaköy
5	Yıldız Kenter	İstanbul-2, Ankara-3
6	Çınar Restoran	Akdeniz
7	Tuğba Evleniyormuş	Çırağan sarayı
8	Kapadokya	Kapadokya-5, Zelve vadisi, Avanos, Kubbeli kilise-2, Peribacaları-3, Göreme, Ürgüp, Ortahisar, Sağanlı köyü
9	Ah Tamara	Van gölü, Akdamar adası-3
10	Bir Kent	Balıkesir, Marmara kıyıları, Edremit, Altınoluk, Bandırma-2, Gönen, Akçay, Tanrıça, Kuş cenneti
11	Gazete İlanları	Gölköy Sokak, Emek, Ankara
12	Rezervasyonunuz Tamam	Ankara-3, İstanbul-3, Haydar paşa tren istasyonu
13	Babam ve Oğlum	Ege, İstanbul
14	Dondurmam Gaymak	Muğla
TOPLAM		72

Tablo 101’de Yeni Hitit 1 ders kitabında yer alan metinlerdeki “Millî Coğrafya Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, Yeni Hitit 1 ders kitabında Millî Coğrafya başlığı altında toplamda 72 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “İstanbul” (f=18) metnindeyken, en az; “Aile Fotoğrafi, Köyde ve Şehirde Hayat, Çınar Restoran, Tuğba Evleniyormuş ve Dondurmam ” (f=1) metinlerindedir. “Şehir Uyanıyor, Evimiz ve Semtimiz, Köyde ve Şehirde Hayat, Nasıl Alışveriş Yapıyoruz? Bebeğimiz Olacak, Böyle Mi Olacaktı? Kapadokya, Bir Kent, Dünyada Yılbaşı Kutlamaları, 70’li Yıllardan Küçük Detaylar, TV’de Ne Var? Rezervasyonunuz Tamam, Sessiz Bir Tatil, Etkili Kar Yağışı Güldürüyor” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 102: Yeni Hitit 1 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Klişeler ve Millî Kimlik Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Klişeler ve Millî Kimlik
1	İstanbul	Türk müziği
2	Mutfak Kültürleri ve Sağlığımız	Kebap-2
3	Eskiden Nasıldı?	Klasik Türk müziği
TOPLAM		4

Tablo 102’de Yeni Hitit 1 ders kitabında yer alan metinlerdeki “Klişeler ve Millî Kimlik Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre Yeni Hitit 1 ders kitabında Klişeler ve Millî Kimlik başlığı altında toplamda 4 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Mutfak Kültürleri ve Sağlığımız” (f=2) metnindeyken, en az; “İstanbul ve Eskiden Nasıldı?”

(f=1) metinlerindedir. “Şehir Uyanıyor, Hobiler, Cumartesi Planı, Aile Fotoğrafı, Evimiz ve Semtimiz, Köyde ve Şehirde Hayat, Bayan Taksici, Yıldız Kenter, Ben Çocukken, Geçmişten Günümüze, Çınar Restoran, Nasıl Alışveriş Yapıyoruz? Trafik Kazası, İki Film İki Roman, Büyük Ödül, Kim Ne Yapacak? Bebeğimiz Olacak, İdoller, Hevesler, Böyle Mi Olacaktı? Nergis, Tuğba Evleniyormuş, Kapadokya, Ah Tamara, Bilgi Verelim, Dedikodu İçin En Uygun Zaman, Bir Kent, Gazete İlanları, Çok Kültürlü Bir Dünya, Dünyada Yılbaşı Kutlamaları, Erkek Dadılar, Kadınlar ve Erkekler, 70’li Yıllardan Küçük Detaylar, Gazete İlanları, Tam Haberlik Bunlar, Haber Mi? İnsan Mı? Dünya Umurumda Değil, TV’de Ne Var? Neyiniz Var? Bir Röportaj, Rezervasyonunuz Tamam, Sessiz Bir Tatil, Babam ve Oğlum, Dondurmam Gaymak, Dışarıdan Formda İçeriden Şişman, Etkili Kar Yağışı Güldürüyor, Beş Bin Yıllık Çifti Ayırmadılar” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 103: Yeni Hitit 2 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup
1	İlk Sporlar	Sümer, Mısır-2, Akdeniz uygarlıkları, Avrupa, Yunan-2, Amerika, Amerikalı, Amerikan, Pers, Fransız
2	Olimpiyat Tarihinden En İlginç Notlar	Polonyalı, Romen, Rus, Finlandiyalı, Amsterdam, Stockholm
3	Sporun Altın Çocukları	Brezilyalı-2, Nijerya, İran, Avrupa, Moskova
4	Şampiyonluk Maçı	Türkiye
5	Fanatizmin Sınırı Yok	Singapur, Türkiye
6	Hayal Et Olsun	Afrika
7	Marka Çılgınlığı	Hollywood
8	Erzurum’dan Harvard’a	İngilizce, Fransızca, Türkiye, Almanca
9	Kumdan İstanbul	Fransız
10	Sanat Dört Duvara Sığmazsa	Mısır, Hollanda, İspanya, Ukrayna, Brezilya, Kanada, Belçika, İrlanda, İngiltere, Portekiz, Çek Cumhuriyeti, Hindistan, Rusya
11	Anadolu Ateşi	Türkiye -2, New York
12	Doğa İçin Henüz Vakit Varken	Türkiye-3, New york, Chicago, Fransa, Çin, Moskova, Mısır
13	Binlerce Hurafe	Çin
14	Merdiven Altı Korkusu	Türkiye, Arapça
15	Titanik Neden Battı?	Türkiye, Fransa, İngiltere, Çinli
16	Kutlu Olsun	Amerikalı, İngiltere, ABD, Avrupa
17	Domates Festivali	Türkiye, Türk, Japonlar-2, Çinli-3
18	Yılın En Şahane Günü	İspanya, İspanyol, Valencia, Bunol-3
19	Sadece Şort ve Doğanın Dostluğunu Giyen Adam	Amerikalı, İngiliz
	TOPLAM	90

Tablo 103’te Yeni Hitit 2 ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, Yeni Hitit 2 ders kitabında Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup başlığı altında toplamda 90 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Kumdan İstanbul” (f=14) metnindeyken, en az; “Şampiyonluk Maçı, Doğa İçin Henüz Vakit Varken, Hayal Et Olsun ve Marka

Çılgınlığı” (f=1) metinlerindedir. “Pazartesi Sendromu, İşkolik Olabilir Misiniz? Ne Yapmam Gerek? Rahmi Koç ile Röportaj, Rüya Meslekler Gerçekten Rüya Mıdır? Kadın Fanatikler, Sana Çok Özeniyorum, Ne Yazık Ki İmkânsız, Sizinle Niye Geldim Ki? Hayal Dünyası, Dünden Bugüne Moda, Anadolu’da Giyim, İndirim, Öğrenmeyi Öğrenmek, Öğrenmenin Yaşı Yok, Öğrenmenin Sınırı Yok, Bütün Kurslar Benim İçin, Sanat Nedir? Tesadüfen Bulundular, E Postanın Mucidi, Çocuk Gözüyle, Muhteşem Buluşlar, Zihni Sinir Projeleri, Nesilleri Birer Birer Tükeniyor, Tabiatla Geçen Çocukluğumuz, Şehirliye Anlatmak Zor, Küresel Isınma, Oscar, Altın Portakal’ın Genç Yüzleri, Sevdiğim Yıllar, Mitler, Eros’ un Aşkısı, Anadolu’nun Sırları, Ah Nerede O Eski Bayramlar, Kime Göre Normal? Marjinal Olmak İçin Yaşamadım, Kim Akıllı Kim Deli? Büyükada’da Bir Yalnız Adam Ergüder Yoldaş” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 104: Yeni Hitit 2 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Etkileşim Grup Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Toplumsal Etkileşim
1	Ne Yapmam Gerek?	Hasan Bey-4, Cem
2	Rüya Meslekler Gerçekten Rüya Mıdır?	Seran Göçer, Emre Yurdakul, Hüseyin Karadayı, Deniz Ketenci
3	Olimpiyat Tarihinden En İlginç Notlar	Stella Walish, Stanisława Walasiewicz, Alfred Asikalnen, Martin Klein
4	Sporun Altın Çocukları	Futbolun kralı
5	Kadın Fanatikler	Dilara Endican, Yasemin Merçil-4, Hatice Aydın-2
6	Fanatizmin Sınırı Yok	Yard. Doç. Dr. Talimciler , Ender Karaca
7	Sana Çok Özeniyorum	Burcu-8, Ceren-9, Arda-3
8	Sizinle Niye Geldim Ki?	Meral-6, Ayşen-3, Cemre-13, Serdar-6
9	Hayal Et Olsun	Dee Caffari-4
10	Öğrenmenin Yaşı Yok	Müzeyyen Çiftçi-8, Müzeyyen teyze-2, Hasan Okur
11	Erzurum’dan Harvard’a	Esin Taboğlu-6
12	Sanat Dört Duvara Sığmazsa	Tunç Dındaş, Turbo-3
13	Çocuk Gözüyle	Batuhan Hocaoğlu, Damla Erbaş
14	Zihni Sinir Projeleri	İrfan Sayar-5, Yeşim Çobankent, Yaprak
15	Tabiatla Geçen Çocukluğumuz	Berkay Camgöz
16	Şehirliye Anlatmak Zor	Mehmet Uhri
17	Doğa İçin Henüz Vakit Varken	Çin
18	Altın Portakal’ın Genç Yüzleri	Elif Berköz, Yaprak Araç
19	Ah Nerede O Eski Bayramlar	Gülsüm, Nuri, Fethiye, Sevim, Melih, Ateş, Atilla, Kevser, Mustafa, Perihan, Aydın, Kamil, Handan, Abduş
20	Yılın En Şahane Günü	Anna Jarvis
21	Kim Akıllı Kim Deli?	Reis Çelik, Tuba Akyol
22	Büyükada’da Bir Yalnız Adam Ergüder Yoldaş	Ergüder Yoldaş-8, Murat ak
23	Sadece Şort ve Doğanın Dostluğunu Giyen Adam	Ahmet Bedevi-6
TOPLAM		141

Tablo 104’te Yeni Hitit 2 ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsal Etkileşim Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre Yeni Hitit 2 ders kitabında Toplumsal Etkileşim başlığı altında toplamda 141 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Sizinle Niye Geldim Ki?” (f=28) metnindeyken, en az; “Sporun Altın Çocukları, Tabiatla Geçen

Çocukluğumuz, Şehirliye Anlatmak Zor ve Yılın En Şahane Günü” (f=1) metinlerindedir. “Pazartesi Sendromu, İşkolk Olabilir Misiniz? Rahmi Koç ile Röportaj, İlk Sporlar, Şampiyonluk Maçı, Ne Yazık Ki İmkânsız, Hayal Dünyası, Dünden Bugüne Moda, Anadolu’da Giyim, İndirim, Marka Çılgınlığı, Öğrenmeyi Öğrenmek, Öğrenmenin Sınırı Yok, Bütün Kurslar Benim İçin, Sanat Nedir? Kumdan İstanbul, Anadolu Ateşi, Tesadüfen Bulundular, E Postanın Mucidi, Muhteşem Buluşlar, Nesilleri Birer Birer Tükeniyor, Küresel Isınma, Doğa İçin Henüz Vakit Varken, Oscar, Sevdiğim Yıllar, Mitler, Eros’ un Aşk, Binlerce Hurafe, Merdiven Altı Korkusu, Anadolu’nun Sırları, Titanik Neden Battı? Kutlu Olsun, Domates Festivali, Kime Göre Normal? Marjinal Olmak İçin Yaşamadım” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 105: Yeni Hitit 2 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “İnançlar ve Davranışlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	İnançlar ve Davranışlar
1	Pazartesi Sendromu	Şeytan-2, Melek-2
2	Hayal Dünyası	Tanrı-2
3	Şehirliye Anlatmak Zor	İnşallah
4	Mitler	Tanrılar, Tanrıçalar, Devler, Canavarlar, Mitler-3, Mitoloji
5	Eros’ un Aşk	Eros-18, Zeus-2, Olympos, Psykhe-13, Aphrodite-5, Tanrılar katı
6	Binlerce Hurafe	Yatağın solundan kalkmak, Kara kedi çıkması, Evin içinde şemsiye açmak, Batıl inançlar, Bir evin yanında bir baykuş öterse o evde biri ölür ya da bir acı yaşanır, Tencerede su boşu boşuna kaynarsa düşman çoğalır. Parmakları birbirine geçirip elleri bağlamak iyi değildir, insanın şansı kapanır. Hamile kadın kime bakarsa çocuğu ona benzeyecektir. Geç saatte yemek yenen yere melekler gelmez. Ayna kırılması uğursuzluktur.-2 Dört Yapraklı Yonca bulmak şans getirir. Elden ele makas alınrsa kavga çıkar. Makas bir zemine bırakılarak el değiştirmelidir. İnsanın üzerindeki giysinin söküğü dikilmez. Giysi çıkarıldıktan sonra dikilmelidir. Terliğin ya da ayakkabının ters bırakılması uğursuzluktur.
7	Merdiven Altı Korkusu	Tanrı, Merdiven altından geçmenin uğursuzluk getireceği inancı-3, At nalının koruyuculuğuna inanılması-2, Geyik boynuzunun şans getireceği inancı, Dört Yapraklı Yonca bulunması-2, Hristiyanlık-2, Hz. isa
8	Kutlu Olsun	Hristiyanlık, Ortodokslar, Aya Yorgi, Katolik, St. Georges, Setsubun, Hıdırellez-3, Hz. Hızır-7, Hz. İlyas-3, Tapınak
9	Yılın En Şahane Günü	Hristiyanlar, Meryem ana
TOPLAM		104

Tablo 105’te Yeni Hitit 2 ders kitabında yer alan metinlerdeki “İnançlar ve Davranışlar Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, Yeni Hitit 2 ders kitabında İnançlar ve Davranışlar başlığı altında toplamda 104 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Eros’ un Aşk” (f=40) metnindeyken, en az; “Şehirliye Anlatmak Zor” (f=1) metinlerindedir.

“İşkolik Olabilir Misiniz? Ne Yapmam Gerek? Rahmi Koç ile Röportaj, Rüya Meslekler Gerçekten Rüya Mıdır? İlk Sporlar, Olimpiyat Tarihinden En İlginç Notlar, Sporun Altın Çocukları, Şampiyonluk Maçı, Kadın Fanatikler, Fanatizmin Sınırı Yok, Sana Çok Özeniyorum, Ne Yazık Ki İmkânsız, Sizinle Niye Geldim Ki? Hayal Et Olsun, Dünden Bugüne Moda, Anadolu’da Giyim, İndirim, Marka Çılgınlığı, Öğrenmeyi Öğrenmek, Öğrenmenin Yaşı Yok, Erzurum’dan Harvard’a, Öğrenmenin Sınırı Yok, Bütün Kurslar Benim İçin, Sanat Nedir? Kumdan İstanbul, Sanat Dört Duvara Sığmazsa, Anadolu Ateşi, Tesadüfen Bulundular, E Postanın Mucidi, Çocuk Gözüyle, Muhteşem Buluşlar, Zihni Sinir Projeleri, Nesilleri Birer Birer Tükeniyor, Tabiatla Geçen Çocukluğumuz, Küresel Isınma, Doğa İçin Henüz Vakit Varken, Oscar, Altın Portakal’ın Genç Yüzleri, Sevdiğim Yıllar, Anadolu’nun Sırları, Titanik Neden Battı? Ah Nerede O Eski Bayramlar, Domates Festivali, Kime Göre Normal? Marjinal Olmak İçin Yaşamadım, Kim Akıllı Kim Deli? Büyükada’da Bir Yalnız Adam Ergüder Yoldaş, Sadece Şort ve Doğanın Dostluğunu Giyen Adam” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 106: Yeni Hitit 2 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Toplumsal Kurumlar
1	Rahmi Koç ile Röportaj	Koç üniversitesi, Nişantaşı kampüsü
2	Rüya Meslekler Gerçekten Rüya Mıdır?	İlkokul
3	Sporun Altın Çocukları	Spor bakanlığı
4	Kadın Fanatikler	Sarı lacivertliler derneği
5	Fanatizmin Sınırı Yok	Ege üniversitesi, Sosyoloji bölümü
6	Ne Yazık Ki İmkânsız	Okul
7	Hayal Dünyası	Tanrı-2
8	Öğrenmeyi Öğrenmek	Okul
9	Öğrenmenin Yaşı Yok	Halk Eğitim Merkezi-3
10	Erzurum’dan Harvard’a	Okul, Üniversite, Hukuk bölümü-2, Harvard üniversitesi-2, Columbia üniversitesi, Lise
11	Öğrenmenin Sınırı Yok	Üniversite-4
12	Tesadüfen Bulundular	Oxford üniversitesi
13	Çocuk Gözüyle	Galatasaray İlköğretim Okulu
14	Muhteşem Buluşlar	Okul
15	Zihni Sinir Projeleri	Güzel Sanatlar Akademisi
16	Tabiatla Geçen Çocukluğumuz	Okul
17	Küresel Isınma	Buğday Ekoloji Yaşamı Destekleme Derneği
18	Altın Portakal’ın Genç Yüzleri	Mimar Sinan Üniversitesi
19	Büyükada’da Bir Yalnız Adam Ergüder Yoldaş	Ankara Devlet Konservatuarı
TOPLAM		32

Tablo 106’da Yeni Hitit 2 ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, Yeni Hitit 2 ders kitabında Toplumsal Kurumlar başlığı altında toplamda 32 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Erzurum’dan Harvard’a” (f=8) metnindeyken, en az; “Büyükada’ da Yalnız Bir Adam Ergüder Yoldaş, Altın Portakal’ın Genç Yüzleri, Küresel Isınma, Tabiatla Geçen

Çocukluğumuz, Zihni Sınır Projeleri, Muhteşem Buluşlar, Çocuk Gözüyle, Tesadüfen Bulundular, Öğrenmeyi Öğrenmek, Sporun Altın Çocukları, Kadın Fanatikler, Ne Yazık ki İmkânsız ve Rüya Meslekler Gerçekten Rüya mıdır? ” (f=1) metinlerindedir. “Pazartesi Sendromu, İşkolik Olabilir Misiniz? Ne Yapmam Gerek? İlk Sporlar, Olimpiyat Tarihinden En İlginç Notlar, Şampiyonluk Maçı, Sana Çok Özeniyorum, Sizinle Niye Geldim Ki? Hayal Dünyası, Hayal Et Olsun, Düünden Bugüne Moda, Anadolu’da Giyim, İndirim, Marka Çılgınlığı, Bütün Kurslar Benim İçin, Sanat Nedir? Kumdan İstanbul, Sanat Dört Duvara Sığmazsa, Anadolu Ateşi, E Postanın Mucidi, Nesilleri Birer Birer Tükeniyor, Şehirliye Anlatmak Zor, Doğa İçin Henüz Vakit Varken, Oscar, Sevdiğim Yıllar, Mitler, Eros’ un Aşk, Binlerce Hurafe, Merdiven Altı Korkusu, Anadolu’nun Sırları, Titanik Neden Battı? Ah Nerede O Eski Bayramlar, Kutlu Olsun, Domates Festivali, Yılın En Şahane Günü, Kime Göre Normal? Marjinal Olmak İçin Yaşamadım, Kim Akıllı Kim Deli? Sadece Şort ve Doğanın Dostluğunu Giyen Adam” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 107: Yeni Hitit 2 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü
1	Pazartesi Sendromu	Yonca Tokbaş, Müdür
2	Ne Yapmam Gerek?	Şirkette yönetici asistanı, Müdür, Genel müdür-3, Asistan, Satış temsilcisi-2, Yönetici
3	Rahmi Koç ile Röportaj	Koç holding şeref başkanı Rahmi Koç-3 Öğrenci
4	Rüya Meslekler Gerçekten Rüya Mıdır?	Can Dündar, Gazeteci-5, Spiker, Doktor-4, Abdullah Oğuz, Yönetmen-4, Cem Öğretir, CNN Türk haber spikeri, Ralli pilotu, Medikal estetsiyen, Foto muhabiri, Fotoğrafçılık-4, Savaş muhabiri, Mühendis, Avukat-3
5	Sporun Altın Çocukları	Edson Arontes do Nascimento, Pele-5, Bruce Lee-4, Time dergisi, Maria Sharapova-4, Martina
6	Şampiyonluk Maçı	19 Mayıs stadyumu, Yiyecek ve bayrak satıcısı, Hakem-4, Futbolcu-4
7	Kadın Fanatikler	Galatasaray-2, Prodüksiyon şirketi sahibi, Fenerbahçe-3, Beşiktaş-2, Ev hanımı
8	Fanatizmin Sınırı Yok	Fenerbahçe-3, Simitçi, Pet shop sahibi
9	Sizinle Niye Geldim Ki?	Psikiyatr
10	Hayal Dünyası	Anne
11	Hayal Et Olsun	Oscar Wilde, Çoban-6
12	Düünden Bugüne Moda	Guinness rekorlar kitabı, Beden eğitimi öğretmeni-3, Yelkenci-3
13	Öğrenmeyi Öğrenmek	Memur
14	Öğrenmenin Yaşı Yok	Öğretmen-2, Öğrenci-4, Eğitimci, Anne
15	Erzurum’dan Harvard’a	Baba
16	Bütün Kurslar Benim İçin	Kursiyer, Babaanne-2, Müdür
17	Sanat Nedir?	Bilgisayar mühendisi, Matematik profesörü, Ezacı-2
18	Kumdan İstanbul	Anne -2, Anneanne-2
19	Sanat Dört Duvara Sığmazsa	Öğrenci, Ana Britannica-3, Sanatçı-6, Saz sanatçısı, Ses sanatçısı, Aktör, Fotoğraf sanatçısı, Müzisyen, Beethoven, 7. senfoni
20	Anadolu Ateşi	Kum heykel sanatı, Kum heykelciliği, Heykeltıraş-2, Uluslararası Kumdan Heykeller Festivali
		Sanatçı-4, Öğrenci, Tasarımcı
		Anadolu ateşi-8, Dansın sultanları, Guinness

21	Tesadüfen Bulundular	rekorlar kitabı, Dansçı-4, Mustafa Erdoğan-2, Eğitimci -2 Luis Daguerre-2, Aleksander Fleming-3, Kimyager, Edouard Benedictus-2, Ernst Chain, Howard Florev
22	E Postanın Mucidi	Gazeteci-5, Aleksander Graham Bell, Ray Tomlinson-9, Bilim adamı
23	Çocuk Gözüyle	Anne, Baba
24	Muhteşem Buluşlar	Öğrenci-2, Öğretmen
25	Zihni Sinir Projeleri	Zihni Sinir Dergisi-5, Çiftçi
26	Nesilleri Birer Birer Tükeniyor	Dünya Doğayı Koruma Birliği-2
27	Tabiatla Geçen Çocukluğumuz	Öğretmen-3
28	Küresel Isınma	Yönetici
29	Doğa İçin Henüz Vakit Varken	Yeşil atlas dergisi-2, Tarkan-2, Sezen Aksu-2
30	Oscar	Aktör, Yazar, Yapımcı, Yönetmen, Teknik ekip, Aktör, Aktris
31	Altın Portakal'ın Genç Yüzleri	Vildan Atasever-5, Nurgül Yeşilçay, Feride Çetin, Beste Bereket-5, Gazeteci-11, Ulaş İnanç-7
32	Sevdiğim Yıllar	Casablanca-4, Victor Lazlow-3, Rick-3, Lisa, Scarlett-5, Ashley Wilkes-3, Melaine-3, Rhett Butler-3, Rüzgâr gibi geçti-2
33	Merdiven Altı Korkusu	Tamirci, Boyacı
34	Anadolu'nun Sırları	Kral Tutankhamon
35	Titanik Neden Battı?	Morgan Robertson-12, Nafile ve Titan Kazası, Subay, Kaptan, Titanic-6, Yazar
36	Ah Nerede O Eski Bayramlar	Denizci
37	Yılın En Şahane Günü	Can Dündar, Dede-2, Anneanne-2, Anne-2, Hala -2, Teyze-2, Amca-2, Dayı-2, Baba-2, Mebus-2, Necati Cumalı
38	Marjinal Olmak İçin Yaşamadım	Anne-12, Baba
39	Kim Akıllı Kim Deli?	Hayko Cepkin-5, Şebnem Tekinkoca
40	Büyükada'da Bir Yalnız Adam Ergüder Yoldaş	Yönetmen, Doktor, Mühendis, Bekçi, Kasiyer, Anne, Baba
	TOPLAM	Robinson Cruose-2, İşçi
		355

Tablo 107'de Yeni Hitit 2 ders kitabında yer alan metinlerdeki "Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu"na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre Yeni Hitit 2 ders kitabında Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü başlığı altında toplamda 355 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; "Rüya Meslekler Gerçekten Rüya mıdır? ve Altın Portakal'ın Genç Yüzleri" (f=30) metnindeyken, en az; "Sizinle Niye Geldim Ki? Düünden Bugüne Moda, Küresel Isınma ve Anadolu'nun Sırları " (f=1) metinlerindedir. "İşkolik Olabilir Misiniz? İlk Sporlar, Olimpiyat Tarihinden En İlginç Notlar, Sana Çok Özeniyorum, Sizinle Niye Geldim Ki? Anadolu'da Giyim, İndirim, Marka Çılgınlığı, Öğrenmenin Sınırı Yok, Şehirliye Anlatmak Zor, Mitler, Eros' un Aşkı, Binlerce Hurafe, Kutlu Olsun, Domates Festivali, Kime Göre Normal? Sadece Şort ve Doğanın Dostluğunu Giyen Adam" metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 108: Yeni Hitit 2 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki "Millî Tarih Boyutu"na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Millî Tarih
	TOPLAM	0

Tablo 108’de Yeni Hitit 2 ders kitabında yer alan metinlerdeki “Millî Tarih Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre Yeni Hitit 2 ders kitabında Millî Tarih başlığı altında hiçbir bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 109: *Yeni Hitit 2 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Coğrafya Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	Millî Coğrafya
1	Fanatizmin Sınırı Yok	Konya, Kütahya, Tavşanlı
2	Anadolu’da Giyim	Anadolu-4
3	Öğrenmenin Yaşı Yok	Elazığ, İzmir-2, Buca
4	Erzurum’dan Harvard’a	Erzurum-2, İstanbul
5	Kumdan İstanbul	İstanbul-6
6	Anadolu Ateşi	Anadolu
7	Zihni Sınır Projeleri	Manisa-2
8	Doğa İçin Henüz Vakit Varken	İstanbul, Büyükçekmece gölü-2
9	Merdiven Altı Korkusu	Anadolu
10	Anadolu’nun Sırları	Anadolu-6, Nemrut dağı-3, Derinkuyu-2
11	Sadece Şort ve Doğanın Dostluğunu Giyen Adam	Manisa-9, Topkale, Spil dağı
TOPLAM		57

Tablo 109’da Yeni Hitit 2 ders kitabında yer alan metinlerdeki “Millî Coğrafya Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, Yeni Hitit 2 ders kitabında Millî Coğrafya başlığı altında toplamda 57 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Anadolu’nun Sırları ve Sadece Şort ve Doğanın Dostluğunu Giyen Adam” (f=11) metnindeyken, en az; “Merdiven Altı korkusu, Altın Portakal’ın Genç Yüzleri ve Anadolu Ateşi” (f=1) metinlerindedir. “Pazartesi Sendromu, İşkolik Olabilir Misiniz? Ne Yapmam Gerek? Rahmi Koç ile Röportaj, Rüya Meslekler Gerçekten Rüya Mıdır? İlk Sporlar, Olimpiyat Tarihinden En İlginç Notlar, Sporun Altın Çocukları, Şampiyonluk Maçı, Kadın Fanatikler, Sana Çok Özeniyorum, Ne Yazık Ki İmkânsız, Sizinle Niye Geldim Ki? Hayal Dünyası, Hayal Et Olsun, Dünden Bugüne Moda, İndirim, Marka Çılgınlığı, Öğrenmeyi Öğrenmek, Öğrenmenin Sınırı Yok, Bütün Kurslar Benim İçin, Sanat Nedir? Sanat Dört Duvara Sıgmazsa, Tesadüfen Bulundular, E Postanın Mucidi, Çocuk Gözüyle, Muhteşem Buluşlar, Nesilleri Birer Birer Tükeniyor, Tabiatla Geçen Çocukluğumuz, Şehirliye Anlatmak Zor, Küresel Isınma, Oscar, Sevdiğim Yıllar, Mitler, Eros’ un Aşk, Binlerce Hurafe, Titanik Neden Battı? Ah Nerede O Eski Bayramlar, Kutlu Olsun, Domates Festivali, Yılın En Şahane Günü, Kime Göre Normal? Marjinal Olmak İçin Yaşamadım, Kim Akıllı Kim Deli?” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 110: Yeni Hitit 2 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Klişeler ve Millî Kimlik Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Klişeler ve Millî Kimlik
1	Pazartesi Sendromu	Çaktırmamak, Aklını çelmek
2	İşkolik Olabilir Misiniz?	Ötüne geçmek
3	Ne Yapmam Gerek?	Huzuru kaçırmak
4	Rahmi Koç ile Röportaj	Can alıcı nokta
5	Şampiyonluk Maçı	Akla kararı seçmek, Bir anlam verememek, Ortallığı yatıştırmak, Sona ermek
6	Ne Yazık Ki İmkânsız	Diline dolamak, Kulak asmamak
7	Hayal Et Olsun	Sınırları zorlamak, Kendini ateşe atmak
8	Anadolu’da Giyim	Şalvar-4, Kasket-2, Yemeni
9	İndirim	El yakmak, Şeytana uymak
10	Öğrenmeyi Öğrenmek	Ayak uydurabilmek
11	Bütün Kurslar Benim İçin	Altını üstüne getirmek, Başının etini yemek
12	Tesadüfen Bulundular	Gözüne ilişmek, Göz ardı etmek, Kafa yormak
13	Çocuk Gözüyle	Dört duvar arasında büyüme
14	Tabiatla Geçen Çocukluğumuz	Yufka yürekli, Canın büyüğü küçüğü olmaz.
15	Doğa İçin Henüz Vakit Varken	İki gözü iki çeşme, Sular yükselince balıklar karıncaları yer, çekilince de karıncalar balıkları yer.
16	Merdiven Altı Korkusu	Meydan okumak, Türk kültürü
17	Ah Nerede O Eski Bayramlar	Ah o eski bayramların kokusu burnumda tütüyor, Bayram harçlığı, Ramazan davulcusu
18	Yılın En Şahane Günü	Dizinin dibinde oturmak, Dört gözle beklemek
19	Kime Göre Normal?	Mahalle baskısı, Kabul görmek
20	Sadece Şort ve Doğanın Dostluğunu Giyen Adam	Türk müziği, Kırmızı şeritli istiklal madalyası
TOPLAM		48

Tablo 110’da Yeni Hitit 2 ders kitabında yer alan metinlerdeki “Klişeler ve Millî Kimlik Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre Yeni Hitit 2 ders kitabında Klişeler ve Millî Kimlik başlığı altında toplamda 48 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Anadolu’da Giyim” (f=7) metnindeyken, en az; “Öğrenmeyi Öğrenmek, Çocuk Gözüyle, Muhteşem Buluşlar, Rahmi Koçla Röportaj, Ne Yapmam Gerek? İşkolik Olabilir misiniz? ve Sanat Nedir? ” (f=1) metinlerindedir. “Rüya Meslekler Gerçekten Rüya Mıdır? İlk Sporlar, Olimpiyat Tarihinden En İlginç Notlar, Sporun Altın Çocukları, Kadın Fanatikler, Fanatizmin Sınırı Yok, Sana Çok Özeniyorum, Sizinle Niye Geldim Ki? Hayal Dünyası, Marka Çılgınlığı, Öğrenmenin Yaşı Yok, Erzurum’dan Harvard’a, Öğrenmenin Sınırı Yok, Kumdan İstanbul, Sanat Dört Duvara Sığmazsa, Anadolu Ateşi, E Postanın Mucidi, Zihni Sınır Projeleri, Şehirliye Anlatmak Zor, Küresel Isınma, Oscar, Altın Portakal’ın Genç Yüzleri, Sevdiğim Yıllar, Mitler, Eros’ un Aşkısı, Binlerce Hurafe, Anadolu’nun Sırları, Titanik Neden Battı? Kutlu Olsun, Domates Festivali, Marjinal Olmak İçin Yaşamadım, Kim Akıllı Kim Deli? Büyükada’da Bir Yalnız Adam Ergüder Yoldaş” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 111: Yeni Hitit 3 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup
1	Şimdiki Çocuklar Harika	Türk-3, Almanca-2, Alman-4, Türkçe-2
2	Japonya'nın Şiir Geleneği Haiku	Türk, Japon-4, Japonya
3	Korkudan Fobiye	Bolivyalı, Bolivya, İngiliz, İskoçya
4	Yemek İsimleri Üzerine	St. Petersburg, Rus-2, Fransızca, Fransız, İspanya-4, İspanyol, Avrupa, Meksika, Mezopotamya
5	Oryantal Dansı	Arap, Mısır, Afrika, Emeviler, Cebelitarık, Endülüs, Latin, Rumeli, Balkanlar, Hindistan, Pakistan, Endonezya, Asya, Avrupa, Amerika, Avusturalya, Uzakdoğu
6	İskoçya Denilince Akla	İskoç-4, İskoçya-4, İskoçyalı-4, İngiliz-2, İrlandalı
7	Ülkemin Banknotunu Tasarlasaydım	Türkiye Cumhuriyeti
8	Parayla Mutluluk Olur Mu?	İrlanda, ABD, İngiltere, Libya, Vanuatu-2 Pasifik okyanusu, Avrupa-2, Portekiz-4
9	İkinci Dilim Türkçe	Türkçe-4, Türkiye-2, Almanca
10	Bedenin Söyledikleri	İran, Afganistan, Nijerya, İtalya, Yunanistan
11	Ben de Amerikan Delikanlısıyım	Türkiye-2, Türkçe-8, İngilizce-2, Amerikalı, Pennsylvania-2, Macaristan, Amerikan
12	Yabancı Diller	Türkiye, Türkçe, İngilizce-3, Fransızca-3, Laz, Brezilya, İspanyolca
13	Komedi Dünyası	Amerikalı
14	Müziğin Matematiği	Yunan
15	Müzikle Tedavi	Laz, New York
16	Şarkı Söylemek Lazım	Afrika-3, Amerika, Memphis-2
17	Eski Türk Evlerinin Mimarisi	Türkçe
18	Aşk Çeşmesi	Roma-4
19	Binalarda Çevreci Devrim	Almanya, Dortmund
20	TV'de Yarış Var	Türkiye-5, Türk, Avrupa, Amerika-3
21	Beyin Hakkındaki Gerçekler	Cambridge
22	Paralel Evrende	İngiliz
23	Uzaya Gitmeden Önce Bilmeniz Gerekenler	Alman-2
24	Astrolojinin Doğuşu	Yunan, Avrupa
TOPLAM		155

Tablo 111’de Yeni Hitit 3 ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup başlığı altında toplamda 155 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Oryantal Dansı” (f=19) metnindeyken, en az; “Ülkemin Banknotunu Tasarlasaydım, Komedi Dünyası, Müziğin Matematiği, Eski Türk Evlerinin Mimarisi, Beyin Hakkındaki Gerçekler ve Paralel Evrende” (f=1) metinlerindedir. “Astrolojinin Doğuşu, Beyaz Gemi, Gencim Çabuk Silerim, Aşk Mı İhanet Mi? Büyüme Mi Yaşlanmak Mı? İhtiyar Delikanlı, Aşk Mı Tutku Mu? Sayfa 40, Ah Bir Zengin Olsam, Lüksün Sınırı Yok, Mizahın Gücü, Yabancı Diller, En Miskin Kedi Garfield, Hayatımda Müzik, Saygılı Kentleşme, TV’ye Bağlı Hayatlar, Bir Dizi Dizi, Zekâ Bir İşe Yarar Mı? Güç Bende Artık” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 112: Yeni Hitit 3 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Etkileşim Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Toplumsal Etkileşim
1	Astrolojinin Doğuşu	Miraç Zeynep Okartal
2	Şimdiki Çocuklar Harika	Zeynep-2, Metin, Fatoş-12, Kenan-5
3	Beyaz Gemi	Orozkul, Bekey-4
4	Japonya'nın Şiir Geleneği Haiku	Serkan-6, Pelin-4, Matsua Basa, Yelda Karataş
5	Gencim Çabuk Silerim	Aylin-9, Yeliz-4, Nehir-5
6	Korkudan Fobiye	Raul Gutierrez, Emma Pelling, Gibb, Gareth Heale, Gareth, Emma, Duncan Gibb, Anne Christa
7	Aşk Mı Tutku Mu?	Helen Fredickman
8	Sayfa 40	Başak Demiriz
9	Oryantal Dansı	Nusret Kaya, Prof. Dr. Mansur Beyazyürek
10	İskoçya Denilince Akla	Aslı Çakır, Sean Connery, Thomas Rowlingson, Ronald Macgregor
11	Parayla Mutluluk Olur Mu?	Sinan Ülger
12	İkinci Dilim Türkçe	Prof. Dr. Klaus Liebe-Harkort
13	Ben de Amerikan Delikanlısıyım	Mark Petrovich-3, Murat Menteş
14	Mizahın Gücü	Norman Cousins-3, Ulay Karadan
15	Yabancı Diller	Schweppes-4, Mont Blanch, Bic, Parker Mr. Bricolage-2
16	En Miskin Kedi Garfield	Jim Davis-3, Oddie, Jon
17	Müziğin Matematiği	Yard. Doç. Dr. Ece Karşal
18	Müzikle Tedavi	Özge Denizci
19	Şarkı Söylemek Lazım	Mr. Crump
20	Eski Türk Evlerinin Mimarisi	Dr. Mümtaz Aydın
21	Aşk Çeşmesi	Nicola Salvi-2, Guseppe Panni
22	TV'de Yarış Var	Özkan Cangüven
23	Güç Bende Artık	John Grinder-2, Bandler
24	Beyin Hakkındaki Gerçekler	Rupert Sheldrake-3, Prof. Dr. Craig Kinsley-2
25	Uzaya Gitmeden Önce Bilmeniz Gerekenler	Ulrich Walter-3, Thomas Reiter
TOPLAM		116

Tablo 112’de Yeni Hitit 3 ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsal Etkileşim Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre Toplumsal Etkileşim başlığı altında toplamda 116 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Şimdiki Çocuklar Harika” (f=20) metnindeyken, en az; “Astrolojinin Doğuşu, Sayfa 40, Parayla Mutluluk Olur Mu? İkinci Dilim Türkçe, Müziğin Matematiği, Müzikle Tedavi, Şarkı Söylemek Lazım, Eski Türk Evlerinin Mimarisi, TV’de Yarış Var” (f=1) metinlerindedir. “Aşk Mı İhanet Mi? Büyüme Mi Yaşlanmak Mı? İhtiyar Delikanlı, Oryantal Dansı, İskoçya Denilince Akla, Ülkemin Banknotunu Tasarlasaydım, Ah Bir Zengin Olsam, Lüksün Sınırı Yok, Bedenin Söyledikleri, Komedi Dünyası Hayatımda Müzik, Saygılı Kentleşme, Binalarda Çevreci Devrim, TV’ye Bağlı Hayatlar, Bir Dizi Dizi, Zekâ Bir İşe Yarar Mı? Paralel Evrende, Astrolojinin Doğuşu” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 113: Yeni Hitit 3 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “İnançlar ve Davranışlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	İnançlar ve Davranışlar
1	Şimdiki Çocuklar Harika	Maşallah -2, Göz değmesi
2	Aşk Mı İhanet Mi?	Tanrı
3	Ah Bir Zengin Olsam	Dilek tutmak
4	Yabancı Diller	Camii
5	Astrolojinin Doğuşu	Hristiyan-2
TOPLAM		8

Tablo 113'te Yeni Hitit 3 ders kitabında yer alan metinlerdeki “İnançlar ve Davranışlar Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, İnançlar ve Davranışlar başlığı altında toplamda 8 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Şimdiki Çocuklar Harika” (f=3) metnindeyken, en az; “Aşk Mı İhanet Mi? Yabancı Diller ve Ah Bir Zengin Olsam” (f=1) metinlerindedir. “Astrolojinin Doğuşu, Beyaz Gemi, Japonya'nın Şiir Geleneği Haiku, Gencim Çabuk Silerim, Büyüme mi Yaşlanma mı? İhtiyar Delikanlı, Korkudan Fobiye, Aşk Mı Tutku Mu? Sayfa 40, Yemek İsimleri Üzerine, Oryantal Dansı, İskoçya Denilince Akla, Ülkemin Banknotunu Tasarlasaydım, Lüksün Sınırı Yok, Parayla Mutluluk Olur Mu? İkinci Dilim Türkçe, Bedenin Söyledikleri, Ben de Amerikan Delikanlısıyım, Mizahın Gücü, Komedi Dünyası, En Miskin Kedi Garfield, Müziğin Matematiği, Müzikle Tedavi, Şarkı Söylemek Lazım, Hayatımda Müzik, Eski Türk Evlerinin Mimarisi, Aşk Çeşmesi, Saygılı Kentleşme, Binalarda Çevreci Devrim, TV'ye Bağlı Hayatlar, Bir Dizi Dizi, TV'de Yarış Var, Zekâ Bir İşe Yarar mı? Güç Bende Artık, Beyin Hakkındaki Gerçekler, Paralel Evrende, Uzaya Gitmeden Önce Bilmeniz Gerekenler” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 114: Yeni Hitit 3 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Toplumsal Kurumlar
1	Şimdiki Çocuklar Harika	Okul
2	Gencim Çabuk Silerim	Lise
3	Parayla Mutluluk Olur Mu?	Yeni Ekonomi Vakfı, NEF
4	Ben de Amerikan Delikanlısıyım	İTÜ-3
5	Mizahın Gücü	Anaokulu
6	Yabancı Diller	Ortaokul, Karakol
7	Müziğin Matematiği	Psikoloji bölümü
8	Beyin Hakkındaki Gerçekler	Trinty koleji, Richmond Üniversitesi
TOPLAM		14

Tablo 114'te Yeni Hitit 3 ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsal Kurumlar Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, Toplumsal Kurumlar başlığı altında toplamda 14 kelime bulunmaktadır. Bu

başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Ben de Amerikan Delikanlısıyım” (f=3) metnindeyken, en az; “Şimdiki Çocuklar Harika” (f=1) metnindedir. “Astrolojinin Doğuşu, Beyaz Gemi, Japonya’nın Şiir Geleneği Haiku, Gencim Çabuk Silerim, Büyüme Mi Yaşlanmak Mı? İhtiyar Delikanlı, Korkudan Fobiye, Aşk Mı Tutku Mu? Sayfa 40, Yemek İsimleri Üzerine, Oryantal Dansı, İskoçya Denilince Akla, Ülkemin Banknotunu Tasarlasaydım, Lüksün Sınırı Yok, Parayla Mutluluk Olur Mu? İkinci Dilim Türkçe, Bedenin Söyledikleri, Ben de Amerikan Delikanlısıyım, Mizahın Gücü, Komedi Dünyası, En Miskin Kedi Garfield, Müziğin Matematiği, Müzikle Tedavi, Şarkı Söylemek Lazım, Hayatımda Müzik, Eski Türk Evlerinin Mimarisi, Aşk Çeşmesi, Saygılı Kentleşme, Binalarda Çevreci Devrim, TV’ye Bağlı Hayatlar, Bir Dizi Dizi, TV’de Yarış Var, Zekâ Bir İşe Yarar Mı? Güç Bende Artık, Beyin Hakkındaki Gerçekler, Paralel Evrende, Uzaya Gitmeden Önce Bilmeniz Gerekenler” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 115: Yeni Hitit 3 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü
1	Astrolojinin Doğuşu	Stephen King, Mermi Gibi
2	Şimdiki Çocuklar Harika	Anne-5, Baba-5, Kız kardeş, Genel müdür-2, Başkan, Aziz Nesin, Şimdiki Çocuklar Harika-2
3	Beyaz Gemi	Dede-2, Torun, Damat-2, Nine, Baba-5, Anne-2, Teyze, Teyzesinin kocası, Cengiz Aytmatov
4	Japonya’nın Şiir Geleneği Haiku	Hauki-11
5	Büyüme Mi Yaşlanmak Mı?	Duygu Asena, Rolling Stones, Mick Jagger-2
6	İhtiyar Delikanlı	Dede-9, Anne-2
7	Korkudan Fobiye	Futbolcu, Aktör, Veterinerlik öğrencisi
8	Aşk Mı Tutku Mu?	Psikolog
9	Sayfa 40	Psikolog doktor
10	Yemek İsimleri Üzerine	III. Napolyon’un eşi kraliçe Eugenie, Kont Pavel Aleksandroviç Strogonov, Kral III. Henri, Aşçı, Şövalye, Esnaf, Sandwich 4. Kontu John Montagu
11	Oryantal Dansı	Eğitimci--2
12	İskoçya Denilince Akla	Mel Gibson, Cesur Yürek, Axl Rose, Avrupa Müzik Ödülleri, Vin Diesel
13	Lüksün Sınırı Yok	Schopenhauer, Tolstoy
14	Bedenin Söyledikleri	Araştırmacı, Asker, Öğretmen
15	Ben de Amerikan Delikanlısıyım	Yeni aktüel dergisi, Shakespeare, Köşe yazarı, Beşiktaş, Orhan Gencebay, Sezen Aksu, Fatih Akın, Öğretim üyesi, Okçu
16	Mizahın Gücü	Müdür
17	Yabancı Diller	Polis, Bekçi, Hırdavatçı, Duvarcı, Müteahhit, Demirci
18	Komedi Dünyası	Charlie Chaplin-2, Laurel Hardy-2, Stan Laurel, Oliver Hardy, Anne, Baba, Komedyen, Buster Keaton-2, Harold Lloyd-3
19	En Miskin Kedi Garfield	Garfield -15, Büyükbaba
20	Müziğin Matematiği	Müzisyen, Bach, Matematikçi-2, Mozart, Gauss, Öğrenci
21	Şarkı Söylemek Lazım	İşçi, Belediye başkanı, E.H.Crump-2, Handys Band, B.B.King, Louis Armstrong, Lee Hooker, Müzisyen, Jimi Hendrix
22	Hayatımda Müzik	Yeğen
23	Binalarda Çevreci Devrim	Mimar-3
24	TV’ye Bağlı Hayatlar	Yorumcu
25	Bir Dizi Dizi	Lost-3, Sawyer, Jack
26	TV’de Yarış Var	Oyuncu, Donald Trump
27	Güç Bende Artık	Matematikçi, Dilbilimci, Şair, Behçet Necatigil

28	Beyin Hakkındaki Gerçekler	Bilim adamı, Telegraph gazetesi, Anne-2
29	Paralel Evrende	Araştırmacı, Stephen Hawking-7, Profesör, Astrofizik uzmanı
30	Uzaya Gitmeden Önce Bilmeniz Gerekenler	Astronot-9
31	Astrolojinin Doğuşu	Astrolog-3, Thyco Brahe, Johannes Kepler
TOPLAM		192

Tablo 115’te Yeni Hitit 3 ders kitabında yer alan metinlerdeki “Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü başlığı altında toplamda 192 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Şimdiki Çocuklar Harika” (f=17) metnindeyken, en az; “Sayfa 40, Mizahın Gücü, Hayatımda Müzik, Aşk Mı Tutku Mu? ve TV’ye Bağlı Hayatlar” (f=1) metinlerindedir. “Gencim Çabuk Silerim, Aşk Mı İhanet Mi? Ülkemin Banknotunu Tasarlasaydım, Ah Bir Zengin Olsam, Parayla Mutluluk Olur Mu? İkinci Dilim Türkçe, Müzikle Tedavi, Eski Türk Evlerinin Mimarisi, Aşk Çeşmesi, Saygılı Kentleşme, Zekâ Bir İşe Yarar Mı?” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 116: *Yeni Hitit 3 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Tarih Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları*

METİN NO	Metin	Millî Tarih
1	Yemek İsimleri Üzerine	Sultan IV. Murat
2	Oryantal Dansı	Selçuklular, Osmanlılar
TOPLAM		3

Tablo 116’da Yeni Hitit 3 ders kitabında yer alan metinlerdeki “Millî Tarih Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre Millî Tarih başlığı altında toplamda 3 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Oryantal Dansı” (f=2) metnindeyken, en az; Yemek İsimler, Üzerine” (f=1) metinlerindedir. “Astrolojinin Doğuşu, Şimdiki Çocuklar Harika, Beyaz Gemi, Japonya’nın Şiir Geleneği Haiku, Gencim Çabuk Silerim, Aşk Mı İhanet Mi? Büyüme Mi Yaşlanmak Mı? İhtiyar Delikanlı, Korkudan Fobiye, Aşk Mı Tutku Mu? Sayfa 40, İskoçya Denilince Akla, Ülkemin Banknotunu Tasarlasaydım, Ah Bir Zengin Olsam, Lüksün Sınırı Yok, Parayla Mutluluk Olur Mu? İkinci Dilim Türkçe, Bedenin Söyledikleri, Ben de Amerikan Delikanlısıyım, Mizahın Gücü, Yabancı Diller, Komedi Dünyası, En Miskin Kedi Garfield, Müziğin Matematiği, Müzikle Tedavi, Şarkı Söylemek Lazım, Hayatımda Müzik, Eski Türk Evlerinin Mimarisi, Aşk Çeşmesi, Saygılı Kentleşme, Binalarda Çevreci Devrim,

TV'ye Bağlı Hayatlar, Bir Dizi Dizi, TV'de Yarış Var, Zekâ Bir İşe Yarar Mı? Güç Bende Artık, Beyin Hakkındaki Gerçekler, Paralel Evrende, Uzaya Gitmeden Önce Bilmeniz Gerekenler, Astrolojinin Doğuşu” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 117: Yeni Hitit 3 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Millî Coğrafya Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Millî Coğrafya
1	Şimdiki Çocuklar Harika	Ankara, İstanbul-2
2	Beyaz Gemi	Issık Gölü-5, Muhafız dağı
3	Yemek İsimleri Üzerine	Topkapı sarayı
4	Oryantal Dansı	Anadolu-3, Türkiye-3
5	Ülkemin Banknotunu Tasarlasaydım	Türkiye
6	Ben de Amerikan Delikanlısıyım	İstanbul
7	Eski Türk Evlerinin Mimarisi	Anadolu
8	Saygılı Kentleşme	Behramkale-2, Kuzey Ege, Çanakkale, Assos-5
9	Astrolojinin Doğuşu	Mezopotamya-4
TOPLAM		32

Tablo 117’de Yeni Hitit 3 ders kitabında yer alan metinlerdeki “Millî Coğrafya Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre, Millî Coğrafya başlığı altında toplamda 32 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Saygılı Kentleşme” (f=9) metnindeyken, en az; “Yemek İsimler, Üzerine, Eski Türk Evlerinin Mimarisi, Ben de Amerikan Delikanlısıyım ve Ülkemin Banknotunu Tasarlasaydım ” (f=1) metinlerindedir. “Astrolojinin Doğuşu, Japonya’nın Şiir Geleneği Haiku, Gencim Çabuk Silerim, Aşk Mı İhanet Mi? Büyümek Mi Yaşlanmak Mı? İhtiyar Delikanlı, Korkudan Fobiye, Aşk Mı Tutku Mu? Sayfa 40, İskoçya Denilince Akla, Ah Bir Zengin Olsam, Lüksün Sınırı Yok, Parayla Mutluluk Olur Mu? İkinci Dilim Türkçe, Bedenin Söyledikleri, Mizahın Gücü, Yabancı Diller, Komedi Dünyası, En Miskin Kedi Garfield, Müziğin Matematiği, Müzikle Tedavi, Şarkı Söylemek Lazım, Hayatımda Müzik, Aşk Çeşmesi, Binalarda Çevreci Devrim, TV’ye Bağlı Hayatlar, Bir Dizi Dizi, TV’de Yarış Var, Zekâ Bir İşe Yarar Mı? Güç Bende Artık, Beyin Hakkındaki Gerçekler, Paralel Evrende, Uzaya Gitmeden Önce Bilmeniz Gerekenler” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

Tablo 118: Yeni Hitit 3 Ders Kitabında Yer Alan Metinlerdeki “Klişeler ve Millî Kimlik Boyutu”na İlişkin Değer Aktarımı Referansları

METİN NO	Metin	Klişeler ve Millî Kimlik
1	Şimdiki Çocuklar Harika	Nutku tutulmak, Havaya girmek, Ağza alınmayacak sözler söylemek, Utançtan yüzü kızarmak, Başından bir olay geçmek, Gülmekten kırılmak, Ağzına biber doldurmak-3, Hoşuna gitmek, Laf işitmek, Pot kırmak, Akli ermek
2	Gencim Çabuk Silerim	Aklının ucundan geçirmemek

		Yediği içtiği ayrı gitmemek Havadan sudan sohbet etmek
3	Aşk Mı İhanet Mi?	Yeni bir aşk tomurcuklanması
4	Büyüme Mi Yaşlanmak Mı?	Yaşına başına bakmadan, Yaş yaşta değil başta.
5	İhtiyar Delikanlı	Taş çıkarmak
6	Aşk Mı Tutku Mu?	Dizlerinin bağı çözülmek, Kalbin küt küt atması
7	Sayfa 40	Yeme içmeden kesilmek
8	Yemek İsimleri Üzerine	Hünkârbeğendi, Osmanlı mutfağı, Türk mutfağı
9	İskoçya Denilince Akla	Gözümüzün aşına olduğu
10	Ülkemin Banknotunu Tasarlasaydım	Köpüklü bir ayran, Türk lirası, Lira-2
11	Ah Bir Zengin Olsam	Enine boyuna düşünmek, Köşe bucak gezme, İşten değil, Değmesinler keyfimize
12	Lüksün Sınırı Yok	Yanıp tutuşmak
13	Ben de Amerikan Delikanlısıyım	Pestil, Delikanlı, Kafayı yemek
14	Yabancı Diller	Oldum olası, Olsun bitsin, Köşeyi dönmek, Kestirip attım-4, Benden söylemesi, İşin içinden çıkmak
15	En Miskin Kedi Garfield	Yediğinin önünde yemediğinin arkasında olması
16	Müzikle Tedavi	Ninni
17	Eski Türk Evlerinin Mimarisi	Türk toplumu, Türk evleri-7, Cumba-2, Türk kent
18	TV’de Yarış Var	Altta kalanın canı çıksın
19	Zekâ Bir İşe Yarar Mı?	Her yere çekmek, Hayıflanmak
20	Uzaya Gitmeden Önce Bilmeniz Gerekenler	Kat be kat fazlası
TOPLAM		65

Tablo 118’de Yeni Hitit 3 ders kitabında yer alan metinlerdeki “Klişeler ve Millî Kimlik Boyutu”na ilişkin değer aktarımı referansları değerlendirilmiştir. Buna göre Klişeler ve Millî Kimlik başlığı altında toplamda 65 kelime bulunmaktadır. Bu başlık altında toplanan kelimeler en fazla; “Şimdiki Çocuklar Harika” (f=13) metnindeyken, en az; “ihtiyar Delikanlı, Sayfa 40, İskoçya Denince Akla, Lüksün Sınırı Yok, Müzikle Tedavi, En Miskin Kedi Garfield, Uzaya Gitmeden Önce Bilmeniz Gerekenler, TV’de Yarış Var, Aşk Mı İhanet Mi? ” (f=1) metinlerindedir. “Astrolojinin Doğuşu, Beyaz Gemi, Japonya’nın Şiir Geleneği Haiku, Korkudan Fobiye, Oryantal Dansı, Parayla Mutluluk Olur Mu? İkinci Dilim Türkçe, Bedenin Söyledikleri, Mizahın Gücü, Komedi Dünyası, Müziğin Matematiği, Şarkı Söylemek Lazım, Hayatımda Müzik, Aşk Çeşmesi, Saygılı Kentleşme, Binalarda Çevreci Devrim, TV’ye Bağlı Hayatlar, Bir Dizi Dizi, Güç Bende Artık, Beyin Hakkındaki Gerçekler, Paralel Evrende, Astrolojinin Doğuşu” metinlerinde bu başlık altında bulguya rastlanmamıştır.

4. 3. Yabancılara Türkçe Öğretimi İçin Hazırlanan Ders Kitaplarında Yer Alan Değer Aktarımı Referanslarının Toplamına İlişkin Bulgular

Yabancılara Türkçe öğretimi için hazırlanan ders kitaplarında yer alan değer aktarımı referanslarının toplamına ilişkin bulgular aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Tablo 119: Yabancılara Türkçe Öğretimi İçin Hazırlanan Ders Kitaplarında Yer Alan Değer Aktarımı Referansları

KİTAPLAR	BOYUTLAR								
	Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup	Toplumsal Etkileşim	İnançlar ve Davranışlar	Toplumsal Kurumlar	Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü	Millî Tarih	Millî Coğrafya	Klişeler ve Millî Kimlik	Toplam
	f	f	f	f	f	f	f	f	f
İSTANBUL A1	42	151	11	46	122	0	25	5	402
%	10,4	37,5	2,7	11,4	30,3	0,0	6,2	1,2	100
İSTANBUL A2	112	84	10	3	120	1	35	26	391
%	28,6	21,4	2,5	0,7	30,6	0,2	8,9	6,6	100
İSTANBUL B1	97	53	49	21	94	4	6	16	360
%	26,9	14,7	13,6	5,8	26,1	1,1	1,7	4,4	100
İSTANBUL B2	56	18	55	33	66	6	19	10	256
%	21,9	7,0	21,5	12,9	25,8	2,3	7,4	3,9	100
İSTANBUL C1+	388	88	63	235	522	23	83	66	1463
%	26,5	6,0	4,3	16,1	35,7	1,6	5,7	4,5	100
GAZİ TÖMER A1	15	198	38	15	147	0	21	21	470
%	3,2	42,1	8,1	3,2	31,2	0,0	4,4	4,0	100
GAZİ TÖMER A2	46	272	4	25	91	1	68	15	522
%	8,8	52,1	0,8	4,8	17,4	0,2	13,0	2,9	100
GAZİ TÖMER B1	27	123	43	35	87	28	16	34	363
%	7,4	33,9	11,8	9,6	24,0	7,7	4,4	9,4	100
GAZİ TÖMER B2	88	88	2	37	166	7	42	57	493
%	17,8	17,8	0,4	7,5	33,7	1,4	8,5	11,6	100
GAZİ TÖMER C1	130	33	69	16	284	24	29	32	623
%	20,9	5,3	11,1	2,6	45,6	3,9	4,7	5,1	100
YENİ HİTİT 1	73	193	10	29	162	0	72	4	551
%	13,2	35,0	1,8	5,3	29,4	0,0	13,1	0,7	100
YENİ HİTİT 2	90	141	104	32	355	0	57	48	827
%	10,9	17,0	12,6	3,9	42,9	0,0	6,9	5,8	100
YENİ HİTİT 3	165	116	8	14	192	4	32	65	597
%	27,6	19,4	1,3	2,3	32,2	0,7	5,4	10,9	100
TOPLAM	1329	1558	466	541	2408	98	505	399	7318
%	18,2	21,3	6,4	7,4	32,9	1,3	6,9	5,5	100

Tablo 119’da yabancılara Türkçe öğretimi için hazırlanan ders kitaplarında yer alan değer aktarımı referansları ilişkin bulgular yer almaktadır. Buna göre incelenen 3 setteki 13 kitapta toplam 7318 değer aktarımı referansı tespit edilmiştir. Bu kitaplarda yer alan değer aktarım referanslarının % 18,2’si Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup, % 21,3’ü Toplumsal Etkileşim, % 6,4’ü İnançlar ve Davranışlar, % 7,4’ü Toplumsal Kurumlar, % 32,9’u Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü, % 1,3’ü Millî Tarih, % 6,9’u Millî Coğrafya % 5,5i Klişeler ve Millî Kimlik boyutlarına ilişkindir. En fazla Değer aktarım Referansı içeren kitap İstanbul Yabancılar İçin Türkçe C1+ Düzeyi iken, en az değer aktarım referansı içeren kitap İstanbul B2 düzeyidir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

TARTIŞMA, SONUÇ ve ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki metinlerin değer aktarım referanslarına ilişkin sonuçlar ve öneriler yer almaktadır.

Araştırma sonunda İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitapları, Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitapları ve Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitaplarındaki Değer Aktarımı Referanslarıyla ilgili olarak aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

5. 1. İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referanslarına İlişkin Sonuç ve Tartışmalar

İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitaplarındaki metinlerde yer alan değer aktarımı referanslarına ilişkin sonuçlar şu şekildedir:

İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabında 402 değer aktarımı referansı tespit edilmiştir. En fazla değer aktarımı referansı % 37,5 ile Toplumsal Etkileşim; en az değer aktarımı referansı ise % 1,2 ile Klişeler ve Millî Kimlik boyutuna ilişkindir. A1 düzeyi ders kitabındaki metinlerde Millî Tarih boyutuna ilişkin değer aktarımı referansı kullanılmamıştır.

İstanbul Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabında toplam 391 değer aktarımı referansı tespit edilmiştir. En fazla değer aktarımı referansı % 30,6 ile Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü; en az değer aktarımı referansı % 0,2 ile Millî Tarih boyutuna ilişkindir.

İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabında toplam 360 değer aktarımı referansı tespit edilmiştir. En fazla değer aktarımı referansı % 26,9 ile Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup; en az değer aktarımı referansı % 1,1 ile Millî Tarih boyutuna ilişkindir.

İstanbul Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabında toplam 256 değer aktarımı referansı tespit edilmiştir. En fazla değer aktarımı referansı % 25,8 ile Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü; en az değer aktarımı referansı % 2,3 ile Millî Tarih boyutuna ilişkindir.

İstanbul Yabancılar İçin Türkçe C1+ Düzeyi Ders Kitabında toplam 1463 değer aktarımı referansı tespit edilmiştir. En fazla değer aktarımı referansı % 35,7 ile Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü; en az değer aktarımı referansı % 1,6 ile Millî Tarih boyutuna ilişkindir.

Yapılan çalışmalarda İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Öğretimi ders kitapları ile ilgili olarak; Vargelen, (2013); Erdal vd. (2018) şu sonuçlara ulaşmıştır:

Değer aktarımı referanslarının niteliği ve niceliği bir milletin kültürel zenginliğini gösteren göstergelerdir. Türk kültürü Yüzyıllar boyunca birçok coğrafyada Türk milletinin yaşayışlarının sonucunda günümüzdeki halini almıştır. Türk dilinin yabancı dil olarak öğretiminde zengin kültür ve değerlerine yer verilmesi şarttır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarındaki metinlerde bu şarta uygun öğelere yer verilmelidir. Vargelen (2013), İstanbul ders kitabının Türk kültürünün aktarımı açısından, Türk kültürüne ait komşuluk ilişkilerine, misafirperverlik özelliğine, aile yapısına, başta İstanbul olmak üzere Türkiye’de yer alan tarihi ve turistik şehirlerin özelliklerine, bazı Türk bilim adamı, sanatçı ve edebiyatçılara yer verildiği tespit edilmiştir. Bununla birlikte kitapla ilgili görüşü alınan okutmanların belirttiği gibi ders kitabı, Türk kültürünün geçirdiği değişim süreci ve Türk kültürüne ait öğelerin aktarımıyla ilgili birtakım eksikliklere de sahip olduğu vurgulanmıştır. Belirtilen kültürel öğelere kitapta daha geniş olarak yer verilmesi gerektiği, İlgili ders kitabı, farklı kültürlerle yönelik olumlu tutum geliştirme ve kültürel çeşitliliği yansıtırma konusunda birtakım eksiklikleri bulunmakla birlikte yeterli bir öğretim materyali olarak değerlendirilmiştir. Ders kitabı, kültür ve dil ilişkisi açısından değerlendirildiğinde eksiklikleri olduğu görülmektedir, Türk kültürüne ait deyim ve atasözlerine, günlük dilde kullanılan argo sözcüklere, yaygın kullanılan deyişlere, yazı ve sokak diline yapılan referanslara yeterince yer verilmediği görülmektedir. Bu çalışmanın verilerine göre elde edilen sonuçlarla, çalışmamızın sonucunda ulaştığımız sonuçlarla benzerlik göstermektedir.

Değer aktarımı referansları ders kitaplarında millî coğrafya boyutunda mümkün olduğunca çok yer almalıdır. Hedef dili öğrenmek isteyen birey dilin yaşadığı coğrafyaya dair bilgiler edindiği ölçüde hedef dilin konuşurlarıyla daha iyi iletişim kurabilir. Erdal vd. (2018), Ders kitaplarında Türkiye’nin farklı şehirlerinde

yer alan değerlerin geniş bir yelpazede ele alındığını ifade etmiştir. Bunun yanında yemek kùltürü konusuna da kitaplarda geniş yer ayrıldığını, Türkiye'nin farklı şehirleri ve tarihi doğal güzellikleri ders kitaplarına konu olması gerektiği ve Ders kitaplarına Türkiye'ye has önemli yerlerin ve değerlerin yansıtılmasının önemli olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu çalışmanın sonucu ile araştırmamızın sonucu ile farklıdır. Çalışmamıza göre, Türkiye'nin belirli büyük şehirlerine yer verilmiştir ve Türk mutfağında özgü birçok yemeğe yer verilmemiştir.

5. 2. Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referanslarına İlişkin Sonuç ve Tartışmalar

Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitaplarındaki metinlerde yer alan değer aktarımı referanslarına ilişkin sonuçlar şu şekildedir:

Gazi Yabancılar İçin Türkçe A1 Düzeyi Ders Kitabında toplam 470 değer aktarımı referansı tespit edilmiştir. En fazla değer aktarımı referansı % 42,1 ile Toplumsal Etkileşim; en az değer aktarımı referansı % 3,2'si Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup ve % 3,2'si Toplumsal Kurumlar boyutuna ilişkindir. A1 düzeyi ders kitabındaki metinlerde Millî Tarih boyutuna ilişkin değer aktarımı referansı kullanılmamıştır.

Gazi Yabancılar İçin Türkçe A2 Düzeyi Ders Kitabında toplam 522 değer aktarımı referansı tespit edilmiştir. En fazla değer aktarımı referansı % 52,1 ile Toplumsal Etkileşim; en az değer aktarımı % 0,2 ile Millî Tarih boyutlarına ilişkindir.

Gazi Yabancılar İçin Türkçe B1 Düzeyi Ders Kitabında toplam 361 değer aktarımı referansı tespit edilmiştir. En fazla değer aktarımı referansı % 33,9 ile Toplumsal Etkileşim; en az değer aktarımı % 4,4 ile Millî Coğrafya boyutuna ilişkindir.

Gazi Yabancılar İçin Türkçe B2 Düzeyi Ders Kitabında toplam 493 değer aktarımı referansı tespit edilmiştir. En fazla değer aktarımı referansı % 33,7 ile Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü; en az değer aktarımı % 0,4 ile İnançlar ve Davranışlar boyutuna ilişkindir.

Gazi Yabancılar İçin Türkçe C1+ Düzeyi Ders Kitabında toplam 623 değer aktarımı referansı tespit edilmiştir. En fazla değer aktarımı referansı % 45,6 ile Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü; en az değer aktarımı % 2,6 ile Toplumsal Kurumlar boyutuna ilişkindir.

Yapılan çalışmalarda Gazi Yabancılar İçin Türkçe Öğretimi ders kitapları ile ilgili olarak; Kutlu, 2014; Ömeroğlu, 2016 şu sonuçlara ulaşmıştır:

Değer aktarımı referanslarına yabancılar Türkçe öğretimi ders kitaplarındaki metinlerde ve metne dayalı olarak hazırlanan etkinliklerde seviyelere göre yer verilmelidir. Kutlu (2014), Yabancılar Türkçe öğretiminde, Türk kültürüne ait unsurların belirlenerek, seviyelere uygun becerilerde verilmesinin öğrenmeye büyük katkı sağlayacağı vurgulanmıştır. Metinlerin dilimiz ve kültürümüzü en iyi şekilde yansıtmasına dikkat edilmesi gerektiğini, Dile ait parçalar olan dilbilgisi, temel beceriler ve o dile ait kültürel unsurların harmanlanarak verilmesi ile hedeflenen öğrenme başarıya ulaşabileceğini belirtmiştir. Bu çalışmanın sonucu çalışmamızın sonucuyla örtüşmektedir. Değer aktarımı referansları bir dilin yabancı dil olarak öğretiminde kültür aktarımının yapılmasını sağlar. Ömeroğlu (2016), Gazi Yabancılar İçin Türkçe ders kitabında kültür aktarımına dikkat edildiğini, Türkiye'nin turistik, tarihî mekânlarına ait fotoğraflara sıkça yer verildiği vurgulanmıştır. Bunun yanında metindeki konularla da kültür aktarımı yapılmak istendiği ifade edilmiştir. Bu çalışmanın sonucu ile bizim araştırmamızın sonucu birbiriyle örtüşmemektedir. Araştırmamıza göre Gazi Yabancılar İçin Türkçe ders kitaplarında değer aktarımı referanslarına boyutsal olarak dağınık bir biçimde ve belirli boyutlarda yoğunlaşmış bir şekilde yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır

5. 3. Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitaplarındaki Metinlerde Yer Alan Değer Aktarımı Referanslarına İlişkin Sonuç ve Tartışmalar

Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitaplarındaki metinlerde yer alan değer aktarımı referanslarına ilişkin sonuçlar şu şekildedir:

Yeni Hitit 1 Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabında toplam 551 değer aktarımı referansı tespit edilmiştir. En fazla değer aktarımı referansı % 35 ile Toplumsal Etkileşim; en az değer aktarımı referansı % 0,7 Klişeler ve Millî Kimlik boyutuna ilişkindir. Yeni Hitit 1 Yabancılar İçin Türkçe ders kitabındaki metinlerde Millî Tarih boyutuna ilişkin değer aktarımı referansı kullanılmamıştır.

Yeni Hitit 2 Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabında toplam 827 değer aktarımı referansı tespit edilmiştir. En fazla değer aktarımı referansı % 29,4 ile Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü; en az değer aktarımı referansı % 0,7 Klişeler ve Millî Kimlik boyutuna ilişkindir. Yeni Hitit 2 Yabancılar İçin Türkçe ders kitabındaki metinlerde Millî Tarih boyutuna ilişkin değer aktarımı referansı kullanılmamıştır.

Yeni Hitit 3 Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabında toplam 597 değer aktarımı referansı tespit edilmiştir. En fazla değer aktarımı referansı % 32,3 ile Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü; en az değer aktarımı referansı % 0,7 Millî Tarih boyutuna ilişkindir.

Hitit kitabında, kısmen bazı bölümlerde değer aktarımı referansları için düzenlemeler yapılmış olsa da kitaptaki metinlerde değer aktarımı referanslarına dikkat edilmediği görülmektedir. Bu durum Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrenciler ve Türkçeyi yabancı dil olarak öğreten öğretmenler için olumsuz bir durumdur. Ders kitaplarında değer aktarımı açısından zengin içeriklere sahip metinlere düzeylere göre dengeli bir dağılımla yer verilmelidir.

İncelenen 3 sette de en az tespit edilen değer aktarımı referansı Millî Tarih boyutundadır. En fazla değer aktarımı referansı incelenen diğer 2 sette olduğu gibi Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü boyutundadır. Değer aktarımı referanslarına boyutsal olarak düzeylere göre dengeli bir dağılımla yer verilmelidir.

Yapılan çalışmalarda Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Öğretimi ders kitapları ile ilgili olarak; Ülker, 2007; Demir ve Açık, 2011; Tüm ve Sarkmaz, 2012; İşçi 2012; Ökten ve Kavanoz, 2014; Bayraktar, 2015; Yılmaz, 2015 şu sonuçlara ulaşmıştır:

Değer aktarımı referansları boyutsal açıdan da dengeli bir dağılım göstermemektedir. Bu durum en çok Millî Tarih boyutunda kendini göstermektedir. Yeni Hitit 1 ve Yeni Hitit 2 ders kitaplarında Millî Tarih boyutunda hiçbir bulgu tespit edilmemiştir. Yeni Hitit 3 ders kitabında ise % 0,7 gibi düşük bir oranda Millî Tarih boyutuna yer verilmiştir. Ülker (2007), Hitit serisi ders kitapları kültür aktarımı açısından, içerisinde hedef kültür olan Türk kültürünün öğrencilere farklı yönleriyle sunulduğu birçok öge içerdiği ve bu şekilde Türkçe öğretmeyi hedeflediği öğrenci

kitlesine Türk kültürünü aktarmada başarı sağlayabilecek nitelikte olduğu tespit edilmiştir. Ancak, bu durum her ne kadar kültür aktarımı açısından gerekli olsa da, kitapta kaynak kültür ve evrensel kültür öğelerine gerektiği kadar yer verilmediği görülmektedir. Kültürlerarası iletişime dayanan yaklaşım çerçevesinde ele alındığında, bu durumun öğrencinin kültürel farkındalık geliştirmesi ve kültürlerarası iletişimsel yeti kazanması açısından bazı eksiklikler içerdiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu Araştırmanın sonucu araştırmamızın sonucuyla çelişmektedir çünkü ulaştığımız sonuçlara göre değer aktarımı referansları Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe ders kitaplarında Boyutsal olarak dağınık bir şekilde yer verilmiştir.

Değer aktarımı referansları tek boyutta tekrar etmemelidir çünkü aynı boyutta sürekli tekrar eden değer aktarım referansları öğrencilerin metne yönelik ilgisinin azalmasına ve dil öğrenimine ilişkin motivasyonunun azalmasına neden olacaktır. Demir ve Açık (2011), Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Öğretimi ders kitaplarındaki metinlerin kültür aktarımı için yeterliliği açısından bakıldığında; Yeni Hitit dil öğretim setinde 4 ünite genel olarak bağlama uygun olmayan ya da bizim kültürümüze ait olmayan unsurlara yer verildiğini tespit etmiştir. Ulaşılan veriler bizim araştırmamızın sonucunda ulaştığımız verilerle benzerlik göstermektedir. Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti değer aktarımı referansları açısından Millî Coğrafya, Millî Tarih ve Klişeler ve Millî Kimlik boyutlarına bazı ünitelerde diğer boyutlara nazaran yok denebilecek kadar az sayıda yer verilmiştir.

Dil öğreniminin temel amacı iletişim kurmaktır. Bir dili yabancı dil olarak öğrenebilmek için o dilin içinde yaşadığı kültürü de öğrenmek gerekir. Bu nedenle değer aktarımı referansları yabancılar Türkçe öğretimi ders kitaplarında öğrencilerin temel seviyeden başlayarak hedef dilin konuşurlarıyla iletişim kurmasına yönelik olmalıdır. Tüm ve Sarkmaz (2012), yabancı dil olarak Türkçe Ders kitaplarında hedef dil kültürünü içeren metinlere yer verirken toplumsal kurallar, söz eylemler, deyimler gibi dilin iletişimsel boyutunu oluşturan etkinliklere de yer verilmesi gerektiği ifade edilmiştir. Yani öğrencilerin anlama ve anlatma becerilerinin geliştirilmesi seçilen metinlerde yer alan kültürel öğelerin çözümlenmesi ve değerlendirilmesiyle sağlanabileceği bu yönüyle metin türlerinin hedef dildeki söz varlığını etkin şekilde içerecek şekilde seçimi ve hazırlanması çok önemli olduğu belirtilmiştir. Günlük yaşamda sıkça yer alması olağan olan deyim ya da atasözlerinin öğrenilmesi öğrencilerin iletişim kurmalarını kolaylaştıracak ve dilde

yetkin olmalarına katkıda bulunacağı şeklindeki ifadelere yer verilmiştir. Ulaşılan bulgular neticesinde ifade edilen bu sonuçlar araştırmamızın sonucunda ifade edilen sonuçlarla örtüşmektedir. Aynı doğrultuda sonuçlara ulaşan diğer bir araştırmada İşçi (2012), Kaynak kültür ve hedef kültürde rahatça karşılaştırma yapabilecek metinlere ve metin sonrası çalışmalara daha çok yer verilmesi gerektiğini vurgulamıştır. Birey olmak, ben diyebilmek ve fikirlerini özgürce dile getirebilmek küreselleşen bu dünyada önemli bir yer tutmakta olduğu fakat bireysel görüşlerin, isteklerin dile getirildiği etkinliklere daha çok yer verilirken hedef kültürü öğrenmeye yönelik etkinlikler göz ardı edilmemesi gerektiği ifade edilmiştir. Hedef kültüre yönelik metinler ya da hedef kültür ile diğer kültürler arasında karşılaştırma yapmaya yönelik metinlere veya çalışmalara daha sık yer verilmesi gerektiği iki kültür arasındaki etkileşime ağırlık veren alıştırmalar sadece birkaç üniteyle sınırlı kalmaması gerektiği belirtilmiştir. Çünkü dil öğrenme aynı zamanda o kültür hakkında bilgi edinme, o kültürle iletişim kurmak olduğu ve Yeni Hitit Orta seviyedeki metinler bu bakış açıları doğrultusunda yeniden düzenlenmesi gerektiği şeklindeki ifadelere yer verilmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda ulaşılan bulgulara dayanarak ifade edilen bu sonuçlar araştırmamızla uyum göstermektedir. Yeni Hitit 2 orta düzey yönelik hazırlanan ders kitaplarındaki metinler değer aktarımı referansları açısından yeniden düzenlenmelidir.

Değer aktarımı referansları yabancılar için Türkçe öğretimi ders kitaplarındaki metinlerde millî ve evrensel boyutlarda yer almalıdır. Millî boyutta yer alan değer aktarımı referanslarına evrensel boyutta yer alan değer aktarımı referanslarına göre daha çok yer verilmelidir. Ökten ve Kavanoz (2014), Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Öğretimi ders kitaplarında sunulan Türk kültürüne ait öğelerin kültürlerarası öğrenmeyi desteklemede yetersiz kaldığını ifade etmiştir. İletişimsel dil öğrenme yöntemi gözetilerek her ne kadar sosyalleşme üzerinde durulsa da dilbilgisi ve sözcük bilgisi öğretimi ön plâna çıkarıldığı, kültürlerarası yetkinliği destekleyici toplum dilbilim, anlambilim, edimbilim gibi çalışmalar göz ardı edildiği vurgulanmıştır. Öğrencilerin kültür bağlamı içerisinde dil becerilerini ve dil kalıplarını nerede ve nasıl kullanılacağına dair bir yönlendirme yapılmadığı ve Türk kültürünü tanıtıcı pedagojik bir biçimden çok didaktik bir tarz benimsendiği sonucuna ulaşılmıştır. Bu sonuçlar araştırmamızın sonucuyla benzerlik göstermektedir. Yapılan incelemeler sonucunda benzer sonuçları elde eden diğer bir

araştırma Bayraktar (2015)'ın yaptığı araştırmadır. Bu araştırma sonucunda Yabancılara Türkçe öğretimi setlerinde kültürel unsurların aktarımında özellikle günlük yaşantı ve davranışlar, dini, ahlâki ve kültürel değer ve davranışlar, gelenek ve göreneklerimiz hakkında az bilgi verildiği; İstanbul, Antalya, Bodrum, Kapadokya ve Safranbolu dışında kalan coğrafi, tarihi ve kültürel değerler ve varlıklar yeterince dile getirilmediğini belirtilmiştir. Yabancılara Türkçe öğretimi amaçlı olarak yazılan kitap setlerini dile getirdikleri kültürel aktarım konu ve bilgi içeriği açısından karşılaştırdığımızda, aralarında konu türü ve bilgi sunum derecesi açısından tutarlılık bulunmadığı görüldüğü sonucuna ulaşılmıştır. Bu araştırmanın sonucu araştırmamızın sonucuyla benzerlik göstermektedir. Değer aktarımı referanslarının boyutsal olarak dengeli dağılmadığı ve belirli referansların üzerinde durulduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan ders kitaplarındaki metinlerde değer aktarımı referansları Türk kültürünü doğru bir şekilde yansıtmalıdır. Yılmaz (2015), yabancılar için Türkçe öğretim setlerinin Türk kültürünü büyük ölçüde doğru yansıttığının söylenebileceği belirtilmiştir. Ancak farklı kültürlerin kendilerinden de bir şeyler bulabileceği görsel öğeler sayıca çok sınırlı olduğunu ve farklı kültürlerin bir arada bulunduğu en çok kullanılan görsel öğelerde yine Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe ders kitabının bazı sınıflarda çekilmiş olan fotoğrafların oluşturduğunu tespit edilmiştir. Ayrıca kültürlerarası etkileşim odaklı yaklaşım göz önünde bulundurulduğunda kaynak kültür öğelerine yeterince yer verilmediği için kültür aktarımı boyutunda yetersiz kaldığı vurgulanmıştır. Bu araştırma sonucu araştırmamızın sonuçlarıyla uyumaktadır.

5. 2. Öneriler

Çalışmanın bu bölümünde araştırma sonucunda elde edilen bulgulardan hareketle yabancılara Türkçe öğretimi için hazırlanan ders kitaplarına, yabancılara Türkçe öğretimi ders kitabı hazırlayan yazarlara ve yayınevlerine, araştırmacılara yönelik öneriler sunulmuştur.

5. 2. 1. Yabancılara Türkçe Öğretimi İçin Hazırlanan Ders Kitaplarına Yönelik Öneriler

Yabancılara Türkçe öğretiminde kullanılan materyaller öğrencilerin dört temel dil becerisine yönelik olmalıdır. Dil becerileri birbirinden ayrı düşünülemez.

Bu nedenle yabancılara Türkçe öğretimi amacıyla hazırlanan ders kitaplarında dinleme, okuma, konuşma ve yazma becerileri eşit sayıdaki etkinliklerle geliştirilmelidir. Etkinlikler öğrencilerin birden çok duyu organına hitap edebilmeli ve ilgi çekici olmalıdır. Dil ile kültür birbirinde ayrılmayan iki olgudur. Buradan hareketle ders kitaplarındaki metin ve etkinlik içeriklerinin Türk kültürüne ait unsurlarla zenginleştirilmesi gerekir. Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi için hazırlanan ders kitaplarında kültürel öğelerin aktarımını sağlayacak sınıf içi etkinlikler yer almalıdır. Materyallerde ve ders kitaplarında kültürel değerleri içeren değer aktarımı referanslarına ne kadar çok yer verilirse Türk dilinin yabancılara öğretimi o kadar başarılı, hızlı ve doğru olacaktır. Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Türk kültürüne ait edebî metinlerin kullanılması öğrencilerin Türk kültürünü öğrenmelerini ve kendi ile yabancı olan arasında kıyaslama yaparak hedef kültürü yorumlamalarını, kendi kültürlerini sorgulamalarını sağlar. Evrensel kültür öğeleri de yabancılara Türkçe öğretimi için hazırlanan ders kitaplarında yer almalıdır. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenmek isteyen birey kendi kültürüne veya âşına olduğu herhangi bir kültüre ait unsurlara metinde veya etkinliklerde karşılaştığında metne veya etkinliğe olan ilgisi artacak ve ön bilgi olarak sahip olduğu kültürel bilgiyle Türk kültürü arasında benzerlikleri ve farklılıkları kıyaslayacaktır. Böylelikle Türk kültürüne ait unsurları daha hızlı öğrenebilecektir. Türkçe ve onun içinde yaşadığı Türk kültürü asırlardır değişik coğrafyalarda ve milletlerle yapılan kültür alışverişiyle birikerek günümüzdeki şeklini almıştır. Türk kültürünün ders kitaplarına sığmayacak kadar değerleri olduğu kesindir. Bu nedenle de kültürün dayandığı referanslara yer verildiği takdirde son derece zengin olan Türk kültürüne ait değerlere daha çok yer verilebilir.

5. 2. 2. Yabancılara Türkçe Öğretimi Ders Kitabı Hazırlayanlara Yönelik Öneriler

Ders kitabı yazarları, metin seçimi yaparken değer aktarımı referanslarına sıkça yer vermelidir. Ancak bu referansların düzeylere göre nicelik olarak düzenli bir şekilde verilmesi gerekir. İncelenen setlerde bu durumun göz ardı edildiği tespit edilmiştir. Örnek olarak İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Öğretimi setinde A1 düzeyinde 402, A2 düzeyinde 391, B1 düzeyinde 360, B2 düzeyinde 256 değer aktarımı referansına yer verilmiştir. Bu durum incelenen diğer setlerde de benzerlik göstermektedir. Gazi Yabancılar İçin Türkçe Öğretimi setinde A2 düzeyinde 522, B1

düzeyinde 363; Yeni Hitit 2 Yabancılar İçin Türkçe Öğretimi setinde 827 değer aktarımı referansı varken Yeni Hitit 3 Yabancılar İçin Türkçe Öğretimi setinde 597 değer aktarımı referansı tespit edilmiştir. Düzey yükseltmek için yapılan kur sınavları neticesinde bir üst düzeye yükselen yabancı dil olarak Türkçe öğretimi öğrencisi bir üst kurda daha az miktarda değer aktarımı referansı öğrenmektedir. Bu da kültür öğretimi açısından olumsuz bir durum oluşturmaktadır.

Değer aktarımı referanslarının mümkün olduğunca değişik boyutlarda verilmesi gerekir. Çünkü tek bir boyutta verilen ya da birkaç boyutta değer aktarımı referansı içeren metinler kültür öğretimi için yetersiz kalmaktadır. İncelenen tüm kitaplarda bu durumun göz ardı edildiği görülmüştür.

Yayınevleri yabancılar Türkçe öğretimi için ders kitapları hazırlamada kültürel değer aktarımı yapılması konusuna dikkat ederek gerekli kontrol ve düzenlemeleri yapmalıdır. Değer aktarımı referanslarını içermeyen metinler içerikten çıkarılmalı, yerlerine değer aktarımı referansları yönünden zengin içeriğe sahip metinler kitaplara koyulmalıdır. Ayrıca yayınevleri belli dönemlerde yabancılar Türkçe öğretimi yapan öğretmenlerden ve yabancı dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerden ders kitaplarına ilişkin geri bildirimler alarak gerekli düzenlemeleri yapabilir ve daha verimli ders kitapları geliştirebilirler.

5. 2. 3. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

Yabancılar için hazırlanan Türkçe ders kitapları belirli sürelerde ders materyali olarak kullanılmakta ve gerekli görüldüğü takdirde kullanılan ders kitabı değiştirilmektedir. Araştırmacılar yabancılar için hazırlanan Türkçe ders kitapları için yaptığımız bu araştırmaya benzer olarak ders kitapları üzerine araştırmalar yabancılar için hazırlanan Türkçe ders kitaplarının yeterliliklerini ortaya koyabilir ve ders kitaplarının daha verimli hâle gelmesine katkıda bulunabilirler. Ayrıca ilerleyen yıllarda bu araştırmanın bir benzeri daha geniş bir örneklem grubu ve daha ayrıntılı bir ölçek ile yapılarak yabancılar için hazırlanan Türkçe ders kitaplarında gerekli değişim ve düzenlemenin yapıp yapılmadığı kontrol edilebilir. Araştırmacılar, yabancılar Türkçe öğretimi yapan öğretici ve Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen öğrencilerin ders kitaplarındaki değer aktarımı referansları konusunda görüşlerine başvurabilir, gerekli düzenlemeleri yapmaya katkıda bulunabilirler.

Yabancılara Türkçe öğretimi için hazırlanan okuma kitaplarının değer aktarımı referansları açısından incelemeleri yapılabilir ve bu konuda zengin içerikli okuma kitapları hazırlanabilir.

Yabancılara Türkçe öğretimi için hazırlanan dergi ve süreli yayınlardaki değer aktarımı referansları incelenebilir. Değer aktarımı referanslarının gündelik hayattaki kullanımları ve örnekleri konusunda çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Adem, E. ve Arslan, M. (2010). Yabancılara Türkçe öğretiminde görsel ve işitsel araçların kullanımı. *Dil Dergisi*, 147, 63-86.
- Ağar, M. E. (2004). Türkçe öğretiminin tarihçesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 1-10.
- Akalın, Ş. H. (2009). Türk dili dünya dili. *Türk Dili Dergisi*, 687, 195-204.
- Akarsu, B. (1998). *Dil-kültür bağlantısı*. İstanbul: İnkılap Yayınevi.
- Aksan, D. (2000). *En eski Türkçenin izlerinde Orhun ve Yenisey yazıtları üzerinde sözcükbilim, anlambilim ve biçembilim incelemelerinin aydınlattığı gerçekler*. İstanbul: Simurg Yayınları.
- Aksan, D. (2007). *Her yönüyle dil*. Ankara: Atatürk Kültür, Dil, Tarih Yüksek Kurumu Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Akyüz, Y. (2009). *Türk eğitim tarihi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Arslan, M. (2012). Tarihi süreçte Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2, 167-188.
- Barın, E. (2004). Yabancılara Türkçe öğretiminde ilkeler. *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 1, 19-30.
- Barın, E. (1994). Yabancılara Türkçenin öğretimi metodu. *TÖMER Dil Dergisi*, 8, 55.
- Barın, E. ve Demir, C. (2006). *Türk dil bilgisi 1*. Ankara: Öncü Basımevi.
- Barın, Y. D. (2004). Yabancılara Türkçe öğretiminde ilkeler. *Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 1, 19-30.
- Başkan, Ö. (2006). *Yabancı dil öğretimi ilkeler ve çözümler*. İstanbul: Multilingual Yayınları.
- Bayraktar, N. (2006). *Dil bilimi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.

- Bayraktar, F. B. (2015). *Yabancılara Türkçe öğretiminde faydalanılan kitapların kültürel unsurların aktarımı açısından değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Biçer, N. (2011, Aralık). *Kıpçak dönemi eserlerinin yabancılara Türkçe öğretimi açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Biçer, N. (2012). Hunlardan günümüze yabancılara Türkçe öğretimi. *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 107-133.
- Biçer, N. (2017). *Türkçe öğretim tarihi*. İstanbul: Kesit Yayınları.
- Boztilki, G. (2018). Gazi üniversitesi TÖMER B1 seviyesi kitabının değerler eğitimi bakımından incelenmesi. *Journal of Human Sciences*, 2, 755-765.
- Brown, H. D. (2001). *Teaching by principles: an interactive approach*. Upper Saddle River: United States.
- Büyükikiz, K. (2010). Yabancı dil olarak Türkçenin öğretiminde sözcük öğretimi üzerine bir değerlendirme. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21, 145-155.
- Büyüköztürk, Ş. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Byram, M. (1993). Language and culture learning: the need for integration. in Byram. M. (Ed), Germany, its representation in textbooks for teaching German in Great Britain. *Frankfurt am Main*, 3, 16.
- Caferoğlu, A. (1984). *Türk dili tarihi*. İstanbul: Enderun Yayınevi.
- Ceyhan, E. (2007). *Yabancı dil öğretim teknolojisi*. İstanbul: Morpa Yayınları.
- Demir, A. ve Açık, F. (2011). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kültürlerarası yaklaşım ve seçilecek metinlerde bulunması gereken özellikler. *TÜBAR Dergisi*, 30, 50-72.
- Demir, T. ve Melanlıoğlu, D. (2011). Türkçe öğretiminde deyimlerin çağrışımla kazandırılması. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3, 632.
- Demirel, Ö. (1993). *Eğitim terimleri sözlüğü*. Ankara: Usem Yayınları.
- Demirel, Ö. (1999). *Öğretme sanatı*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

- Demirel, Ö. (2002). *Türkçe öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Demirel, Ö. (2004). *ELT methodology*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Demirel, Ö. (2007). *Yabancı dil öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Demirkan, M. ve Başkan S. (2016). Türkçenin entegrasyon dili olarak öğretilmesine dair bulgular. *Sakarya Üniversitesi Uluslararası Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi Kongresi*, 129-141.
- Duman, G. B. (2013). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde materyal geliştirme ve materyallerin etkin kullanımı. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 2, 1-8.
- <https://www.duygudurmaz.com/single-post/2016/05/06/ANADOLU-HALI-VE-K%C4%B0L%C4%B0M-MOT%C4%B0FLER%C4%B0>
- Erdal, K., Dağdeviren, İ., Gökhan, O., Şen, H. H. ve Şenay, E. (2018). Yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarında kültürel öğeler (A2 Düzeyi). *TÜRÜK Uluslararası Dil, Edebiyat ve Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*, 12, 11-24.
- Erdem, A. R. (2003, Ekim). Üniversite kültüründe önemli bir unsur: değerler. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 1(4), 55-72.
- Erden, M. (2008). *Eğitim bilimlerine giriş*. Ankara: Arkadaş Yayınevi.
- Ergin, M. (2000). *Türk dil bilgisi*. İstanbul: Bayrak Yayınları.
- Esen, D. G. ve Yılmaz, H. Y. (2016). Yabancılara Türkçe öğretimi ders/çalışma kitaplarının kültürlerarası deneyim bağlamında incelenmesi. *V. Sakarya'da Eğitim Araştırmaları Kongresi*, 85-96.
- Gökalp, Z. (2018). *Türkçülüğün esasları*. İstanbul: Ötüken Neşriyat.
- Göçer, A. ve Moğul, S. (2011). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ile ilgili çalışmalara genel bir bakış. *Turkish Studies*, 6, 797-810.
- Grosser, C. (2001). Avrupa Birliğinde dil öğreniminin ve öğretiminin geliştirilmesi. *Avrupa Birliğinde Dil Öğreniminin ve Öğretiminin Geliştirilmesi ve Avrupa'da Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Sempozyumu*, 7-9.

- Gülyüz, H. (2002). *Türkçe ilk okuma yazma öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Günay, v.d. (1991). Dil konuşanın özelliğini ne oranda yansıtır? *Dilbilimi Araştırmaları*, 2, 71-74.
- Gürsoy S. ve Güleç İ. (2015). Yabancılara Türkçe öğretiminde kültürel öğelerin aktarımı: Gökkuşığı Türkçe Öğretim Seti temel seviye örneği. *V. Sakarya'da Eğitim Araştırmaları Kongresi*, 98-118.
- Harmer, J. (1991). *The practice Of english language teaching*. London: Longman Publishing.
- Haley, H. M. ve Austin, T. Y. (2004). *Content – based second language teaching and learning*. New York: Pearson Education.
- Hengirmen, M. (1993). Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi. *Ankara Üniversitesi TÖMER Dil Dergisi*, 10, 5-9.
- Hengirmen, M. (2005). *Yabancı dil öğretim yöntemleri ve TÖMER yöntemi*. Ankara: Engin Yayınevi.
- Hesapçıoğlu, P. M. (1994). *Öğretim ilke ve yöntemleri eğitim programları ve öğretim*. İstanbul: Beta Basım Yayım.
- İmer, K. Kocaman, A. ve Özsoy, A. (2011). *Dilbilimi sözlüğü*. İstanbul: G.M. Matbaacılık.
- İnayet, A. (2008). Hanyu Wailaici Cidian'a (HWC) göre Çinceye geçen Türkçe kelimeler üzerine. *Turkish Studies*, 3, 278-296.
- İşçi, C. (2012). *Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan "Yeni Hitit" ders kitabının dört temel dil becerisi ve kültür açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- İşcan, A. ve Yassıtaş, F. (2017). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarında kültür aktarımı: Yedi İklim Türkçe Öğretim Seti örneği (B1-B2 Düzeyi). *Aydın TÖMER Dil Dergisi*, 3, 47-66.
- Kaplan, M. (2006). *Kültür ve Dil*. İstanbul: Dergâh Yayınları.

- Karasar, N. (2016). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Kavcar, C. (1988). *Türk dili ve edebiyatı öğretimi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- Kavcar, C. (1999). *Edebiyat ve eğitim*. Ankara: Engin Yayınevi.
- Kaya, Z. (2006). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Korkmaz, Z. (1992). *Grammer terimleri sözlüğü*. Ankara: TDK yayınları.
- Köksal, A. (2000). *Yabancı dille öğretim*. Ankara: Öğretmen Dünyası Yayınları.
- Kramer, N. (1999). *Tarih Sümer’de başlar*. İstanbul: Kabalcı Yayınevi.
- Kutlu, A. (2014). Yabancılara Türkçe öğretiminde kültürün araç olarak kullanımı: Gazi Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti örneği (B1-B2 Seviyesi). *Kastamonu Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 23, 697-710.
- Lyons, J. (1990). *Launguage and linguistics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Okur, A. ve Keskin, F. (2013). Yabancılara Türkçe öğretiminde kültürel öğelerin aktarımı: İstanbul Yabancılar için Türkçe Öğretim Seti örneği. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 2, 1619-1640.
- Onan, B. (2003). Divanü Lûgat-it-Türk’ün dil öğretim yöntemleri ve dünya filolojisine katkıları bakımından bir değerlendirmesi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 13, 425-445.
- Onan, B. (2013). *Dil eğitiminin temel kavramları*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Ozil, Ş. (1991). “*Dil ve kültür*”, *çağdaş kültürümüz olgular – sorunlar*. İstanbul: Cem Yayınevi.
- Ökten, C. E. ve Kavanoz, S. (2014). Yabancı dil olarak Türkçe öğretimini hedefleyen ders kitaplarında kültür aktarımı. *Turkish Studies*, 3, 845-862.
- Ömeroğlu, E. (2016). *Yabancılara Türkçe öğretimi için hazırlanmış ders kitaplarının incelenmesi*. Doktora Tezi. Sakarya Üniversitesi, Sakarya.

- Öncül, R. (2000). *Eğitim ve eğitim bilimleri sözlüğü*. Ankara: MEB Yayınları.
- Özbyay, M. ve Tayşı, E. K. (2011). Dede Korkut Hikâyeleri'nin Türkçe Öğretimi ve Değer Aktarımı Açısından Önemi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 1(1), 21-33.
- Özdemir, E. (2007). *Eleştirel okuma*. Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Özdemir, N. (2010). Mizah, eleştirel düşünce ve bilgelik: Nasreddin Hoca. *Millî Folklor Dergisi*, 22, 27-40.
- Özdemirel, A. Y. (2017). *Yabancı dil olarak Türkçe ve İngilizce ders kitaplarındaki sözcüklerin kullanım sıklığı bağlamında değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Özensel, E. (2003). Sosyolojik bir olgu olarak değer. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 3, 217-239.
- Pehlivan, F. (2007). *Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültürlerarası etkileşim odaklı yaklaşım uyarınca metin çalışmaları*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Porzig, W. (1995). *Dil denen mucize*. Ankara: TDK Yayınları.
- Robertson, A. K. (2002). *Etkili dinleme*. İstanbul: Hayat Yayınları
- Saracaoğlu, A. ve Varol, R. (2007). Beden eğitimi öğretmenliği adaylarının yabancı dile yönelik tutumları ve akademik benlik tasarımları ile yabancı dil başarıları arasındaki ilişki. *Eğitimde Kuram ve Uygulama Dergisi*, 3, 39-59.
- Sarı, M. (2008). *Türkçenin batı dilleriyle ilişkisi*. Ankara: TDK Yayınları.
- Saussure, F. D. (1985). *Genel dilbilimi dersleri*. İstanbul: Multilingual Yayınları.
- Sever, (1997). *Türkçe öğretimi ve tam öğrenme*. Ankara: Anı Yayınları.
- Sevim, K. ve Canay, A. (2013). Anadolu'da üretilen kilim motiflerinden bukağı motifi ve bu motiften çıkan seramik çalışmalar. *İdil Dergisi*, 6, 60-70.
- Soyşekerci, G. (2015). *İngilizce ve Türkçe ders kitaplarında kültürel öğelerin incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

- Sülükçü, Y. (2011). *Yabancılara Türkçe öğretiminde (Temel Seviye A1) bilgisayar destekli materyal geliştirme ve bunun öğrenci başarısına etkisi*. Konya: Eğitim Kitapevi.
- Şahenk, S, (2009). *Avrupa Dil Portfolyosu çerçevesinde ilköğretim yabancı dil öğretmenlerinin yabancı dil becerileri yeterlik algıları ile sınıfta dil kullanmaları arasındaki ilişki*. Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Şimşek, P. (2011). *Yabancılara Türkçe öğretiminde okuma metinleri ve yardımcı okuma kitapları üzerine bir araştırma*. Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyon.
- Tapan, N. (1995). Yabancı dil olarak Almanca öğretiminde yeni bir yöneliş: kültürlerarası-bildirişim odaklı yaklaşım. *Alman Dili ve Edebiyatı Dergisi*, 9, 149-167.
- TDK. (2005). *Türkçe sözlük*. Ankara: Türk Dil Kurumu Yayınları.
- Tekin, T. (1997). *Tarih boyunca Türkçenin yazımı*. İstanbul: Simurg Yayınevi.
- Temiz, G. (2002). *Okul Öncesi Eğitimin Çocuğun Dil Gelişimine Etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Temizkan, M. (2011). Türkçe öğretiminde yaratıcı düşünmeyi geliştirme bakımından Nasreddin Hoca fıkraları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16, 195-223.
- Temizyürek, F., Erdem, İ. ve Temizkan, M. (2011). *Konuşma eğitimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.
- Toklu, M. O. (2003). *Dilbilimine giriş*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Tosun, C. (2006). Yabancı dilde eğitim sorunu. *Journal of Language and Linguistic Studies*, 1, 28-42.
- Tural, S. (1992). *Kültürel kimlik üzerine düşünceler*. Ankara: Ecdâd Yayınları.
- Uygur, N. (1996). *Kültür kuramı*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

- Ülker, N. (2007). *Hitit ders kitapları örneğinde yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kültür aktarımı sürecine çözümleyici ve değerlendirci bir bakış*. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Vardar, B. (1998). *Açıklamalı dilbilim terimleri sözlüğü*. İstanbul: ABC Kitapevi.
- Vardar, B. (1998). *Dilbilimin temel kavramları ve ilkeleri*. İstanbul: Multilingual Yayınları.
- Vargelen, H. (2013). *Kültürlerarası iletişimsel yeterlilik bağlamında yabancı dil olarak Türkçe öğretimi ders kitaplarının değerlendirilmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Yaylı, D. ve Bayyurt, Y. (2011). *Yabancılara Türkçe öğretimi politika yöntem ve beceriler*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Yılmaz, İ. ve Şeref, İ. (2013). Araplara Türkçe öğretmek amacıyla hazırlanmış Kaşgarlı Mahmut Dil Öğretim Set'inde kültür aktarımı. *Turkish Studies*, 4, 1479-1498.
- Yılmaz, F. (2015). Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Öğretimi Seti'ndeki görsellerde kültür aktarımı. *Journal of International Social Research*, 37, 841-849.
- Yücel, F. ve Erişek, Ö. (2002). Dil öğretiminde yazınsal metinlerin yeri. *Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2, 63-76.
- Zelyut, R. (2012). *Yabancı kaynaklara göre Türk kimliği*. Ankara: Kripto Yayınları.

EKLER

Ek-1: Kültürel İçerik Çözümlemesi Ölçeği

MADDELER							
1. Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup	2. Toplumsal Etkileşim	3. İnançlar ve Davranışlar	4. Toplumsal Kurumlar	5. Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü	6. Millî Tarih	7. Millî Coğrafya	8. Klişeler ve Millî Kimlik
Ülke	Resmiyet ve Saygı İfadeleri	Gelenekler-Görenekler ve Adetler	Eğitim	Adres	Tarihî Yapılar	Bölgeler	İmge
Milliyet	Hitaplar	Ahlâki	Sağlık	Akrabalık	Tarihî Yerler	Tarihî Özellikli Şehirler	Nesneler
Konuşulan Dil	Kişi Adları	Dinî	Adalet	Meslek	Anıtlar	Turistik Mekânlar	Kalıplaşmış İfadeler
Yaşanılan Şehir		Günlük Alışkanlıklar	Güvenlik	Yiyecek-İçecek			Millî Kimlikle Bütünleşmiş Unsurlar
				Toplumca Tanınmış Kişiler			
				Medya			

Ek-2: Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup Boyutuna İlişkin Örnek

İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Öğretim Seti A1 Düzeyi 19. Metin

Kültürden Kültüre

İngiltere’de ailemizle veya arkadaşlarımızla rahatça sağlık problemlerimiz hakkında konuşuyoruz. Fakat genellikle iş veya yeni arkadaşlarımızla maddi konularda konuşmuyoruz. Ayrıca yeni arkadaşlarımızla din veya siyaset hakkında hiç konuşmuyoruz. Bir kişi ile ilk defa tanıştıysak, onun yaşını sormak da hoş değildir.

Arap kültüründe din ve siyaset çok önemli. Bu nedenle herkes ile bu konuları konuşuyoruz. Fakat sağlık ve para problemleri çok özeldir ve bu konularda sadece yakınlarımız ile konuşuyoruz.

Türkiye’de insanların siyaset ve din konularında farklı düşünceleri vardır. Bu nedenle Türkiye’de genellikle yakın arkadaşlarımızla siyaset ve din konularını konuşuyoruz. Fakat yeni arkadaşlarımızla sağlık, iş hakkında rahatça konuşuyoruz. Türkiye’de erkeklere maaşını sormak hoş değildir.

1.Toplumsal Konum ve Toplumsal Grup
İngiltere
Arap
Türkiye-2

Ek-3: Toplumsal Etkileşim Boyutuna İlişkin Örnek

Gazi Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabının 7. Metin

Ekonomi Gündemi

Altın düşüyor... Gayrimenkul piyasası durgun... Dolar Euro çekişmesi ise sürmekte. Küresel piyasalardaki belirsizlikler bireysel yatırımcıların kafasını karıştırıyor Bu belirsizlikler nedeniyle faizler, kurlar ve hisse senetleri gün içerisinde önemli ölçüde değişiyor, peki bu karmaşa içerisinde acaba bireysel yatırımcı parasını nerede değerlendirmeli? 2012'de paranızı nereye yatıracaksınız TL'ye mi, dövize mi, borsaya mı? Yoksa altına mı? İşte paranın patronlarından 2012 yılının yatırım tüyoları!

“Para Politikaları” konulu konferansta konuşan ekonomist Tarık Özdemir 2012 yılı için bireysel yatırımcıya şu tavsiyelerde bulundu “2012'nin ilk aylarında enflasyon yüksek düzeyde kalacak ama sonraki dönemde düşüşe geçecek diye tahmin ediyoruz Dolar ve Euro kurlarının bir miktar gerileyeceğini öngörüyoruz. Tüm ekonomilerdeki karmaşa devam ediyor. Faizler, kurlar ve borsalarda ciddi hareketlilikler bekliyoruz Bu nedenle bu türdeki yatırım enstrümanları bazı risklere sahip yatırımcılar, yumurtaları ayrı sepetlere dağıtmalı. Yani' yatırımlarını farklı enstrümanlara dağıtarak riskleri azaltmalılar.”

Fırat Aydın ise yatırımcılara şu sözlerle seslendi "Ekonomik krizin etkisinden kurtulmaya çalışan Avrupa ülkeleri, harcamalarını azaltarak tasarruf yoluna gidiyor, Bu nedenle dünyada ve bizde 2012 yılında ekonomik olarak bir küçülme bekliyoruz Hammadde ihtiyacı ve enerji kullanımı da azalacağı için fiyatlar düşüşe geçecek Altın ve gümüş fiyatlarının kısa vadede bu gelişmelerden olumsuz etkileneceğini düşünüyoruz. Bizim gibi gelişen ülkelerde yerel para birimleri dövize göre daha değerli olacak Bu nedenle yatırımcılara yerel para birimlerini tercih etmelerini öneriyoruz.”

Doğru zamanda doğru yatırımı yapmak, bir uzmanlık konusu belirsizliğin yaşandığı şu günlerde, yatırım kararlarını işi uzmanlarına bırakmakta fayda görüyorum. Yastık altındaki paramı doğru değerlendirmek için bir yatırım uzmanına başvurmak en doğru karar olacaktır.

2. Toplumsal Etkileşim
Tarık Özdemir
Fırat Aydın

Ek-4: İnançlar ve Davranışlar Boyutuna İlişkin Örnek

Yeni Hitit 2 Ders Kitabı 45. Metin

Binlerce Hurafe

Yatağın solundan kalkmak ya da ayna kırılması uğursuzluk mudur? Merdiven altından geçtiğinizde ya da önümüze kara kedi çıktığında kötü olaylarla mı karşılaşırız? Ya evin içinde şemsiye açtığımızda bizi ne bekliyor?

İnsanoğlu ulaştığı uygarlık düzeyine rağmen geçmişinden gelen sayısız inanışla yaşıyor. Yandan her şeyi bilimsel bir nedene bağlamaya çalışırken bir yandan da boş inançlardan vazgeçemiyor. Kimi zaman korkudan, kimi zaman çaresizlikten, kimi zamanda rastlantı sonucu doğan bu inançlar “batıl inançlar ” olarak adlandırılıyor.

“Batıl” sözcüğü Arapça’da “yersiz, boş, gerçek dışı” anlamına gelmektedir. Bu inançların yersiz, boş olup olmadığı tartışılrsa da, dünyanın her yerinde bu tür inançlar tarih boyunca etkili olmuş ve olmaya devam etmektedir. Batıl inançlar kişiden kişiye değişebildiği gibi toplumlara özgü de olabilmektedir.

Uzmanlar çağdaşlıkla ilgisi olmayan bu inançların, insanları hem olumlu hem olumsuz yönde etkileyebileceğini söylüyor. Onlara göre, bu inançların bazıları insanları olumlu davranışlara yönlendirdiği için yararlı gibi görülebilmektedir. Ancak batıl inançlara fazlaca bağlanıp hayatı onlara göre düzenlemenin de insanları takıntılı hale getirebileceğini söylemektedirler. Yapılan bu araştırma sonuçlarına göre, 500 bin çeşit batıl inanç olduğu ortaya çıkmıştır. İşte size Türkiye’deki batıl inançlardan birkaç örnek...

Bir evin yakınında baykuş öterse, o evde biri ölür ya da bir acı yaşanır.

Tencerede su boşu boşuna kaynarsa düşmanlar çoğalır.

Parmakları birbirine geçirip elleri bağlamak iyi değildir, insanın şansını kapandır.

Hamile kadım kime bakarsa doğacak çocuk ona benzeyecektir.

Geç saatte yemek yenen yere melekler girmez.

Ayna kırılması uğursuzluktur.

Dört yapraklı yonca bulmak şans getirir.

Elden ele makas alınırsa kavga çıkar. Makas bir zemine bırakılarak el değiştirmelidir.

İnsanın üzerindeki giysinin söküğü dikilmez. Giysi çıkarıldıktan sonra dikilmelidir.

Terliğin ya da ayakkabının ters giyilmesi uğursuzluktur.

3.İnançlar ve Davranışlar	
Tanrılar	
Tanıçalar	
Devler	
Canavarlar	
Mitler-3	
Mitoloji	

Ek-5: Toplumsal Kurumlar Boyutuna İlişkin Örnek

İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı B1 Düzeyi 2. Metin

NEREYE GİDECEĞİZ?

Demet: Kendini nasıl hissediyorsun Nadia? Yorgun musun?

Nadia: Yorgunum. Ancak bu tatlı bir yorgunluk. Nihayet güzel bir ev bulduk. Ev arkadaşı oluyoruz. Ne güzel değil mi?

Demet: Evet ama çok işimiz var. Önce elektriğe, suya, doğalgaza, telefona ve internete abone olacağız.

Nadia: Haklısın ancak bunların hepsi bir günde olmaz. Bence iş bölümü yapalım.

Demet: Bence de. O zaman ben elektrik ve suya abone olayım. Sen doğalgaz, telefon ve internete abone ol.

Nadia: Olur. Peki, elektrik ve suya nasıl abone olacaksın?

Memleketindeyken yeni bir ev için abonelik işlemlerini yaptın mı?

Demet: Evet yaptım. İstanbul'da ise elektrik için TEDAŞ'a, su için İSKİ'ye gideceğim.

Nadia: Nasıl gideceksin? Biliyor musun?

Demet: Evet, önce otobüsü sonra tramvayı kullanacağım. Peki, sen bu işlemleri nasıl yapacaksın?

Nadia: Ben daha önce bilmiyordum ama arkadaşlarıma sorup öğrendim. Doğalgaz için İGDAŞ'a, telefon ve internet aboneliği için Türk Telekom'a gideceğim.

Demet: Evet, doğru öğrenmişsin. Peki, nasıl gideceksin? Biliyor musun?

Nadia: Otobüsü kullanacağım ama daha önce burada hiç otobüse binmedim.

Demet: Otobüs için "akıllı bilet" yani AKBİL kullanabilirsin. AKBİL vapur, tramvay, metro ve otobüs gibi ulaşım araçlarının yakınındaki satış yerlerinde var ve bütün ulaşım araçları için geçerli.

Nadia: Öyle mi? Benim "akıllı bilet" 'im var zaten. O zaman yarın ev için gerekli yerlere gidebilirim.

Demet: Ben de yarın gidebilirim ve sonra da taşınabiliriz. Peki, sonra faturaları nereye ödeyeceğiz? Biliyor musun?

Nadia: Hımm. Bilmiyorum. Ailemin yanında faturaları ben ödemişordum. Sen biliyor musun? Daha önce faturaları ödüyor muydun?

Demet: Evet, ödüyordum. İstanbul'da faturalar, fatura ödeme merkezlerine ya da bankalara ödenebiliyor.

Nadia: Ne güzel, sen her şeyi biliyorsun. Yarın buluşuyor muyuz?

Demet: Evet, buluşuyoruz. Yarın görüşmek üzere.

Nadia: Görüşmek üzere.

4.Toplumsal Kurumlar
TEDAŞ
İSKİ
İGDAŞ
TÜRK TELEKOM
AKBİL

Ek-6: Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü Boyutuna İlişkin Örnek

İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı B1 Düzeyi 5. Metin

YOĞURDUN STEVE JOBS'U

Dergilerin ve gazetelerin ekonomi sayfalarındaki başarı öykülerini aklınıza getirin. Şık ofislerindeki büyük masalarının başındaki ya da fabrikalarının önündeki iş adamlarını ve iş kadınlarını mutlaka anımsayacaksınız. Hamdi Ulukaya (39) da onlardan biri. Üstelik başarı hikâyesi çok daha renkli. O, dedesi ve babası ile yaz aylarında yaylaya çıkıp koyun güdüyordu ve o zamanlar, hayatı hakkında hiçbir şey bilmiyordu. Amerika'yı merak edip gitti, şimdi Amerika'nın en başarılı 10 iş adamından biri ve 40 yaş altındaki iş adamları arasında en parlak girişimci olarak anılıyor.

-Babanız mandıracılık yapıyormuş. Ona yardım ederek büyümüşsünüz. Nasıl bir çocukluk geçirdiniz?

-Ben altı kardeşli bir ailede, Fırat Nehri'nin kenarında, Munzur Dağları'nın eteğinde küçük bir kasabada büyüdüm. Hayatım, dedemin dizinin dibinde onu izleyerek geçti. Söz tutmayı, insanlara güvenmeyi ve saygı duymayı ondan öğrendim.

-Babam mandıracılık yapardı. Ben de yazları yaylaya çıkar, ona yardım ederdim.

-Amerika'ya gitme fikri nasıl ortaya çıktı?

-Dil öğrenmek istiyordum. Öylesine, bir gidip bakayım dedim ve Long Island'a gittim. İlk gidişimde herkes gibi bocaladım, çok yalnız kaldım. Amerika'ya küçük bir sırt çantasıyla gittim, hiçbir şeyim yok sanıyordum ama meğer ailem bana birçok deneyim ve bilgi vermiş. Başarılı olmak için her şeye sahipmişim.

- İlk fabrikanızı da babanızın desteğiyle kurmuşsunuz.

-Beni ziyarete geldi. "Burada hiç güzel peynir yok, bizimkileri getirip sat." dedi. Hemen bir-iki konteynır getirdik. Toptancılara verdik, iyi gitti. Para kazandık. Ardından da bir fabrika kurduk. İki yıl bocaladık ama sonra ürün oturdu.

-Tam peynir işi düzene oturmuşken bu defa da Chobani'yi kurup bir daha risk almışsınız.

-Yaradılışım böyle. Çalışmam lazım illa ki. Chobani'nin kurulma hikâyesi de enteresandır. Masamı toplarken elime bir Okâğıt geldi. Üzerinde "Makineleriyle satılık yoğurt fabrikası" yazıyordu. Attım çöpe. Yarım saat sonra çöpün içinde kâğıdı arıyordum.

-Ne oldu o yarım saat içinde?

-Karşıma bir fırsat çıktı, birçok insanın başına her gün geliyor ama ben fark ettim ve değerlendirdim. O çöp kutusu hayatımın dönüm noktasıdır bu yüzden.

-Geçenlerde Forbes dergisi sizin için "Yoğurdun Steve Jobs'u" diye bir başlık attı.

-O enteresan bir başlıktı. Ben ilk toplantımızda arkadaşlarıma " Biz gıda firması olabiliriz ama stratejilerimizi teknoloji firması gibi geliştirmeliyiz. Basit ürün, yenilikçi ürün ve şaşırtıcı pazarlama yöntemlerimiz olmalı." dedim. Bu, Apple'ın yöntemiyle gayet paraleldi. Hâlâ da öyle. Yılda iki kez yeni ürünler çıkarırız, ambalajlarımızı yenileriz. Yeni ürünü son ana kadar açıklamaz ve tüketicide beklenti yaratırız. Ee, ne demişler: "Her yiğidin ayrı bir yoğurt yiyişi vardır."

5.Toplumsallaşma ve Yaşam Döngüsü

Steve Jobs-2

Dergi

Gazete

Forbes dergisi

Ekonomi sayfası

Mandıracılık

Chobani

Apple

Ek-7: Millî Tarih Boyutuna İlişkin Örnek

İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı C1+ Düzeyi 44. Metin

Kültürden Kültüre İlk Üniversiteler

Darülfünun

Darülfünun, Osmanlı İmparatorluğu döneminde II. Abdülhamit tarafından kurulan üniversitedir. Hukuk, tıp, edebiyat, matematik, Türkçe, Arapça, Fransızca, İngilizce, Rusça gibi birçok alanda eğitim vermiştir. Üniversitede yerli ve yabancı birçok bilim adamı hocalık yapmıştır. Darülfünun, bugün İstanbul Üniversitesi adı altında eğitimlerine devam etmektedir.

Keyruvan Üniversitesi

Dünyadaki ilk üniversitelerinden biri Fas'ın Fez şehrinde kurulan Keyruvan Üniversitesi'dir. Bu üniversite yaklaşık 859 yılında kurulmuştur. Üniversite kurulduktan sonra dönemin bilim merkezlerinden biri haline gelmiştir. Bilimdeki birçok gelişmenin temeli bu üniversitede almıştır.

Kurtuba Üniversitesi

Kurtuba Camii İspanya'da Endülüs Emevi Devleti zamanında yapılan muhteşem bir camidir. Caminin yanında ise büyük bir saray, hastaneler, medreseler yapılmıştır. Bunların yanında bir de büyük bir üniversite kurulmuştur. Avrupa'da ilk kurulan üniversite budur. Burada fen, sosyal bilimler ve tıp alanında dersler verilmiştir. Önemli birçok bilim adamı burada yetişip bilime önemli katkılarda bulunmuştur.

Nizamiye Medreseleri

Nizamiye Medreseleri, Büyük Selçuklu Devleti zamanında kurulan ve dönemin ünlü veziri Nizamülmülk'ün adıyla anılan medreselerdir. Bağdat, İsfahan, Nişabur, Belh, Herat, Basra, Musul ve Amul'da benzerleri vardı. Bağdat'taki medreselerin kurulmasında Alparslan ve Nizamülmülk'ün ilgi ve özel çabaları etkili olmuştur. Bağdat'taki Nizamiye medreseleri yükseköğretim kurumları idi. Öteki medreseler, müderrislerin düzeyine göre orta ya da yükseköğretim kurumu sayılmışlardır. Nizamiye medreselerinde esas olarak din, hukuk, dil öğretimi yapılmıştır.

6. Millî Tarih

Darülfünun-3

Osmanlı İmparatorluğu

Nizamiye Medreseleri-4

Büyük Selçuklu Devleti

Nizamülmülk-2

Ek-8: Millî Coğrafya Boyutuna İlişkin Örnek

İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı B2 Düzeyi 13. Metin

PERİ BACALARI

“Peri Bacaları” Kapadokya bölgesinde bulunan doğal yapılara verilen isimdir. Peri bacaları, milyonlarca yıl boyunca akarsuların ve rüzgârın Kapadokya çevresindeki yanardağlardan püsküren lavları aşındırması ile şekillenmiştir. Her yıl dünyanın çeşitli yerlerinden milyonlarca turist Kapadokya bölgesine getiren gizemli peri bacalarının sırrı nedir? Peri bacaları ile ilgili günümüzde birçok efsane bulunmaktadır. İşte bunların en meşhuru:

Bugün Kapadokya denen yerde bir zamanlar korkunç devler varmış. İnsanlar, bu korkunç devlerin gönlünü hoş tutup onları kızdırmamak için buraya hediyeler bırakıp kurbanlar kesermiş. Yine de bazen bu dev insanlara kızar, dağların tepesinden ateş dalgalar gönderirmiş. Günlerden bir gün periler ülkesi padişahının yolu buraya düşmüş. Burada yaşayan insanları görmüş ve onların hâline acıyıp onlara yardım etmeye karar vermiş. Emrindeki tüm perileri çağırmış. Perilere, insanların çok zor durumda olduğunu ve zalim devleri durdurarak insanlara yardım etmek istediğini söylemiş. Eğer onlar zalim devlerin gönderdiği ateşleri söndürebilirlerse devlerin de yerin altına kaçacağını ve insanları bir daha rahatsız edemeyeceğini perilere anlatmış. Padişahlarının konuşmasının ardından binlerce peri, ellerindeki kar ve buz tanelerini, onların yaşadığı dağın zirvesinde fokurdayan ateşe atmaya başlamışlar. Hiç durmadan, günlerce çalışmışlar ve ateşi, kar ve buzla söndürmeyi başarmışlar. Sonunda devler korkarak yerin derinliklerine kaçıp saklanmak zorunda kalmışlar. İnsanlar, perilerin bu zaferini büyük sevinçle karşılamışlar, günler, geceler boyunca şenlikler düzenleyip bu zaferi kutlamışlar. O günden sonra insanlar ve periler arasında çok sıkı bir dostluk oluşmuş. Bu dostluk uzun yıllar devam etmiş. İnsanlar kayalara oydukları mağaralarda yaşarken periler de sivri kayalıkların üzerindeki küçük odacıklarda yaşamışlar. “Peri Bacaları ”nın adı buradan gelmektedir.

7.Millî Coğrafya
Peri bacaları- 7
Kapadokya-2

Ek-9: Klişeler ve Millî Kimlik Boyutuna İlişkin Örnek

İstanbul Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı C1+ Düzeyi 21. Metin

TÜRK SÜSLEME SANATLARI

Ebru, kâğıt üzerine, özel yöntemlerle yapılan geleneksel bir süsleme sanatıdır. Ebru kelimesine köken olarak, bulut anlamına gelen Farsça “ebr” kelimesi gösterilmektedir. Bu kelimedenden türetilen ve “bulut gibi” ya da “bulutumsu” anlamına gelen “ebri” kelimesi Türkçe’de değişerek “ebru” biçimini almıştır. Gerçekten de ebru bulut izlenimi uyandıran bir görünümüdür. Ebru kelimesi bir başka görüşe göre “su yüzü” anlamına gelen Farsça “âb-rûy” tamlamasından gelmektedir. Ebru sanatının ne zaman ve hangi ülkede ortaya çıktığı bilinmemekle birlikte bu sanatın doğu ülkelerine özgü bir süsleme sanatı olduğu kesindir. Bazı İran kaynaklarında ilk kez Hindistan’da ortaya çıktığı yazılıdır. Hindistan’dan İran’a, oradan da Osmanlılara geçmiştir. Gene bazı kaynaklara göre de ebru Türkistan’daki Buhara kentinde doğmuş ve İran yoluyla Osmanlılara geçmiştir. Batıda ebru “Türk Kâğıdı” diye adlandırılır.

Tezhip eski bir süsleme sanatıdır. Kelime, Arapça’da “altınlama, yıldızlama” anlamına gelir. Ama tezhip yalnız altınla değil, boya ile de yapılır. Daha çok yazma kitapların sayfalarını, hat levhalarının kenarlarını süslemede kullanılmıştır. Tezhip, doğuda olduğu kadar batıda da uygulama alanı bulmuş bir sanattır. Özellikle Orta Çağ’da Hristiyanlık’ın kutsal metinlerini, dua kitaplarını süslemede yoğun biçimde kullanılmıştır. Zaman içinde kitaplarda da resim öne çıkmış, tezhip yalnızca başlıklardaki büyük harfleri süslemekle sınırlı kalmıştır. Türkler ’de tezhibin geçmişi Uygurlar’a kadar uzanır. Mani dininin Uygurlar arasında yayıldığı 9. yüzyılda tezhip sanatı da görülmeye başlamıştır. Bu dönemde İslam ülkelerinde de tezhip yaygın bir sanattı. Anadolu’ya Selçukluların getirdiği tezhip en gelişkin dönemini Osmanlılar zamanında yaşamıştır.

Hat sanatı denince Arap harflerinin kullanılmasıyla oluşturulan “güzel yazı” sanatı akla gelir. Bu sanat, Arap harflerinin 6. - 10. yüzyıllar arasında geçirdiği uzunca bir gelişme döneminden sonra ortaya çıkmıştır. Türkler, Müslüman olduktan ve Arap alfabesini benimsedikten sonra uzun bir süre hat sanatına herhangi bir katkıda bulunmamışlardır. Türkler, hat sanatıyla Anadolu’ya geldikten sonra ilgilenmeye başladılar ve bu alanda en parlak dönemlerini de Osmanlılar zamanında yaşadılar. Türk hat sanatının kurucusu sayılan Şeyh Hamdullah’ın üslup ve anlayışı 17. yüzyıla kadar sürdü. Hafız Osman (1642–98) Arap yazısına estetik bakımdan en olgun biçimini kazandırdı. Bu tarihten sonra yetişen hattatların hepsi Hafız Osman’ı izlemişlerdir. Türkler altı tür yazı (aklâm-ı sitte) dışında, İranlıların bulduğu talik yazıda da yeni bir üslup yarattılar. Minyatür çok ince işlenmiş ve küçük boyutlu resimlere ve bu tür resim sanatına verilen addır. Orta Çağ’da Avrupa’da el yazması kitaplarda baş harfler kırmızı bir renkle boyanarak süslenirdi. Bu iş için, çok güzel kırmızı bir renk veren ve Latince adı “minium” olan kurşun oksit kullanılırdı. Minyatür kelimesi buradan türemiştir. Bizde ise eskiden resme “nakış” ya da “tasvir”

denirdi. Minyatür için daha çok nakış kelimesi kullanılırdı. Minyatür sanatçısı için de “resim yapan, ressam” anlamına gelen “nakkaş” ya da “musavvir” denirdi.

Minyatür daha çok kâğıt, fildişi ve benzeri maddeler üzerine yapılırdı. Minyatür, Doğu ve Batı dünyasında çok eskiden beri bilinen bir resim tarzıdır. Ama minyatürün bir Doğu sanatı olduğunu, Batı’ya Doğu’dan geldiğini ileri sürenler de vardır. Doğu ve Batı minyatürleri resim sanatı yönünden hemen hemen birbirinin aynısı olmakla birlikte renk ve biçimlerde, konularda ayrılıklar görülür. Minyatür, kitapları resimlemek amacıyla yapıldığından boyutları küçük tutulmuştur. Bu ortak bir özelliktir. Doğu ve Türk minyatürlerinin bazı başka özellikleri de vardır. Bu minyatürlerin çevresi çoğu kez “tezhip“ denen bezemeye süslenirdi. Minyatürde suluboyaya benzer bir boya kullanılırdı. Bilinen en eski minyatürler Mısır’da rastlanan ve İÖ 2. yüzyılda papirüs üzerine yapılan minyatürlerdir. Daha sonraki dönemlerde Yunan, Roma, Bizans ve Süryani el yazmalarının da minyatürlerle süslenildiği görülür. Hristiyanlık yayılınca minyatür özellikle el yazması İncil’leri süslemeye başladı. Avrupa’da minyatürün gelişmesi 8. yüzyılın sonlarına rastlar. 12. yüzyılda ise minyatürün, süslenecek metinle doğrudan doğruya ilgili olması gözetilmeye ve yalnızca dinî konulu minyatürler değil din dışı minyatürler de yapılmaya başlandı.

8. Klişeler ve Millî Kimlik
Ebru-4
Türk kağıdı
Tezhip-7
Hat -2
Nakış
Tasvir
Minyatür-16